

ADEPTA

(Association pour le Développement des Echanges internationaux de Produits et Techniques Agroalimentaires), France

&

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

„101 pitanje za ženu iz ruralnih područja“

REZULTATI ISTRAŽIVANJA
*o statusu, svijesti i potrebama ruralnih žena
u Republici Hrvatskoj*

Zagreb, studeni 2011. godine

Izdavač

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Za izdavača

Petar Čobanković
Potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i
ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Urednice

Karmen Sinković, dipl.ing.
dr.sc. Jelena Đugum

Voditeljica istraživanja

Karmen Sinković, dipl.ing.

Unos podataka u bazu

Marina Mamić, mag.croat., mag.soc.

Obrada podataka i priprema za tisak

Karmen Sinković, dipl.ing.

Recenzija

prof. dr.sc. Kruno Zmaić

Dizajn

Karmen Sinković, dipl.ing.

Fotografije

Karmen Sinković, dipl.ing.

Tisak

Cibo Copy

Naklada

300 primjeraka

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišna knjižnice u Zagrebu pod brojem **808347**

ISBN: 978-953- 6718-18- 4

Zagreb, studeni 2011. godine

Tiskanje i izdavanje ove publikacije sufinancirano je od strane:

ADEPTA (Association pour le Développement des Echanges internationaux de Produits et Techniques Agroalimentaires), France

ZAHVALA

Najsrdačnije zahvaljujemo svima koji su, na bilo koji način, dali svoj doprinos istraživanju o statusu, svijesti i potrebama žena iz ruralnih područja Republike Hrvatske.

Posebno želimo zahvaliti sudionicama ankete koje su odvojile svoje vrijeme za popunjavanje anketnog upitnika i svojim odgovorima ukazale na niz važnih pojedinosti iz njihova svakodnevnog života, a time i svoj status kako u obitelji tako i u široj zajednici.

Zahvaljujemo svima koji su pomagali u provedbi ankete: predsjednicama i članicama udruga, upraviteljicama i članicama zadruga, direktoricama poduzetničkih centara i razvojnih agencija, županima i djelatnicama i djelatnicima županijskih ureda, načelnicama i načelnicima općina i gradova, djelatnicama i djelatnicima znanstvenih institucija, te djelatnicama Ureda UNDP-a Hrvatska.

Zahvaljujemo Sandri Kantar iz Visokog gospodarskog učilišta u Križevcima na korisnim savjetima u izradi anketnog upitnika.

Zahvaljujemo Marini Mamić na pomoći u unosu podataka iz anketnih upitnika u bazu podataka.

Zahvaljujemo prof.dr.sc. Krunoslavu Zmaiću sa Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku na recenziji publikacije.

Zahvaljujemo agenciji ADEPTA (Association pour le Développement des Echanges Internationaux de Produits et Techniques Agroalimentaires) iz Francuske koja je sufinancirala tiskanje ove publikacije i na taj način omogućila objavu rezultata istraživanja, koji će zasigurno biti korisni u izradi kako lokalnih, regionalnih tako i nacionalnih planova za gospodarski razvoj i očuvanje ruralnog područja, uključujući osnaživanje žena, njihovo uključivanje u provedbene aktivnosti te promicanje rodne jednakosti.

Urednice

dr.sc. Jelena Đugum & Karmen Sinković

SADRŽAJ

Predgovor	7
Uvod	9
Metodologija	15
Rezultati istraživanja	19
Zaključak i preporuke	141
Riječ recenzenta	155
Prilog 1	159
Prilog 2	181

PREDGOVOR

Temeljem Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova 2006. – 2010. godine (NN 114/06) bile su određene obveze Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja: obilježavanje međunarodnog dana seoskih žena – 15. listopada, upoznavanje šire javnosti u ruralnim područjima s aktivnostima na promicanju rodne jednakosti, te analiza postojećih rezultata istraživanja i provedba novih istraživanja radi utvrđivanja položaja i potreba seoskih žena.

Slijedom svojih obveza Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, pokrenulo je 2008. godine **projekt „Status i uloga žene u ruralnim područjima“**.

Cilj projekta bio je, prikupljanjem podataka, utvrditi, kako ulogu žene u ruralnim područjima Republike Hrvatske, tako i njezin status u obitelji i društvu, obrazovanje, pravo na rad, pravnu i zdravstvenu zaštitu, njezine kulturne i humanitarne aktivnosti, političku moć i donošenje odluka. Nadalje, cilj je bio prikupljene podatke objaviti i time doprinijeti boljoj spoznaji stanja, te tako ukazati na potrebite mjere kojima će se utjecati na osnaživanje žena i poboljšanje njihova statusa.

Provedbene aktivnosti bile su: empirijsko istraživanje o statusu i ulozi žene u ruralnim područjima Republike Hrvatske, sudjelovanje na stručnim skupovima, radionicama, okruglim stolovima te konferencijama, kao i organizacija tematskih izložbi, međunarodnih skupova i konferencija, te okruglih stolova.

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja kao nositelj projekta uspostavilo je suradnju i time uključilo brojne sudionike u provedbene aktivnosti: resorna ministarstva, državne i znanstvene institucije, županije, jedinice lokalne uprave i samouprave, razvojne agencije, poduzetničke centre, nositeljice obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, udruge žena, gospodarske subjekte.

Značajne aktivnosti bile su:

1. povodom obilježavanja međunarodnog dana seoskih žena u suradnji s Uredom za tehničku pomoć i razmjenu informacija Opće uprave za proširenje EU sa sjedištem u Bruxellesu (TAIEX) organizirano je:
 - stručna radionica „Položaj žena u ruralnim područjima Republike Hrvatske“ (13. listopada 2009. godine na Plitvičkim jezerima) kojoj su nazočile predstavnice Bugarske i Slovačke;
 - 1. međunarodni znanstveni skup „Status i uloga žene u ruralnim područjima“ (17. - 18. studenog 2010. godine u Zagrebu) kojem su nazočili uz hrvatske i predstavnici/e Slovačke, Finske, Sjeverne Irske, Francuske, Švedske, Turske, Nizozemske, Mađarske, Velike Britanije, Slovenije, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije, Kosova i Albanije; te
 - 2. međunarodni znanstveni skup „Mogućnosti zapošljavanja žena u ruralnim područjima“ (16. - 17. studenog 2011. godine u Zagrebu) kojem su nazočili uz hrvatske i predstavnici/e Španjolske, Italije, Sjeverne Irske, Turske, Slovenije, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije, Kosova i Albanije.
2. u suradnji s Njemačkim društvom za internacionalnu suradnju (GIZ) u okviru provedbe projekta „Poticanje gospodarstva i zapošljavanja u prehrambenom

sektoru“ organizirane su tri stručne radionice: 31. svibnja 2010. godine u Zagrebu, 11. lipnja 2010. godine u Osijeku na temu obrazovanja žena u ruralnim područjima i njihovog uključivanja u gospodarske aktivnosti, te 13. svibnja 2010. godine u Zagrebu kojoj su nazočile predstavnice Austrije i Slovenije, a tema je bila mogućnosti zapošljavanja i samozapošljavanja žena u ruralnim područjima.

3. u suradnji s Pučkim otvorenim učilištem Zagreb (30. travnja 2011. godine) i udrugom „Ekoturistiko“ Brdovec (11. lipnja 2011. godine) organizirane su tematske izložbe po nazivom „Status i uloga ruralne žene u 21. stoljeću“ i okrugli stol „Za žene iz ruralnih područja“ u cilju isticanja uloge žene koja živi u ruralnim područjima njezin rad, optimizam, kreativnost, poduzetnički duh, neovisnost, očuvanje kulturne baštine i zaštita identiteta kraja iz kojeg dolazi.
4. u suradnji s UNDP-om u Zadru (2. - 3. lipnja 2011. godine) je održana „Lokalna konferencija jadranske Hrvatske“. Cilj je bio okupiti žene poduzetnice, razmjeniti njihova iskustva, istaknuti primjere dobre prakse te umrežiti i povezati ih na zajedničkim projektima.
5. sudjelovanje predstavnice Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (Karmen Sinković) i predstavnice Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva (Ana Vincent Šepić) na 11. svjetskoj konferenciji žena (3. – 8. srpnja 2011. godine – Ottawa, Kanada) te predsjedavanje okruglom stolu: „Rural women in the era of globalization – example the Republic of Croatia“.
6. u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva, aktivno sudjelovanje na okruglim stolovima organiziranim u Brdovcu, Našicama, Otoku i Vukovaru u cilju upoznavanja žena iz ruralnim područja s mjerama „Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010. - 2013. godina“.
7. u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje kreirane su mjere aktivne politike zapošljavanja žena u ruralnim područjima u okviru projekta „Žene na tržištu rada“.

Kroz izložbe, radionice, okrugle stolove, stručne skupove te konferencije ostvareni su brojni kontakti, posebice sa ženama iz ruralnih područja, te uspješno organizirano i provedeno empirijsko istraživanje o statusu i ulozi žene u ruralnim područjima Republike Hrvatske putem ankete „101 pitanje za seosku ženu“.

Isto tako uspostavljeni su brojni kontakti s predstavnicima/cama zemalja EU iznimno važnim za osnaživanja žena, promicanja rodne jednakosti, te organizaciji zajedničkih projekata s naglaskom na ruralna područja.

Neizostavna je dobra suradnja s Vladinim uredom za ravnopravnost spolova, Uredom za ljudska prava te Saborskim odborom za ravnopravnost spolova.

I na kraju temeljem svih aktivnosti i gotovo tri godine rada na provedbi istraživanja o statusu i ulozi žene u ruralnim područjima Republike Hrvatske veseli nas što ovom publikacijom možemo dati značajan doprinos u spoznaji čitavog niza pojedinosti iz svakodnevnog života žene iz ruralnih područja, te njezinom statusa i ulozi kako u obitelji tako i u društvu.

**Koordinatorica ravnopravnosti spolova u
Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja**

dr.sc. Jelena Đugum

UVOD

Ravnopravnost spolova znači da su žene i muškarci jednako prisutni u svim područjima javnog i privatnoga života, da imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata.

Prepoznavajući specifičnosti života, statusa i važnosti uloge žena u ruralnim sredinama, Europski parlament je 12. ožujka 2008. godine donio **Rezoluciju o položaju žena na selu** u kojoj se, između ostalog ističe: inicijative za trajni i cjeloviti razvoj ruralnih područja, s posebnim naglaskom na mogućnosti zapošljavanja, posebno žena i mladih; da mnogo žena iz ruralnih područja, posebice na selu, nije evidentirano na tržištu rada, ne vode se kao nezaposlene niti su uključene u statističke podatke o nezaposlenosti; da su mnoge žene u tim područjima zaposlene na poslovima koji nisu priznati, zaštićeni i plaćeni iako su mjerljivi; da je malo žena vlasnica imanja, a ako i jesu ona su mala i slabo dohodovna; da većina žena radi kod svojih očeva, braće i muževa koji su isključivi vlasnici imanja; da se značajan doprinos žena u lokalnom razvoju i razvoju zajednice premalo održava u njihovom sudjelovanju u odlučivanju. Rezolucijom se posebno pozivaju države da: u suradnji s regionalnom i lokalnom upravom, otvaraju mogućnosti za obrazovanje i osposobljavanja žena te svoju politiku usmjeravaju na poboljšanje općih životnih uvjeta za žene u ruralnim područjima (zdravstvena zaštita, pravna zaštita, pravo na rad, kulturne i društvene aktivnosti, donošenje odluka); potiču žensko poduzetništvo; podupiru udruživanje žena, modele mentorstva (instruiranja) i udruge poduzetnica; potiču projekte za pomoć i savjetovanje pri osnivanju inovativnih poduzeća za primarnu poljoprivrednu proizvodnju, koja će otvarati nova radna mjesta, posebno za žene; razvijaju pravni oblik zajedničkog vlasništva koji će u cijelosti poštivati prava žena, te im osigurati socijalnu zaštitu i priznavanje njihovog rada; daju ideološku i financijsku potporu za neplaćeni i dobrovoljni rad, te upozoravaju na važnost društvenog rada ženskih organizacija; rade na boljoj prometnoj infrastrukturi na selu jer prijevoz uvijek značajno utječe na socijalnu isključenost i nejednakost u društvu koja uglavnom pogađa žene.

Pitanje statusa žena u ruralnim područjima jedno je od važnijih i u **UN-ovoj Konvenciji o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena** s obzirom na posebnosti statusa i uloge žena na selu.

Konvencija u članku 14. (Žene na selu) traži da države: uzimaju u obzir posebne probleme s kojima se suočavaju žene na selu, kao i značajnu ulogu koju žene imaju u gospodarskom opstanku svoje obitelji, uključujući njihov rad u nenaplatnim područjima gospodarstva te poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale primjenu svih ostalih odredaba ove Konvencije za žene na selu; poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u seoskim područjima kako bi osigurale da one, na osnovi jednakosti muškaraca i žena, sudjeluju u razvoju sela i da od toga imaju koristi, posebice kako bi osigurale tim ženama pravo na: *sudjelovanje u izradi i primjeni planova razvoja na svim razinama; pristup odgovarajućim ustanovama zdravstvene zaštite, uključujući informacije, savjetovanje i usluge o planiranju obitelji; izravno korištenje programa socijalne sigurnosti; stjecanje svih vrsta obuke i obrazovanja, formalnog i neformalnog, uključujući ono koje se odnosi na funkcionalno opismenjivanje, kao i inter alia, beneficije od svih usluga lokalne zajednice radi proširenja njihovih tehničkih znanja; organiziranje grupa za samopomoć i zadruga kako bi ostvarile jednak pristup gospodarskim mogućnostima kroz zapošljavanje ili samozapošljavanje; sudjelovanje u svim aktivnostima lokalne zajednice; pristup poljoprivrednim kreditima i zajmovima, tržišnim ustanovama, odgovarajućoj tehnologiji i jednakom tretmanu u zemljišnoj i agrarnoj reformi, kao i u*

programima za ponovno naseljavanje zemlje; uživanje odgovarajućih životnih uvjeta, posebice u svezi sa stanovanjem, higijenskim uvjetima, opskrbi električnom energijom i vodom, prometom i vezama.

Politika ravnopravnosti spolova i osnaživanja žena, kao jedno od temeljnih načela demokratskog ustroja i društvenog poretka u Republici Hrvatskoj, prihvaćena je na najvišoj državnoj razini odlukama Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog sabora.

Odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova (NN 82/08) kojim su utvrđene opće osnove za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova kao temeljne vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske *Nacionalna politika za ravnopravnost spolova* osnovni je strateški dokument Republike Hrvatske koji se donosi sa ciljem uklanjanja diskriminacije žena i uspostavljanja stvarne ravnopravnosti spolova provedbom politike jednakih mogućnosti. Ona sadrži sedam ključnih područja djelovanja i obvezuje Republiku Hrvatsku na uključivanje rodne dimenzije u sva područja politike provođenjem posebnih mjera vezanih uz: promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti, stvaranje jednakih mogućnosti na tržištu rada; unapređenje primjene rodno osjetljivog odgoja i obrazovanja; uravnoteženje sudjelovanja žena i muškaraca u procesima političkog i javnog odlučivanja; uklanjanje svih oblika nasilja nad ženama; promicanje međunarodne suradnje i ravnopravnosti spolova izvan Hrvatske; te osnaživanje institucionalnih mehanizama i metoda provedbe.

U Republici Hrvatskoj donesen je čitav niz nacionalnih planova, programa i strategija u kojima su definirani ciljevi i propisane mjere za unapređivanje provedbe politike ravnopravnosti spolova i općeg društvenog položaja, ne samo ukupne populacije žena nego i pojedinih ciljanih skupina: Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. godine; Strategija razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj od 2010. do 2013. godine; Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. do 2011. godine; Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. godine; Nacionalni program za Rome; Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2009. do 2011. godine; Nacionalni plan za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu; Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2004. – 2012. godine; Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2008. – 2012. godine, te Nacionalna strategija razvitka zdravstva 2006. – 2011. godine.

Za procjenu ukupnog napretka u području ravnopravnosti muškaraca i žena važan je sinergijski učinak provedbe navedenih strateških dokumenata te su njihovi najvažniji ciljevi uključeni u Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova.

Kada je riječ o ruralnom području u Republici Hrvatskoj s posebnim naglaskom na seoski prostor, podataka općenito o životu, statusu i ulozi žena na žalost je vrlo malo ili ih opće nema. Brze i brojne, kako tranzicijske, društvene i gospodarske promjene, tako i promjene koje je uzrokovao Domovinski rat u ruralnom području, posebice u seoskom prostoru, odražavaju se kroz promjene primjerice u obrazovanju, zapošljavanju i promicanju poduzetništva, korištenju poljoprivrednih kredita i sredstava iz predpristupnih fondova, političku participaciju, pravu na zdravstvenu zaštitu, pravu na pravnu zaštitu žena u ruralnim područjima.

Podaci po kojima je od ukupnog područja Republike Hrvatske, više od 90 % klasificirano je kao ruralno područje u kojem je smješteno 88,7 % naselja i u kojem živi 47,6 % ukupnog stanovništva; poljoprivredno stanovništvo čini 50,6% muškaraca i 49,4% žena (*Popis stanovništva iz 2001.godine*), vlasnici nad poljoprivrednim zemljištem su 85,6% muškarci, a samo 14,4% žene (*Popis poljoprivrede iz 2003.*

godine), upućuju na važnost rodne statistike temeljem koje se može jasnije prepoznati i definirati status i uloga žene u ruralnim područjima Republike Hrvatske.

Analizom podataka iz 2008. godine o broju upisanih nositelja poljoprivrednih gospodarstava, obrta, trgovačkih društava i zadruga u *Upisnik obiteljskih gospodarstava (Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju)* svega je 28% žena vlasnica poljoprivrednog gospodarstava, 0,3% nositeljica obrta i tek 0,2% vlasnica trgovačkih društava i zadruga. Od sveukupnog broja upisanih hektara obradivih poljoprivrednih površina 18% je u vlasništvu žena.

Podaci Državnog zavoda za statistiku (Žene i muškarci u brojkama 2010. godine) pokazuju da žene još uvijek u malom broju sudjeluju u kreiranju politika i razvojnih planova u svojoj sredini te su u skladu s time isključene iz donošenja odluka koje mogu utjecati na poboljšanje njihova položaja. Tako je prema rezultatima lokalnih izbora koji su održani 2009. godine 21,9% županijskih vijećnica; 21,4% gradskih vijećnica i 15,5% općinskih vijećnica. Prosječna zastupljenost svih vijećnica u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iznosi 15,4%. Od ukupno 429 općina, u sastavu 106 općinskih vijeća (24,75%) nije zastupljena niti jedna žena. Negativan trend iskazan je izravnim izborima za izvršne funkcije na lokalnoj razini kada je izabrana svega 21 načelnica općine (4,9%), 6 gradonačelnica (4,7%) i 1 županica (5%).

Općenito, može se ustvrditi da se danas život žena u ruralnom području Republike Hrvatske mijenja (možda ne željenim intenzitetom) u odnosu na prijašnji, pa tako žena postaje sve manje rubna i potpuno marginalizirana populacija u hrvatskom društvu. Valja naglasiti da brojne gospodarske i društvene promjene, a s njima i pozitivne promjene koje se događaju kao posljedica demokracije, težnje ravnopravnom nivou, globalizacije, nisu u svim područjima istog intenziteta što rezultira neizjednačenim statusom žene u odnosu na muškarce kako u obitelji tako i u cjelokupnom društvu. Za postizanje jednakopravnosti žena u društvu i statusa koji zaslužuju, potrebna je njihova veća ekonomska samostalnost i neovisnost, te primjerena zastupljenost u političkom životu. Patrijarhalan sustav obiteljskog odlučivanja i tradicionalna podjela na muško-ženske poslove i uloge još su uvijek u velikoj mjeri prepreka, posebice u ruralnim sredinama.

Posao koji žene obavljaju u ruralnim područjima Republike Hrvatske još uvijek se doima "nevidljivim", te često je podcijenjen i nedovoljno prepoznat usprkos činjenici da je žena glavni nositelj obiteljskog domaćinstva. Obitelj u kojoj žena ima sve važniju ulogu glavni je oslonac razvitka ruralnog područja. Upravo je zato potrebno razumijevanje, vrednovanje i afirmacija žene. Poticanje gospodarskih aktivnosti i ekonomskog osnaživanja žena u ruralnom području također ima za cilj jaču uključenost žena u socijalne i kulturne aktivnosti, putem potpore razvoju lokalnih udruga koje imaju ciljeve šire od isključivo ekonomskih. Na razini praktičnih aktivnosti, ovo se pokušava ostvariti aktivnim uključivanjem žena u procese planiranja lokalnog razvoja. Najčešće se to postiže osnivanjem i osnaživanjem lokalnih akcijskih grupa (LAG) putem kojih se želi omogućiti ženama uključivanje u provedbu politike ruralnog razvoja Europske unije, koja će uskoro biti glavni izvor razvojnih fondova za ruralna područja Republike Hrvatske.

Dakle, dva su glavna načela ruralnog razvoja: integracija jednakosti žena i muškaraca te aktivno sudjelovanje oba spola u provedbi programa.

O statusu i ulozi žena u ruralnom području, prvenstveno žena na selu, u Republici Hrvatskoj nije se puno istraživalo usprkos brojnim temama za ozbiljnija znanstvena istraživanja. Svega je nekoliko znanstvenih i stručnih radova u posljednjih 15-tak godina, i to, nažalost, samo na neizravan način. Stoga nema konkretnih podataka koji bi ilustrirali društveni i ekonomski položaj žena (njihovu uključenost u obrazovanje, osposobljavanje i savjetovanje, u sustav zdravstvenog i mirovinskog osiguranja), a niti položaj seoskih žena u obitelji i na gospodarstvu.

Status i uloga žena u ruralnim područjima nije baš «poželjna» tema kako znanstvenih istraživanja tako i hrvatskih medija. Velike su, a dosad neiskorištene, mogućnosti medija da skrenu pozornost na aktivnosti žena koje do sada nisu bile odgovarajuće promovirane, vrednovane i nagrađivane u skladu s njihovom tradicijom i okolnostima.

Po uzoru na iskustva iz drugih zemalja (primjerice Republike Slovenije) nužno bi bilo uključivanje žena u program ruralnog razvoja kroz nacionalne razvojne programe i aktivnosti, primjerice: stručnu pomoć ženama u svim područjima njihova života i rada kroz individualno savjetovanje, obrazovanje (stručna predavanja, tečajevi, stručna putovanja, animiranje na sudjelovanje u radionicama) i njihovo osposobljavanje za javno djelovanje; poticanje dopunskih djelatnosti na obiteljskim gospodarstvima kao mogućnost za ekonomsku neovisnost žena na poljoprivrednom gospodarstvu; poticanje žena da budu ekonomski aktivnije; kontinuirano praćenje statusa i uloge žena interdisciplinarnim istraživanjima; poticanje žena na organiziranje i povezivanje u nevladine organizacije uz stručnu i novčanu potporu.

METODOLOGIJA

U Hrvatskoj su danas još uvijek brojna pitanja o životu i radu žena u ruralnim područjima, na koja nemamo odgovor, a trebali bi ga imati. Primjerice pitanje: kako osnažiti žene u ruralnim područjima za veći utjecaj u obitelji i gospodarstvu, lokalnoj zajednici i na višim razinama društva; kako ostvariti jednakopravnost žena u gospodarskom i društvenom životu ruralnih zajednica; kako ženama u ruralnom području, a posebice ženama na selu, omogućiti ekonomsku samostalnost što je uvjet, odnosno prvi korak, k njihovoj jednakopravnosti u obitelji, na njihovom gospodarstvu i u društvu; kako motivirati žene i uključiti ih u program cjeloživotnog učenja, kao i prijenosa znanja i vještina na mlađe generacije; itd.

Istraživanje o statusu, svijesti i potrebama seoskih žena u Republici Hrvatskoj inicirano je i provedeno od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja putem anketnog upitnika „**101 pitanje za ženu iz ruralnih područja**“.

Cilj istraživanja bio je prikupiti što više podataka iz života žene u ruralnim područjima s naglaskom na obrazovanje, pravo na rad, pravnu i zdravstvenu zaštitu, kulturne aktivnosti, uključenost u rad nevladinih organizacija (udruge, društva i sl.) političku moć, donošenje odluka, i sl., a koji će ukazati na stavove, mišljenja, interese, preferencije žene, kao i njezin današnji status i ulogu u obitelji i društvu.

Popunjavanje anketnog upitnika „101 pitanje za ženu iz ruralnih područja“ bilo je anonimno jer se tako moglo utjecati na uključivanje većeg broj žena u provedbu anketu kao i dobivanje iskrenijih odgovora. Anketni upitnik sadržavao je ukupno 101 pitanje. Većina pitanja imala je ponuđene odgovore s mogućnošću dodavanja odgovora koji nije bio naveden. Pitanjima se željelo obuhvatiti što više područja iz života žena u ruralnim područjima.

Ciljna skupina kojoj je anketni upitnik bio namijenjen bile su žena koje žive u ruralnim područjima Republike Hrvatske.

Istraživanje je bilo provedeno tijekom 2009., 2010. i 2011. godine na području osamnaest (18) županija: Međimurska, Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka, Koprivničko-križevačka, Bjelovarsko-bilogorska, Virovitičko-podravsko, Požeško-slavonska, Brodsko-posavska, Osječko-baranjska, Vukovarsko-srijemska, Ličko-senjska, Zagrebačka, Šibensko-kninska, Zadarska, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska.

U provedbu ankete bili su, osim djelatnica Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, uključene predstavnice udruga, zadruga, poduzetničkih centara, razvojnih agencija, županijskih ureda za poljoprivredu, načelnica i načelnika općina i gradova.

Svi podaci iz anketnog upitnika unijeti su u jedinstvenu bazu podataka u Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja. Slijedom odgovora iz anketnog upitnika izvršena je obrada podataka i njihovo objedinjavanje za sveukupno područje na kojem je provedena anketa. S obzirom na karakter podataka koji su prikupljeni, obrađeni i analizirani radi se o kvantitativnom istraživanju, što znači da se radi o podacima koji se daju brojčano izraziti. U obradi prikupljenih podataka korištena je metoda deskriptivne statistike (postoci). Rezultati su objedinjeni po pojedinom pitanju i prikazani u obliku tablice i/ili bar-dijagrama.

Korisnici podataka ankete prvenstveno su državne institucije, agencije, znanstvene institucije, zavodi, županijski uredi za gospodarstvo, kao i svi oni koji na bilo koji način sudjeluju u kreiranju strateških mjera kako na regionalnoj tako i na nacionalnoj razini.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Pitanje 1: Koja je Vaša dob?

Upisati godine: _____

Sveukupan broj sudionica ankete bio je 1656, a podatak o starosnoj dobi dalo je ukupno 1601 sudionica ili 97,68%. Najmanji broj godina sudionice ankete bio je 18 godina, a najveći 81 godina. Prosječna starosna dob sudionica ankete bila je 42 godine (Tablica 1.).

Tablica 1. Prikaz broja sudionica ankete po županijama, \emptyset starosna dob, broj godina najmlađe i broj godina najstarije sudionice

županija	broj sudionica ankete	broj sudionica koje su odgovorile na pitanje o broju godina	broj sudionica koje nisu odgovorile na pitanje o broju godina	\emptyset starosna dob	broj godina najmlađe sudionice	broj godina najstarije sudionice
Međimurska	48	48	0	41	22	59
Krapinsko-zagorska	39	39	0	41	25	66
Varaždinska	56	54	2	41	21	69
Sisačko-moslavačka	94	93	1	43	18	68
Karlovačka	88	88	0	42	21	67
Koprivničko-križevačka	131	126	5	43	20	71
Bjelovarsko-bilogorska	113	107	6	44	19	73
Virovitičko-podravska	109	106	3	41	21	68
Požeško-slavonska	113	109	4	39	18	63
Brodsko-posavska	114	108	6	42	19	73
Osječko-baranjska	51	51	0	40	20	71
Vukovarsko-srijemska	106	99	7	40	19	61
Ličko- Senjska	87	85	2	42	24	71
Zagrebačka	19	19	0	43	21	61
Šibensko-kninska	121	116	5	41	22	66
Zadarska	117	110	7	45	20	81
Splitsko-dalmatinska	139	135	4	46	23	78
Dubrovačko-neretvanska	111	108	3	41	24	78
sveukupno	1656	1601	55			
\emptyset starosna dob				42		
najmlađa/najstarija sudionica ankete					18	81

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Iz podataka o dobnoj strukturi sudionica ankete najviše (32,73%) ih je pripadalo dobnoj skupini od 36-45 godina (Tablica 2.).

Tablica 2. Dobna struktura sudionica ankete

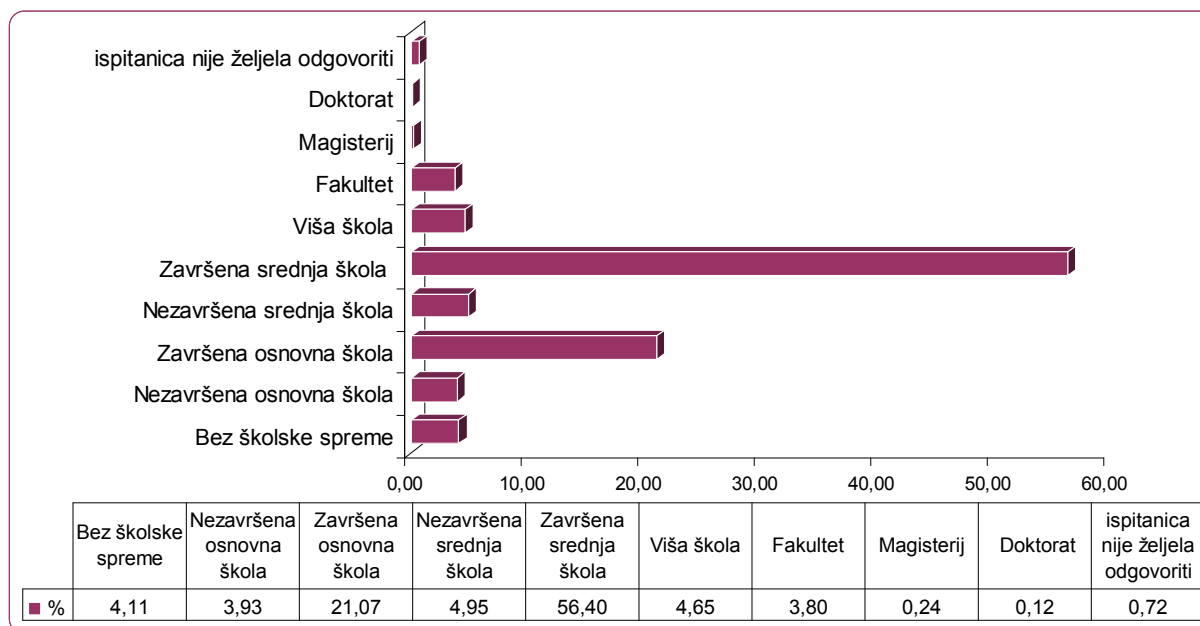
	broj sudionica ankete	%
18 - 25 godina	77	4,81
26 - 35 godina	399	24,92
36 - 45 godina	524	32,73
46 - 55 godina	416	25,98
56 - 65 godina	141	8,81
> od 66 godina	44	2,75
	1601	100,00

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Pitanje 2 : Koje ste obrazovanje stekli?

- 1) Bez školske spreme
- 2) Nezavršena osnovna škola
- 3) Završena osnovna škola
- 4) Nezavršena srednja škola
- 5) Završena srednja škola
- 6) Viša škola
- 7) Fakultet
- 8) Magisterij
- 9) Doktorat

Grafikon 1. Obrazovna struktura sudionica ankete

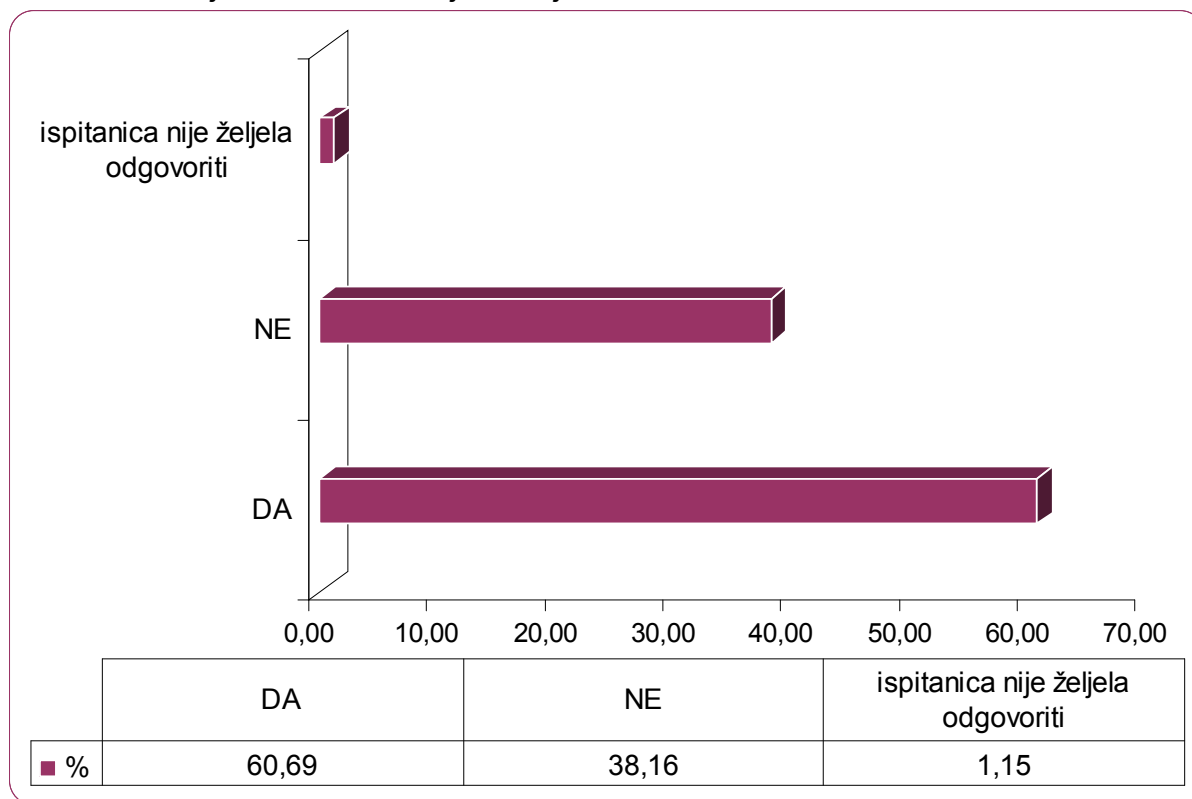
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionice ankete: 68 (4,11%) je bez osnovnog obrazovanja; 65 (3,93%) s nezavršenom osnovnom školom; 349 (21,07%) sa završenom osnovnom školom; 82 (4,95%) s nezavršenom srednjom školom; 934 (56,40%) sa završenom srednjom školom; 77(4,65%) sa završenom višom školom; 63 (3,80%) sa završenim fakultetom; 4 (0,24%) sa završenim magisterijem; 2 (0,12%) sa završenim doktoratom; dok 12 (0,72%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 3: Da li imate želju za usavršavanjem znanja?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 2. Želja za usavršavanje znanja sudionica ankete

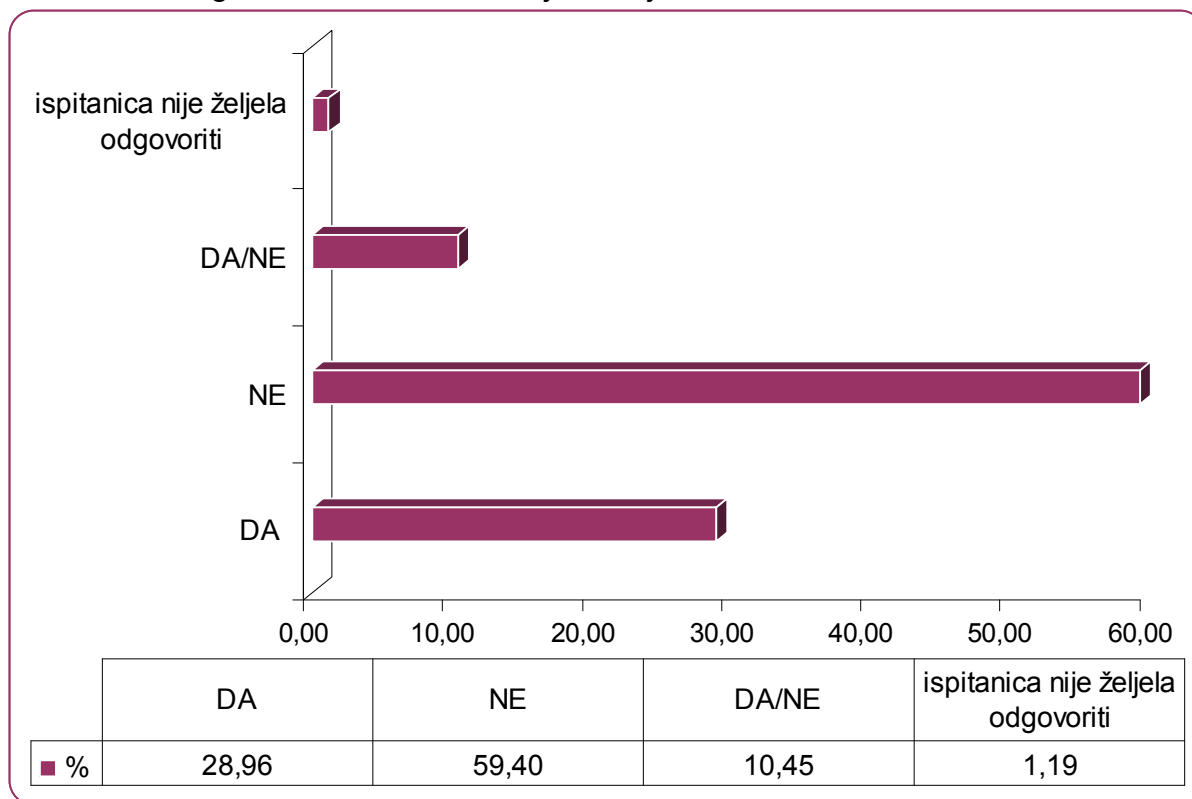
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionice ankete: 1005 (60,69%) ima želju za usavršavanjem svojeg znanja; 632 (38,16%) sudionice nemaju želju za usavršavanjem svojeg znanja; dok 19 (1,15%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 4: Da li imate mogućnosti za usavršavanjem znanja?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 3. Mogućnosti za usavršavanje znanja sudionica ankete

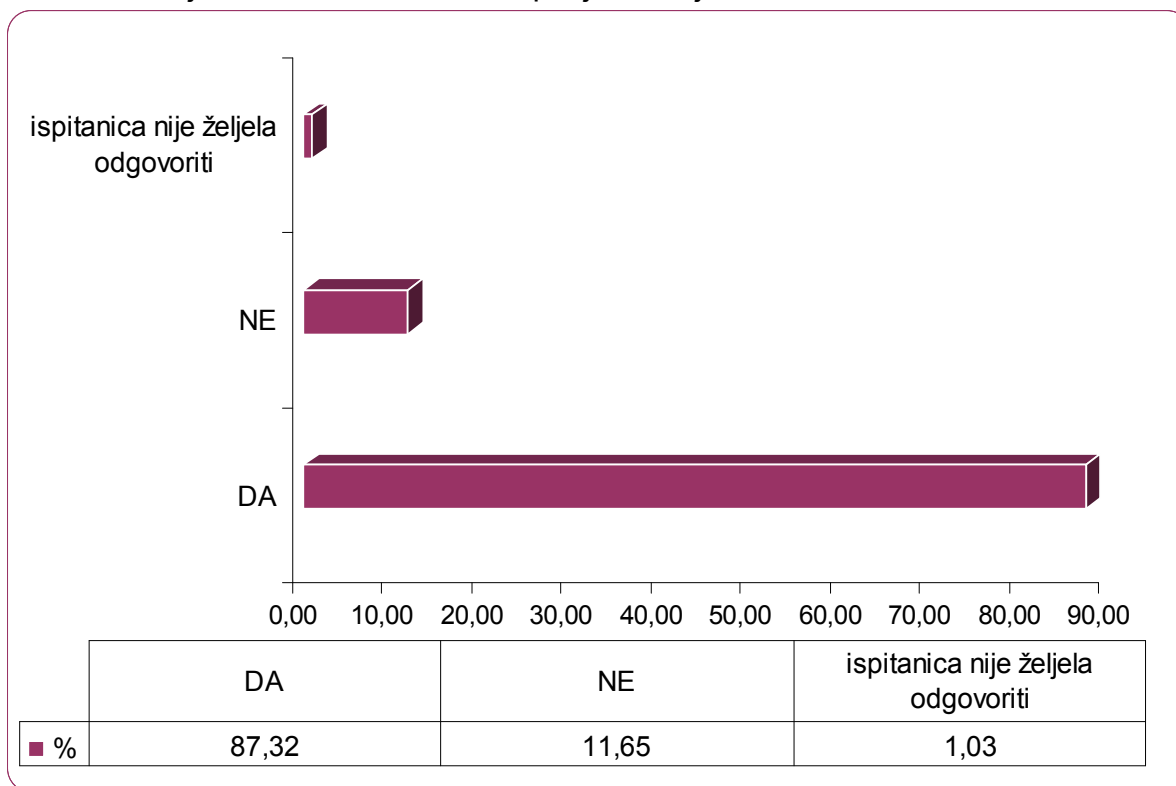
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1005 sudionica ankete koje su odgovorile da imaju želju za usavršavanjem svojeg znanja: 291 (28,96%) imaju mogućnosti za daljnje usavršavanje znanja; 597 (59,40%) sudionica ankete odgovorilo je da unatoč želji za usavršavanjem znanja nemaju mogućnosti, 105 (10,45%) i ima i nema te mogućnosti; dok 12 (1,19%) sudionica ankete nisu odgovorile na pitanje.

Pitanje 5: Posjedujete li mobitel?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 4. Izjava sudionica ankete o posjedovanju mobitela

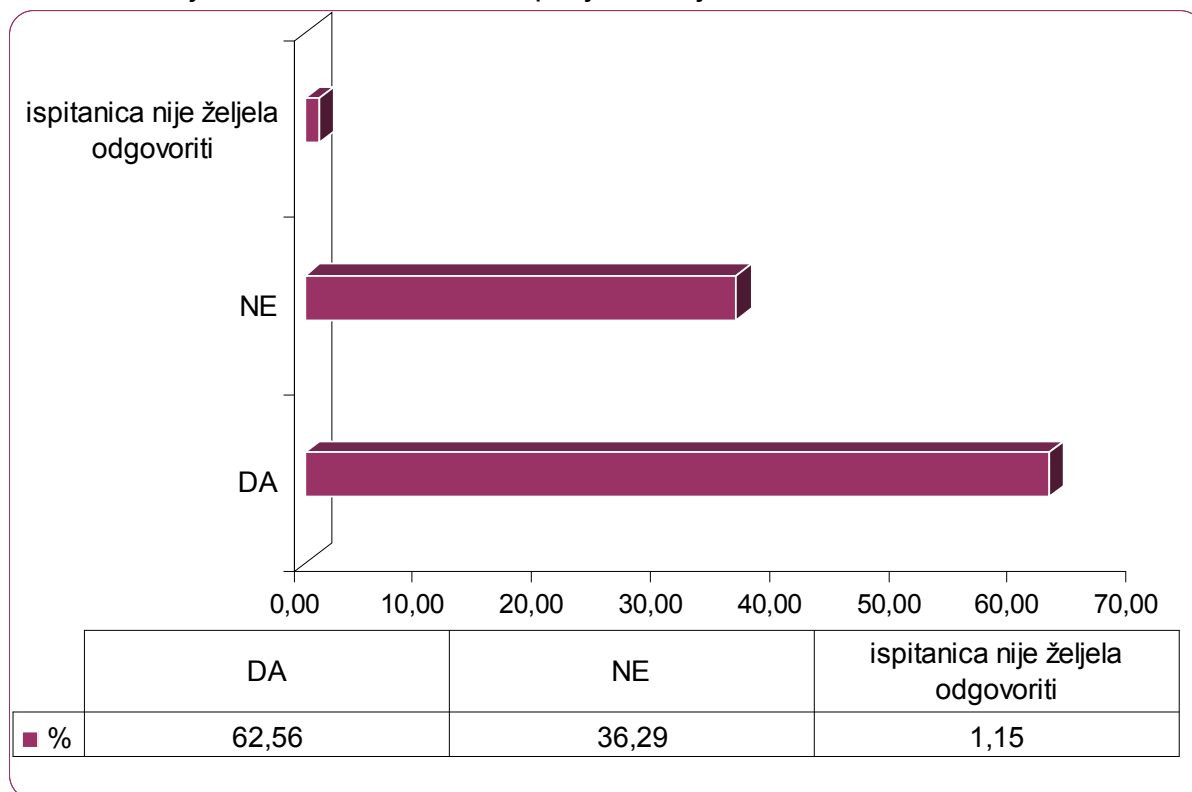
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionice ankete: 1446 (87,32%) posjeduje mobitel; 193 (11,65%) ne posjeduje; dok 17 (1,03%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 6: Posjedujete li vozačku dozvolu?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 5. Izjava sudionica ankete o posjedovanju vozačke dozvole

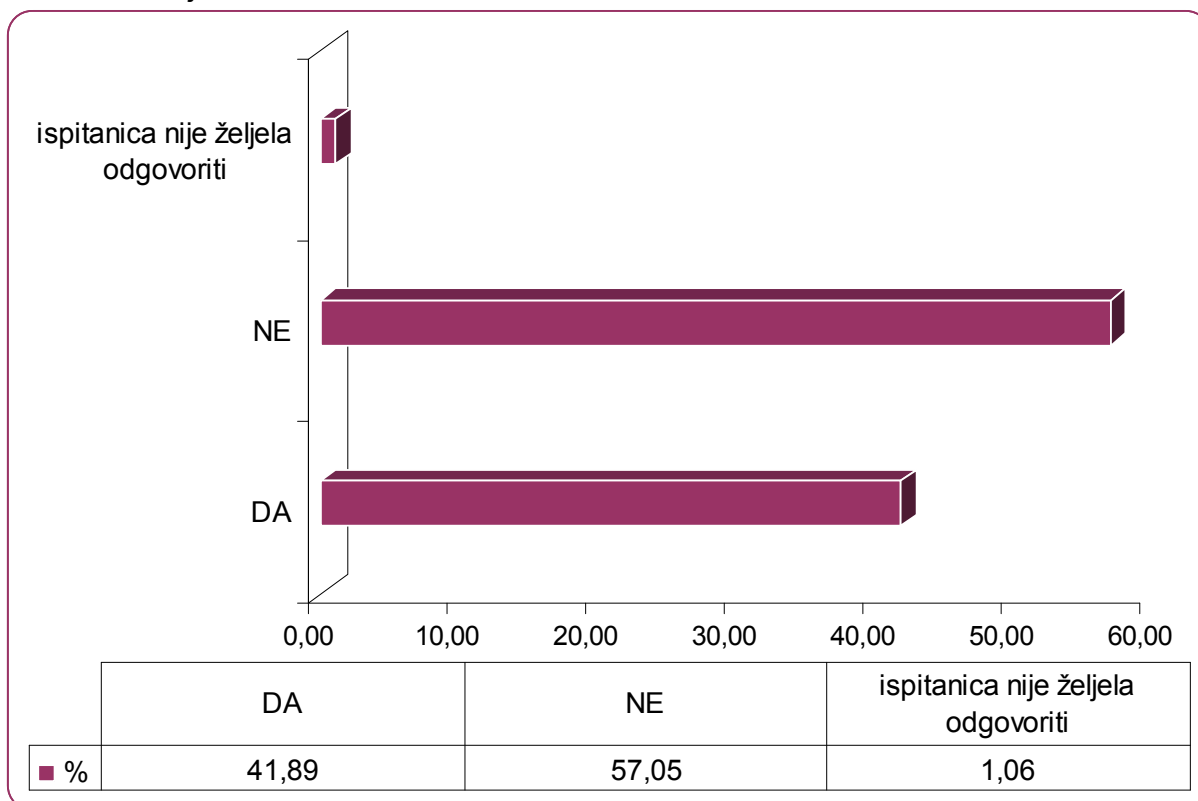
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionice ankete: 1036 (62,56%) posjeduje vozačku dozvolu; 601 (36,29%) ne posjeduje; dok 19 (1,15%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 7: Vozite li osobni automobil?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 6. Izjava sudionica ankete da li vozi ili ne osobni automobil

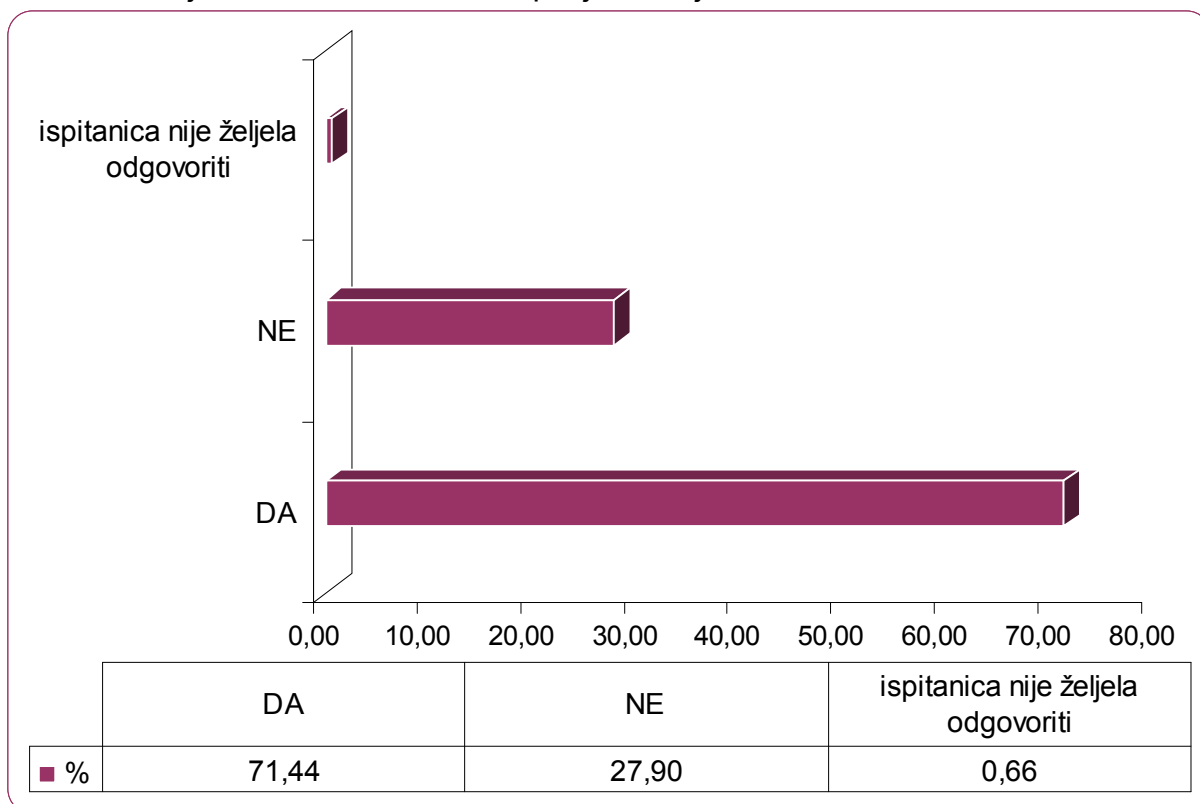
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1036 sudionica ankete koje posjeduju vozačku dozvolu: 434 (41,89%) vozi automobil; 591 (57,05%) ne vozi; dok 11 (1,06%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 8: Posjedujete li automobil?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 7. Izjava sudionica ankete o posjedovanju automobila

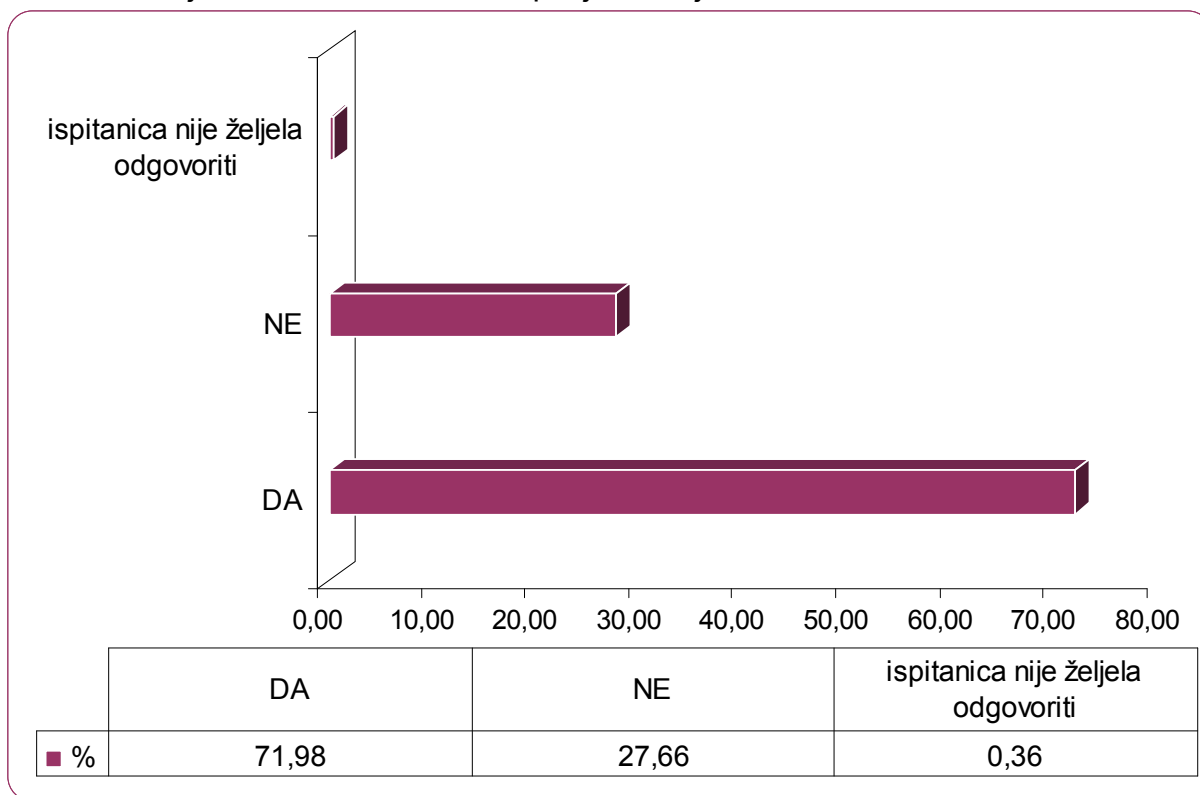
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1183 (71,44%) posjeduje automobil; 462 (27,90%) ne posjeduje; dok 11 (0,66 %) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 9: Imate li kod kuće računalo?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 8. Izjava sudionica ankete o posjedovanju računala

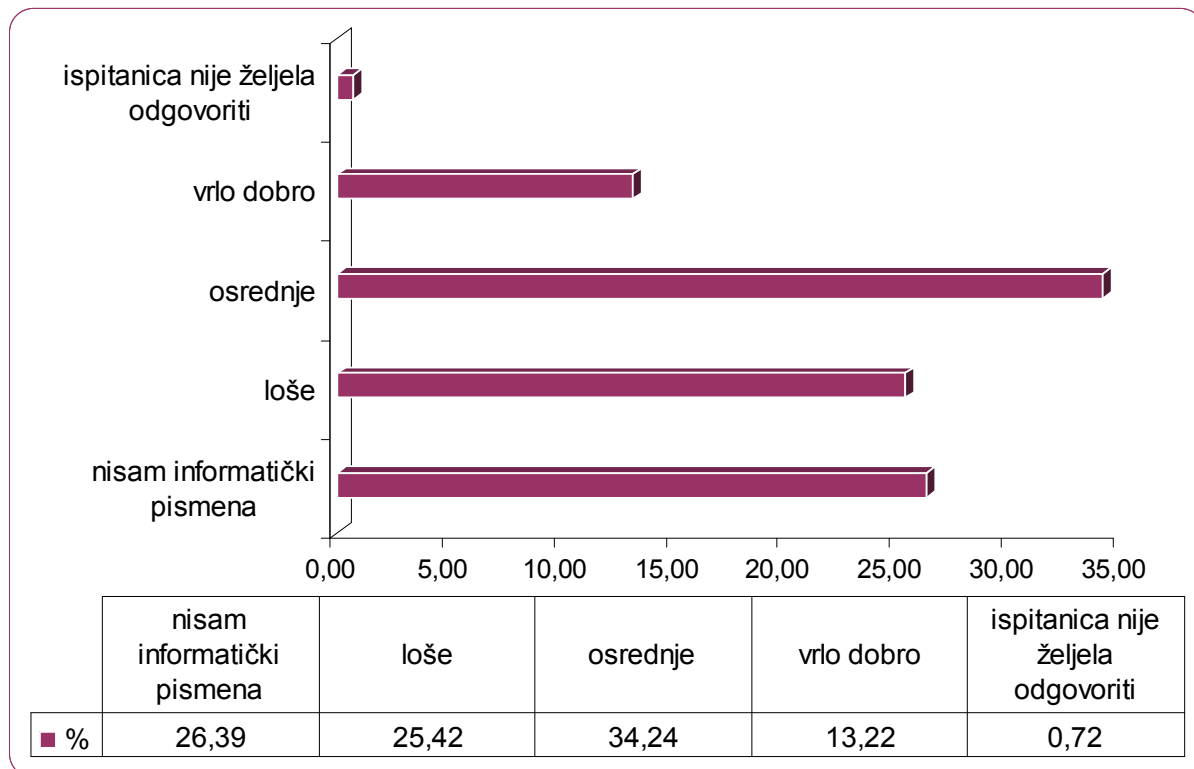
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1192 (71,98%) posjeduje kod kuće računalo; 458 (27,66%) ne posjeduje; dok 6 (0,36 %) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 10: Kakva je Vaša informatička pismenost?

- 1) Loša
- 2) Osrednja
- 3) Vrlo dobra

Grafikon 9. Informatička pismenost sudionica ankete

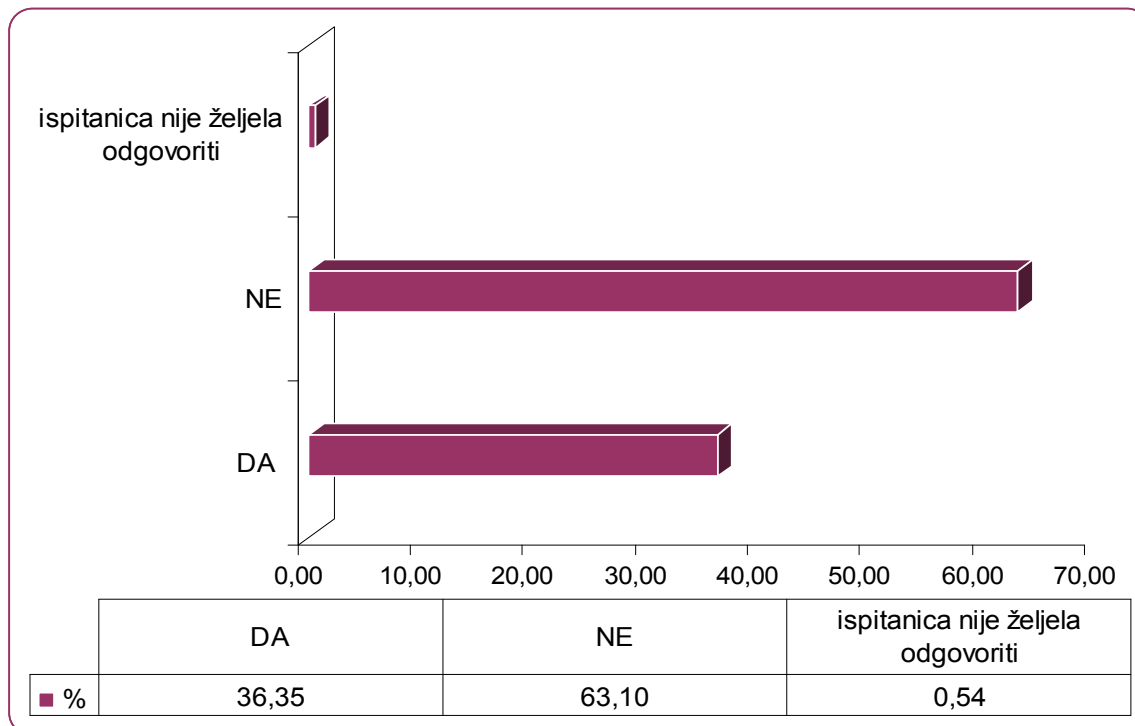
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 437 (26,39%) nije informatički pismeno; 421 (25,42%) informatička pismenost im je loša; 567 (34,24%) osrednja; 219 (13,22%) vrlo dobra; dok 12 (0,72 %) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 11: Govorite li strane jezike?

- 1) engleski
- 2) njemački
- 3) neki drugi (molimo upišite) _____
- 4) ne govorim niti jedan strani jezik

Grafikon 10. Znanje stranih jezika sudionica ankete

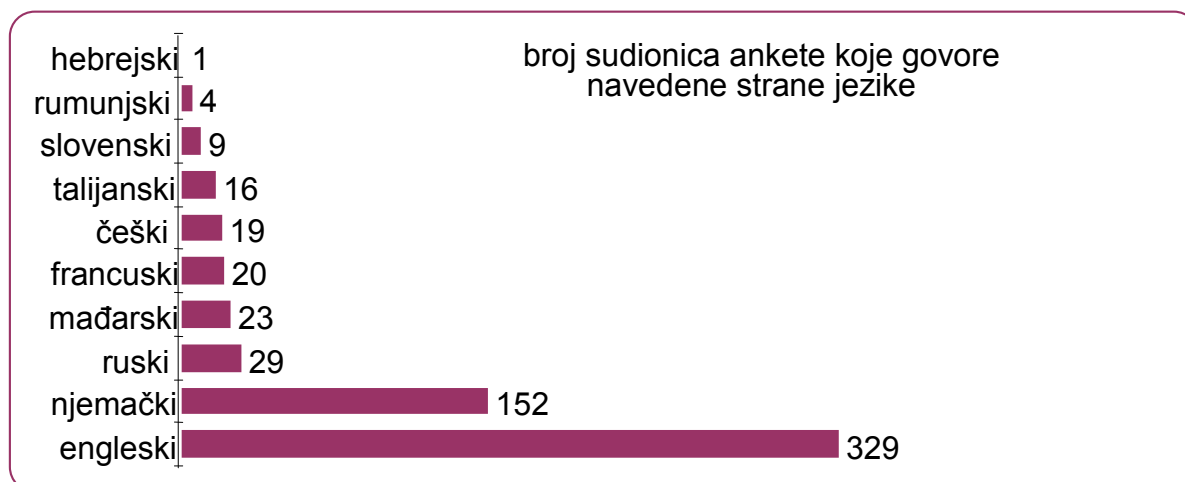

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 602 (36,35%) govori neki od stranih jezika; 1045 (63,10%) ne govori niti jedan strani jezik; dok 9 (0,54%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Od 602 sudionice ankete koje govore strani jezik: 329 (54,65%) ih govori engleski, 152 (25,25%) njemački, 29 (4,82%) ruski, 23 (3,82%) mađarski, 20 (3,32%) francuski, 19 (3,16%) češki, 16 (2,66%) talijanski, 9 (1,5%) slovenski, 4 (0,66%) rumunjski, te 1 (0,17%) hebrejski.

Grafikon 11. Prikaz stranih jezika koje govore (aktivno/pasivno) sudionice ankete

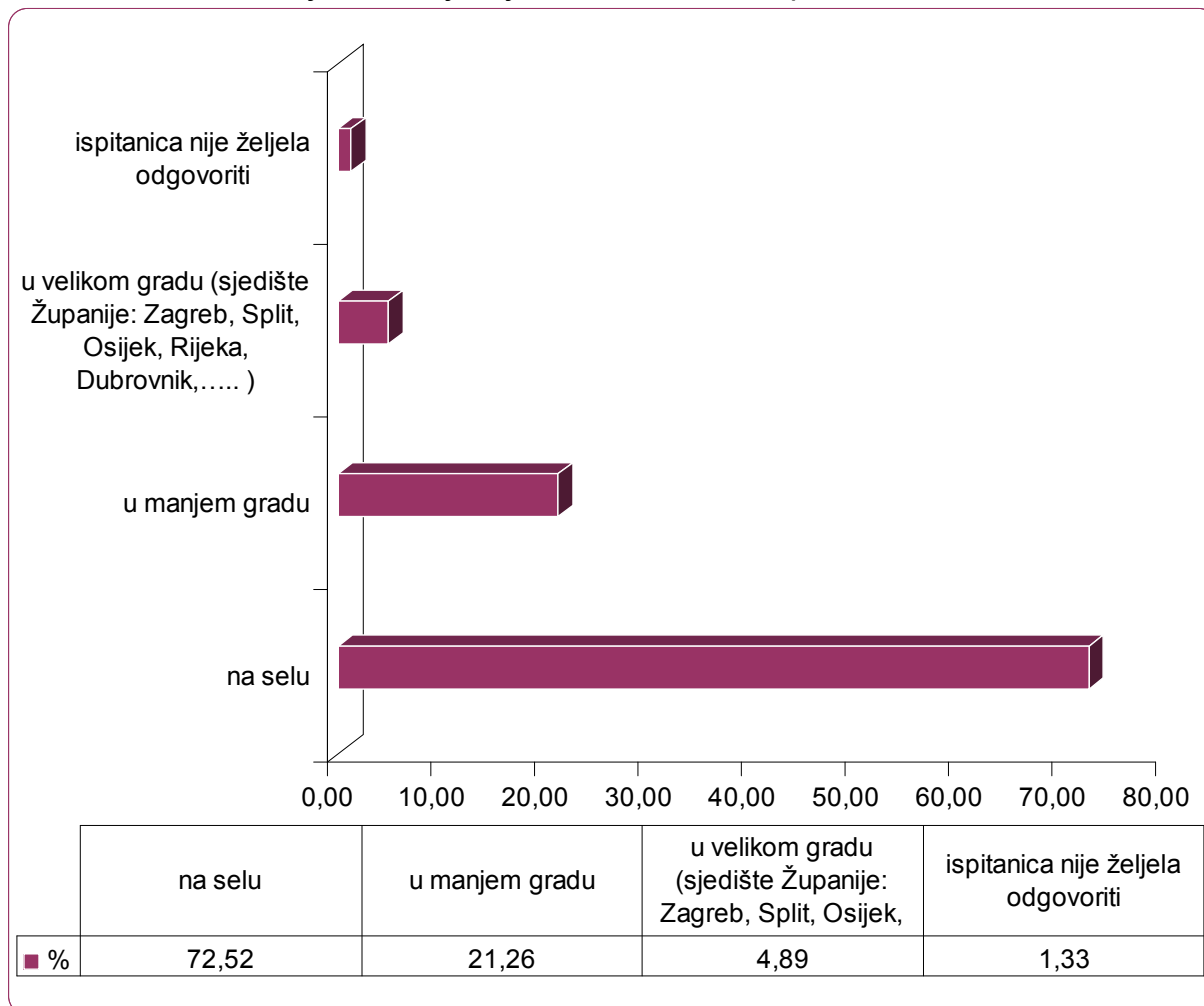

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Pitanje 12: Gdje ste proveli veći dio života?

- 1) Na selu
- 2) U manjem gradu
- 3) U velikom gradu (sjedište županije - Zagreb, Split, Osijek, Rijeka, Dubrovnik)

Grafikon 12. Prikaz mjesta u kojem je sudionica ankete provela veći dio života

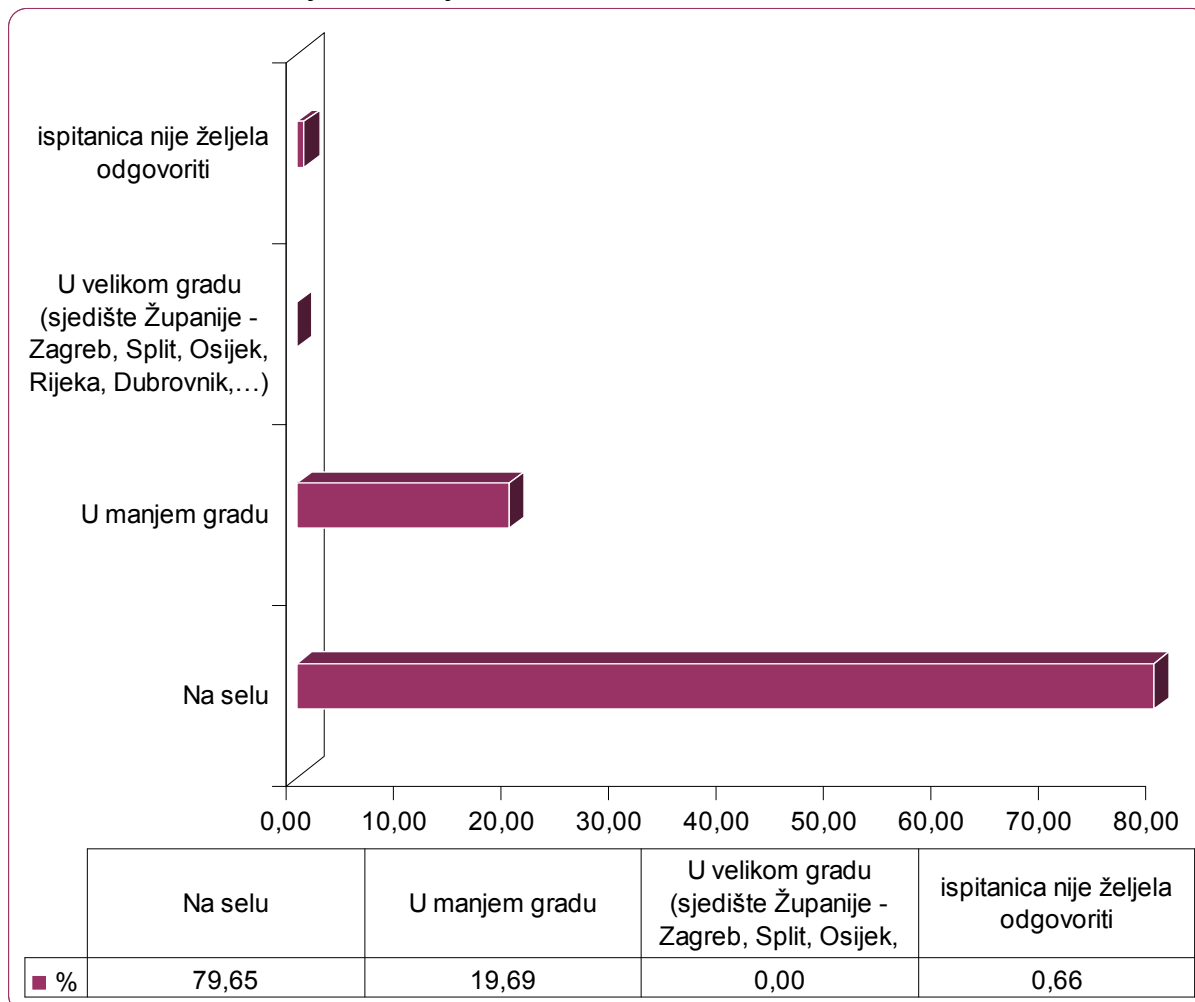
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1201 (72,52%) veći dio života provelo je na selu; 352 (21,26%) u manjem gradu; 81 (4,89%) u „velikom“ gradu (sjedištu županije); dok 22 (1,33%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 13: Gdje sada živite?

- 1) Na selu
- 2) U manjem gradu
- 3) U velikom gradu (sjedište županije - Zagreb, Split, Osijek, Rijeka, Dubrovnik,...)

Grafikon 13. Prikaz mjesta u kojem žive sudionice ankete

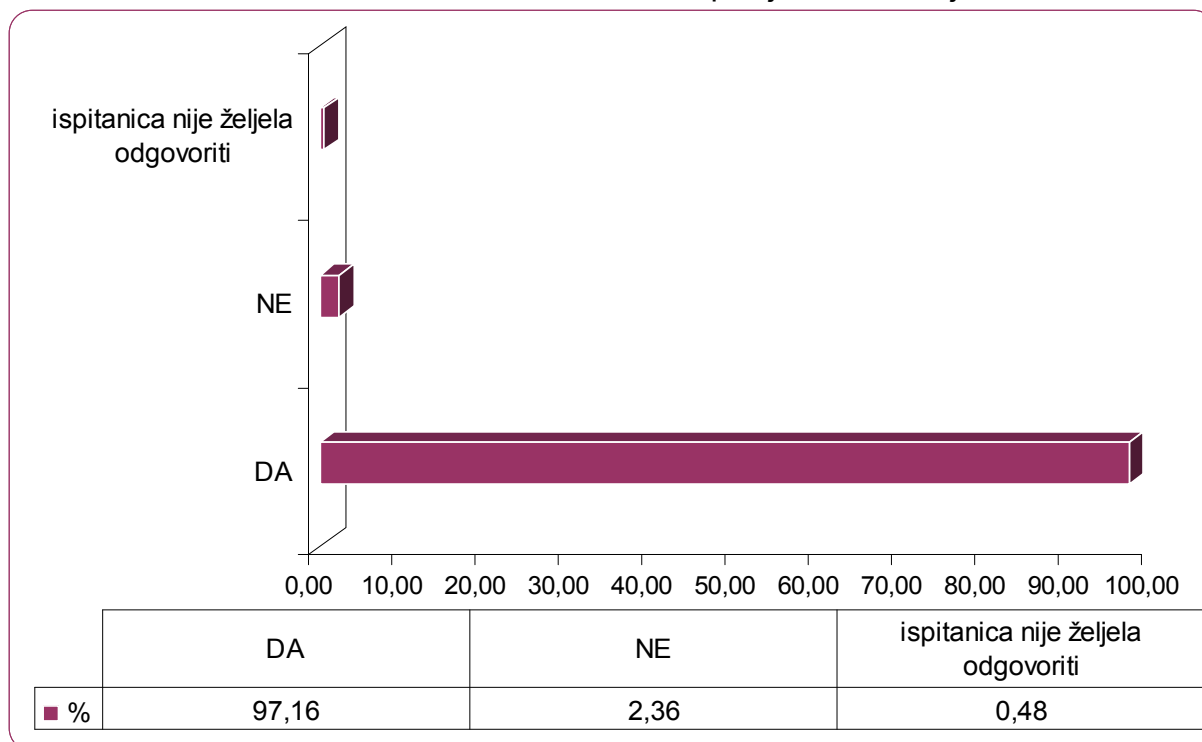
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1319 (79,65%) danas živi na selu; 326 (19,69%) u manjem gradu; dok 11 (0,66%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 14: Ima li Vaše domaćinstvo priključak na struju?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 14. Podaci o infrastrukturi domaćinstva - priključak na struju

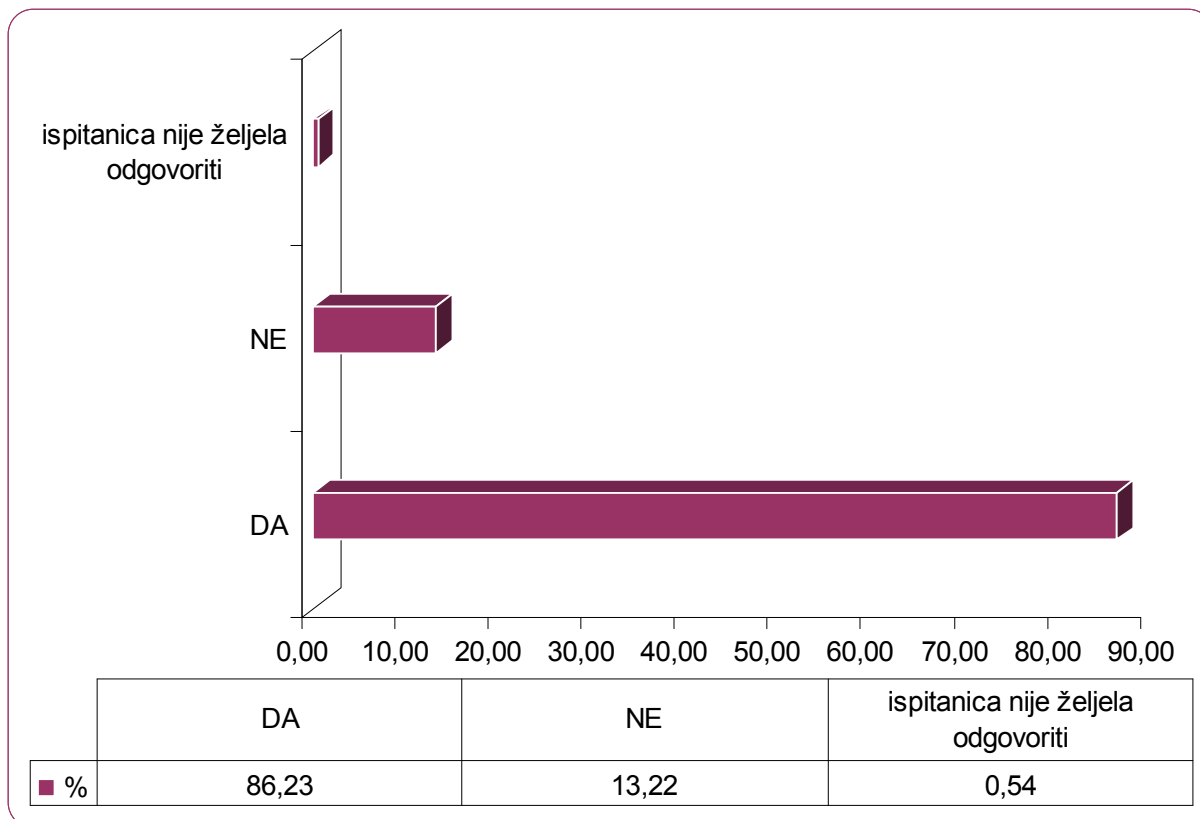
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1609 (97,16%) odgovorilo je da njihova domaćinstva imaju priključak na struju; 39 (2,36%) ih nema; dok 8 (0,48%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 15: Ima li Vaše domaćinstvo telefonski priključak?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 15. Podaci o infrastrukturi domaćinstva - telefonski priključak

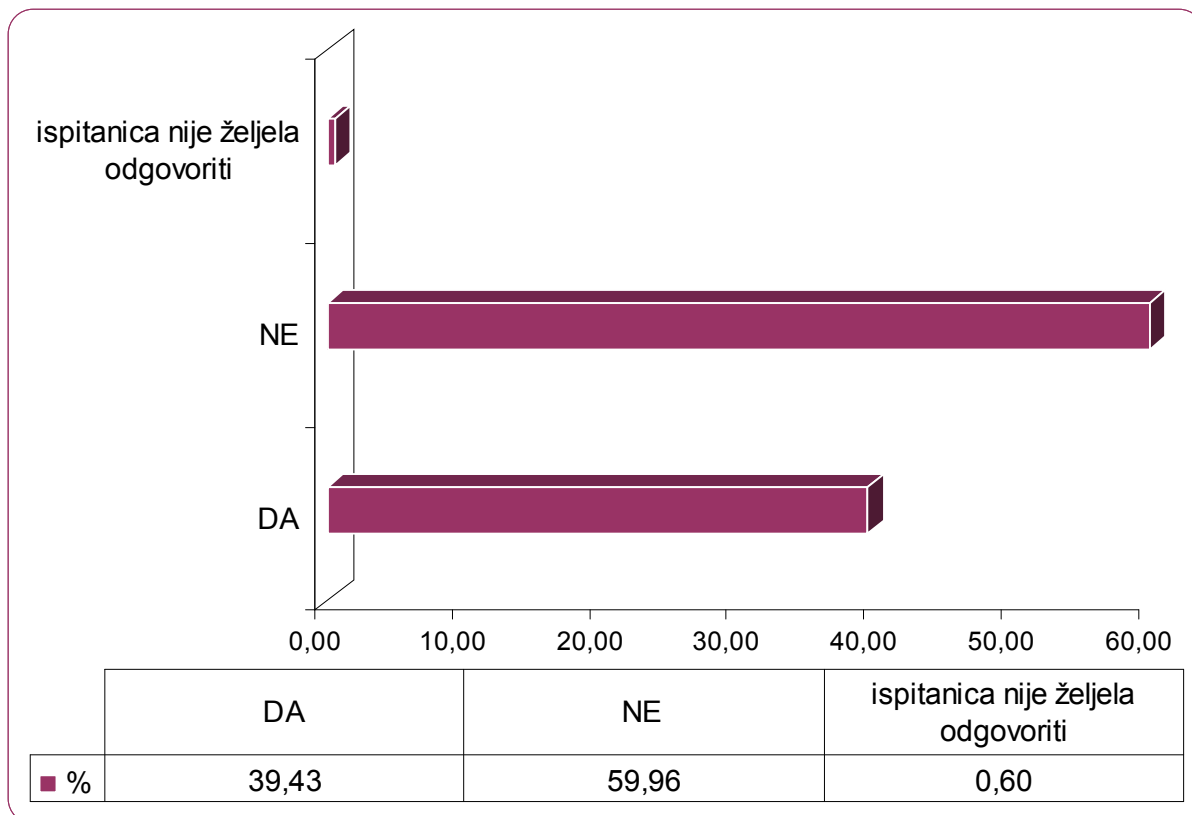
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1428 (86,23%) odgovorilo je da njihova domaćinstva imaju telefonski priključak; 219 (13,22%) ih nema; dok 9 (0,54%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 16: Ima li Vaše domaćinstvo priključak na kanalizaciju?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 16. Podaci o infrastrukturi domaćinstva - priključak na kanalizaciju

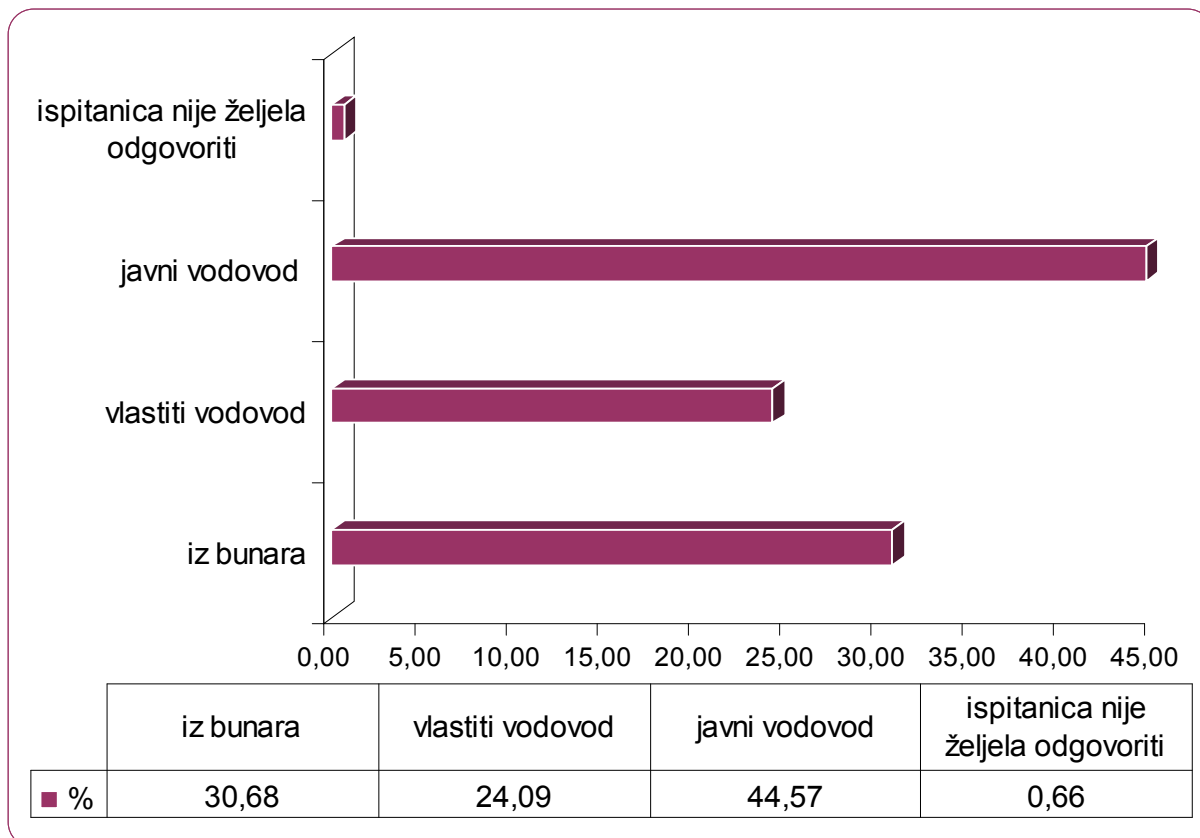
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 653 (39,43%) odgovorilo je da njihova domaćinstva imaju priključak na kanalizaciju; 993 (59,96%) ih nema; dok 10 (0,60%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 17: Kako se opskrbljujete vodom ?

- 1) iz bunara
- 2) vlastiti vodovod
- 3) javni vodovod

Grafikon 17. Podaci o infrastrukturi domaćinstva - način opskrbe vodom

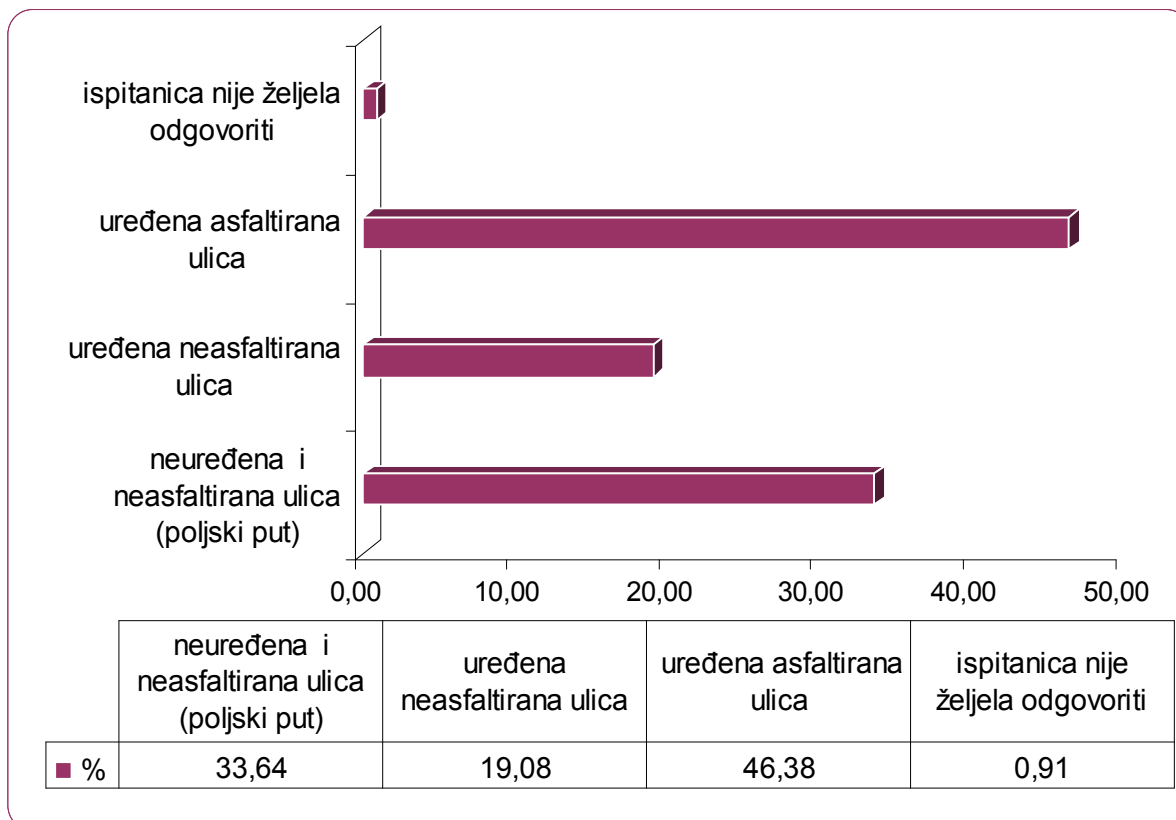
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 508 (30,68%) opskrbljuje se vodom iz bunara; 399 (24,09%) iz vlastitog vodovoda; 738 (44,57%) iz javnog vodovoda; dok 11 (0,66%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 18: Kako izgleda ulica u kojoj živite?

- 1) neuređena i neasfaltirana ulica (poljski put)
- 2) uređena neasfaltirana ulica
- 3) uređena asfaltirana ulica

Grafikon 18. Podaci o infrastrukturi domaćinstva - izgled ulice u kojoj živi sudionica ankete

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 557 (33,64%) živi u neuređenoj i neasfaltiranoj ulici (poljski put); 316 (19,08%) u uređenoj, ali neasfaltiranoj ulici; 768 (46,38%) u uređenoj asfaltiranoj ulici; dok 15 (0,91%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 19: Da li se u blizini Vašeg domaćinstva (približno do 1 km) nalazi:

- 1 Dječji vrtić
- 2 Osnovna škola
- 3 Srednja škola
- 4 Ambulanta opće prakse
- 5 Ginekološka ordinacija
- 6 Stomatološka ordinacija
- 7 Ljekarna
- 8 Pošta
- 9 Banka
- 10 Prostor za sport i rekreaciju sportska dvorana, nogometno igralište
- 11 Autobusna/željeznička stanica
- 12 Prodavaonica mješovite robe samoposluga/market
- 13 Restoran/gostionica
- 14 Kino
- 15 Frizerski salon
- 16 Nešto drugo

Sudionice ankete (1656) u svojem odgovoru na ovo pitanje navodile su više objekata koji se nalaze u blizini njihova stanovanja.

Najviše spominjani objekti jesu: prodavaonica mješovite robe samoposluga/market koju navodi 1105 (66,73%) sudionica ankete; gostionica/kafić što navodi 1101 (66,49%) sudionica ankete; te nogometno igralište što navodi 1088 (66,70%) sudionica ankete.

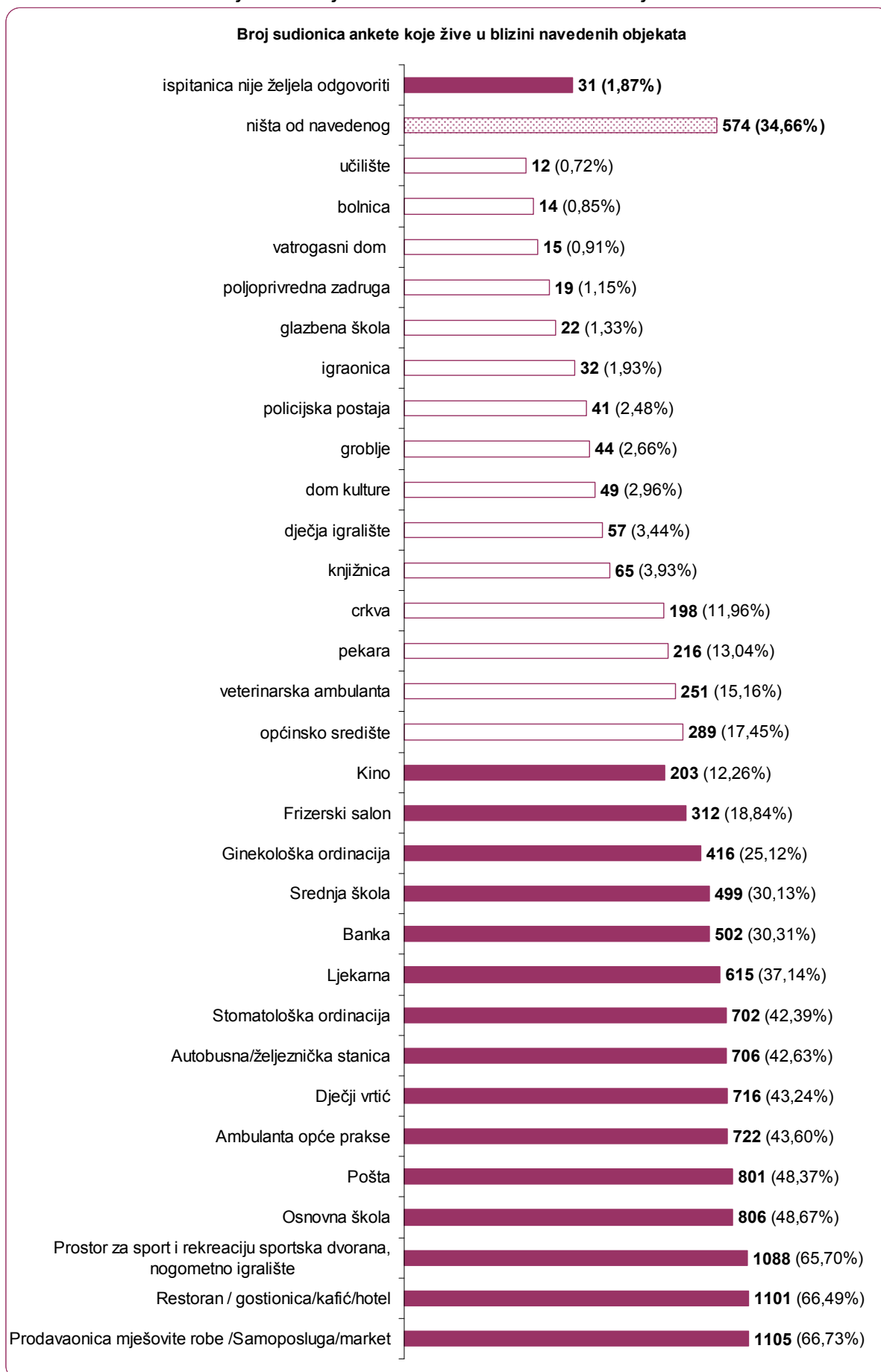
Potom slijede: osnovna škola, pošta, ambulanta opće prakse, dječji vrtić, autobusna/željeznička stanica, stomatološka ordinacija, ljekarna, banka, srednja škola, ginekološka ordinacija, frizerski salon te kino.

Od objekata koje sudionice ankete navode kao „nešto drugo“ spominju se: općinsko središte, veterinarska ambulanta, pekara, crkva, knjižnica, dječje igralište, dom kulture, groblje, policijska postaja, igraonica za djecu, poljoprivredna zadruga, vatrogasni dom, glazbena škola, bolnica, učilište.

574 (34,66%) sudionica ankete odgovorile su da ništa od navedenih objekata se ne nalazi u njihovoj neposrednoj blizini stanovanja.

31 (1,87%) sudionica ankete nije odgovorila na ovo pitanje.

Grafikon 19. Prikaz objekata koji se nalaze u blizini stanovanja sudionica ankete

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Pitanje 20: Koliki broj članova živi u Vašem domaćinstvu?

Tablica 3. Prikaz broja domaćinstava, broja članova, Ø broj članova, najmanjeg broja članova, najvećeg broja članova domaćinstva sudionica ankete

broj domaćinstava	sveukupan broj članova domaćinstava	Ø broj članova u domaćinstvu	najmanji broj članova u domaćinstvu	najveći broj članova u domaćinstvu
1652	9732	5,88	1	12

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

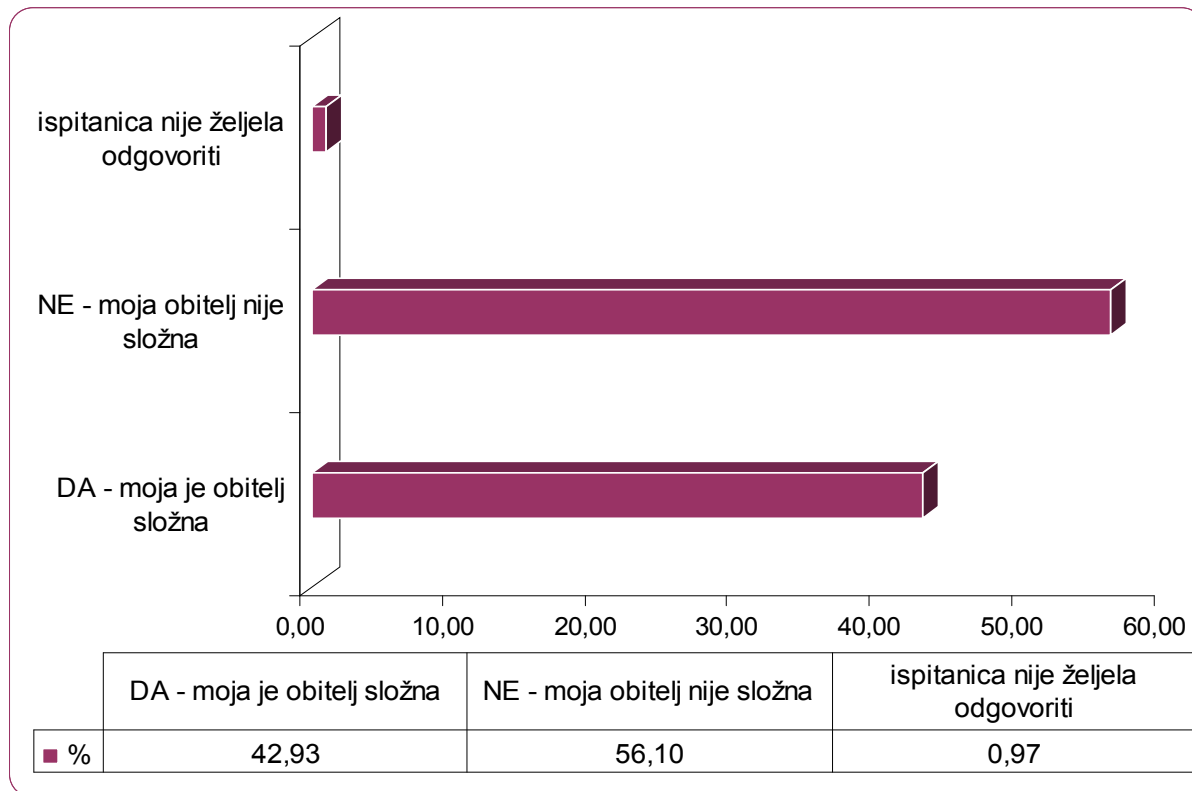
Od 1656 sudionica ankete na pitanje o broju članova koji žive u njihovom domaćinstvu odgovorilo je 1652 (99,76%), dok 4 (0,24%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Analizom podataka utvrđeno je slijedeće: prosječan broj članova u domaćinstvu je 5,88; najmanji broj članova u domaćinstvu je jedan (1) što znači da sudionica ankete živi sama; a najveći broj članova u domaćinstvu koji se navodi je dvanaest (12).

Pitanje 21: Da li se Vaša obitelj može okarakterizirati kao složna obitelj?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 20. Izjava sudionica ankete o složnosti članova obitelji u kojoj živi

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

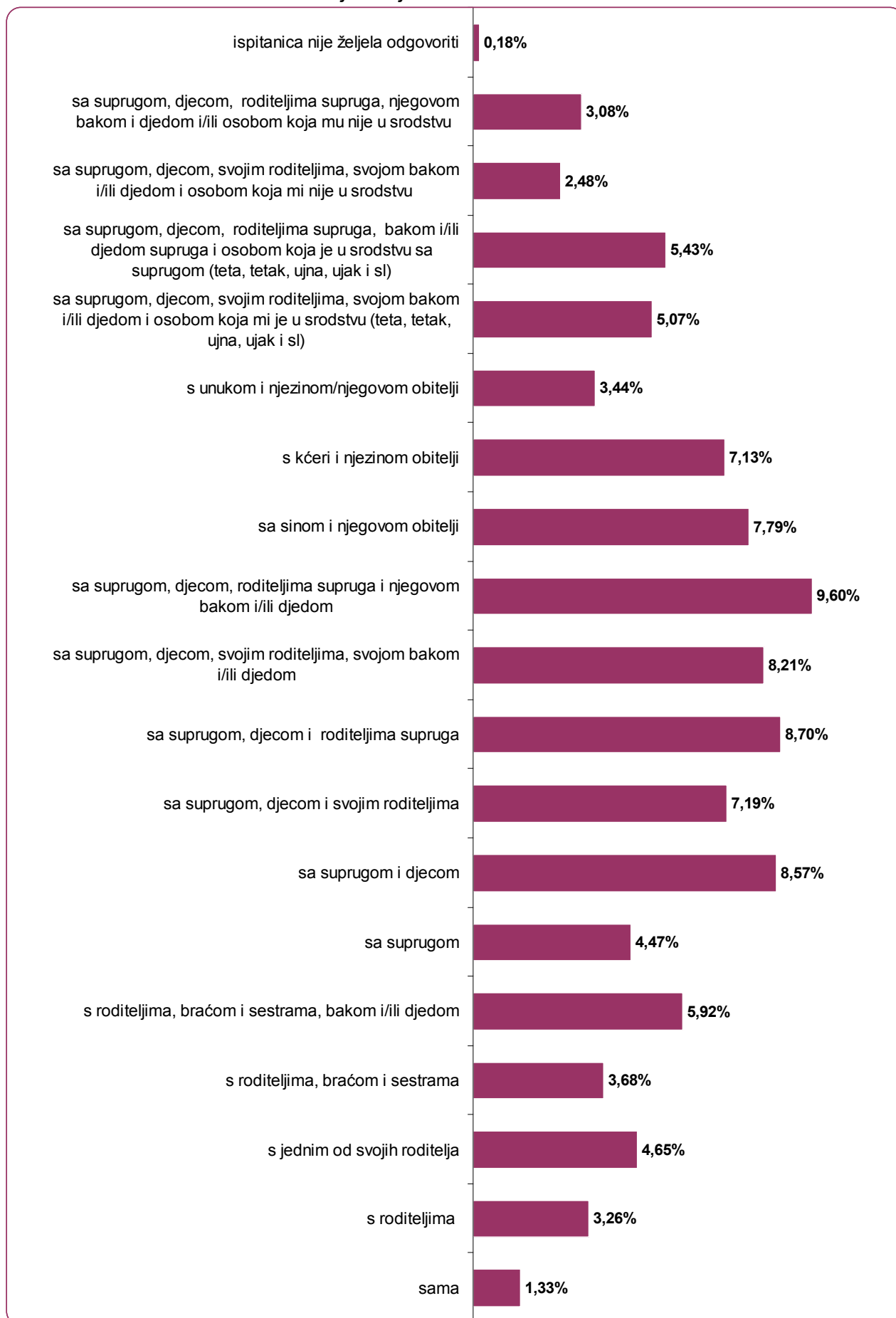
Od 1656 sudionica ankete: 711 (42,93%) svoju obitelj je okarakterizirala kao složnu obitelj; 929 (56,10%) kao nesložnu obitelj; dok 16 (0,97%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 22: S kim živite u zajedničkom domaćinstvu?

1 sama	8 s djecom
2 s roditeljima	9 sa sinom i njegovom obitelji
3 s ocem	10 s kćeri i njezinom obitelji
4 s majkom	11 s bračnim partnerom
5 sa svekrvom	12 s drugim rođacima
6 sa svekrom	13 s osobom koja nije u srodstvu
7 sa sestrama i/ili braćom	

Od 1656 sudionica ankete dobiveni su slijedeći odgovori na pitanje s kim žive u zajedničkom domaćinstvu: 22 (1,33%) živi sama; 54 (3,26%) s roditeljima; 77 (4,65%) s jednim od svojih roditelja; 61 (3,68%) s roditeljima, braćom i sestrama; 98 (5,92%) s roditeljima, braćom i sestrama, bakom i/ili djedom; 74 (4,47%) sa suprugom; 142 (8,57%) sa suprugom i djecom; 119 (7,19%) sa suprugom, djecom i svojim roditeljima; 144 (8,70%) sa suprugom, djecom i roditeljima supruga; 136 (8,21%) sa suprugom, djecom, svojim roditeljima, bakom i/ili djedom; 159 (9,60%) sa suprugom, djecom, roditeljima supruga, njegovom bakom i/ili djedom; 129 (7,79%) sa sinom i njegovom obitelji; 118 (7,13%) s kćeri i njezinom obitelji; 57 (3,44%) s unukom i njezinom/njegovom obitelji; 84 (5,07%) sa suprugom, djecom, svojim roditeljima, svojom bakom i/ili djedom i osobom (osobama) koja mi je u srodstvu (teta, tetak, ujna, ujak i sl); 90 (5,43%) sa suprugom, djecom, roditeljima supruga, bakom i/ili djedom supruga i osobom (osobama) koja je u srodstvu sa suprugom (teta, tetak, ujna, ujak i sl); 41 (2,48%) sa suprugom, djecom, svojim roditeljima, svojom bakom i/ili djedom i osobom koja mi nije u srodstvu; 51 (3,08%) sa suprugom, djecom, roditeljima supruga, njegovom bakom i/ili djedom i osobom koja nije u srodstvu; dok 3 (0,18%) sudionice ankete nisu odgovorile na pitanje.

Grafikon 21. Prikaz članova obitelji s kojima sudionica ankete živi u istom domaćinstvu

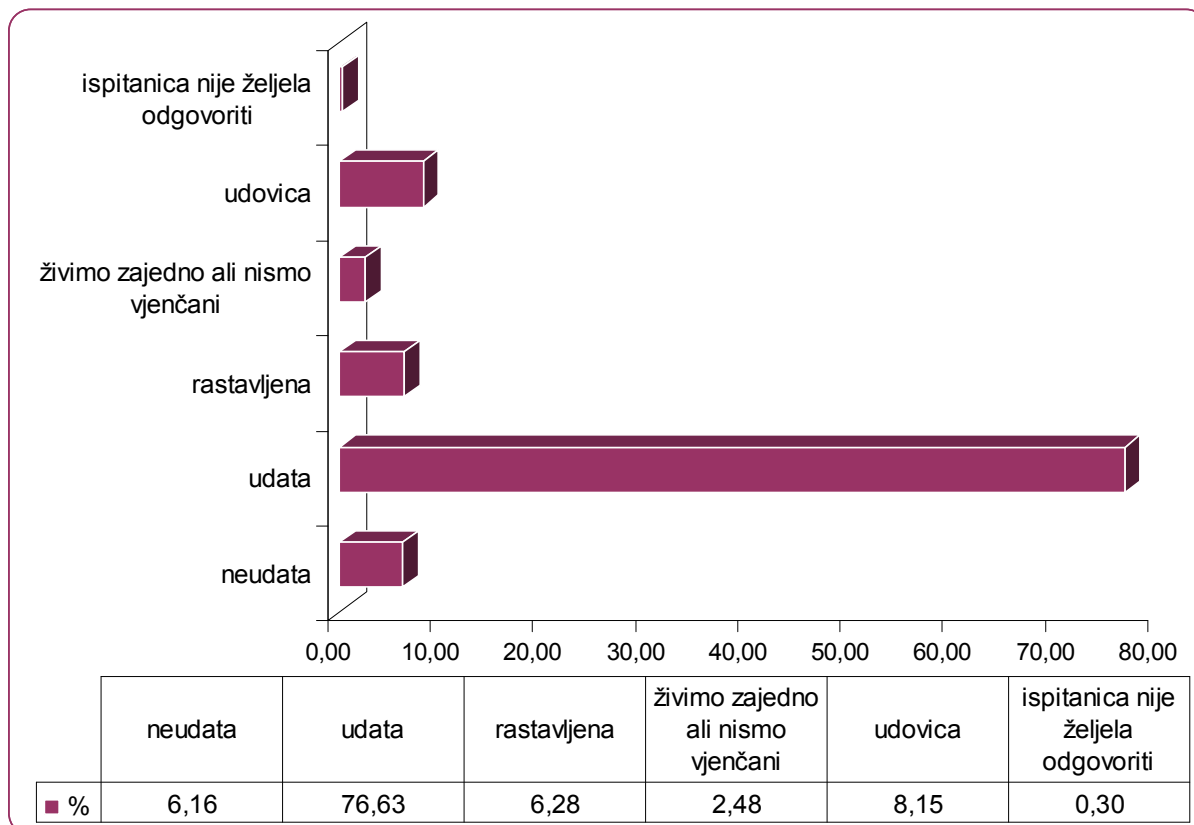

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Pitanje 23: Koji je Vaš bračni status?

- 1) Neudata
- 2) Udata
- 3) Rastavljena
- 4) Živimo zajedno, ali nismo vjenčani
- 5) Udovica

Grafikon 22. Bračni status sudionica ankete

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 102 (6,16%) su neudate; 1269 (76,63%) su udate; 104 (6,28%) su rastavljene; 41 (2,48%) živi zajedno s osobom s kojom nisu u bračnoj zajednici; 135 (8,15%) su udovice; dok 5 (0,30%) sudionica ankete nisu odgovorile i na ovo pitanje.

Pitanje 24: Koliko ste (ili ste bili) godina u bračnoj zajednici?

broj godina: _____

Tablica 4. Prikaz broja sudionica ankete koje su dale podatak o broju godina u bračnoj zajednici, Ø broja godina, najmanjeg broja godina, najvećeg broja godina u bračnoj zajednici na dan ankete

broj sudionica ankete koje su dale podatak o broju godina u bračnoj zajednici	Ø broj godina u bračnoj zajednici	najmanji broj godina u bračnoj zajednici	najveći broj godina u bračnoj zajednici
1492	24,19 godina	2 mjeseca	63 godina

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1508 sudionica ankete koje su udate, rastavljene ili udovice odgovor su dale 1492 (98,94%) sudionice ankete, dok 16 (1,06%) sudionica ankete nisu odgovorile na pitanje.

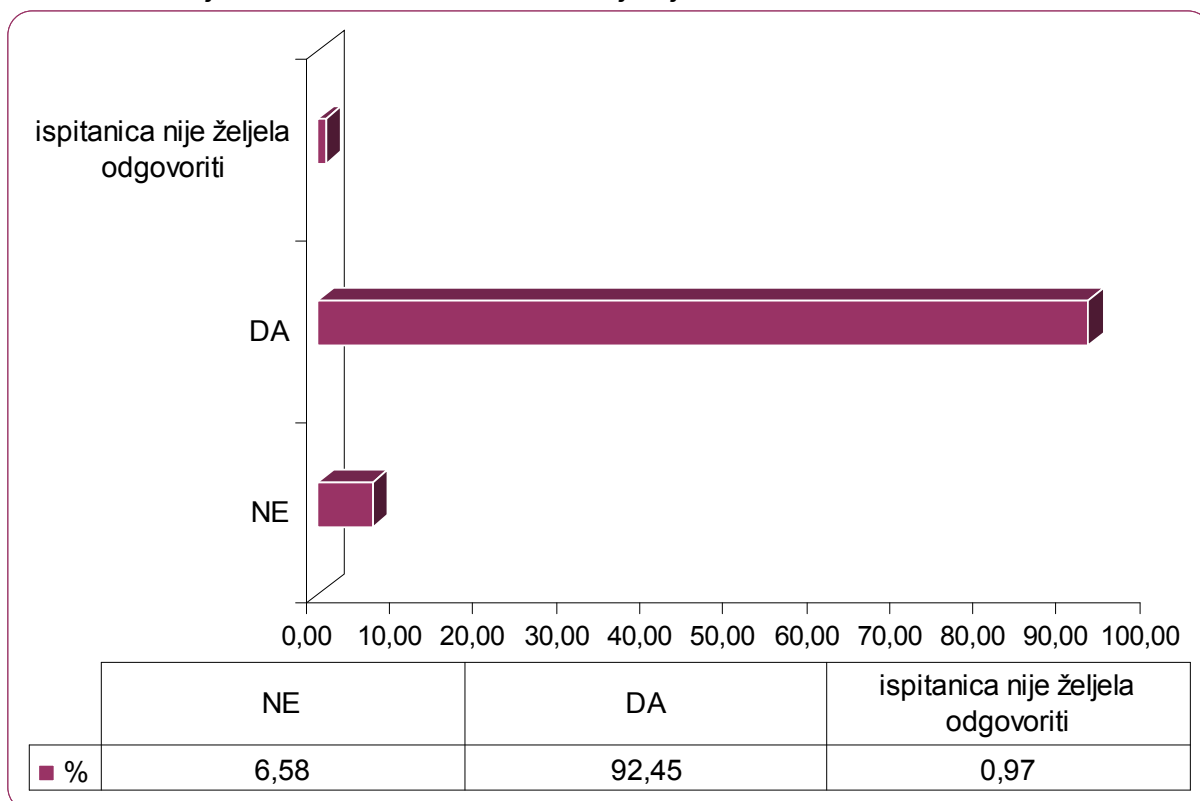
Analizom odgovora na pitanje o godinama koje su provele ili jesu u bračnoj zajednici proizlazi da je njihov prosječan broj godina u bračnoj zajednici 24,19 godina; da je dva (2) mjeseca najmanji period kojeg je sudionica provela u bračnoj zajednici (računajući vrijeme od datuma vjenčanja do datuma ankete), te da je najveći broj godina kojeg je sudionica ankete provela u bračnoj zajednici šezdeset tri (63) godine (računajući vrijeme od datuma vjenčanja do datuma ankete).

Pitanje 25: Imate li djece?

1) Ne

2) Da (molimo upišite broj djece): _____

Grafikon 23. Izjava sudionica ankete o imanju djece

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1531 (92,45%) ima djecu; 109 (6,58%) nema; dok 16 (0,97%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

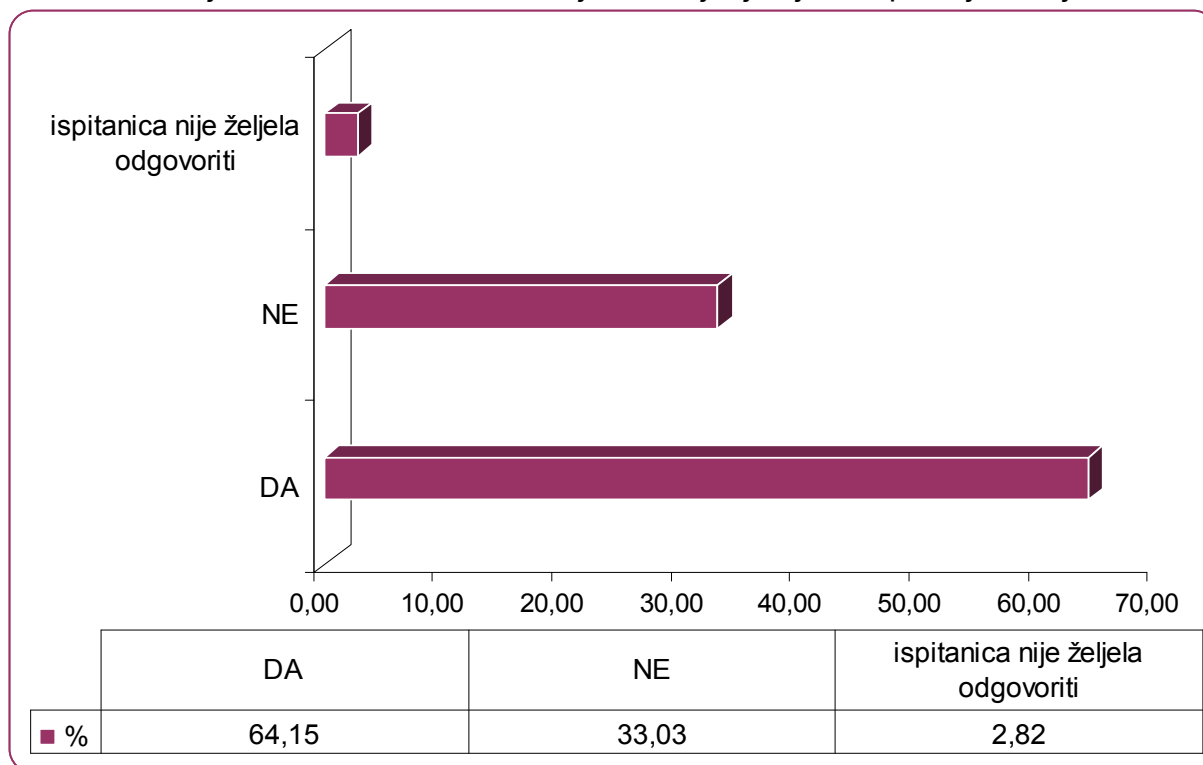
Temeljem podataka sudionica ankete koje imaju djecu proizlazi da je prosjek broja djece 3,71 po obitelji.

Dobna struktura djece: od ukupno 5673 djece njih 2549 (44,93%) je mlađe od 18 godina, a 3124 (55,07%) su djeca starija od 18 godina.

Pitanje 26: Da li Vaša odrasla (punoljetna) djeca žive s Vama?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 24. Izjava sudionica ankete o mjestu življenja njezine punoljetne djece

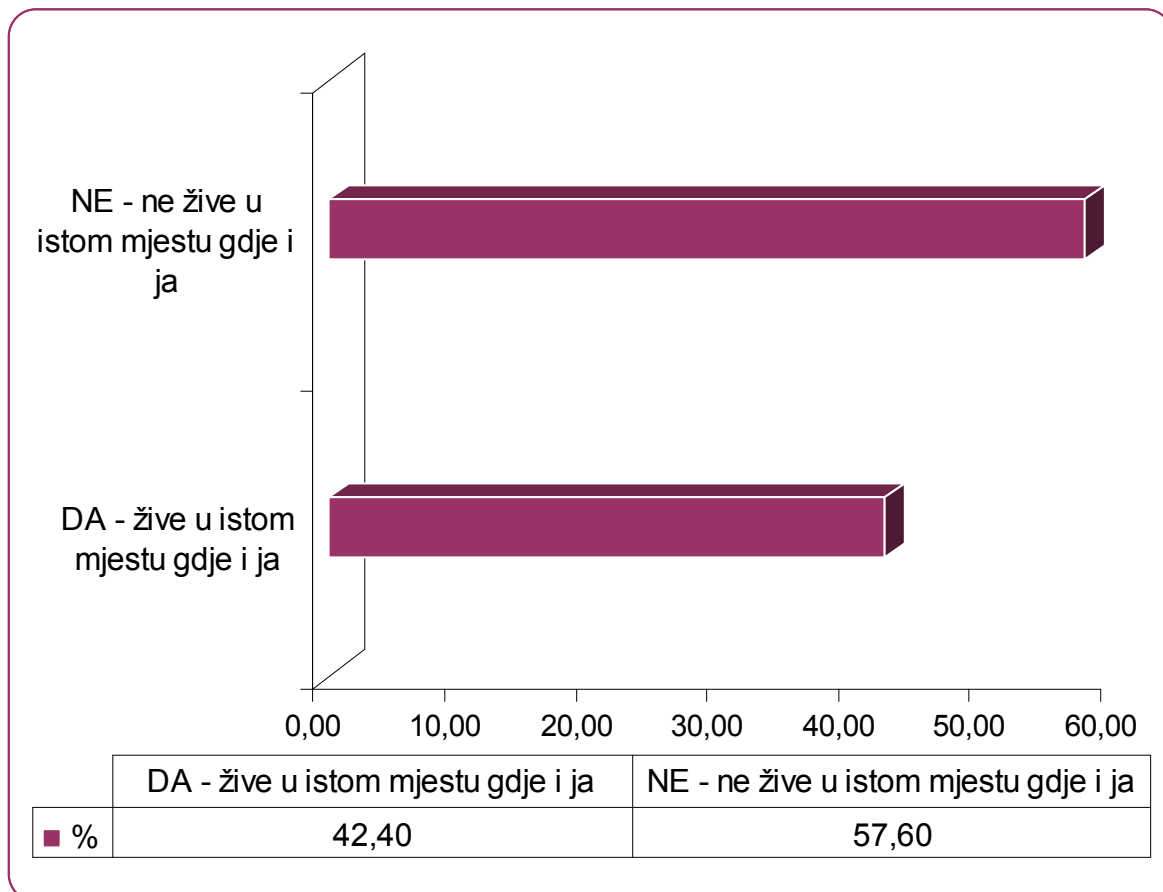
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od ukupno 3124 punoljetne djece (djece s navršenih osamnaest (18) godina života): 2004 (64,15%) živi u u istom kućanstvu u kojem živi sudionica ankete, 1032 (33,03%) ne žive, a za 88 (2,82%) djece ne postoji podatak jer sudionice ankete nisu odgovorile na pitanje.

Pitanje 27: Da li Vaša djeca koja su zasnovala bračnu zajednicu žive u istom mjestu gdje i Vi?

- 1) Da
2) Ne _____ (upišite mjesto gdje žive)

Grafikon 25. Izjava sudionica ankete o mjestu življenja njezine punoljetne djece koja su zasnovala bračnu zajednicu

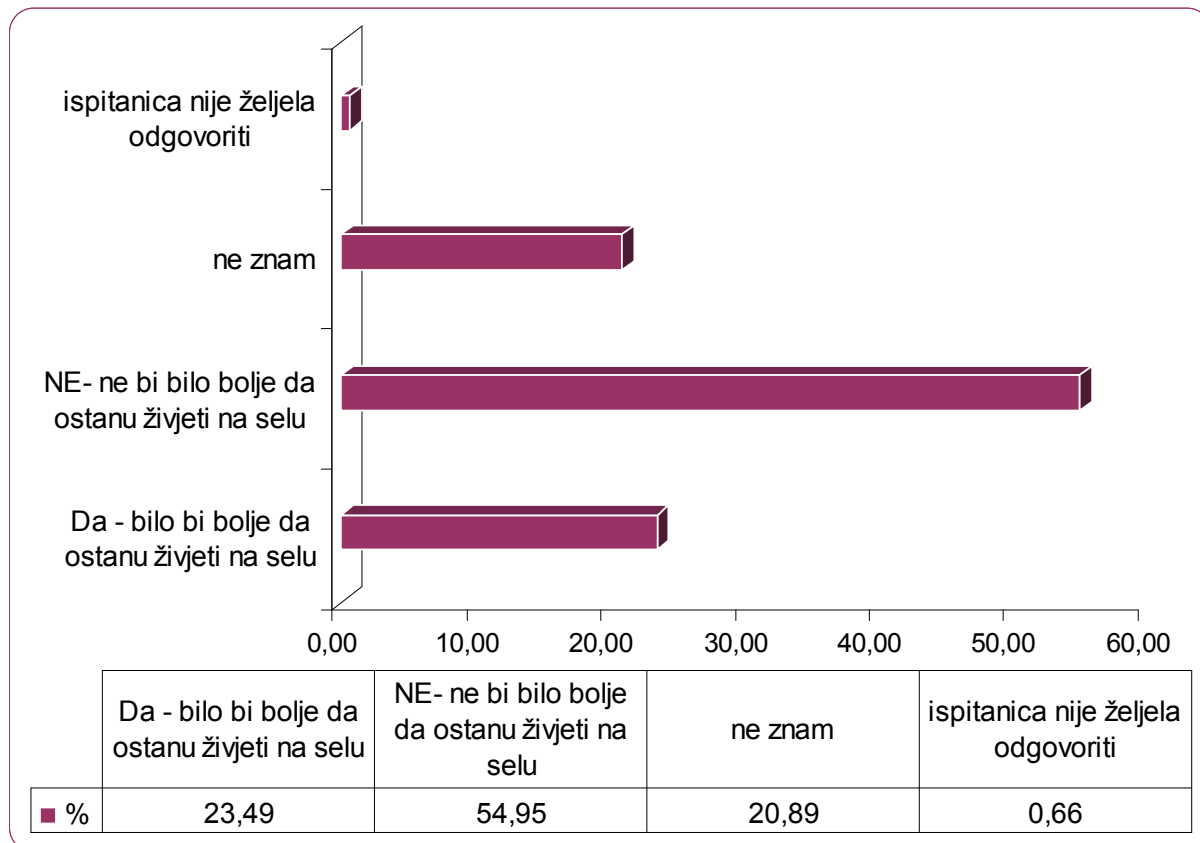
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Prema podacima sudionica ankete čija su djeca zasnovala bračnu zajednicu: 608 (42,40%) njihove djece živi u istom mjestu gdje i sudionica ankete, a 826 (57,60%) ih ne živi u istom mjestu gdje i sudionica ankete.

Pitanje 28: Smatrate li da bi bilo bolje da djeca po završetku školovanja ostanu živjeti na selu ?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

Grafikon 26. Stav sudionica ankete o ostanku djece na selu po završetku školovanja

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

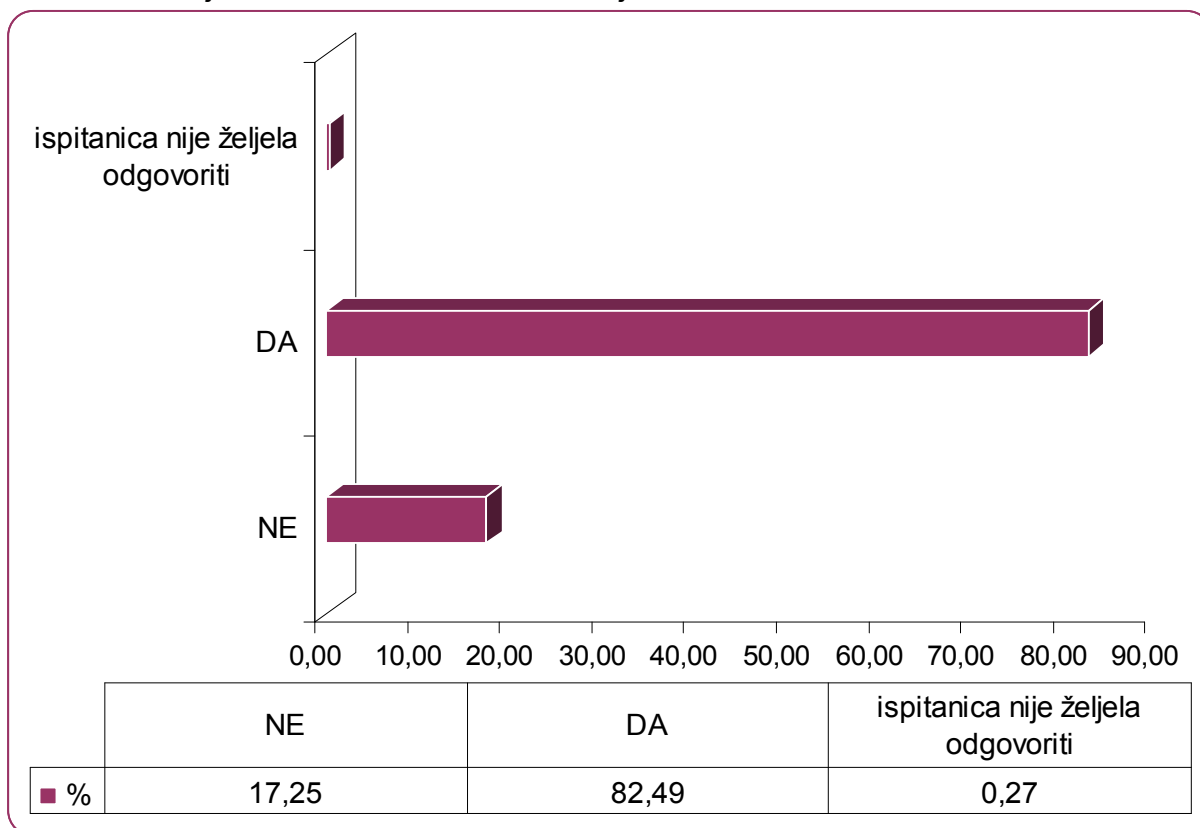
Od 1656 sudionica ankete: 389 (23,49%) smatra da bi bilo bolje da djeca po završetku školovanja ostanu živjeti na selu; 910 (54,95%) smatra da ne bi bilo bolje; 346 (20,89%) ne zna (nema definiran stav o tome); dok 11 (0,66%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 29: Imate li unučadi?

1) Da Molimo, upišite broj djece: _____

2) Ne

Grafikon 27. Izjava sudionica ankete o imanju unučadi

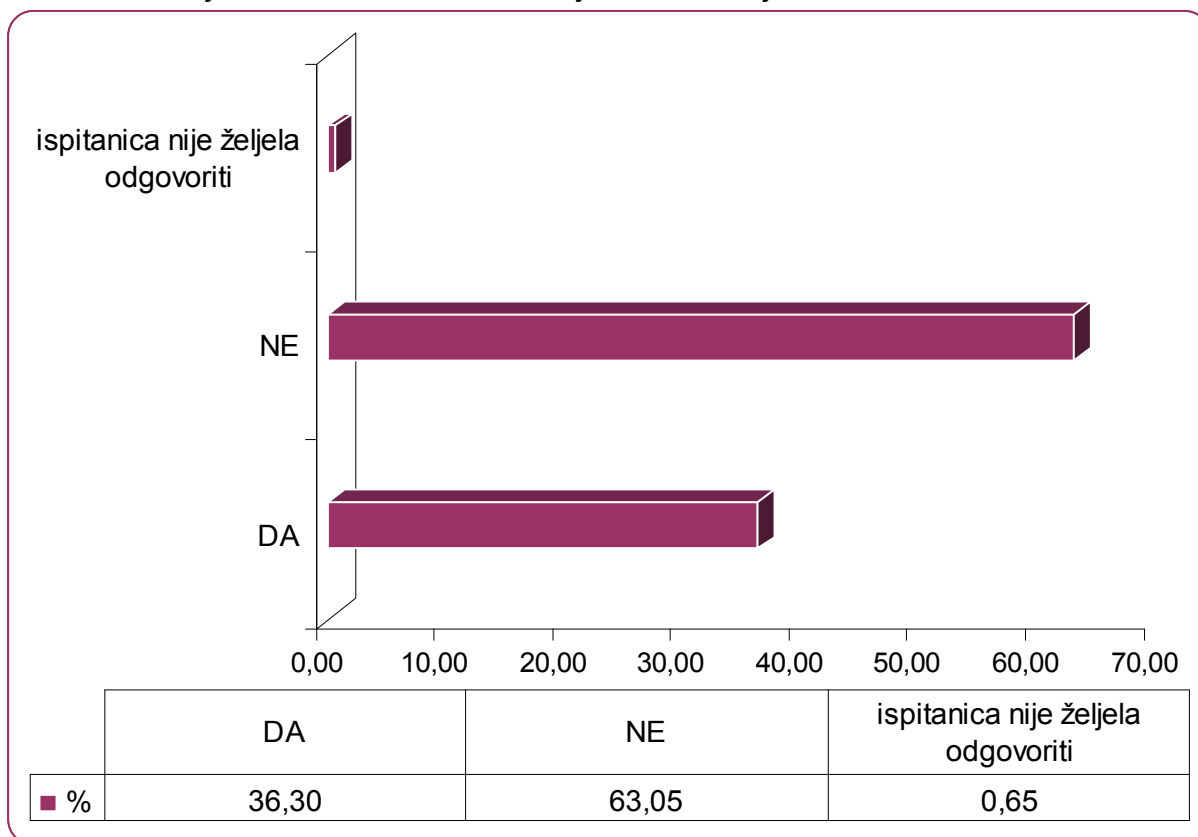
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 748 sudionica ankete čija su djeca zasnovala bračnu zajednicu: 129 (17,25%) sudionica ankete nema unučadi, 617 (82,49%) sudionica ankete ima unučadi, dok 2 (0,27%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 30: Da li Vaša unučad živi s Vama?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 28. Izjava sudionica ankete o mjestu života njezine unučadi

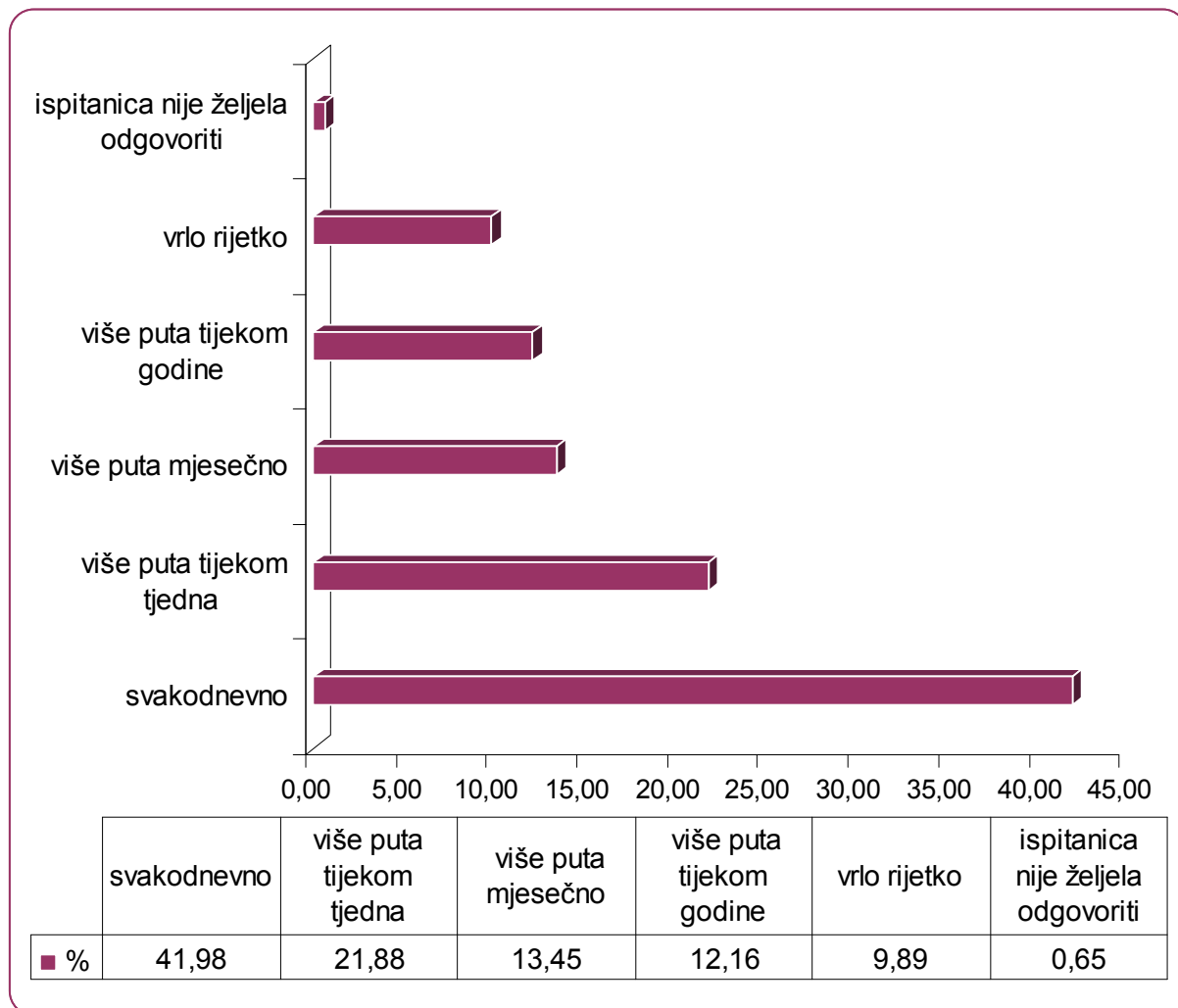
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od ukupno 617 sudionica ankete koje imaju unučadi: 224 (36,30%) sudionica ankete izjavilo je da žive u istom domaćinstvu sa svojom unučadi; 389 (63,05%) ne živi; dok 4 (0,65%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 31: Koliko često vidate svoju unučad?

- 1) svakodnevno
- 2) više puta tijekom tjedna
- 3) više puta mjesečno
- 4) više puta tijekom godine

Grafikon 29. Izjava sudionica ankete koliko često viđa svoju unučad

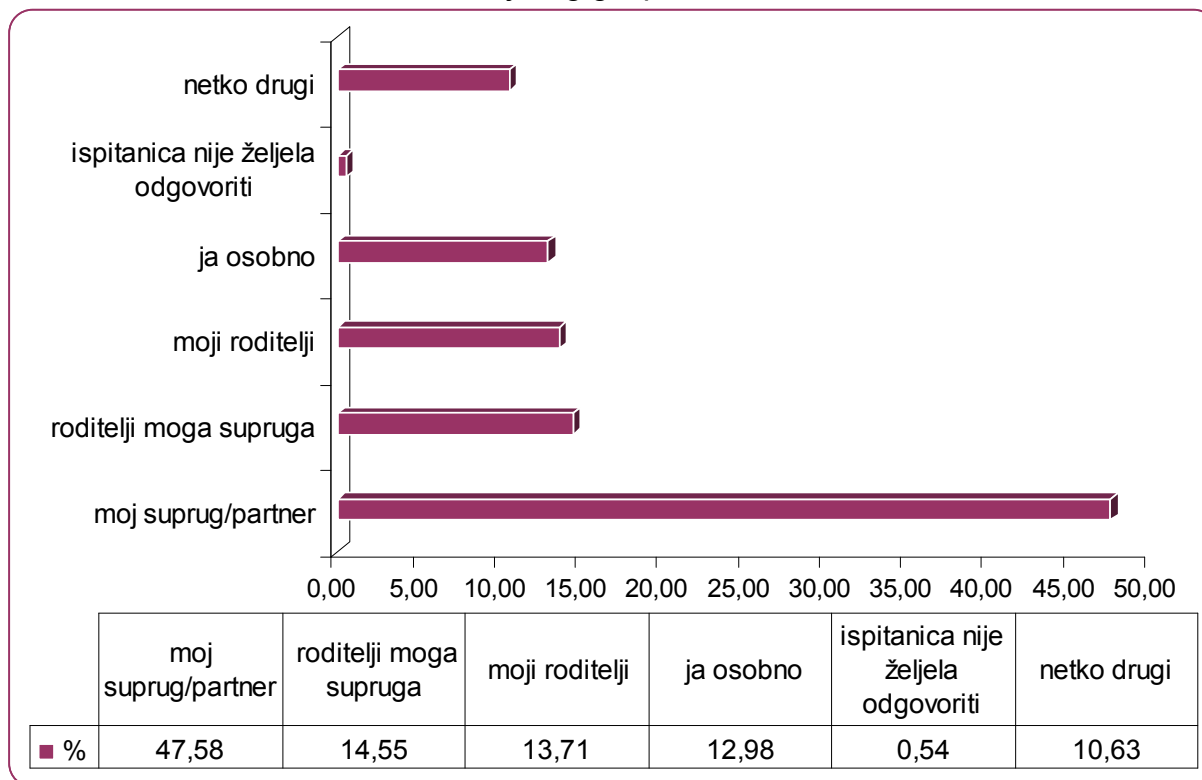
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 617 sudionica ankete koje imaju unučad: 259 (41,98%) svakodnevno viđa svoju unučad; 135 (21,88%) viđa ih više puta tijekom tjedna; 83 (13,45%) viđa ih više puta mjesečno; 75 (12,16%) viđa ih više puta tijekom godine; vrlo rijetko 61 (9,89%); dok 4 (0,65%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 32: Tko je vlasnik obiteljskog gospodarstva u kojem živite?

- 1) Moji roditelji
- 2) Roditelji moga supruga
- 3) Ja osobno
- 4) Moj suprug/partner
- 5) Netko drugi (molimo, upišite): _____

Grafikon 30. Prikaz vlasništva obiteljskog gospodarstva sudionica ankete

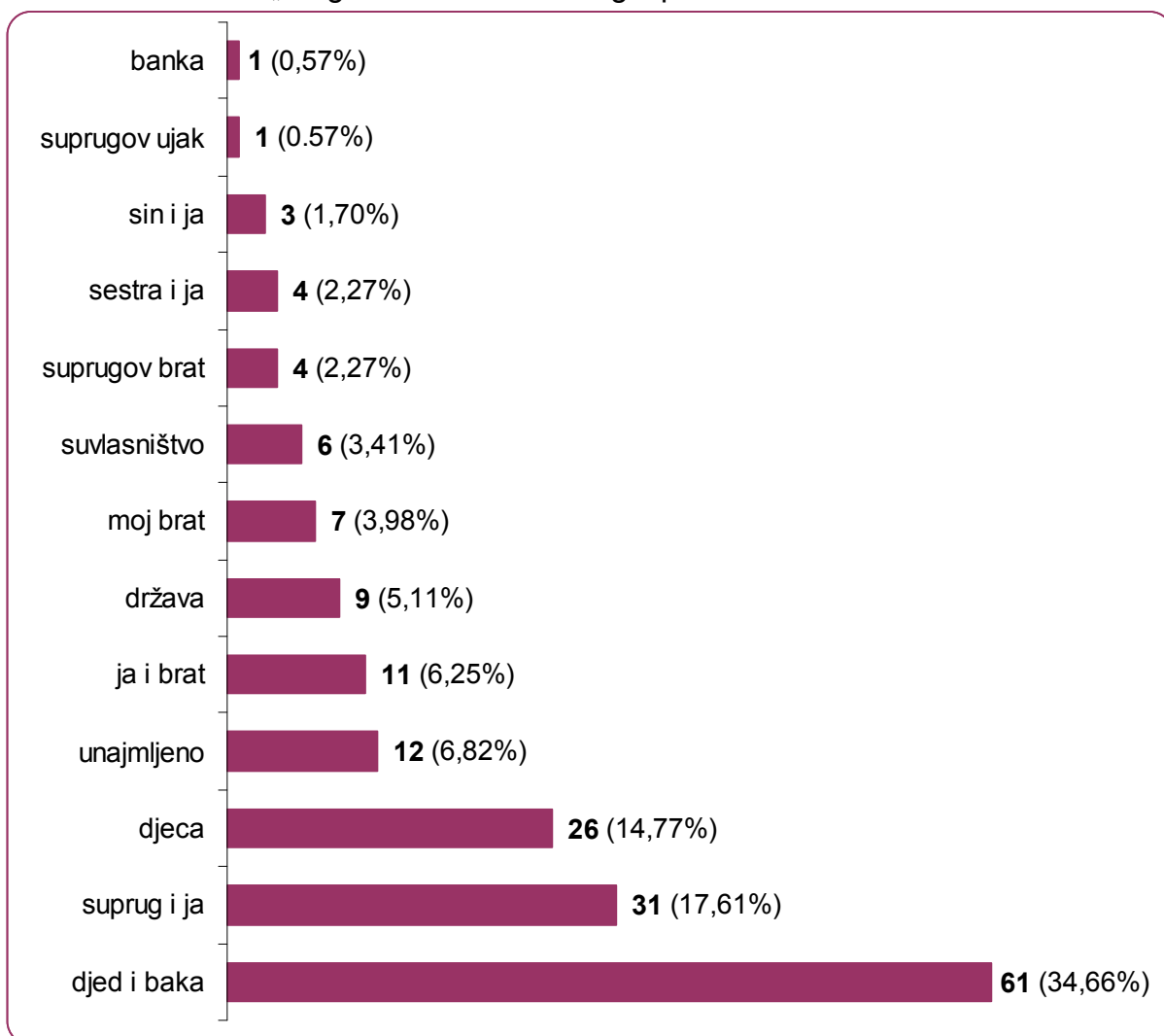

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 788 (47,58%) obiteljskih gospodarstava vlasnik je suprug/partner; 241 (14,55%) su roditelji supruga; 227 (13,71%) su roditelji sudionice ankete; 215 (12,98) je sudionica ankete, 176 (10,63) sudionica ankete navode vlasnikom obiteljskog gospodarstva neku od slijedećih osoba: djed i baka, suprug i sudionica ankete, djeca, bivši suprug, najmodavac, sudionica ankete i brat, država, brat sudionice ankete, suvlasništvo, suprugov brat, sudionica ankete i njezina sestra, sudionica ankete i njezin sin, suprugov ujak, banka.

9 (0,54%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Grafikon 31. Prikaz „drugih osoba“ vlasnika gospodarstva

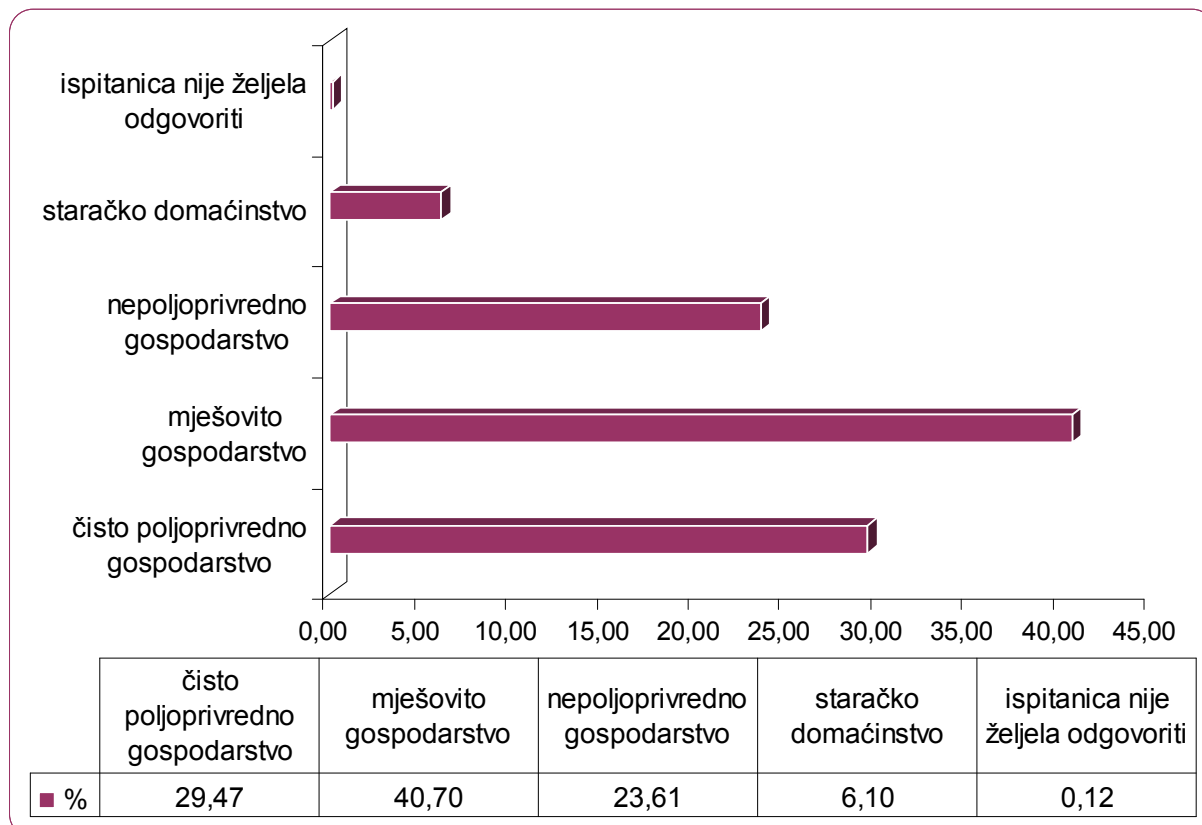

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Pitanje 33: Koji je tip gospodarstva u kojem živite?

- 1) Čisto poljoprivredno gospodarstvo
- 2) Mješovito gospodarstvo
- 3) Npoljoprivredno gospodarstvo
- 4) Staračko domaćinstvo

Grafikon 32. Tip gospodarstava u kojem žive sudionice ankete

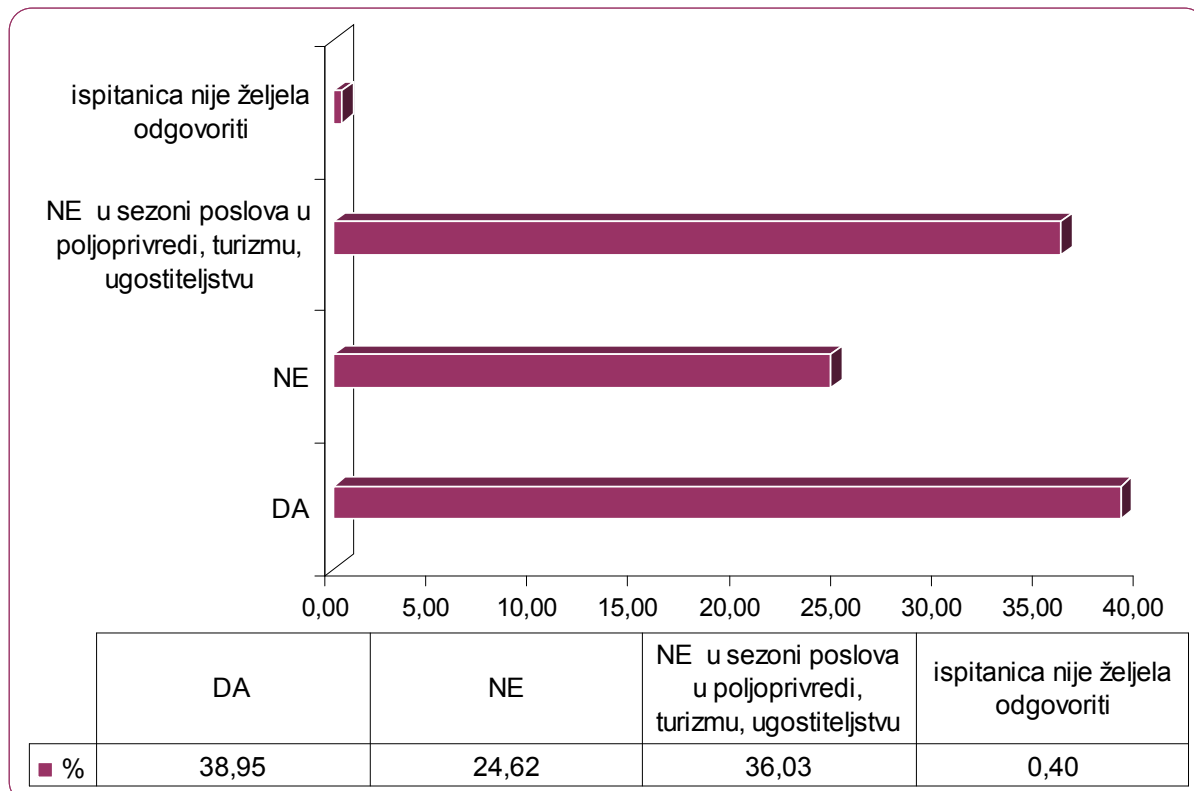
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 488 (29,47%) živi u poljoprivrednom gospodarstvu koje se bavi isključivo poljoprivredom; 674 (40,70%) živi u gospodarstvu koje pripada tipu mješovitog gospodarstva (što znači da nema definiranu djelatnost); 391 (23,61%) sudionica ankete živi u gospodarstvu koje je nopoljoprivredno; 101 (6,10%) sudionica ankete živi u staračkom domaćinstvu; dok 2 (0,12%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 34: Smatrate li da na gospodarstvu postoji dovoljno radne snage za obavljanje djelatnosti kojom se bavite?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 33. Izjava sudionica ankete o radnoj snazi na gospodarstvu

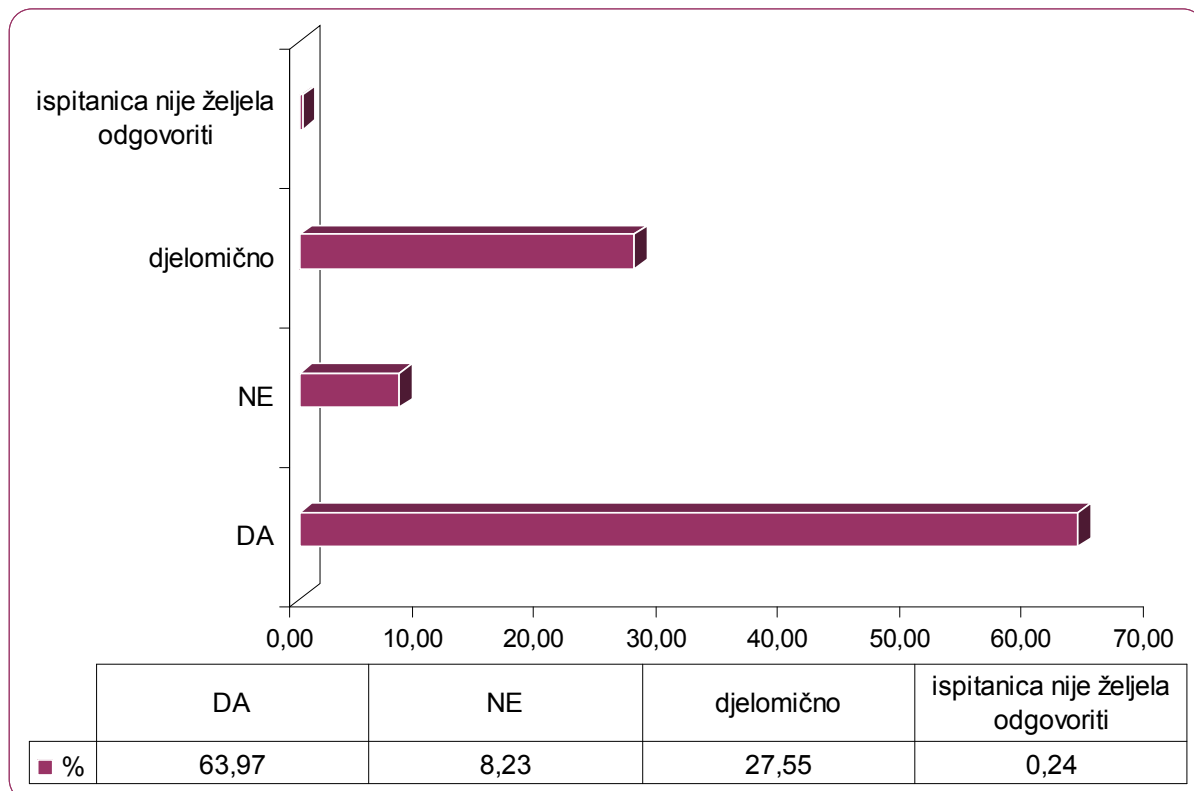
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1263 sudionica ankete čija gospodarstva su definirana kao poljoprivredno gospodarstvo, mješovito gospodarstvo te staračko domaćinstvo: 492 (38,95%) smatra da na njihovom gospodarstvu ima dovoljno radne snage za obavljanje djelatnosti kojom se bave; 311 (24,62%) ih smatra da na njihovom gospodarstvu nema dovoljno radne snage za obavljanje djelatnosti kojom se bave; 455 (36,03%) ih smatra da nema dovoljno radne snage za obavljanje djelatnosti kojom se bave posebice u vrijeme sezonskih poslova u poljoprivredi, turizmu, ugostiteljstvu; dok 5 (0,40%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 35: Postoji li na Vašem gospodarstvu podjela na muške i ženske poslove?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Djelomično

Grafikon 34. Stav sudionica ankete o podjeli poslova na muške i ženske poslove

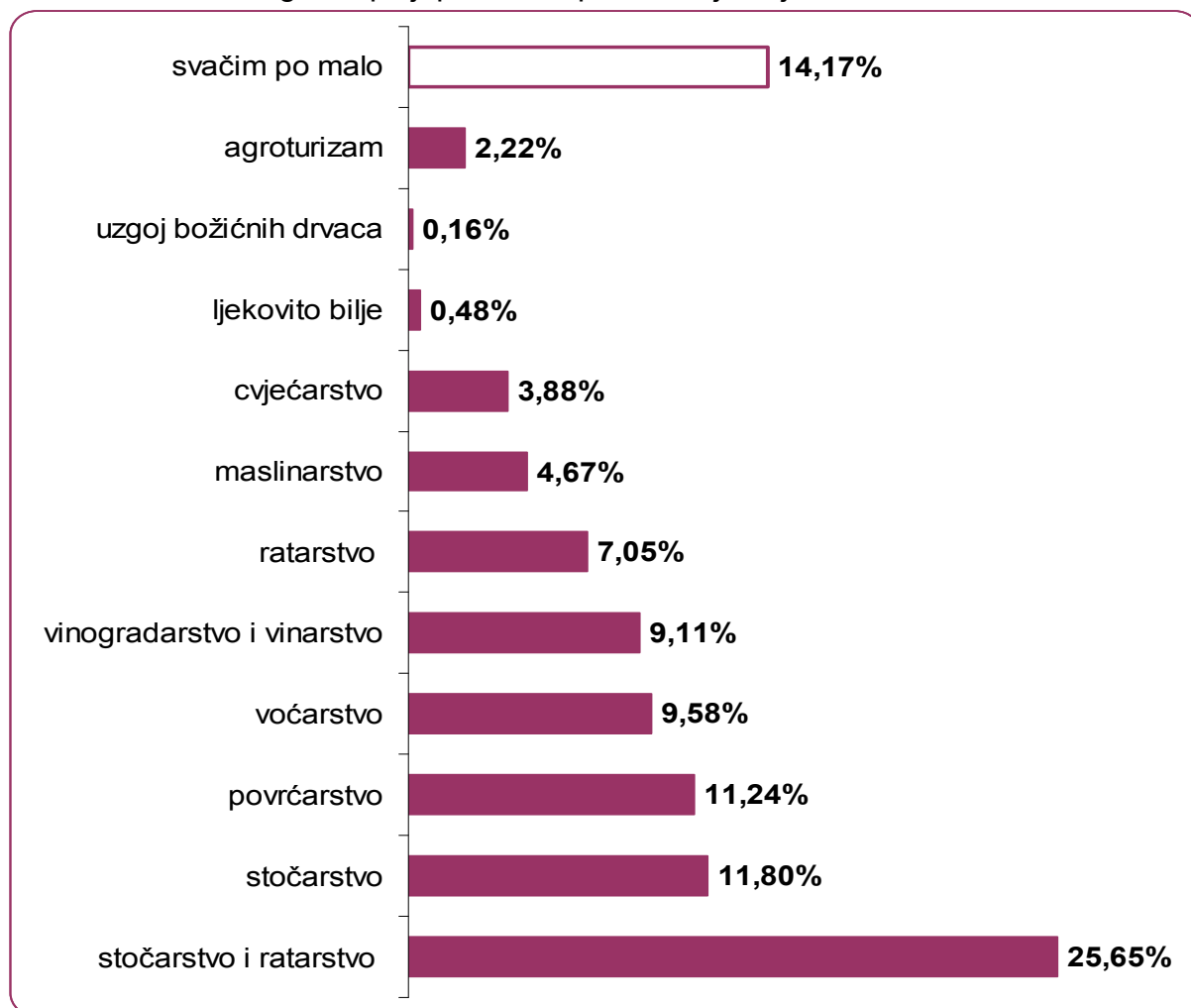
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1263 sudionica ankete čija gospodarstva su definirana kao poljoprivredno gospodarstvo, mješovito gospodarstvo te staračko domaćinstvo: 808 (63,97%) smatraju da na njihovom gospodarstvu postoji podjela na muške i ženske poslove; 104 (8,23%) smatra da na njihovom gospodarstvu ne postoji podjela na muške i ženske poslove; 348 (27,55%) odgovorilo je da na njihovom gospodarstvu djelomično postoji podjela na muške i ženske poslove; dok 3 (0,24%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 36: Kojom granom poljoprivrede se bavite?

- 1) Stočarstvo i ratarstvo
- 2) Stočarstvo
- 3) Ratarstvo
- 4) Povrčarstvo
- 5) Voćarstvo
- 6) Vinogradarstvo
- 7) Vinarstvo
- 8) Cvjećarstvo
- 9) Agroturizam
- 10) Nešto drugo (molimo, upišite): _____

Grafikon 35. Prikaz grana poljoprivredne proizvodnje kojima se bave sudionice ankete

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

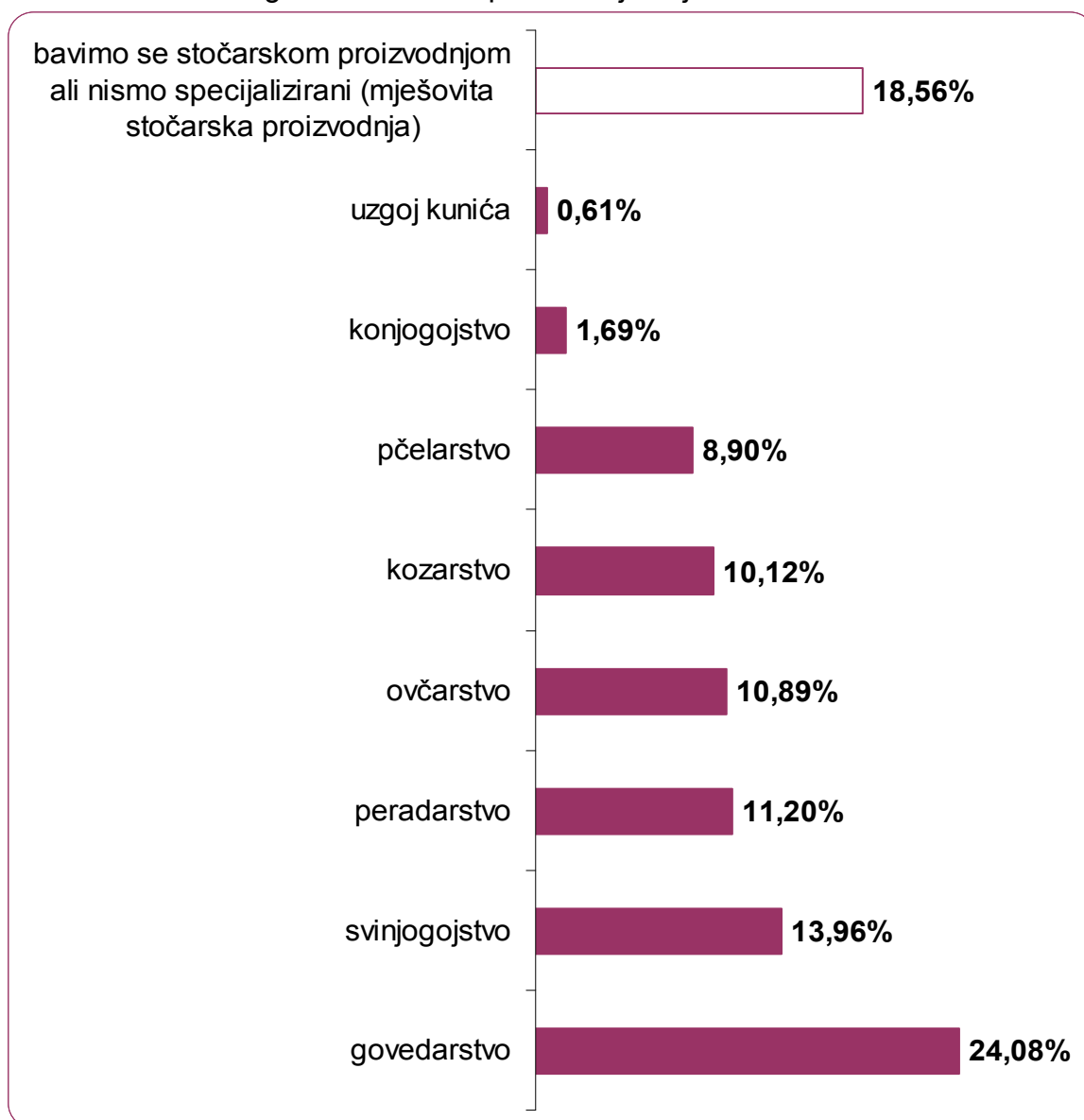
U ovom odgovoru sudjelovalo je ukupno 1263 sudionice ankete čija gospodarstva su definirana kao poljoprivredno gospodarstvo, mješovito gospodarstvo te staračko domaćinstvo.

Najveći broj sudionica ankete njih 324 (25,65%) odgovorilo je da se njihovo gospodarstvo bavi stočarskom i ratarskom proizvodnjom; 149 (11,80%) bavi se stočarstvom; 142 (11,24%) povrčarstvom; 121 (9,58%) voćarstvom; 115 (9,11%) vinogradarstvom i vinarstvom; 89 (7,05%) ratarstvom; 59 (4,67%) maslinarstvom; 49 (3,88%) cvjećarstvom; 6 (0,48%) uzgojem ljekovitog bilja; 2 (0,16%) uzgojem božićnih drvaca; 28 (2,22%) agroturizmom; 179 (14,17%) svačim po malo.

Pitanje 37: Za koju granu stočarske proizvodnje ste se specijalizirali?

- 1) Govedarstvo
- 2) Svinjogojstvo
- 3) Peradarstvo
- 4) Ovčarstvo
- 5) Kozarstvo
- 6) Ostalo (molimo, upišite): _____

Grafikon 36. Prikaz grana stočarske proizvodnje kojima se bave sudionice ankete

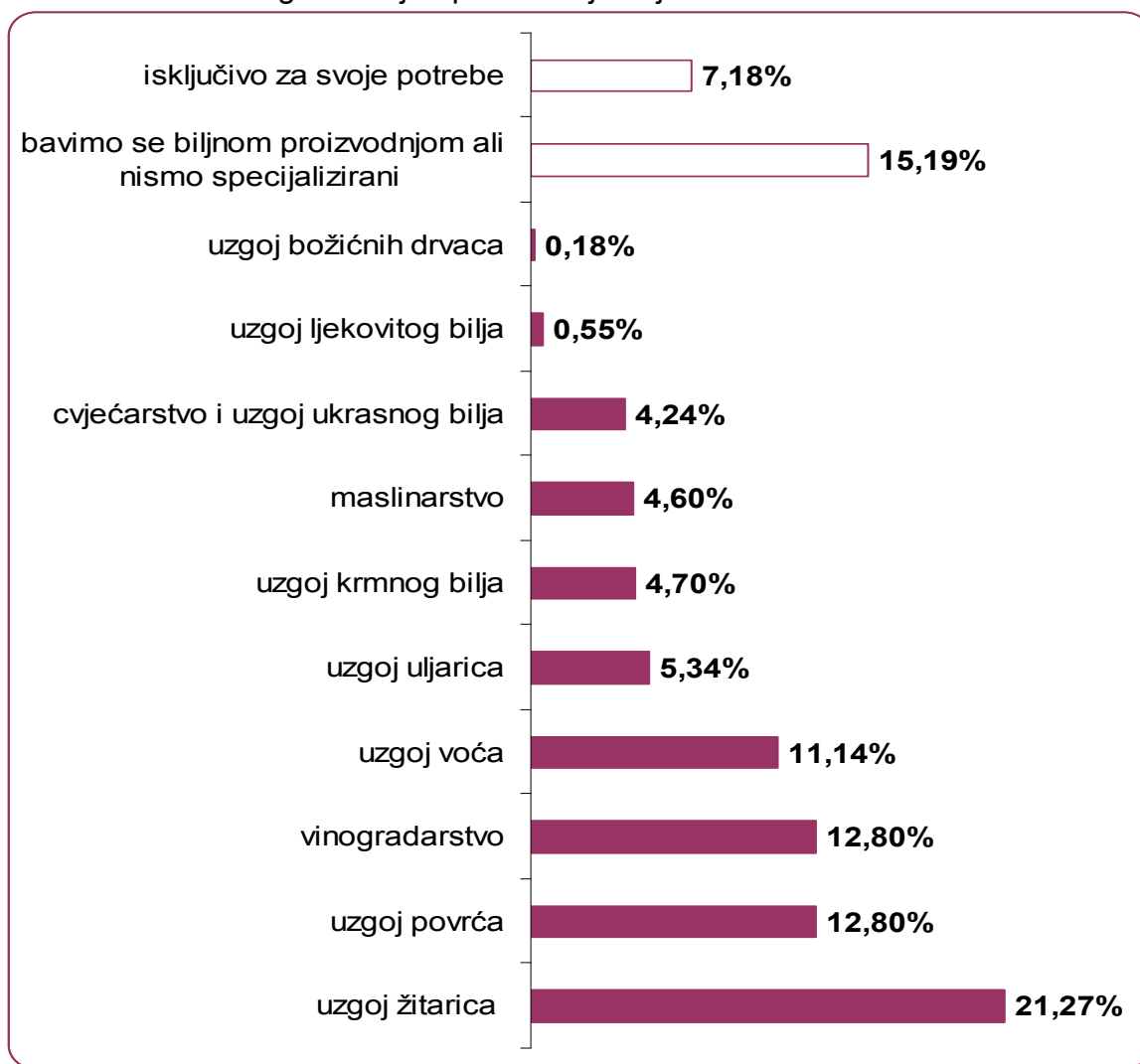
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

U ovom odgovoru sudjelovalo je ukupno 652 sudionice ankete čija gospodarstva se bave stočarskom proizvodnjom. Najveći broj sudionica ankete njih 157 (24,08%) odgovorilo je da se njihovo gospodarstvo bavi govedarskom proizvodnjom; 91 (13,96%) da se bave svinjogojskom proizvodnjom; 73 (11,20%) peradarstvom; 71 (10,89%) ovčarstvom; 66 (10,12%) kozarstvom; 58 (8,90%) pčelarstvom; 11 (1,69%) konjogojstvom; 4 (0,61%) uzgojem kunića; dok 121 (18,56%) sudionica ankete bave se stočarskom proizvodnjom, ali njihova gospodarstva nisu specijalizirana za jednu granu stočarstva već se bave uzgojem više vrsta stoke.

Pitanje 38: Za koju granu biljne proizvodnje ste se specijalizirali?

- 1) Uzgoj žitarica
- 2) Uzgoj uljarica
- 3) Uzgoj krmnog bilja
- 4) Uzgoj povrća
- 5) Uzgoj voća
- 6) Uzgoj ukrasnog bilja
- 7) Ostalo (molimo, upišite): _____

Grafikon 37. Prikaz grana biljne proizvodnje kojima se bave sudionice ankete

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

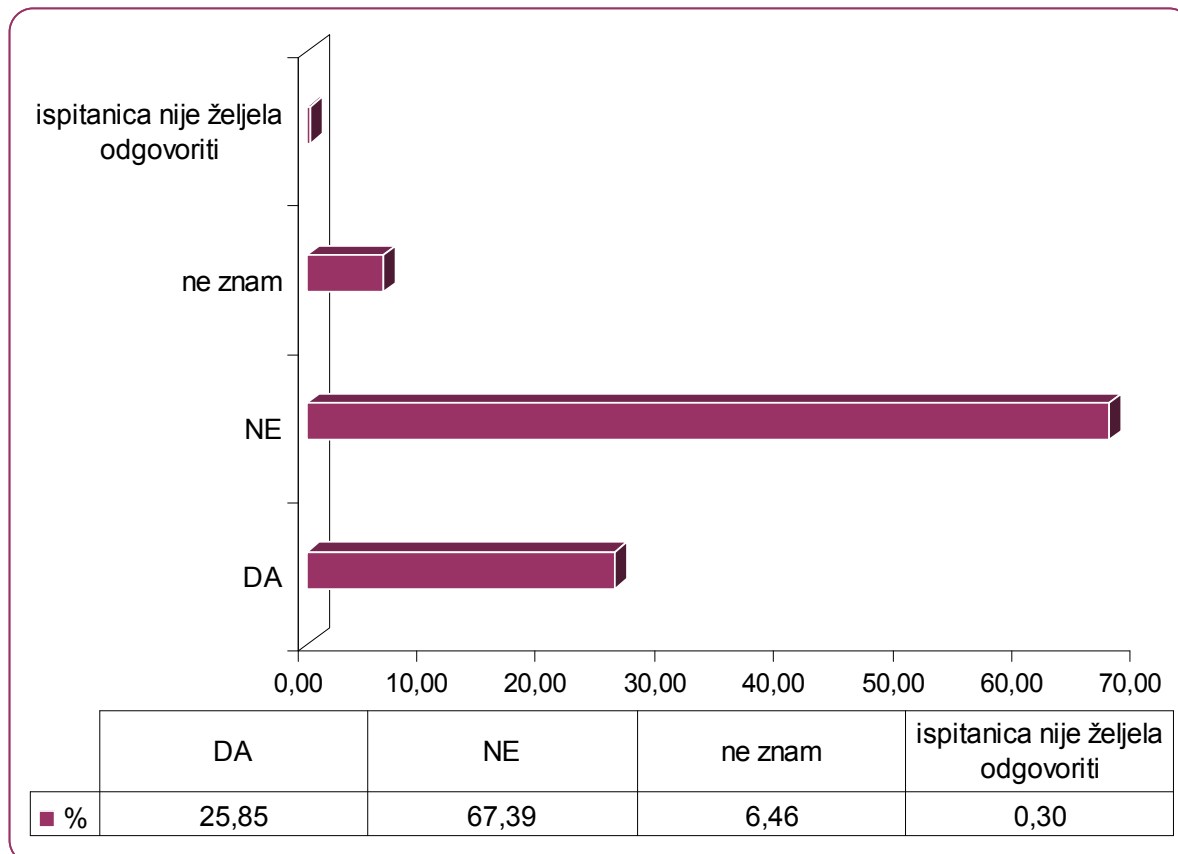
U ovom odgovoru sudjelovalo je ukupno 1086 sudionica ankete čija gospodarstva se bave biljnom proizvodnjom.

Najveći broj sudionica ankete njih 231 (21,27%) odgovorilo je da se njihovo gospodarstvo bavi uzgojem žitarica; 139 (12,80%) povrćarstvom; 139 (12,80%) vinogradarstvom; 121 (11,14%) voćarstvom; 58 (5,34%) uzgojem uljarica; 51 (4,70%) uzgojem krmnog bilja; 50 (4,60%) maslinarstvom; 46 (4,24%) uzgojem cvijeća i ukrasnog bilja; 6 (0,55%) uzgojem ljekovitog bilja; 2 (0,18%) uzgojem božićnih drvaca; a 165 (15,19%) sudionica ankete odgovorilo je da se bave biljnom proizvodnjom, ali nisu specijalizirani za jednu granu biljne proizvodnje; dok je 78 (7,18%) sudionica ankete odgovorilo da se bave raznom biljnom proizvodnjom isključivo za svoje vlastite potrebe.

Pitanje 39: Da li je Vaše gospodarstvu u sustavu PDV-a?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

Grafikon 38. Izjava sudionica ankete o uključenosti gospodarstva u sustav PDV-a

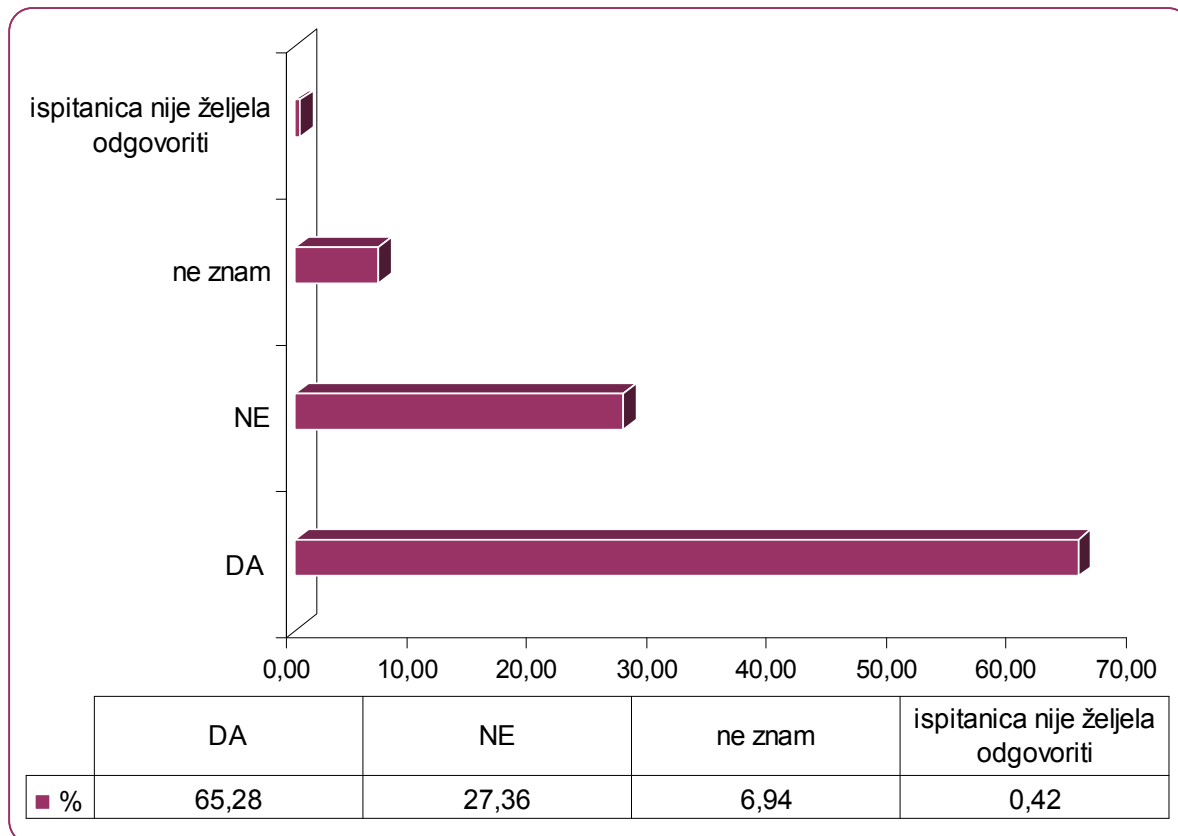
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 428 (25,85%) odgovorilo je da je njihovo gospodarstvu u sustavu PDV-a; 1116 (67,39%) da nije; 107 (6,46%) ne zna; dok 5 (0,30%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 40: Da li ste korisnik bankovnih kredita?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

Grafikon 39. Izjava sudionica ankete o korištenju bankovnih kredita

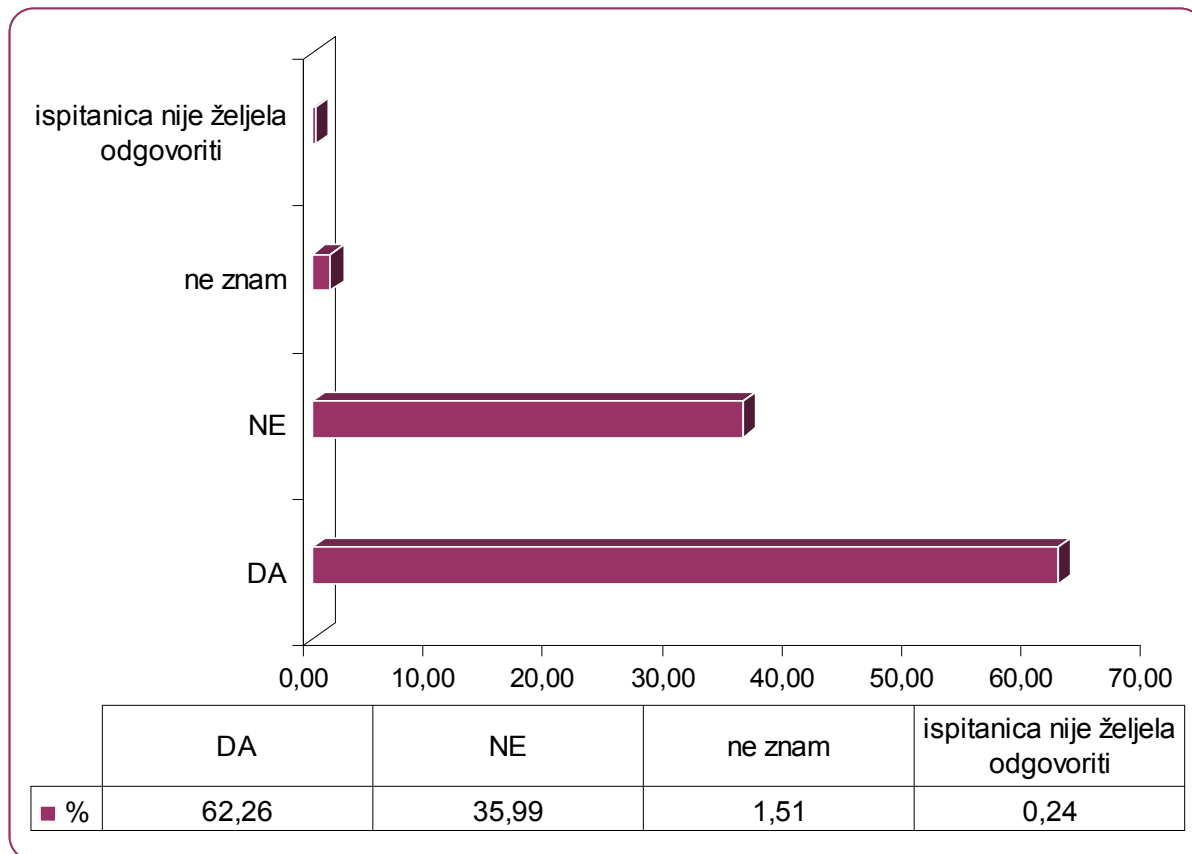
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1081 (65,28%) su korisnice bankovnih kredita; 453 (27,36%) nisu; 115 (6,94%) ne zna; dok 7 (0,42%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 41: Da li ste korisnik državnih potpora?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

Grafikon 40. Izjava sudionica ankete o korištenju državnih potpora

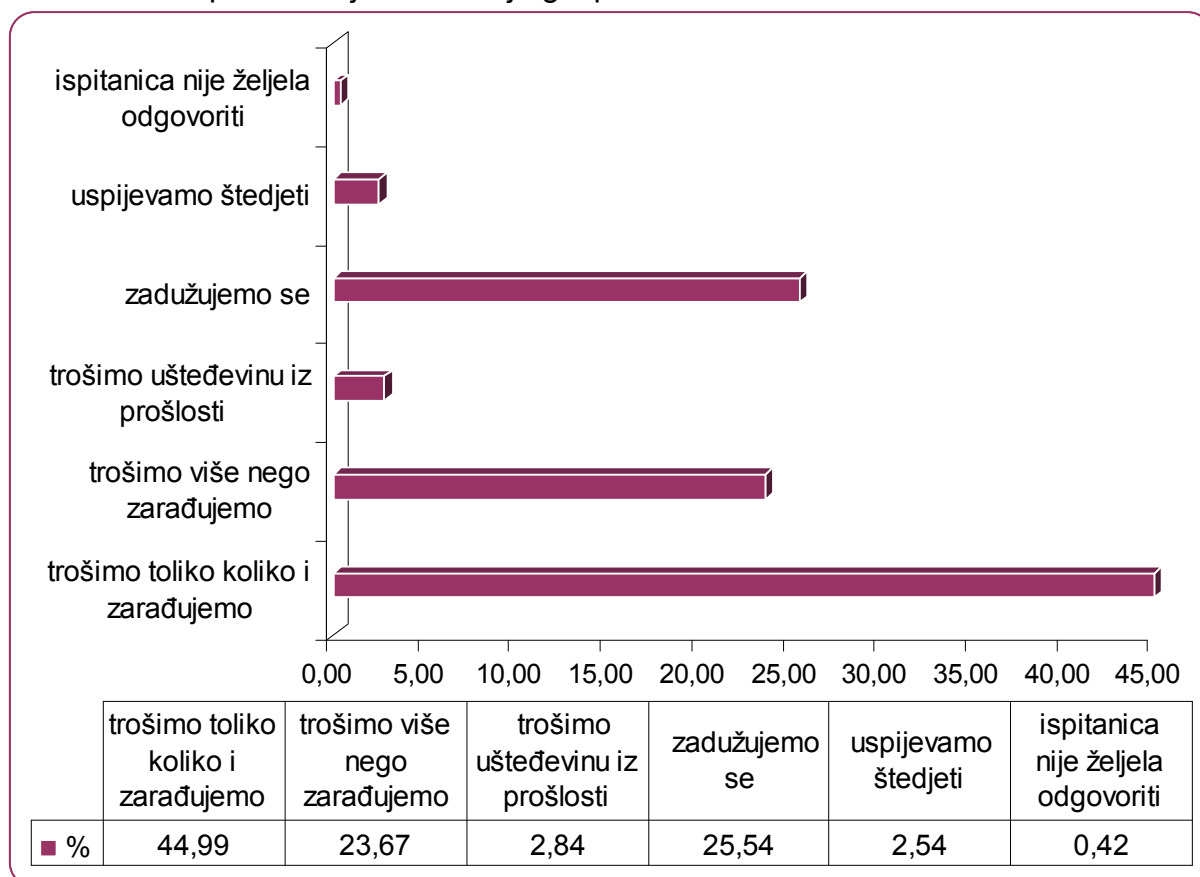
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1031 (62,26%) su korisnice državnih potpora; 596 (35,99%) nisu; 25 (1,51%) ne zna; dok 4 (0,24%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 42: Koja od navedenih izjava najbolje opisuje sadašnju financijsku situaciju Vašeg gospodarstva?

- 1) trošimo toliko koliko i zarađujemo
- 2) trošimo više nego zarađujemo
- 3) trošimo ušteđevinu iz prošlosti
- 4) zadužujemo se
- 5) uspijevamo štedjeti

Grafikon 41. Opis financijske situacije gospodarstva sudionica ankete

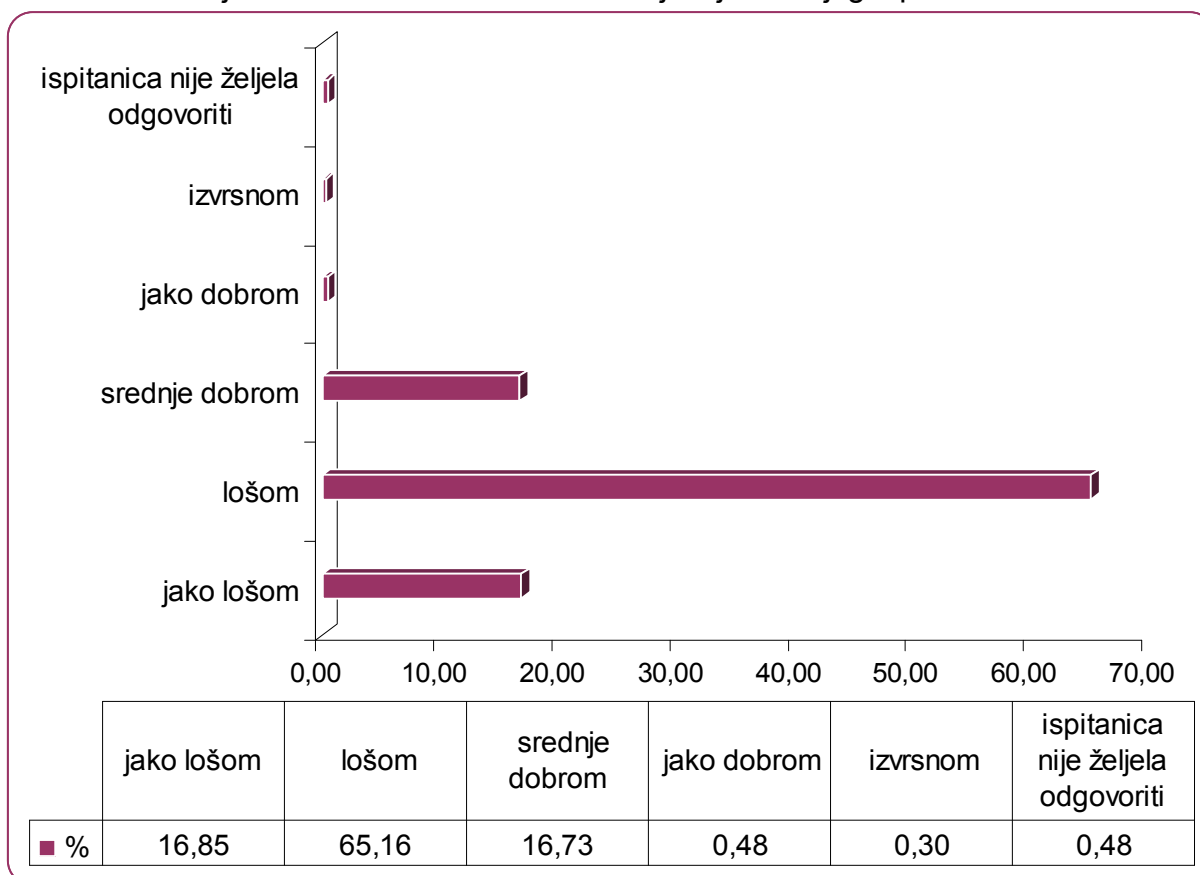
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 745 (44,99%) odgovorilo je da troše toliko koliko i zarađuju; 392 (23,67%) troše više no što zarađuju; 47 (2,84%) troše ušteđevinu iz prošlosti; 423 (25,54%) se zadužuje; 42 (2,54%) uspijeva uštedjeti; dok 7 (0,42%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 43: Kako biste ocijenili sadašnju financijsku situaciju Vašeg gospodarstva?

- 1) jako lošom
- 2) lošom
- 3) srednje dobrom
- 4) jako dobrom
- 5) izvrsnom

Grafikon 42. Ocjena sudionica ankete o financijskoj situaciji gospodarstva

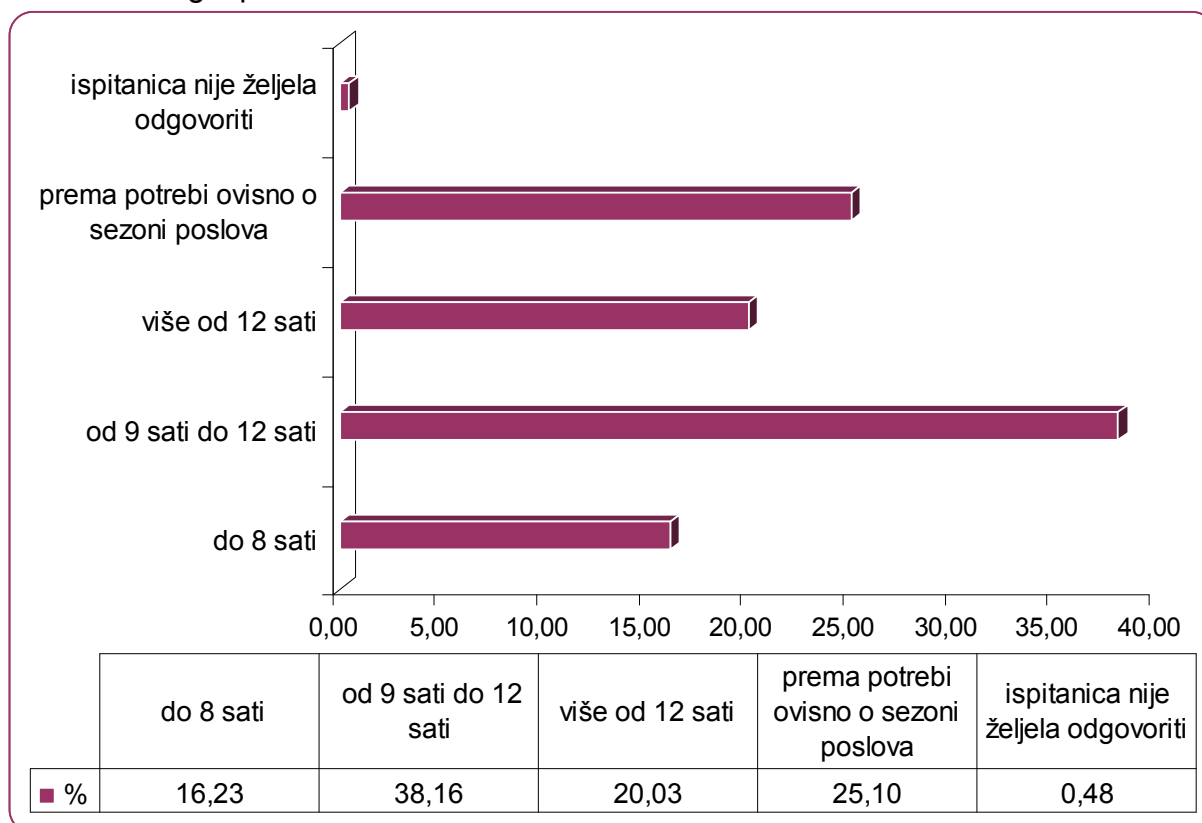
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 279 (16,85%) smatra da je njihova financijska situacija jako loša; 1079 (65,16%) smatra da je njihova financijska situacija loša; 277 (16,73%) da je srednje dobra; 8 (0,48%) ocjenjuje da je jako dobra; 5 (0,30%) da je izvrsna; dok 8 (0,48%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 44: Koliko vremena Vi prosječno provodite u obavljanju poslova na gospodarstvu?

- 1) do 8 sati
- 2) od 9 sati do 12 sati
- 3) više od 12 sati
- 4) _____

Grafikon 43. Izjava sudionica ankete o vremenu koje provode u obavljanju poslova na gospodarstvu

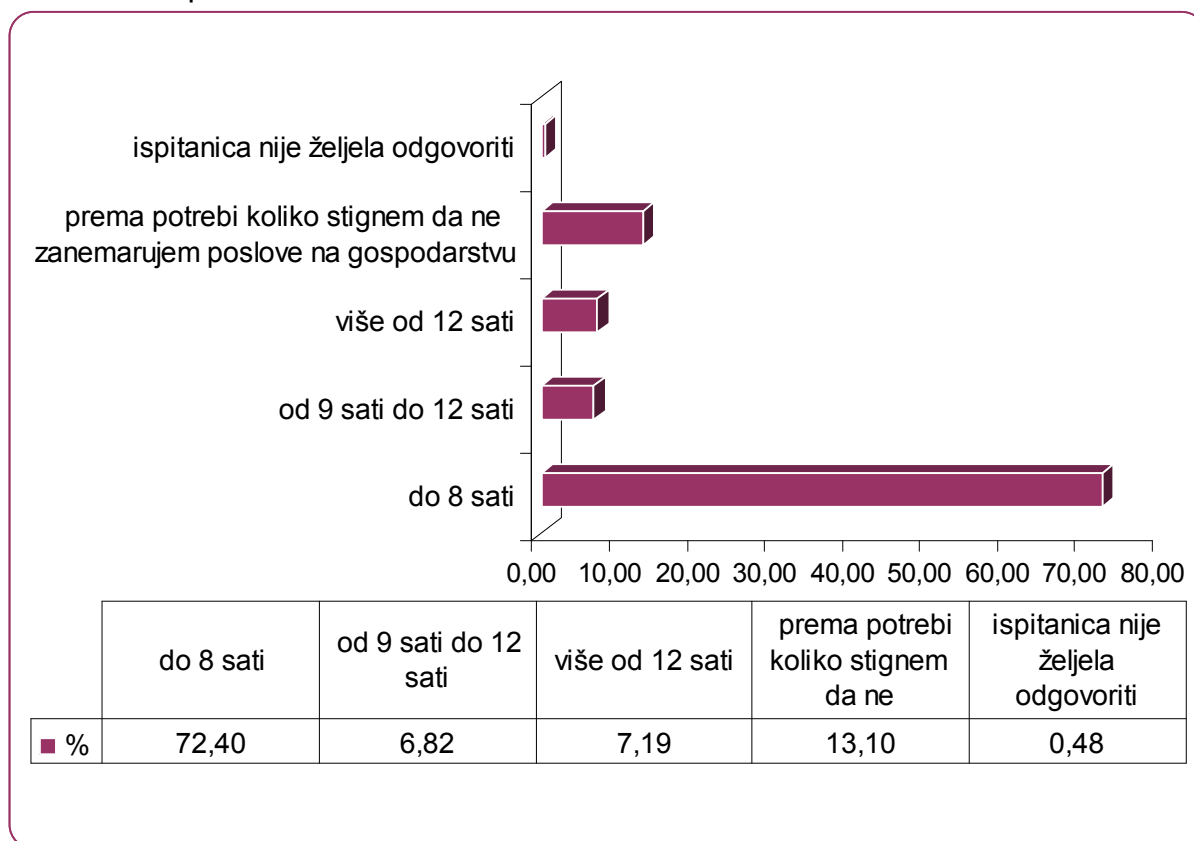
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1263 sudionica ankete čija gospodarstva su definirana kao poljoprivredno gospodarstvo, mješovito gospodarstvo te staračko domaćinstvo u obavljanju poslova na gospodarstvu: 205 (16,23%) izjavilo je da u prosjeku provode do 8 sati dnevno; 484 (38,16%) od 9 do 12 sati dnevno; 253 (20,03%) više od 12 sati dnevno; 317 (25,10%) izjavilo je da vrijeme koje provode u obavljanju poslova na gospodarstvu ovisi o sezoni poslova; dok 6 (0,48%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 45: Koliko vremena Vi prosječno provodite u obavljanju kućanskih poslova?

- 1) do 8 sati
- 2) od 9 sati do 12 sati
- 3) više od 12 sati
- 4) _____

Grafikon 44. Izjava sudionica ankete o vremenu koje provode u obavljanju kućanskih poslova

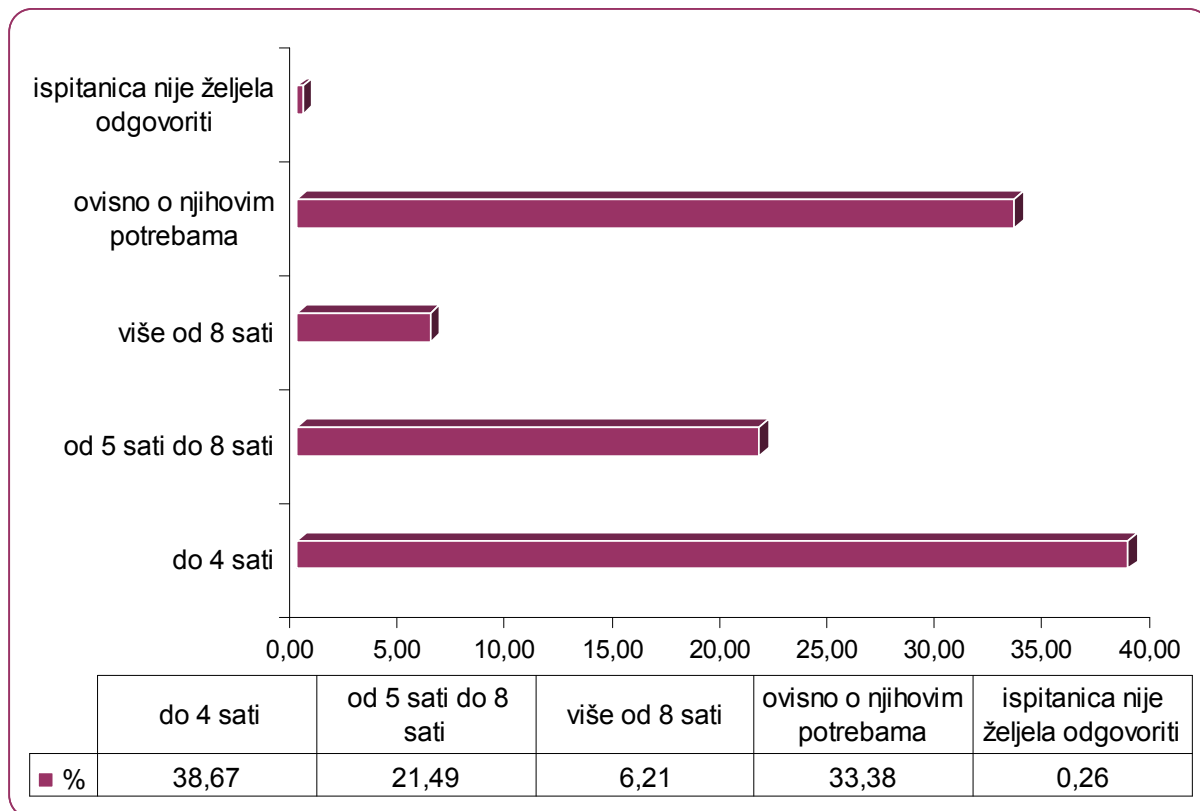
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1199 (72,40%) u obavljanju kućanskih poslova u prosjeku provode do 8 sati dnevno; 113 (6,82%) od 9 do 12 sati dnevno; 119 (7,19%) više od 12 sati dnevno; 217 (13,10%) izjavilo je da vrijeme koje provode u obavljanju kućanskih poslova ovisi o sezoni poslova na gospodarstvu; dok 8 (0,48%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 46: Koliko vremena Vi prosječno provodite s djecom?

- 1) 4 sata
- 2) od 5 sati do 8 sati
- 3) više od 8 sati
- 4) _____

Grafikon 45. Izjava sudionica ankete o vremenu koje provode s djecom

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1531 sudionica ankete koje imaju djecu: 592 (38,67%) s djecom provode do 4 sati dnevno; 329 (21,49%) od 5 do 8 sati dnevno; 95 (6,21%) više od 8 sati dnevno; 511 (33,38%) izjavilo je da vrijeme koje provode s djecom ovisi o njihovoj dobi i njihovim potrebama; dok 4 (0,26%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 47: Koliko vremena imate isključivo za sebe?

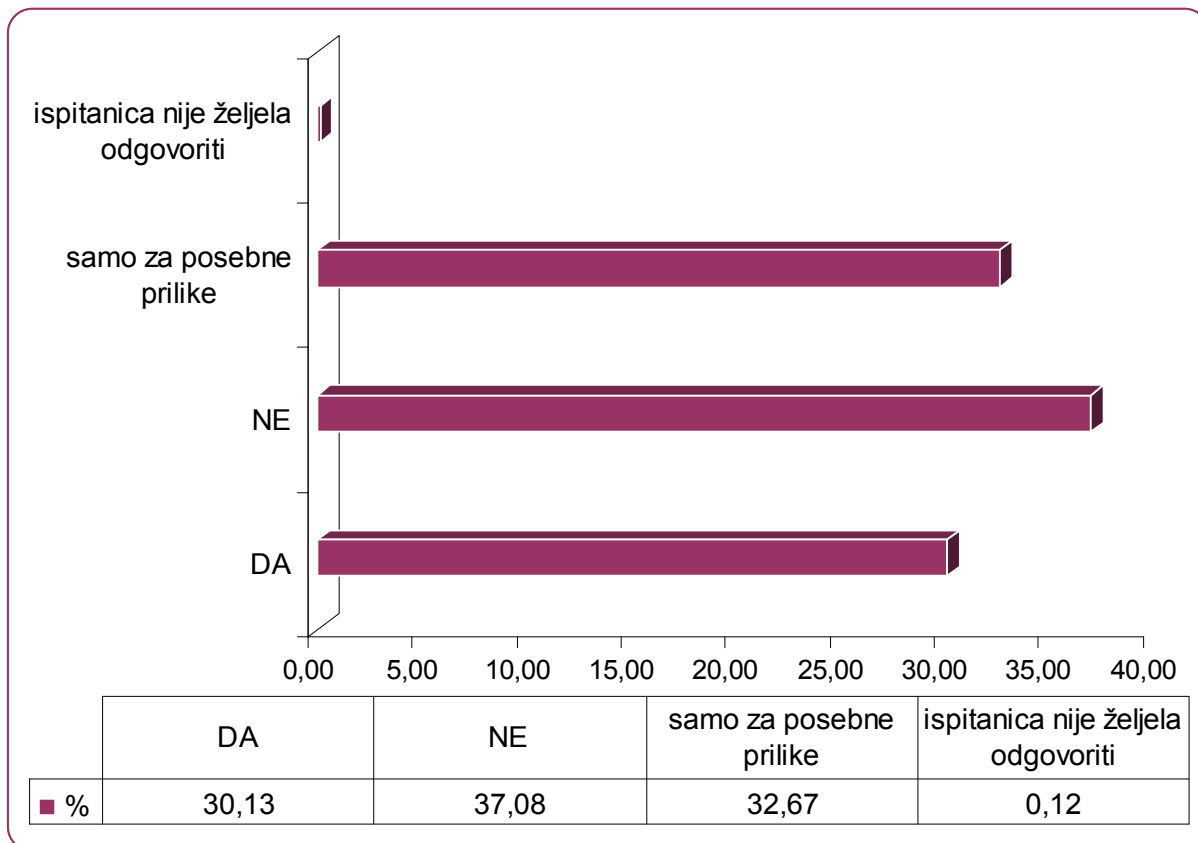
_____ sati dnevno

Analizirajući odgovore 1656 sudionica ankete zaključak je da u prosjeku imaju od 1,5 do 2 sata dnevno vremena isključivo za sebe. Naime, teško je bilo definirati koliko dnevno vremena sudionice ankete mogu odvojiti za sebe jer prema njihovim odgovorima to ovisi o: broju članova obitelji; poslovima na gospodarstvu (posebice onim sezonskim poslovima); starosnoj dobi djece i njihovim potrebama za vremenom koje im trebaju posveti, potrebnoj skrbi koju trebaju pružiti starijim članovima obitelji i sl.

Pitanje 48: Odlazite li redovito frizerki?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Samo za prigodne prilike

Grafikon 46. Izjava sudionica ankete o odlasku frizeru/frizerki

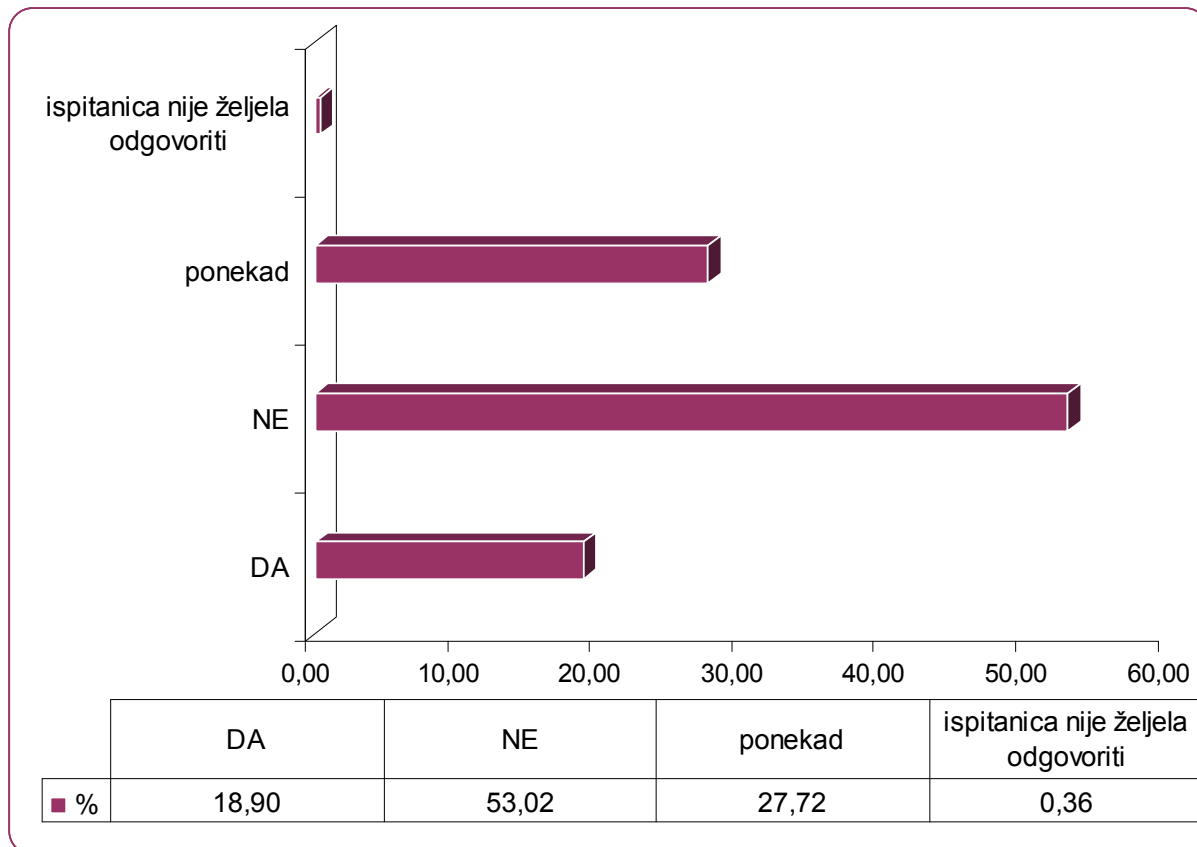
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 499 (30,13%) izjavilo je da redovito odlaze kod frizera/ke; 614 (37,08%) ne odlazi redovito; 541 (32,67%) odlazi samo za posebne prilike; dok 2 (0,12%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 49: Odlazite li na godišnji odmor?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ponekad

Grafikon 47. Izjava sudionica ankete o odlasku na godišnji odmor

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 313 (18,90%) odlaze na godišnji odmor; 878 (53,02%) ne odlazi na godišnji odmor; 459 (27,72%) odlazi ponekad; dok 6 (0,36%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 50: Koliko dana traje Vaš godišnji odmor?

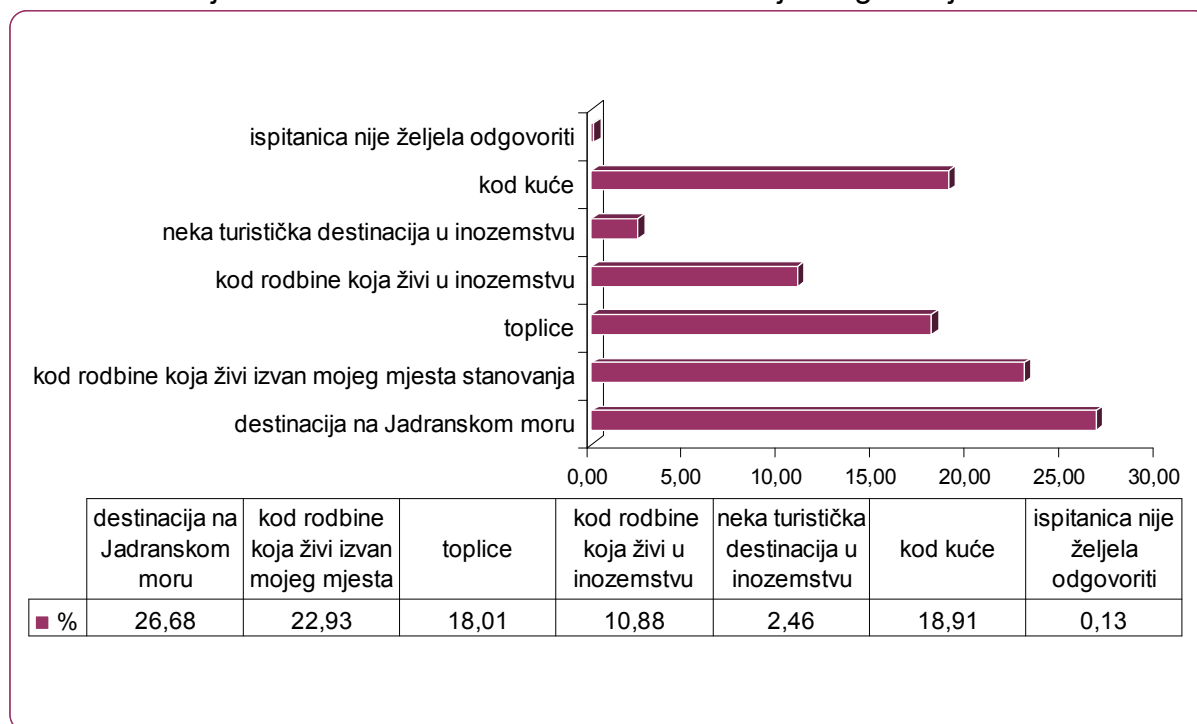
_____ dana

Analizirajući odgovore 772 sudionica ankete koje su izjavile da odlaze na godišnji odmor redovito ili povremeno, a vezano uz odgovor o trajanju njihovog godišnjeg odmora, dobiveni podatak je, da njihov godišnji odmor traje u prosjeku 8,22 dana, odnosno najmanje tri (3) dana i najviše dvadeset pet (25) dana.

Pitanje 51: Koju destinaciju birate za godišnji odmor?

- 1) destinacija na Jadranskom moru
- 2) kod rodbine koja živi izvan mog mjesta stanovanja
- 3) neka turistička destinacija u inozemstvu
- 4) kod rodbine koja živi u inozemstvu
- 5) _____

Grafikon 48. Izjava sudionica ankete o izboru destinacije za godišnji odmor

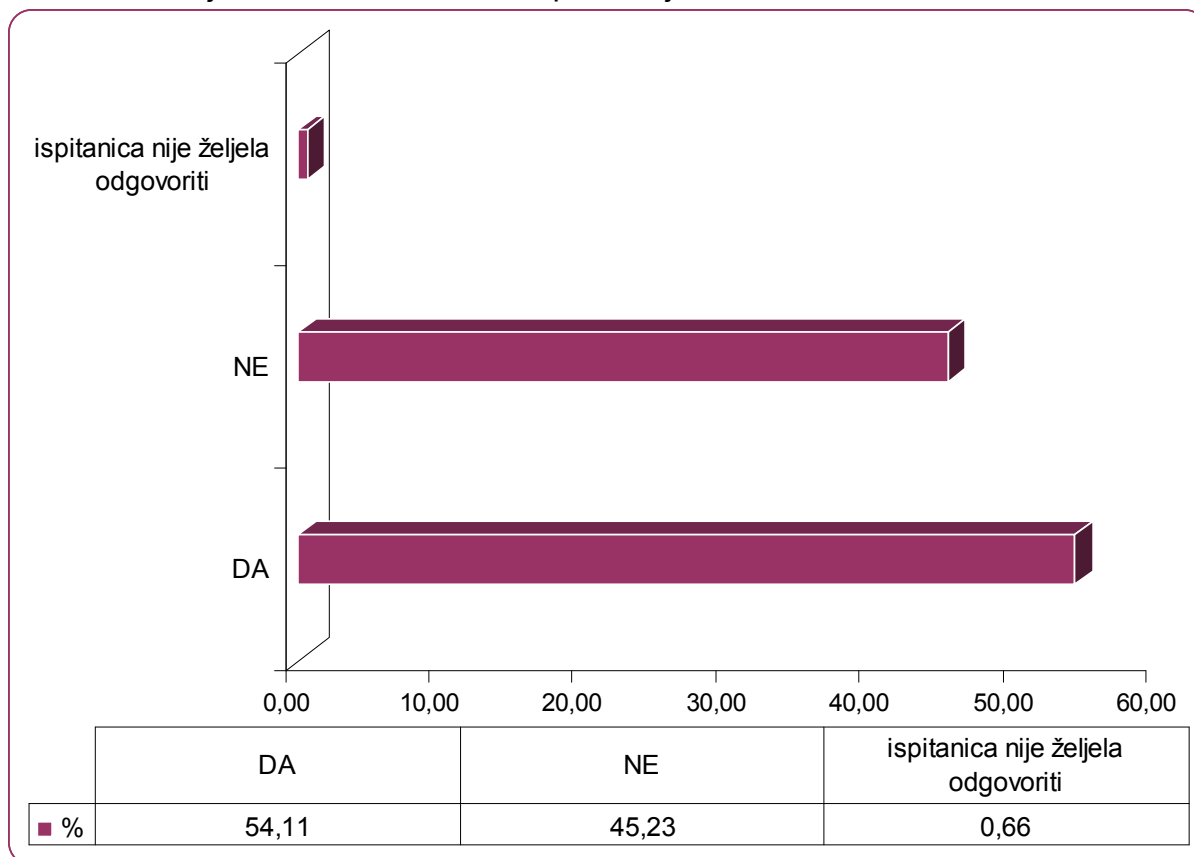
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od ukupno 772 sudionice ankete koje su izjavile da odlaze redovito ili povremeno na godišnji odmor: 206 (26,68%) bira destinaciju na Jadranskom moru; 177 (22,93%) odlazi na godišnji odmor kod rodbine koja živi izvan mjesta njihovog stanovanja; 139 (18,01%) odlazi na godišnji odmor u toplice; 84 (10,88%) odlazi na godišnji odmor kod rodbine koja živi u inozemstvu; 19 (2,46%) za svoj godišnji odmor bira neku od destinacija u inozemstvu; 146 (18,91%) godišnji odmor provodi kod kuće; dok 1 (0,13%) sudionica ankete nije odgovorila na ovo pitanje.

Pitanje 52: Da li ste tijekom svog života putovali u inozemstvo?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 49. Izjava sudionica ankete o putovanju u inozemstvo

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete na pitanje da li su tijekom svog života putovale u inozemstvo: 896 (54,11%) su putovale u inozemstvo; 749 (45,23%) nisu putovale u inozemstvo; dok 11 (0,66%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 53: Koja je veličina vlastitog zemljišnog posjeda Vašeg gospodarstva?

- 1) _____ hektara zemlje
- 2) Ne znam

Od 1263 sudionica ankete, čija se gospodarstva bave poljoprivrednom proizvodnjom podatak o veličini zemljišnog posjeda dalo je 1207 (95,57%) sudionica ankete, dok 53 (4,20%) je odgovorilo da ne zna podatak, a 3 (0,24%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Temeljem odgovora 1207 sudionica ankete o veličini vlastitog zemljišnog posjeda proizlazi da prosječna površina zemljišnog posjeda po gospodarstvu iznosi 29,73 hektara. Najmanja površina po gospodarstvu 0,1 hektar, a najveće 1050 hektara.

Pitanje 54: Da li ste u najmu zemljišnog posjeda?

- 1) Da, _____ hektara zemlje
- 2) Ne
- 3) Ne znam

Od 1263 sudionica ankete, čija se gospodarstva bave poljoprivrednom proizvodnjom podatak o veličini zemljišnog posjeda u najmu dalo je 1183 (93,67%) sudionica ankete, dok 77 (6,10%) je odgovorilo da ne zna podatak, a 3 (0,24%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

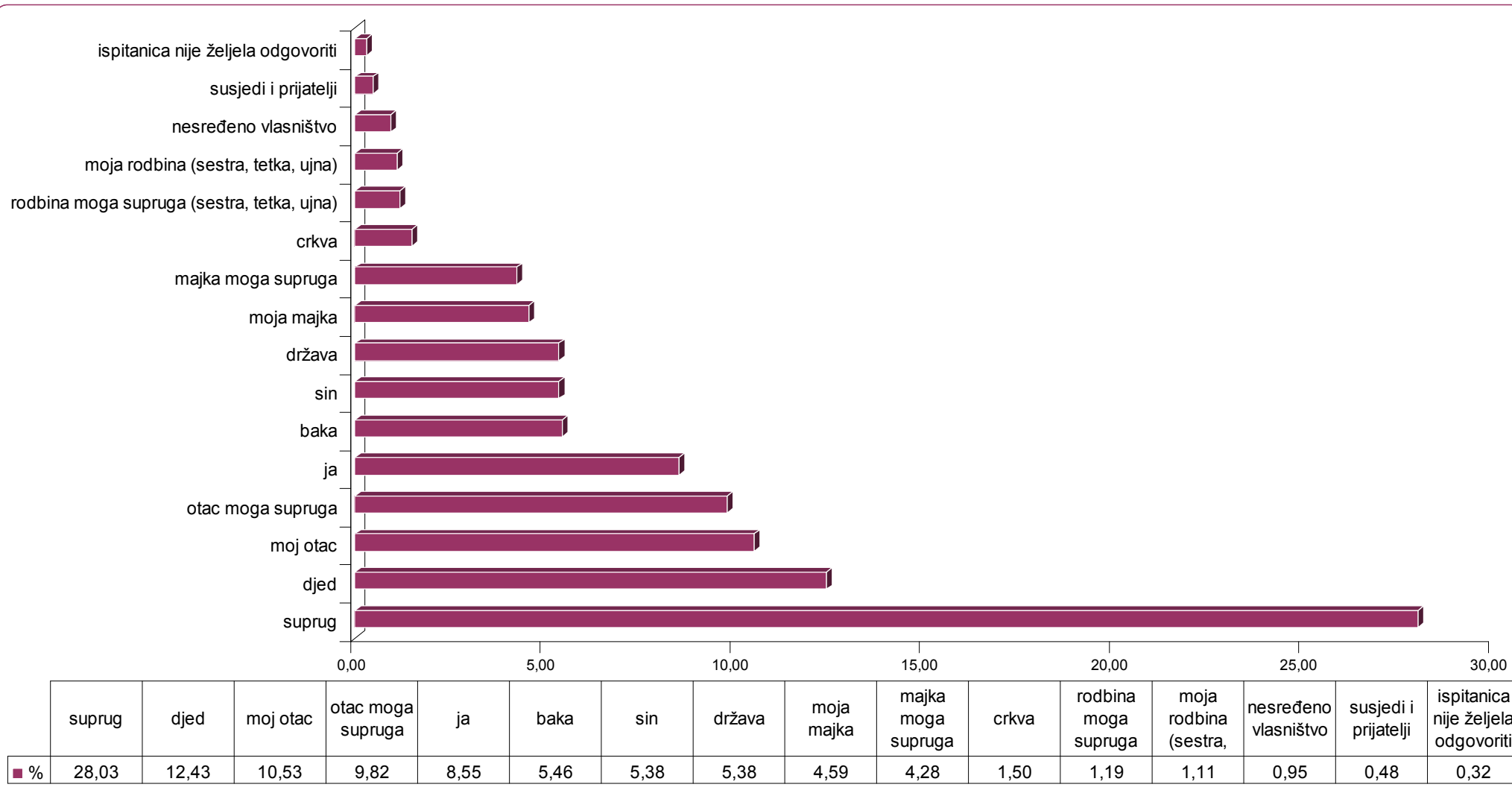
Temeljem odgovora 1183 sudionice ankete o veličini zemljišnog posjeda u najmu proizlazi da je najmanja površina po gospodarstvu 0,5 hektara, a najveće 750 hektara. Prosječna površina zemljišnog posjeda u najmu po gospodarstvu iznosi 19,58 hektara.

Pitanje 55: Tko je vlasnik zemljišta koje obrađujete?

- 1) djed
- 2) otac
- 3) suprug
- 4) ja
- 5) moji roditelji
- 6) roditelji moga supruga
- 7) _____

Od 1263 sudionice ankete na pitanje tko je vlasnik zemljišta kojeg obrađuju: 354 (28,03%) odgovorilo je da je vlasnik zemljišta suprug; 57 (12,43%) djed; 133 (10,53%) otac sudionice ankete; 124 (9,82%) otac supruga sudionice ankete; 108 (8,55%) vlasnica zemljišta je sudionica ankete, 69 (5,46%) vlasnica zemljišta je baka; 68 (5,38%) sin sudionice ankete; 68 (5,38%) zemljište je u državnom vlasništvu; 58 (4,59%) majka sudionice ankete; 54 (4,28%) majka supruga sudionice ankete; 19 (1,50%) vlasnik zemljišta je crkva; 15 (1,19%) rodbina supruga sudionice ankete; 14 (1,11%) rodbina sudionice ankete; 12 (0,95%) sudionica ankete odgovorilo je da zemljište koje obrađuju nema vlasnika zbog neriješenog postupka nasljeđivanja zemljišta; 6 (0,48%) zemljište je u vlasništvu prijatelja i susjeda; dok 4 (0,32%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Grafikon 50. Izjava sudionica ankete o vlasništvu nad zemljištem

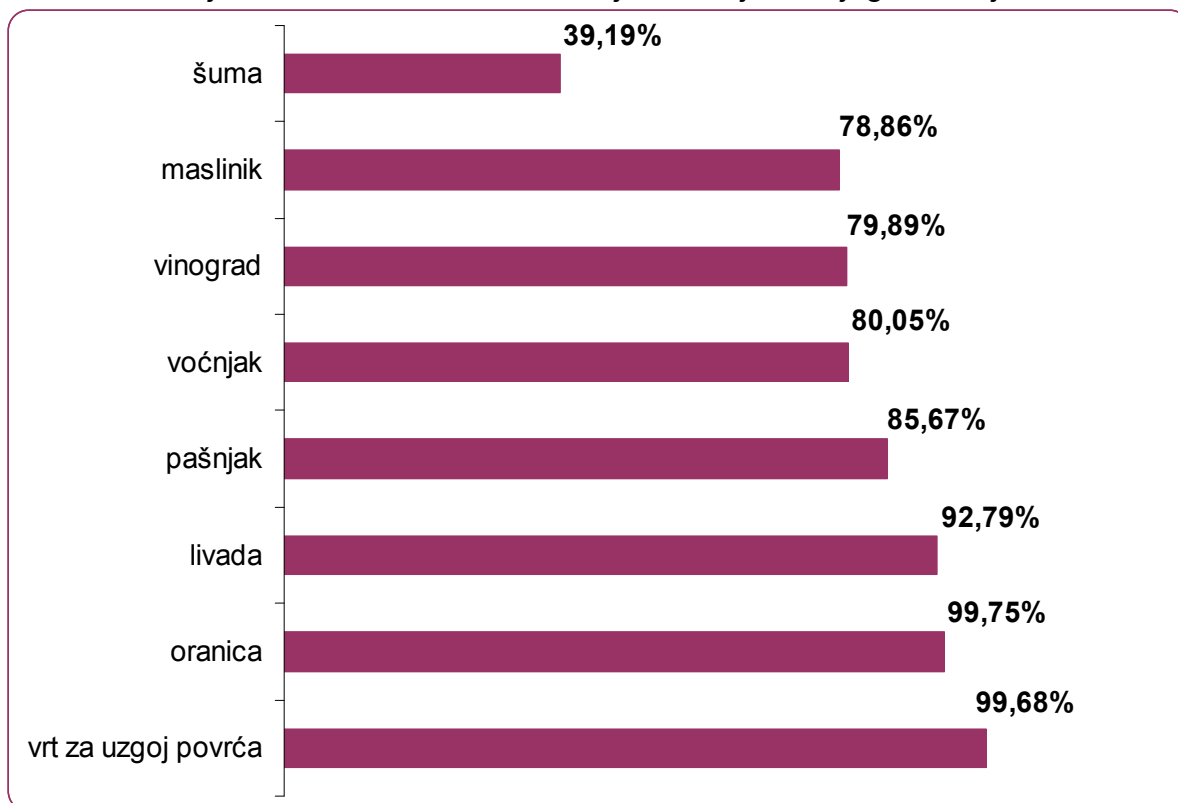

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoj

Pitanje 56: Zemljište koje obrađujete (vlastito i najam) je:

- 1) oranica
- 2) livada
- 3) pašnjak
- 4) voćnjak
- 5) vinograd
- 6) vrt za uzgoj povrća
- 7) šuma
- 8) _____

Grafikon 51. Izjava sudionica ankete o namjeni zemljišta kojeg obrađuju

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

1263 sudionice ankete na ovo pitanje davale su više odgovora, temeljem čega proizlazi različita namjena zemljišta u njihovom posjedu.

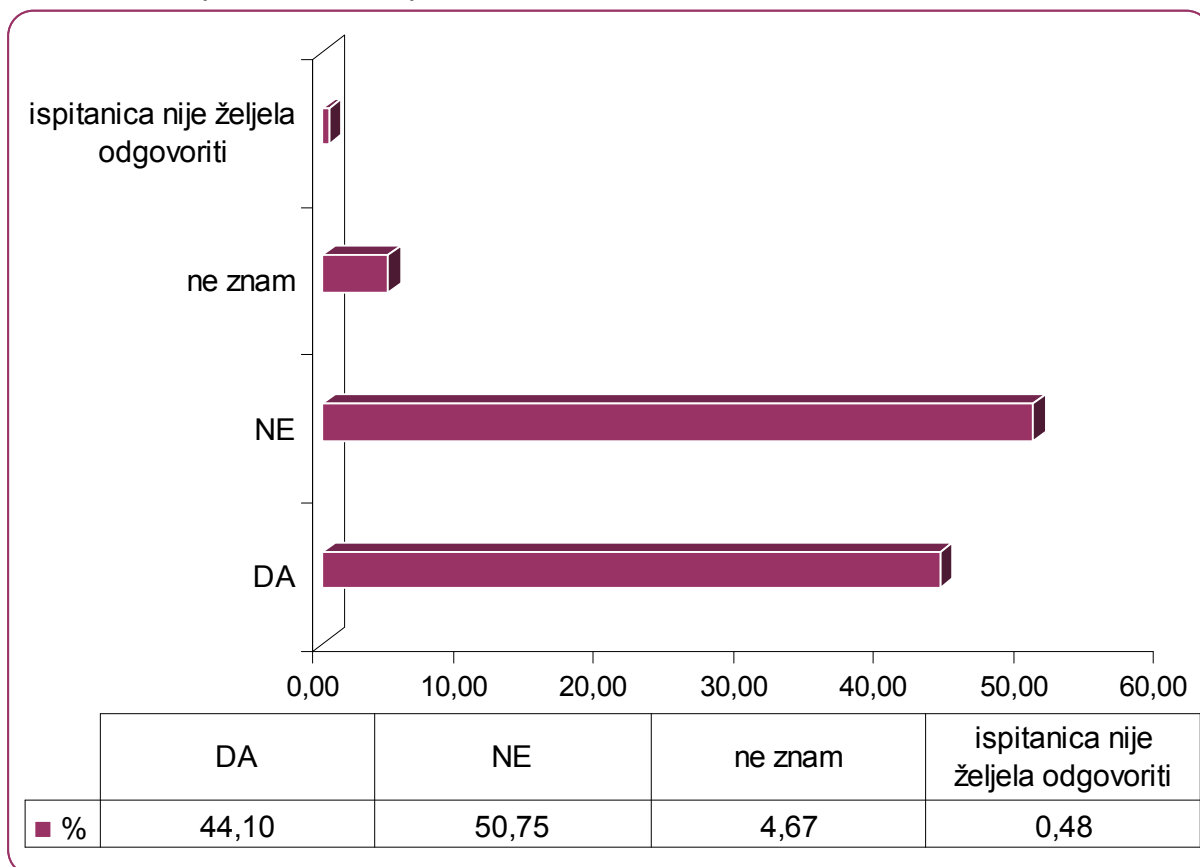
Tako njih 1259 (99,68%) navodi da je zemljište koje obrađuju vrt za uzgoj povrća; 1184 (93,75%) oranica; 1172 (92,79%) livada; 1082 (85,67%) pašnjak; 1011 (80,05%) voćnjak; 1009 (79,89%) vinograd; 996 (78,86%) maslinik; 495 (39,18%) šuma.

4 (0,32%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 57: Bavite li se proizvodnjom autohtonih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

Grafikon 52. Izjava sudionica ankete o proizvodnji autohtonih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

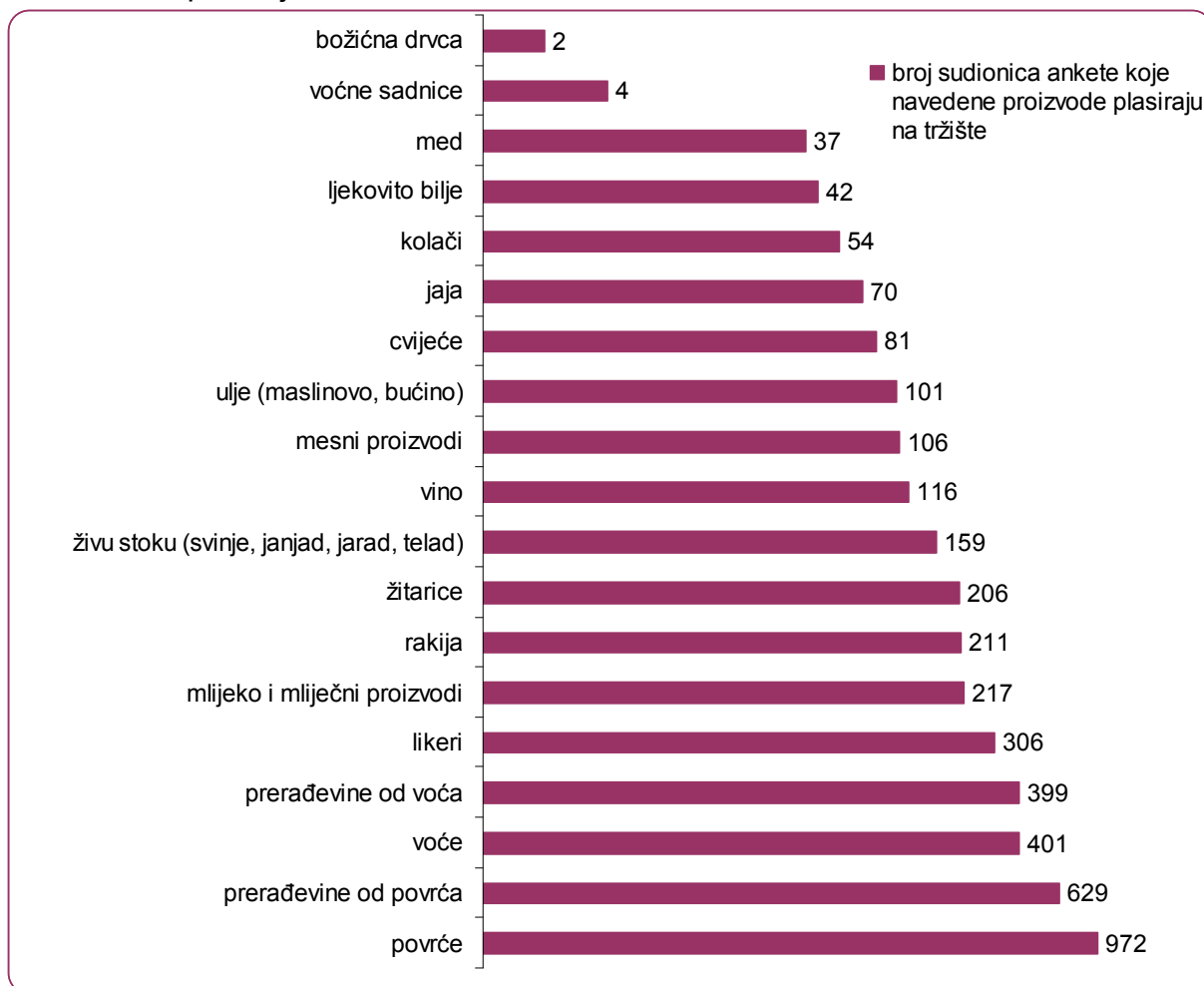
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1263 sudionice ankete koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom: 557 (44,10%) proizvodi autohtone poljoprivredne prehrambene proizvode; 641 (50,75%) ne proizvodi; 59 (4,67%) ne zna; dok 6 (0,48%) sudionica anketa nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 58: Što od navedenog proizvodite na svom gospodarstvu za plasman na tržište?

1) voće	2) rakiju
3) povrće	4) likere
5) prerađevine od voća	6) vino
7) prerađevine od povrća	8) med
9) mliječne proizvode	10) kolače
11) mesne proizvode	12) _____

Grafikon 53. Pregled poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koje sudionice ankete plasiraju na tržište

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

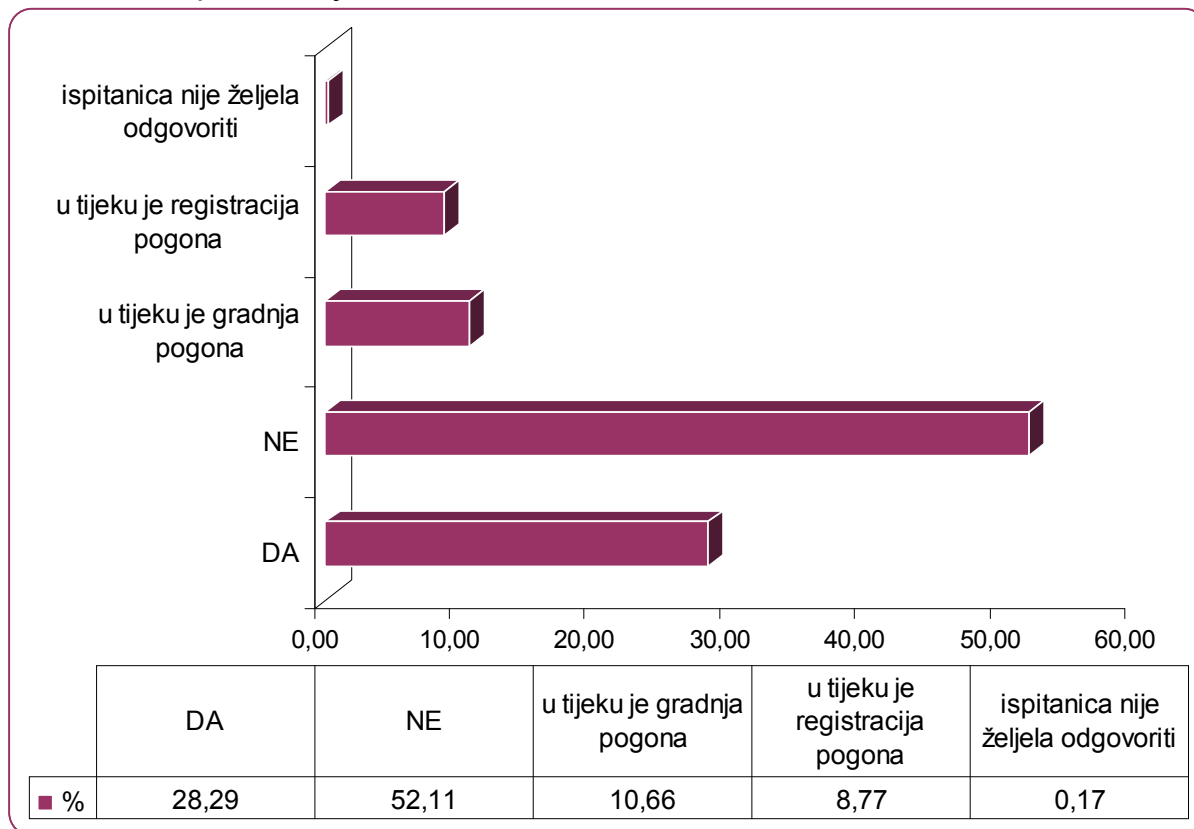
Od 1263 sudionice ankete koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom: 1163 (92,08%) plasira proizvode na tržište; 97 (8,34%) ne plasira; dok 3 (3,09%) sudionice ankete nisu odgovorile na pitanje.

1163 sudionica ankete koje plasiraju proizvode na tržište na pitanje što od proizvoda plasiraju na tržište davale su više odgovora. Najveći broj sudionica na tržište plasira povrće (972), te prerađevine od povrća (629), a zatim slijedi voće (401) te prerađevine od voća (399), likeri (306), mlijeko i mliječni proizvodi (217), rakije (211), žitarice (206), živa stoka (159), vino (116), mesni proizvodi (106), ulja (maslinovo, bućino) (101), cvijeće (81), jaja (70), kolači (54), ljekovito bilje (42), med (37), voćne sadnice (4), te božićna drvca (2).

Pitanje 59: Posjedujete li registrirani pogon za proizvodnju?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) U tijeku je gradnja pogona
- 4) U tijeku je registracija pogona

Grafikon 54. Izjava sudionica ankete o posjedovanju registriranog pogona za proizvodnju

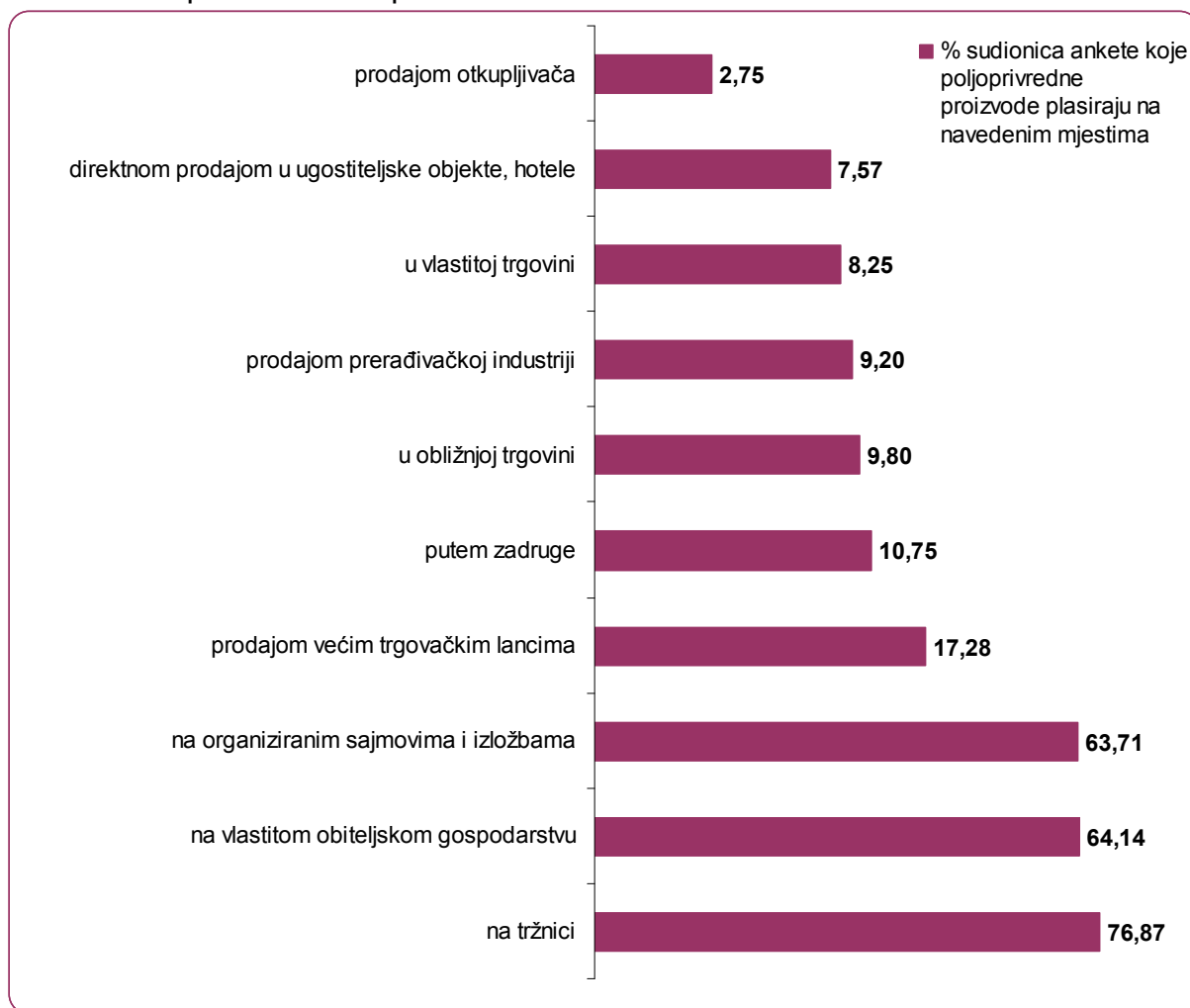
zvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1163 sudionice ankete koje plasiraju svoje proizvode na tržište: 329 (28,29%) imaju registrirane pogone za proizvodnju; 606 (52,11%) nema registrirane pogone za proizvodnju; 124 (10,66%) sudionica ankete izjavilo je da je u tijeku gradnja pogona za proizvodnju; 102 (8,77%) sudionica ankete izjavilo je da je u tijeku registracija pogona za proizvodnju; dok 2 (0,17%) sudionice anketa nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 60: Kako plasirate svoje poljoprivredne proizvode?

- 1) na vlastitom obiteljskom gospodarstvu
- 2) na tržnici
- 3) u obližnjoj trgovini
- 4) prodajom većim trgovačkim lancima
- 5) putem zadruga
- 6) _____

Grafikon 55. Izjava sudionica ankete o načinu plasmana poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

zvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

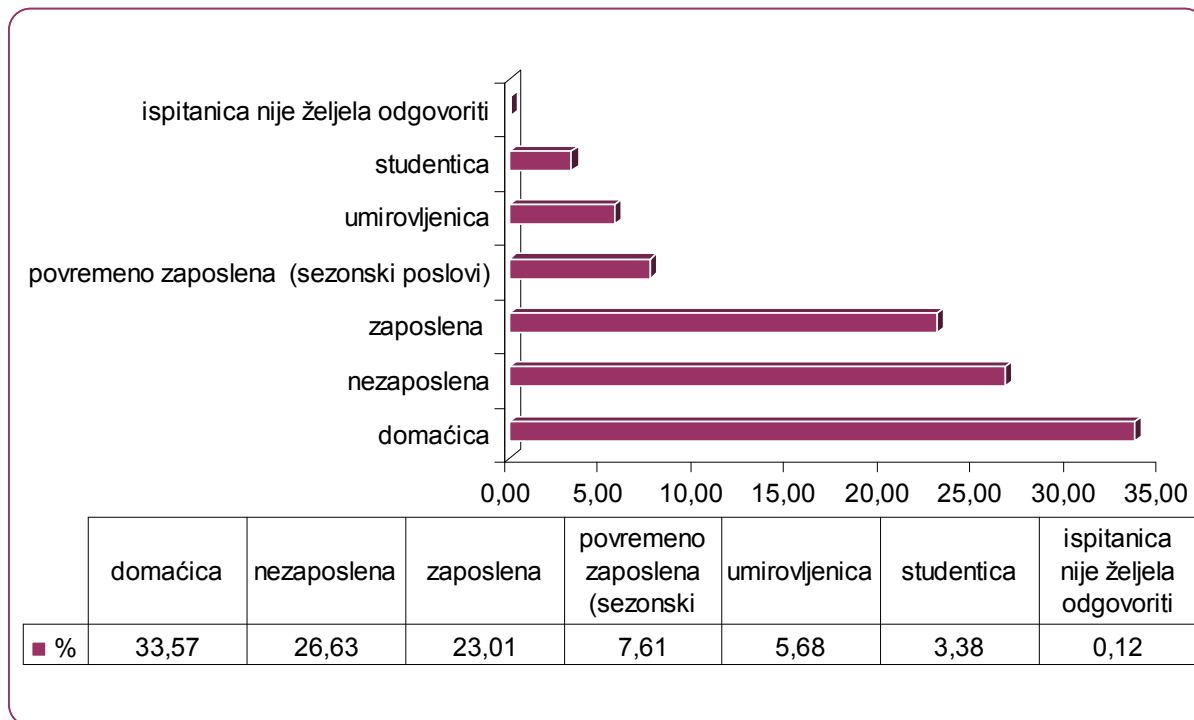
Na ovo pitanje 1163 sudionica ankete davale su više odgovora temeljem čega proizlazi da proizvode na tržište 894 (76,87%) plasira na tržnici, 746 (64,14%) na vlastitom obiteljskom gospodarstvu, 741 (63,71%) na organiziranim sajmovima i izložbama, 201 (17,28%) prodajom većim trgovačkim lancima, 125 (10,75%) putem zadruga, 114 (9,80%) putem prodaje u obližnju trgovinu, 107 (9,20%) prodajom prerađivačkoj industriji, 96 (8,25%) u vlastitoj trgovini, 88 (7,57%) direktnom prodajom u ugostiteljske objekte, hotele, 32 (2,75%) prodajom otkuplivačima.

6 (0,48%) sudionica anketa nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 61: Koji je Vaš radni status?

- 1) Domaćica
- 2) Zaposlena izvan domaćinstva
- 3) Povremeno zaposlena izvan domaćinstva (sezonski poslovi)
- 4) Ostalo (molimo, upišite): _____

Grafikon 56. Radni status sudionica ankete

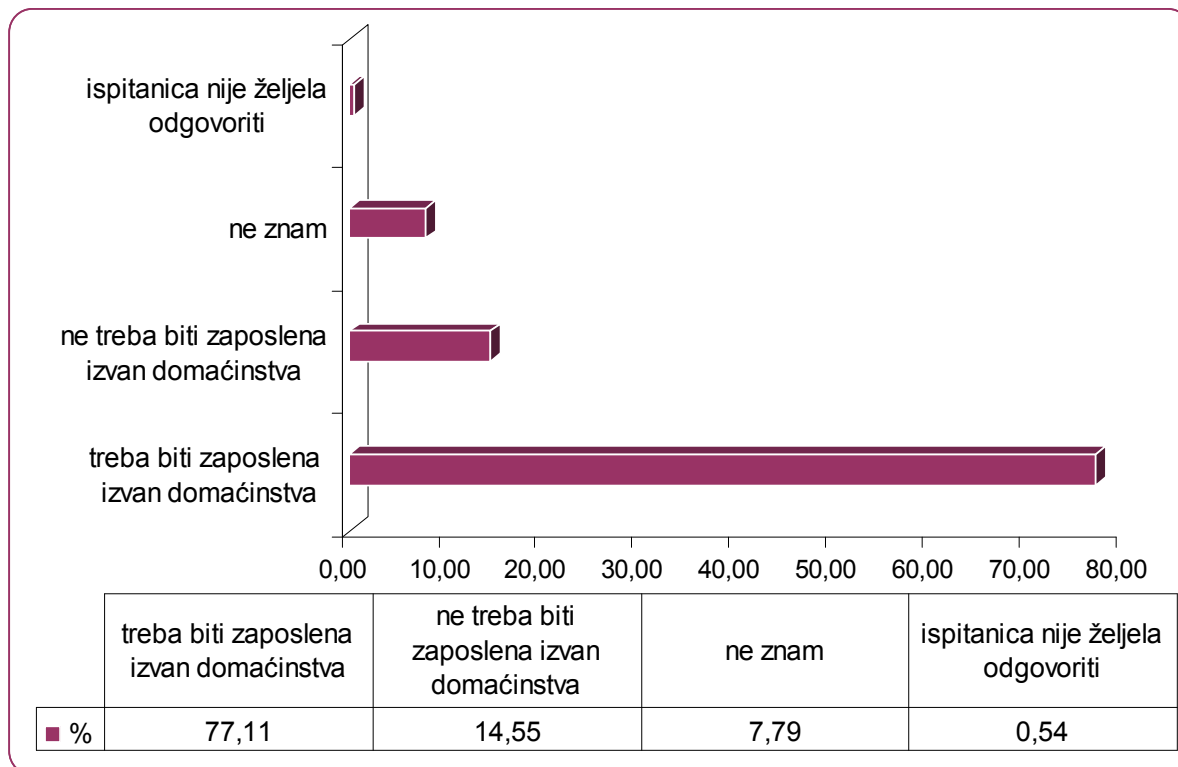
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 556 (33,57%) su domaćice; 441 (26,63%) nezaposlene; 381 (23,01%) zaposlene (u radnom odnosu); 126 (7,61%) povremeno zaposleno (sezonski poslovi); 94 (5,68%) imaju status umirovljenice; 56 (3,38%) su studentice; dok 2 (0,12%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 62: Smatrate da li žena na selu treba ili ne treba biti zaposlena izvan domaćinstva?

- 1) Treba biti zaposlena i izvan domaćinstva
- 2) Ne treba biti zaposlena izvan domaćinstva
- 3) Ne znam

Grafikon 57. Stav sudionica ankete o zaposlenosti žena na selu izvan domaćinstva

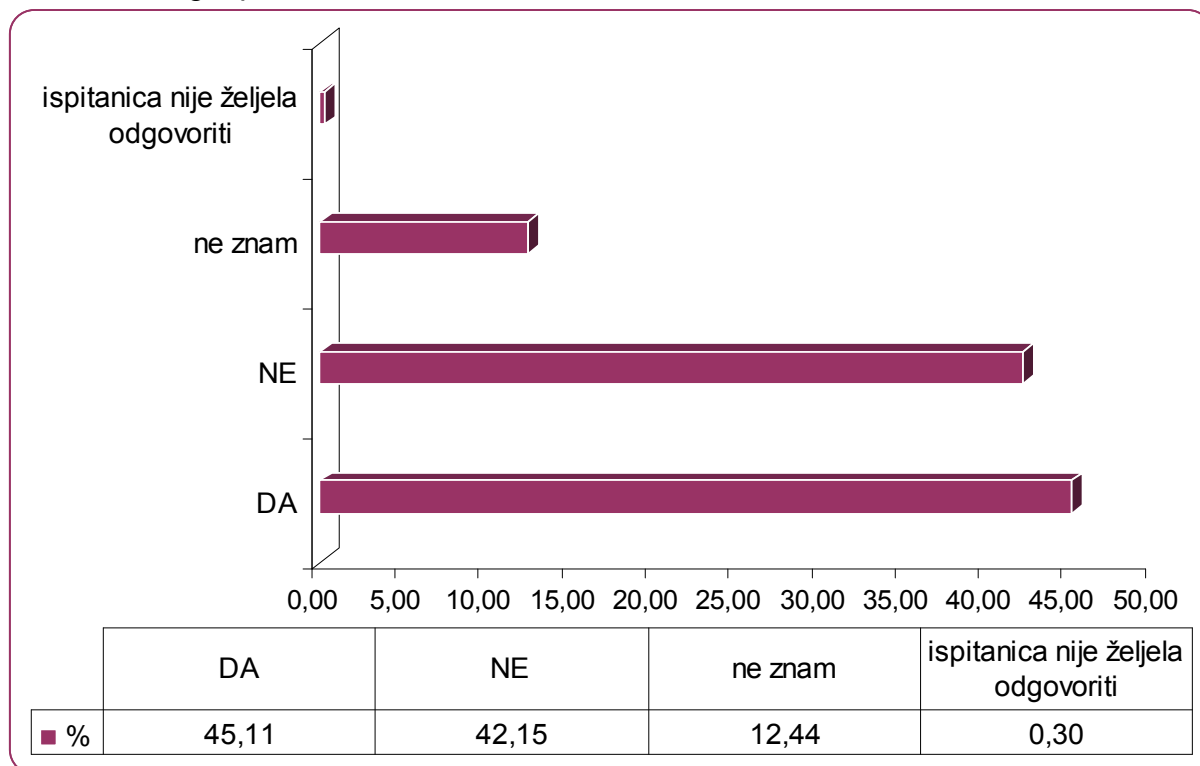
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1277 (77,11%) smatra da žena na selu treba biti zaposlena izvan domaćinstva; 241 (14,55%) smatra da ne treba; 129 (7,79%) ne zna; dok 9 (0,54%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 63: Smatrate li da žena na selu, radeći kod kuće, može ostvariti financijsku dobit gospodarstva?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

Grafikon 58. Stav sudionica ankete o mogućnostima ostvarenja financijske dobiti gospodarstva ako žena radi kod kuće

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

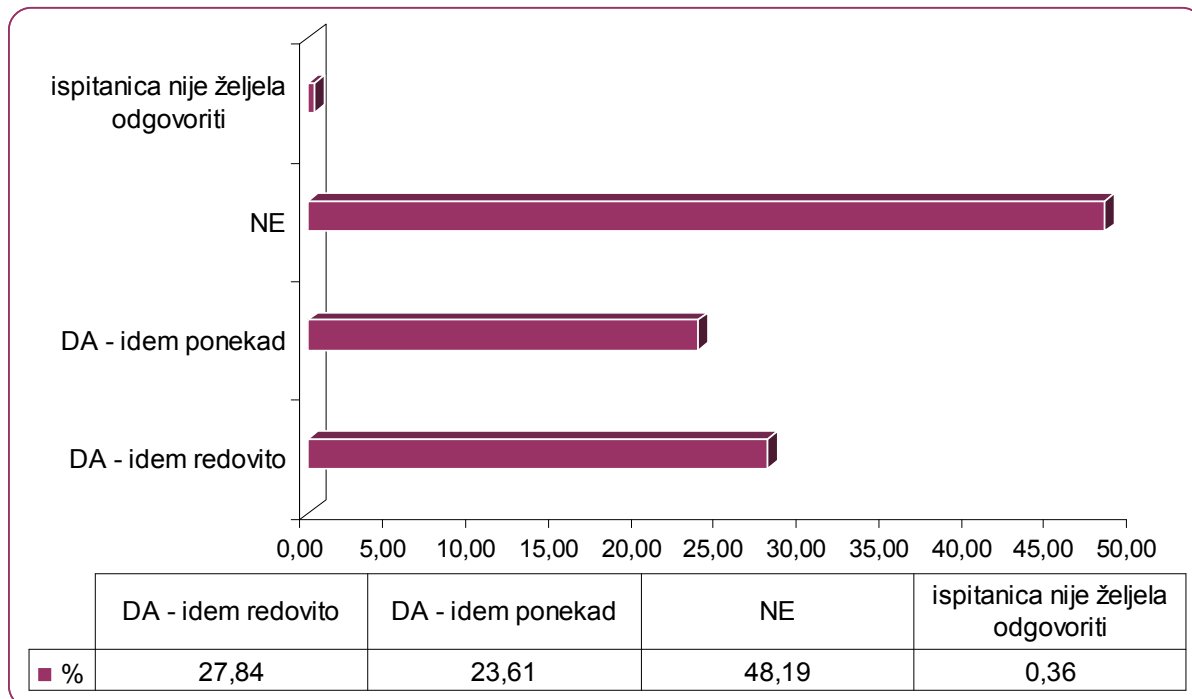
Od 1656 sudionica ankete: 747 (45,11%) smatra da žena radeći kod kuće može ostvariti financijsku dobit za gospodarstvo; 698 (42,15%) smatra da ne može; 206 (12,44%) ne zna; dok 5 (0,30%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Dio sudionica ankete koje smatraju da žena radeći kod kuće može ostvariti financijsku dobit za gospodarstvo, navode da taj rad često puta nije dovoljno vrednovan od strane članova obitelji kao što je rad kada je žena zaposlena izvan domaćinstva.

Pitanje 64: Odlazite li na edukacije o proizvodnji (seminari, radionice i sl) ?

- 1) Da – idem redovito
- 2) Da – idem ponekad
- 3) Ne

Grafikon 59. Izjava sudionica ankete o odlasku na edukacije

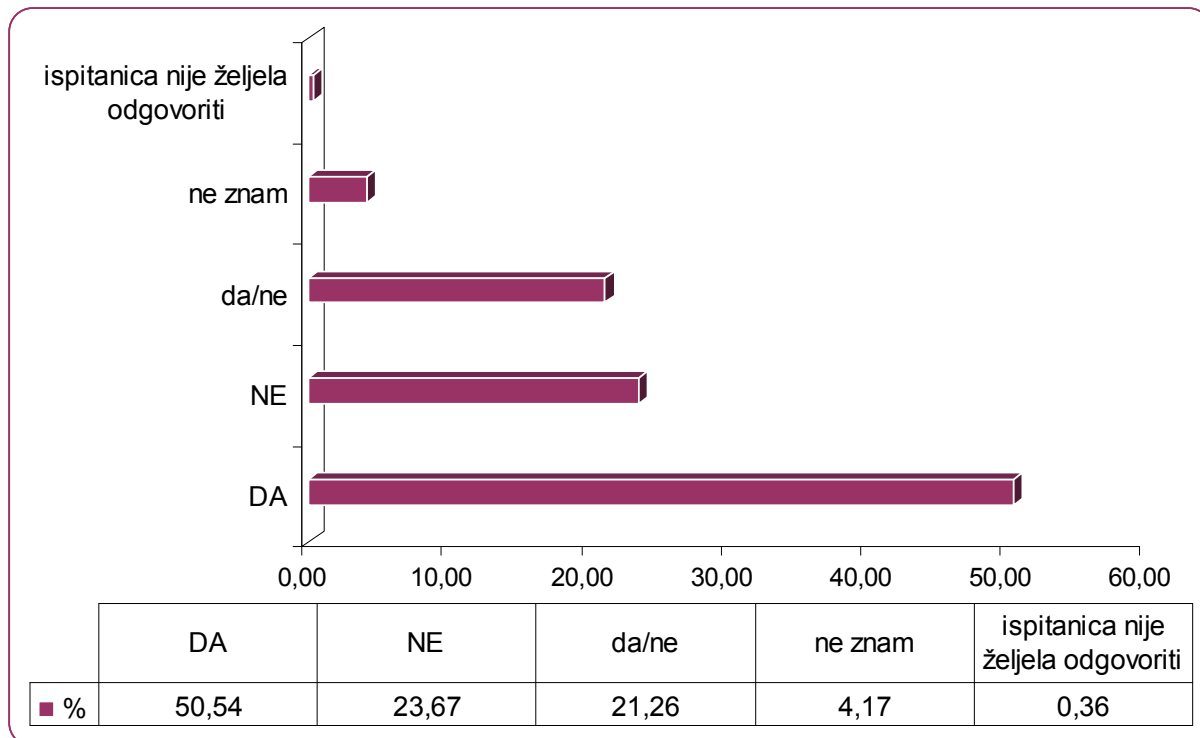
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete na edukativne radionice, seminare, okrugle stolove, savjetovanja i sl. odlazi redovito njih 461 (27,84%), 391 (23,61%) ponekad, 798 (48,19%) ne odlazi na edukacije, dok 6 (0,36%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 65: Smatrate li da su edukacije o proizvodnji korisne?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

Grafikon 60. Stav sudionica ankete o korisnosti edukacija o proizvodnji

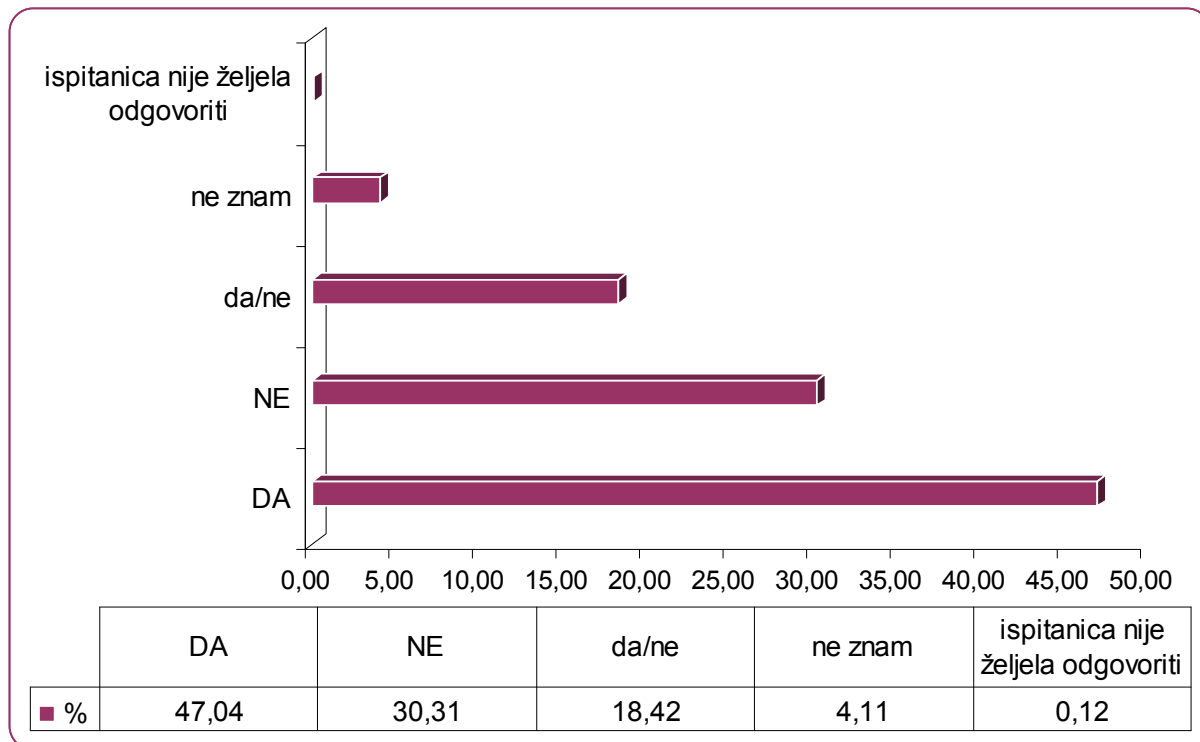
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete njih 837 (50,54%) smatraju edukativne radionice, seminare, okrugle stolove, savjetovanja i sl. u organizaciji kako domaćih tako i stranih institucija korisnim i potrebitim, 393 (23,67%) ne smatra korisnim, 352 (21,26%) smatra da jesu i nisu, 69 (4,17%) ne zna, dok 6 (0,36%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 66: Jeste li zadovoljni svojim statusom u obitelji?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

Grafikon 61. Izjava sudionica ankete o zadovoljstvu svojim statusom u obitelji

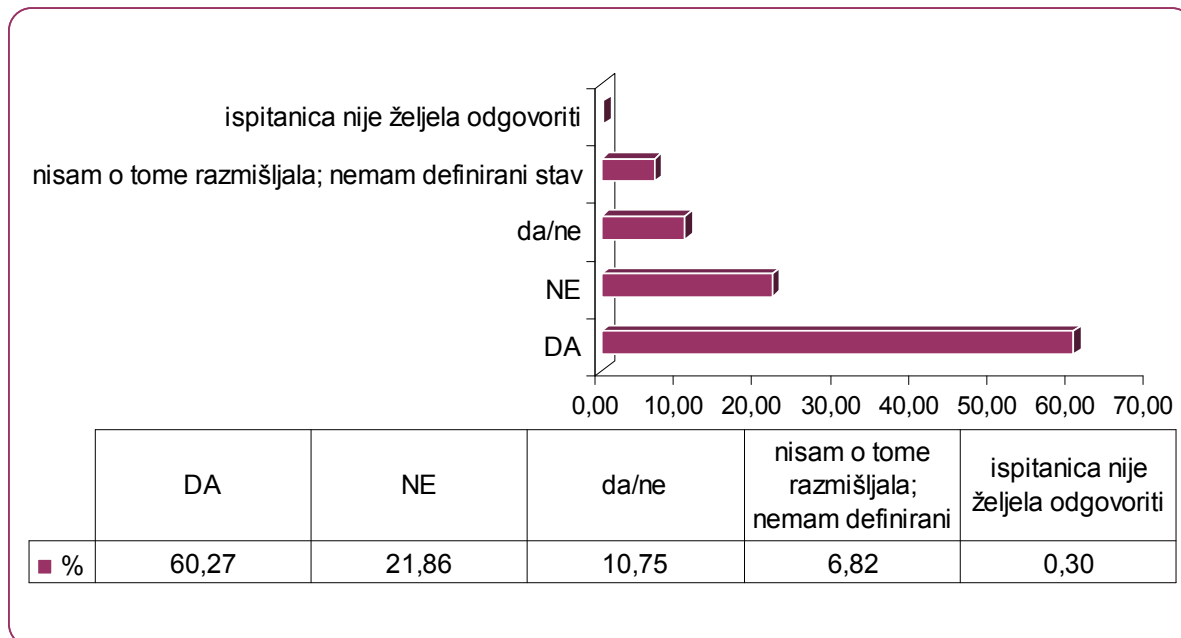
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 779 (47,04%) je zadovoljno svojim statusom u obitelji; 505 (30,31%) nije zadovoljno; 305 (18,42%) i jesu i nisu, 68 (4,11%) ne zna; dok 2 (0,12%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 67: Jeste li sretni u mjestu u kojem živite?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) _____ (nisam o tome razmišljala, nemam definirani stav)

Grafikon 62. Izjava sudionica ankete o tome da li su sretni u mjestu u kojem žive

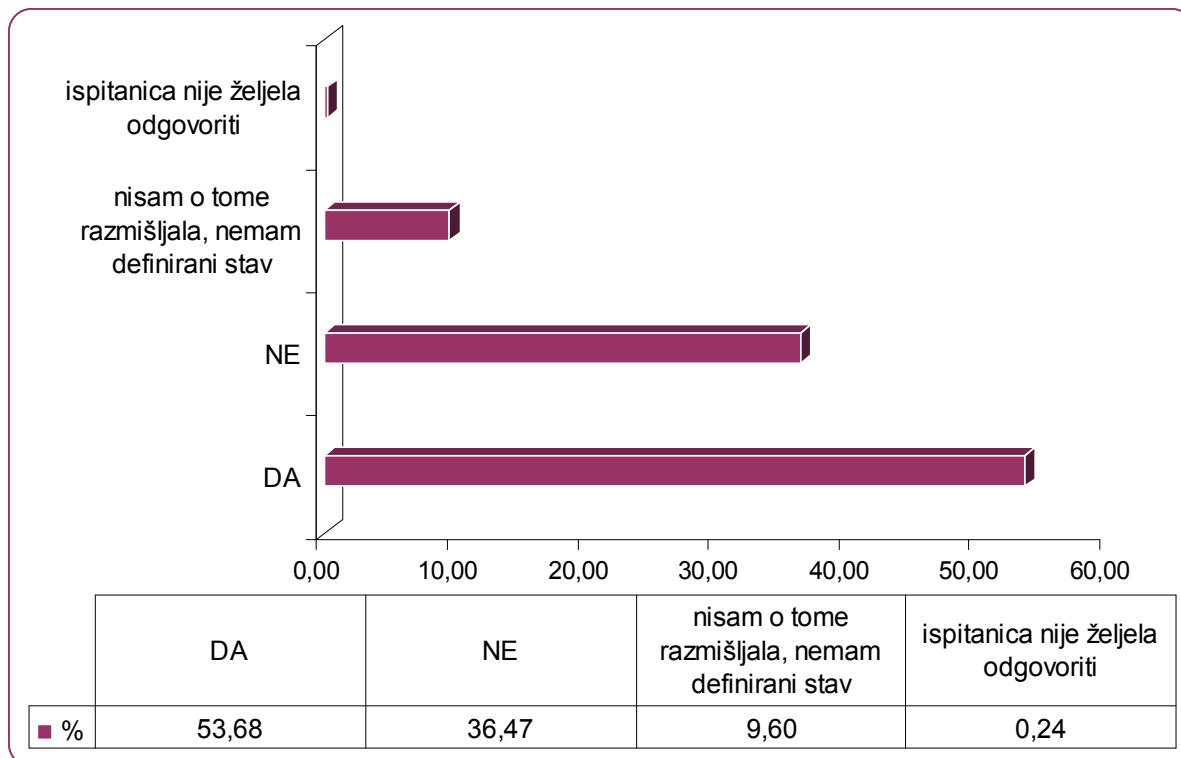
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 998 (60,27%) odgovorilo je da su sretni u mjestu u kojem žive; 362 (21,86%) nisu sretni; 178 (10,75%) i jesu i nisu, 113 (6,82%) nisu o tome razmišljale i nemaju definiran stav; dok 5 (0,30%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 68: Kada bi imali priliku da li bi promijenili sadašnji način života?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) _____ (nisam o tome razmišljala, nemam definirani stav)

Grafikon 63. Izjava sudionica ankete o prilici za promjenom sadašnjeg načina života

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete njih 889 (53,98%) kad bi imale priliku promijenile bi sadašnji način života; 604 (36,47%) ne bi mijenjale sadašnji način života; 159 (9,60%) nisu o tome razmišljale i nemaju definiran stav; dok 4 (0,24%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 69: Koje poslove na gospodarstvu obavljate Vi, a koje ostali članovi gospodarstva?

Vrsta posla	ispitanica	partner	oboje	ženska djeca	muška djeca	roditelji	unajmljena pomoć
čišćenje staje							
priprema stočne hrane							
hranjenje stoke							
mužnja krava							
briga za perad							
rad sa strojevima u polju							
popravak poljoprivrednih strojeva							
ručni rad u polju (kopanje, ručna sjetva i sl.)							
košnja trave							
žetva							
siliranje							
povrtlarenje							
održavanje voćnjaka							
branje voća							
obrada vinograda							
proizvodnja vina i rakije							
priprema proizvoda od mlijeka							
priprema proizvoda od mesa							
agroturizam							

Analizom odgovora 1263 sudionice ankete (čija se gospodarstva bave isključivo ili samo djelomično poljoprivrednom proizvodnjom, te agroturizmom) o njezinoj uključenosti i uključenosti ostalih članova obitelji u obavljanje pojedine vrste poslova na njihovom gospodarstvu dobiveni su slijedeći pokazatelji (Tablica 5):

Tablica 5. Prikaz uključenosti sudionice ankete, članova gospodarstva i unajmljene pomoći u poslove na gospodarstvu

vrsta posla	% / n	sudionica ankete	partner	oboje (sudionica i partner)	ženska djeca	muška djeca	roditelji	svi članovi obitelji podjednako	unajmljena pomoć
čišćenje staje	100	22,22	20,2	18,18	1,35	8,59	8,25	15,99	5,22
	594	132	120	108	8	51	49	95	31
priprema stočne hrane	100	12,63	50,67	21,55	0,34	8,42	4,21	0,67	1,52
	594	75	301	128	2	50	25	4	9
hranjenje stoke	100	16,5	16,84	23,74	1,35	9,43	13,64	15,82	2,69
	594	98	100	141	8	56	81	94	16
mužnja (krava, koza, ovaca)	100	32,38	17,62	27,46	2,59	1,55	4,4	12,69	1,3
	386	125	68	106	10	6	17	49	5
briga za perad	100	41,62	3,39	5,53	5,12	1,49	18,41	24,19	0,25
	1211	504	41	67	62	18	223	293	3
rad sa strojevima u polju	100	6,45	57,59	11,62	0,76	8,57	6,96	0,34	7,72
	1179	76	679	137	9	101	82	4	91
popravak poljoprivrednih strojeva	100	0,93	59,97	1,87	0,17	20,87	2,8	0,34	13,06
	1179	11	707	22	2	246	33	4	154

vrsta posla	% / n	sudionica ankete	partner	oboje (sudionica i partner)	ženska djeca	muška djeca	roditelji	svi članovi obitelji podjednako	unajmljena pomoć
ručni rad u polju (kopanje, ručna sjetva i sl.)	100	29,57	10,57	22,82	4,53	4,09	7,82	10,12	10,48
	1126	333	119	257	51	46	88	114	118
košnja trave (na polju, oko kuće, farme, u vinogradu, voćnjaku i sl.)	100	19,48	18,84	20,19	1,66	8,39	5,62	18,29	7,52
	1263	246	238	255	21	106	71	231	95
žetva	100	2,58	41,82	16,70	0,17	7,92	10,67	1,89	18,24
	581	15	243	97	1	46	62	11	106
siliranje	100	4,15	45,62	7,83	0,46	10,60	4,15	15,67	11,52
	217	9	99	17	1	23	9	34	25
povrtlarenje	100	55,50	4,12	8,16	6,97	2,45	9,74	10,61	2,45
	1263	701	52	103	88	31	123	134	31
održavanje voćnjaka, maslinika	100	2,97	37,13	14,6	0,25	3,47	11,39	16,58	13,61
	404	12	150	59	1	14	46	67	55
branje voća, maslina	100	14,6	3,71	12,62	4,21	5,94	23,51	25,00	10,40
	404	59	15	51	17	24	95	101	42
obrada vinograda	100	15,63	22,10	15,36	0,54	6,47	8,89	10,51	20,49
	371	58	82	57	2	24	33	39	76

vrsta posla	% / n	sudionica ankete	partner	oboje (sudionica i partner)	ženska djeca	muška djeca	roditelji	svi članovi obitelji podjednako	unajmljena pomoć
proizvodnja vina, rakija i likera	100	14,17	29,54	18,76	1,20	2,99	10,38	19,76	3,19
	501	71	148	94	6	15	52	99	16
priprema proizvoda od mlijeka	100	58,09	0,53	8,22	1,59	0	11,41	19,36	0,80
	377	219	2	31	6	0	43	73	3
priprema proizvoda od mesa	100	10,85	31,66	20,36	0,81	4,57	13,36	8,88	9,51
	1115	121	353	227	9	51	149	99	106
agroturizam	100	25,00	0	17,86	0	0	0	46,43	10,71
	28	7	0	5	0	0	0	13	3

N - broj sudionica ankete

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Pitanje 70: Koje poslove u kućanstvu obavljate Vi, a koje ostali članovi kućanstva ?

vrsta posla	ispitanica	partner	Oboje	ženska djeca	muška djeca	roditelji	unajmljena pomoć
kuhanje							
pranje posuđa							
pospremanje							
pranje rublja							
glačanje							
šivanje i krpanje							
kupovina namirnica							
manji popravci u kući							
sobo-slikarski radovi							
pranje prozora							
igranje s djecom							
pomaganje djeci oko učenja							
briga za bolesno dijete							
posjet doktoru s bolesnom djecom							
briga za stare i bolesne članove obitelji							
plaćanje računa							

U ovom odgovoru sudjelovalo je 1656 sudionica ankete, no nisu sve sudionice dale odgovor za svaki od navedenih kućanskih poslova. Analizom odgovora svake sudionice ankete vezano za njezinu uključenost te uključenost ostalih članova obitelji u pojedinu vrstu poslova u njihovom kućanstvu dobiveni su slijedeći pokazatelji (Tablica 6):

Tablica 6. Prikaz uključenosti članova kućanstva i unajmljene pomoći izraženo u %-tku u poslove u kućanstvu

vrsta posla	% / n	sudionica ankete	partner	oboje (sudionica i partner)	ženska djeca	muška djeca	roditelji	svi članovi obitelji podjednako	unajmljena pomoć
kuhanje	100	50,12	0,30	0,67	5,57	0,85	41,95*	0	0,54
	1652	828	5	11	92	14	693	0	9
pranje posuđa	100	47,28	1,63	4,18	16,71	2,36	21,73*	6,11	0
	1652	781	27	69	276	39	359	101	0
pospremanje	100	53,81	0,73	3,15	18,28	0,85	18,46*	4,60	0,12
	1652	889	12	52	302	14	305	76	2
pranje rublja	100	66,22	0,18	0,54	5,69	0,30	26,27*	0,36	0,42
	1652	1094	3	9	94	5	434	6	7
glačanje	100	71,55	1,63	1,88	10,11	0,67	13,08*	0,54	0,54
	1652	1182	27	31	167	11	216	9	9
šivanje i krpanje	100	42,66	0,28	0,64	5,17	0,07	51,17*	0	0
	1411	602	4	9	73	1	722	0	0
kupovina namirnica	100	41,59	6,96	36,38	1,63	1,33	2,30	9,81	0
	1652	687	115	601	27	22	38	162	0
manji popravci u kući	100	3,69	65,80	5,75	0,97	6,60	11,14	1,15	4,90
	1652	61	1087	95	16	109	184	19	81

vrsta posla	% / n	sudionica ankete	partner	oboje (sudionica i partner)	ženska djeca	muška djeca	roditelji	svi članovi obitelji podjednako	unajmljena pomoć
sobo-slikarski radovi	100	11,70	24,97	36,48	1,33	1,27	4,30	5,94	14,00
	1650	193	412	602	22	21	71	98	231
pranje prozora	100	79,42	0,67	5,87	4,06	0,24	7,02*	1,63	1,09
	1652	1312	11	97	67	4	116	27	18
igranje s djecom	100	36,78	13,71	23,48	1,17	0,41	23,00	1,31	0,14
	1452	534	199	341	17	6	334	19	2
pomaganje oko učenja	100	31,01	8,47	26,42	10,57	8,28	9,77	5,48	0
	1003	311	85	265	106	83	98	55	0
briga za bolesano dijete	100	53,13	7,53	26,49	1,14	0,28	8,24	3,20	0
	1408	748	106	373	16	4	116	45	0
posjet doktoru s bolesnim djetetom	100	41,58	4,95	43,92	1,13	0,07	5,45	2,90	0
	1414	588	70	621	16	1	77	41	0
briga za stare i bolesne članove obitelji	100	41,61	10,20	34,23	2,11	0,99	4,21	4,02	2,63
	1519	632	155	520	32	15	64	61	40
plaćanje računa	100	24,12	31,32	28,84	3,08	3,51	7,50	1,63	0
	1654	399	518	477	51	58	124	27	0

N - broj sudionica ankete

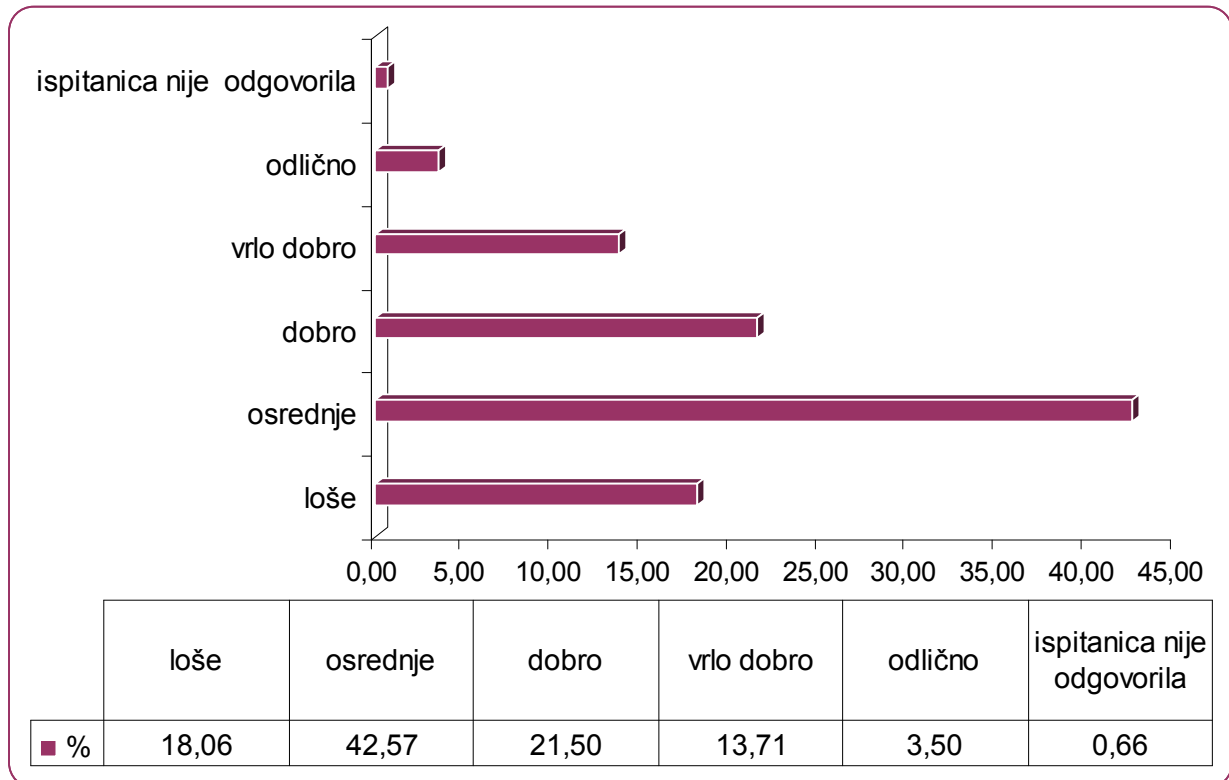
* - roditelji: majka sudionice ankete, majka partnera sudionice ankete, baka sudionice ankete, baka partnera sudionice anket

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Pitanje 71: Kako procjenjujete Vaše zdravstveno stanje?

- 1) Loše
- 2) Osrednje
- 3) Dobro
- 4) Vrlo dobro
- 5) Odlično

Grafikon 64. Izjava sudionica ankete o njezinom zdravstvenom stanju

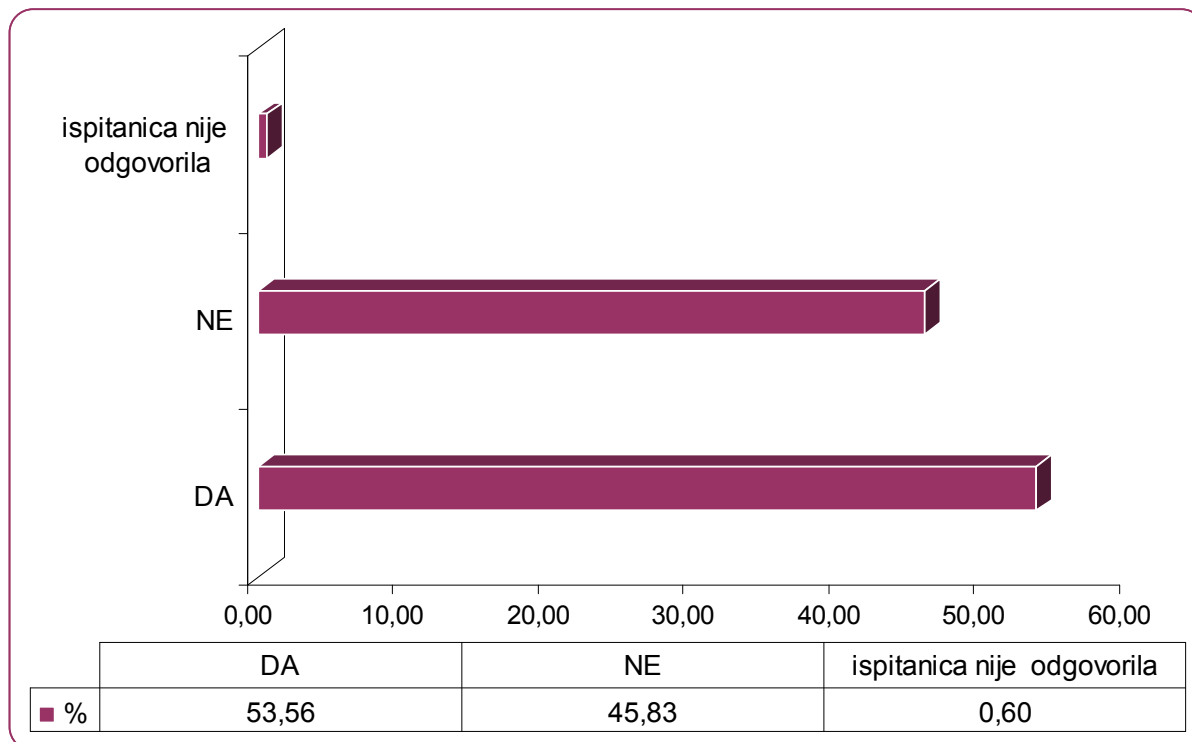
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 299 (18,06%) procjenjuje svoje zdravstveno stanje lošim; 705 (42,57%) osrednjim; 356 (21,50%) dobrim; 277 (13,71%) vrlo dobrim; 58 (3,50%) odličnim; dok 11 (0,66 %) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 72: Da li ste u posljednjih godinu dana zbog neke bolesti odlazili liječniku?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 65. Izjava sudionica ankete o odlasku liječniku zbog neke bolesti u posljednjih godinu dana

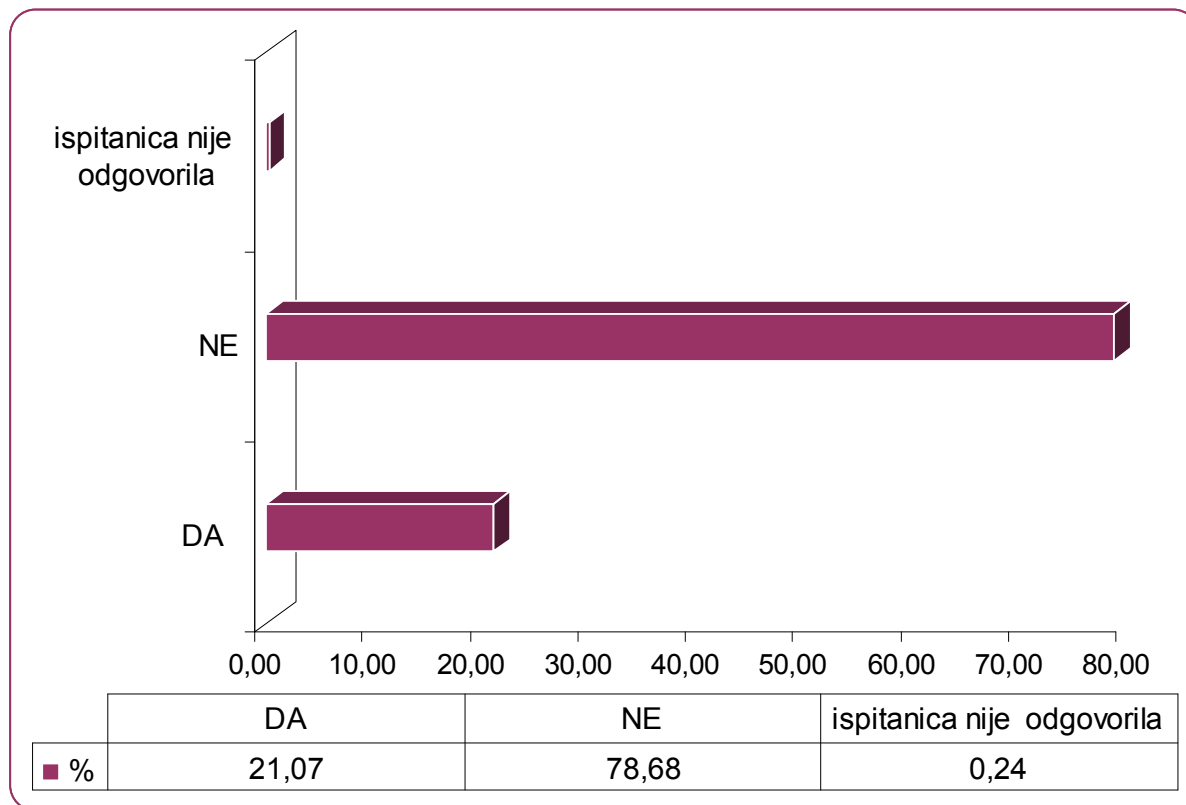
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 887 (53,56%) u posljednjih godinu dana odlazilo je liječniku zbog neke bolesti; 759 (45,83%) nije odlazilo; dok 10 (0,66 %) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 73: Da li idete redovito (barem jednom godišnje) na pregled liječniku iako niste bolesni?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 66. Izjava sudionica ankete o redovitosti odlaska na pregled liječniku

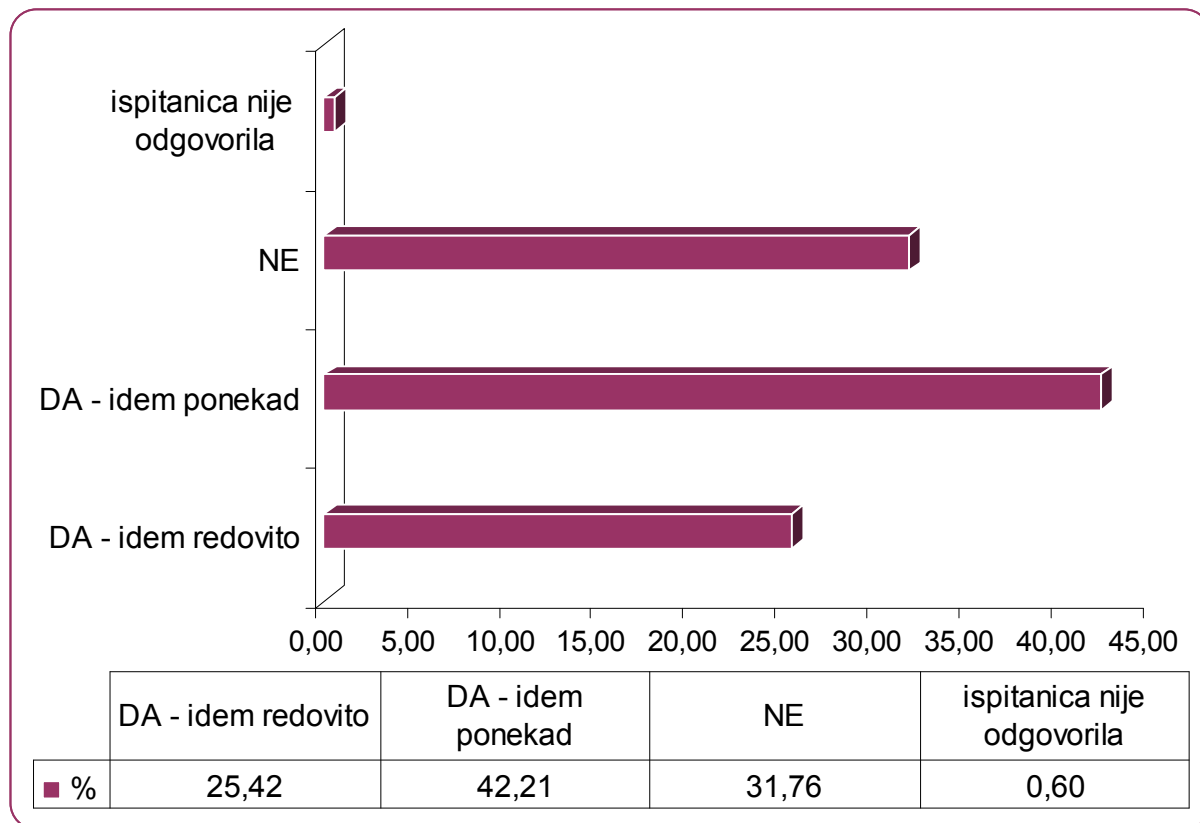
zvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 349 (21,07%) odlazi redovito (barem jednom godišnje) na pregled liječniku iako nisu bolesne; 1303 (78,68%) ne odlazi redovito; dok 4 (0,24 %) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 74: Da li idete na pregled ginekologu?

- 1) Da - redovito
- 2) Da - ponekad
- 3) Ne

Grafikon 67. Izjava sudionica ankete o redovitosti odlaska na ginekološki pregled

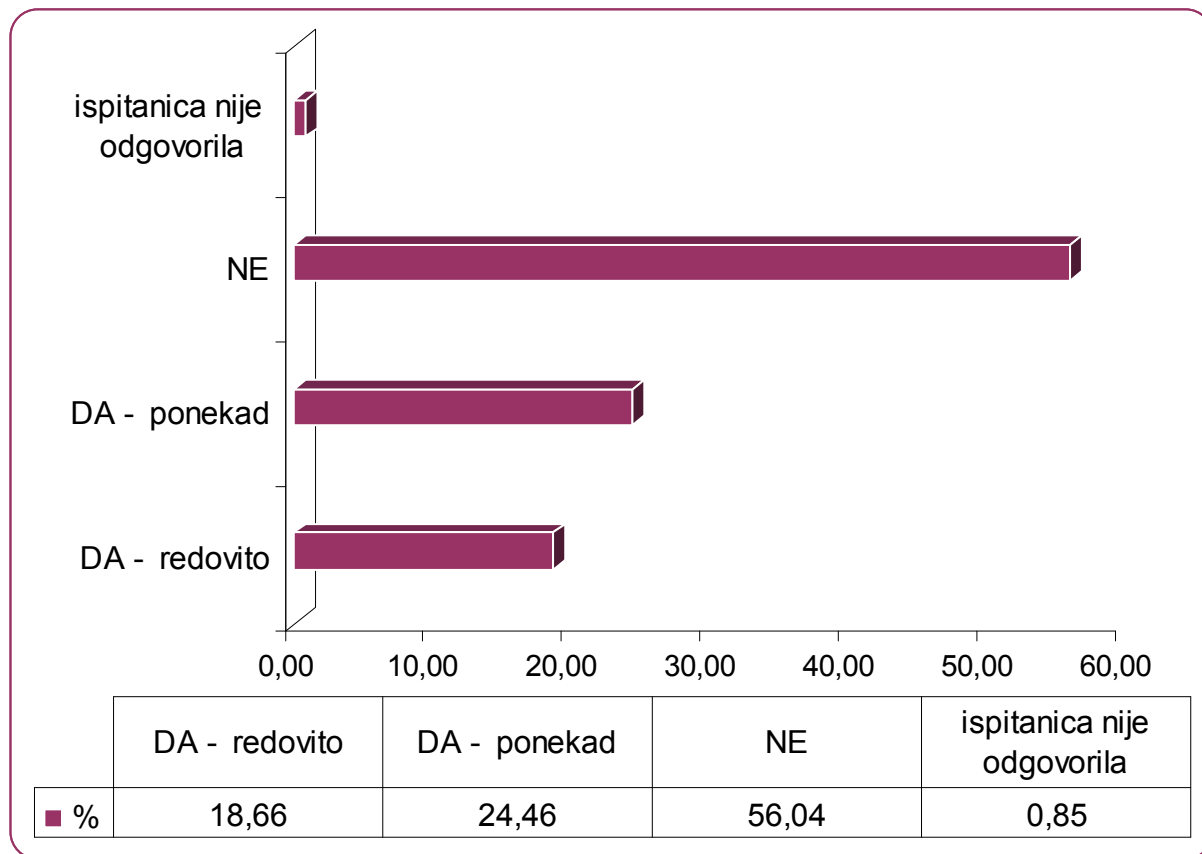
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 421 (25,42%) odlazi redovito na ginekološki pregled; 699 (42,21%) odlazi, ali ne redovito (ponekad); 526 (31,76%) ne odlazi; dok 10 (0,60 %) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 75: Da li obavljate mamografiju (kontrola dojki)?

- 1) Da - redovito
- 2) Da – ponekad
- 3) Ne

Grafikon 68. Izjava sudionica ankete o redovitosti kontrole dojki (mamografija)

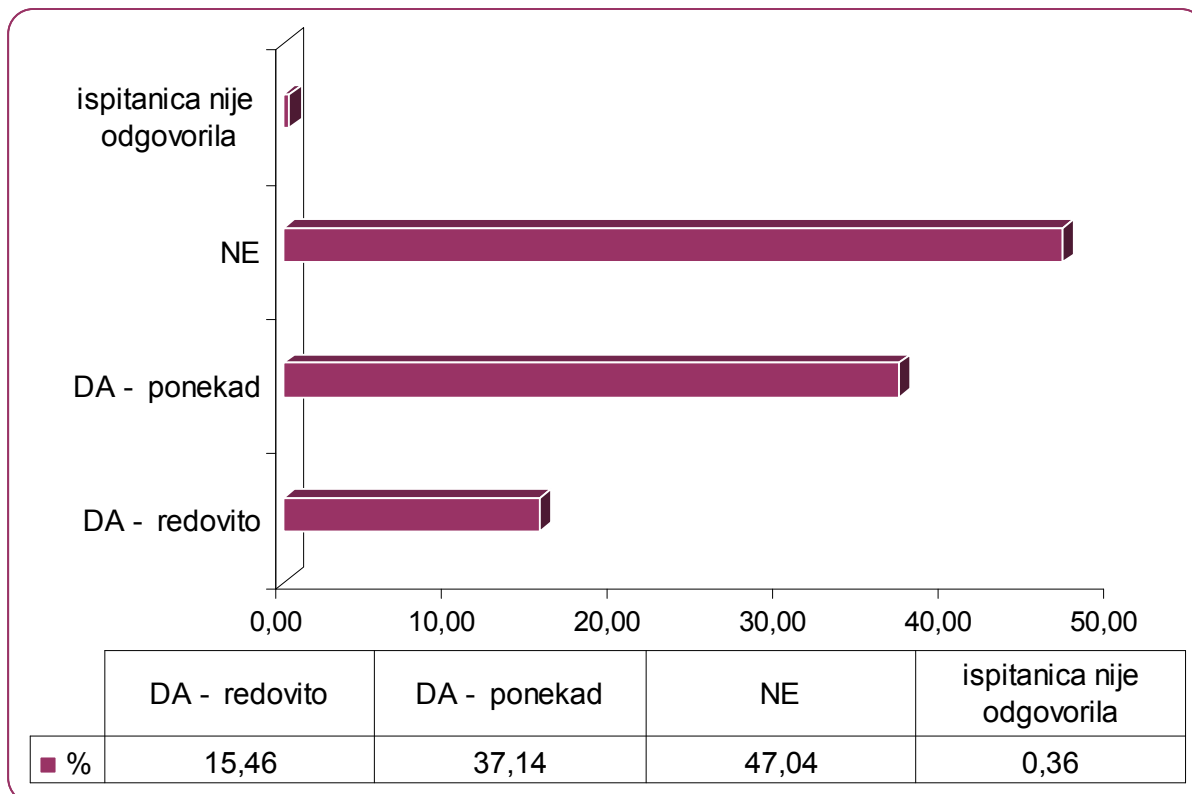
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 309 (18,66%) redovito obavlja mamografiju; 405 (24,46%) obavlja mamografiju, ali ne redovito (ponekad); 928 (56,04%) ne obavlja redovito; dok 14 (0,85 %) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 76: Da li redovito posjećujete zubara?

- 1) Da - redovito
- 2) Da - ponekad
- 3) Ne

Grafikon 69. Izjava sudionica ankete o redovitosti odlaska zubaru

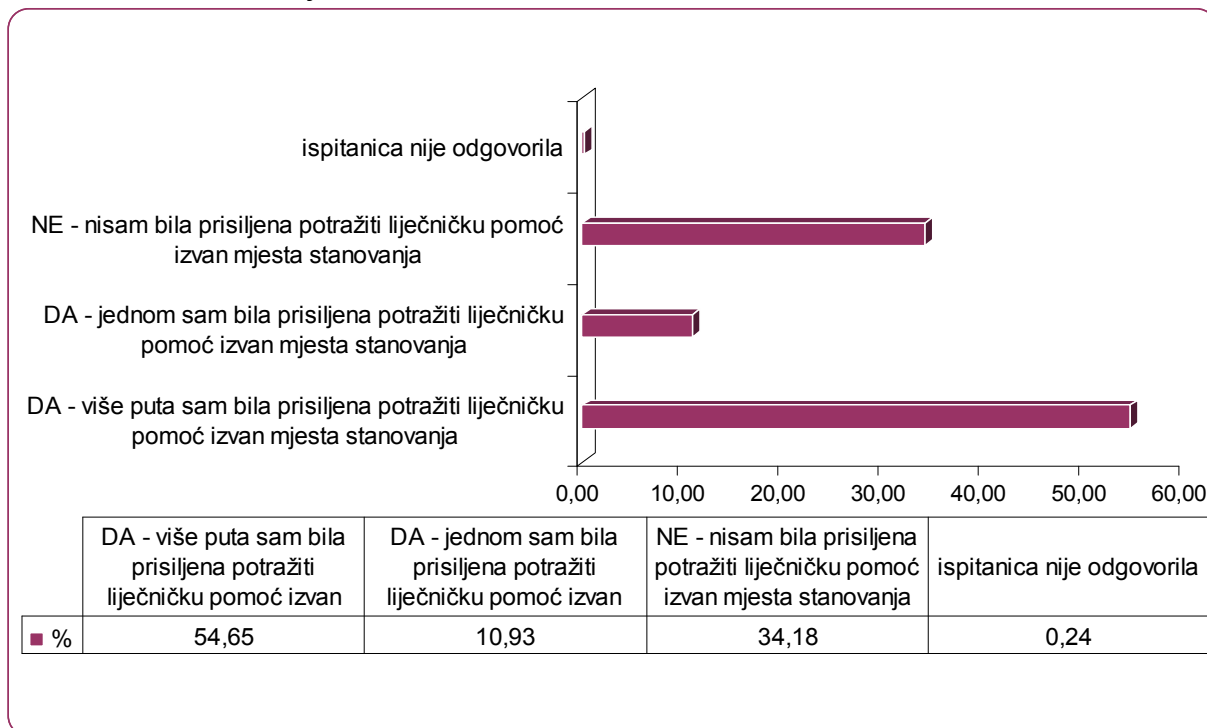
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 256 (15,46%) posjećuje redovito zubara; 615 (37,14%) povremeno posjećuje; 779 (47,04%) ne posjećuje redovito; dok 6 (0,36 %) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 77: Da li ste ikada bili prisiljeni potražiti liječničku pomoć izvan mjesta življenja?

- 1) Da - više puta sam bila prisiljena potražiti liječničku pomoć izvan mjesta stanovanja
- 2) Da - jednom sam bila prisiljena potražiti liječničku pomoć izvan mjesta stanovanja
- 3) Ne - nisam bila prisiljena potražiti liječničku pomoć izvan mjesta stanovanja

Grafikon 70. Izjava sudionica ankete o potrebi traženja liječničke pomoći izvan mjesta stanovanja

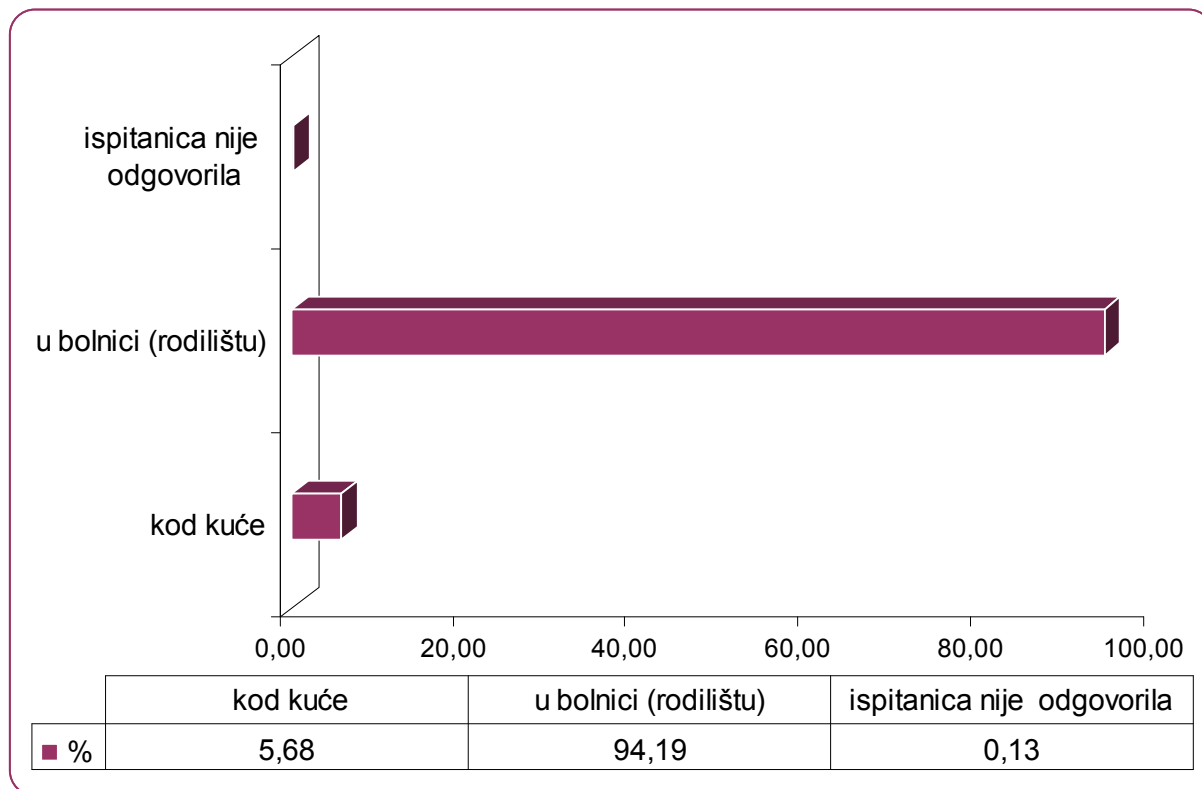
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 905 (54,65%) bilo je prisiljeno više puta potražiti liječničku pomoć izvan mjesta stanovanja; 181 (10,93%) jednom je bilo prisiljeno potražiti liječničku pomoć izvan mjesta stanovanja; 566 (34,18%) nije bilo prisiljeno potražiti liječničku pomoć izvan mjesta stanovanja; dok 4 (0,24%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 78: Gdje ste rodili svoju djecu?

- 1) kod kuće
- 2) u bolnici (rodilištu) : _____ upisati mjesto bolnice
- 3) negdje drugdje _____

Grafikon 71. Izjava sudionica ankete o mjestu poroda djece

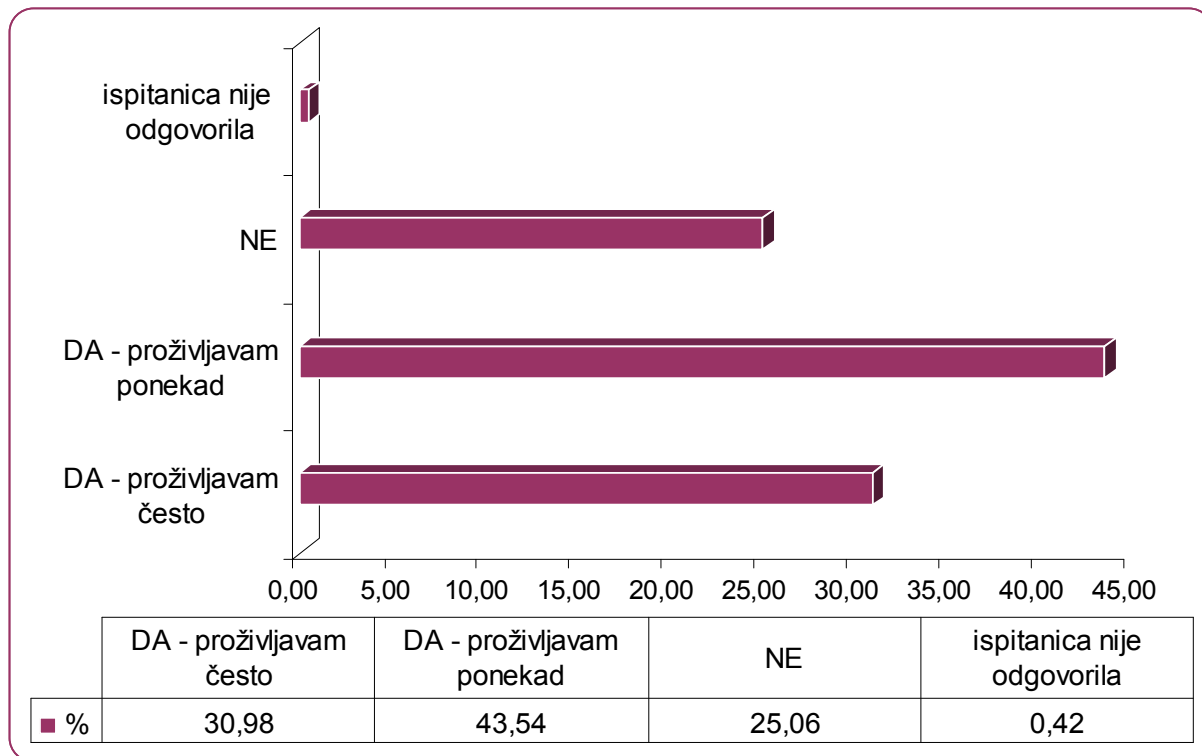
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1531 sudionice ankete koje imaju djecu: 87 (5,68%) djecu su rodile kod kuće; 1442 (94,19%) u rodilištu bolnice; dok 2 (0,13%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 79: Proživljavate li nasilje u obitelji?

- 1) Da - proživljam često
- 2) Da - proživljam ponekad
- 3) Ne

Grafikon 72. Izjava sudionica ankete o proživljavanju nasilja u svojoj obitelji

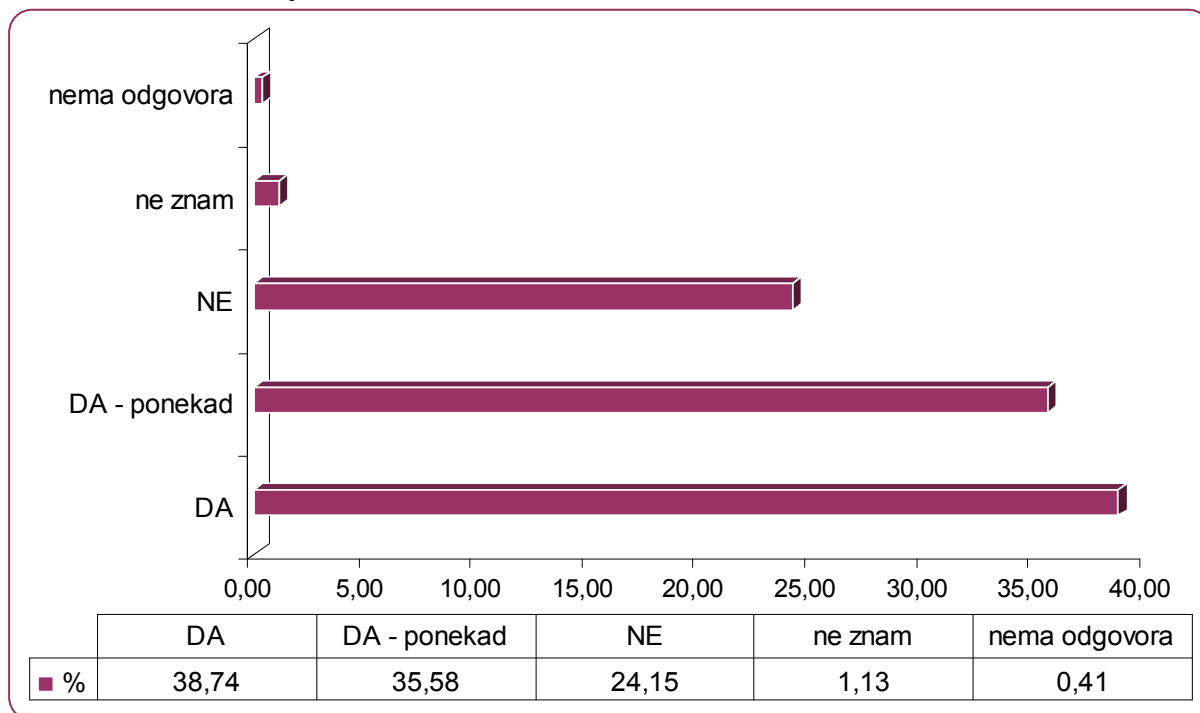
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 513 (30,98%) često proživljava nasilje u obitelji; 721 (43,54%) proživljava povremeno; 415 (25,06%) ne proživljava nasilje u obitelji; dok 7 (0,42%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 80: Da li Vam je potrebna pomoć u sprječavanju nasilja u obitelji?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

Grafikon 73. Izjava sudionica ankete o potrebi traženja pomoći u sprječavanju nasilja u obitelji

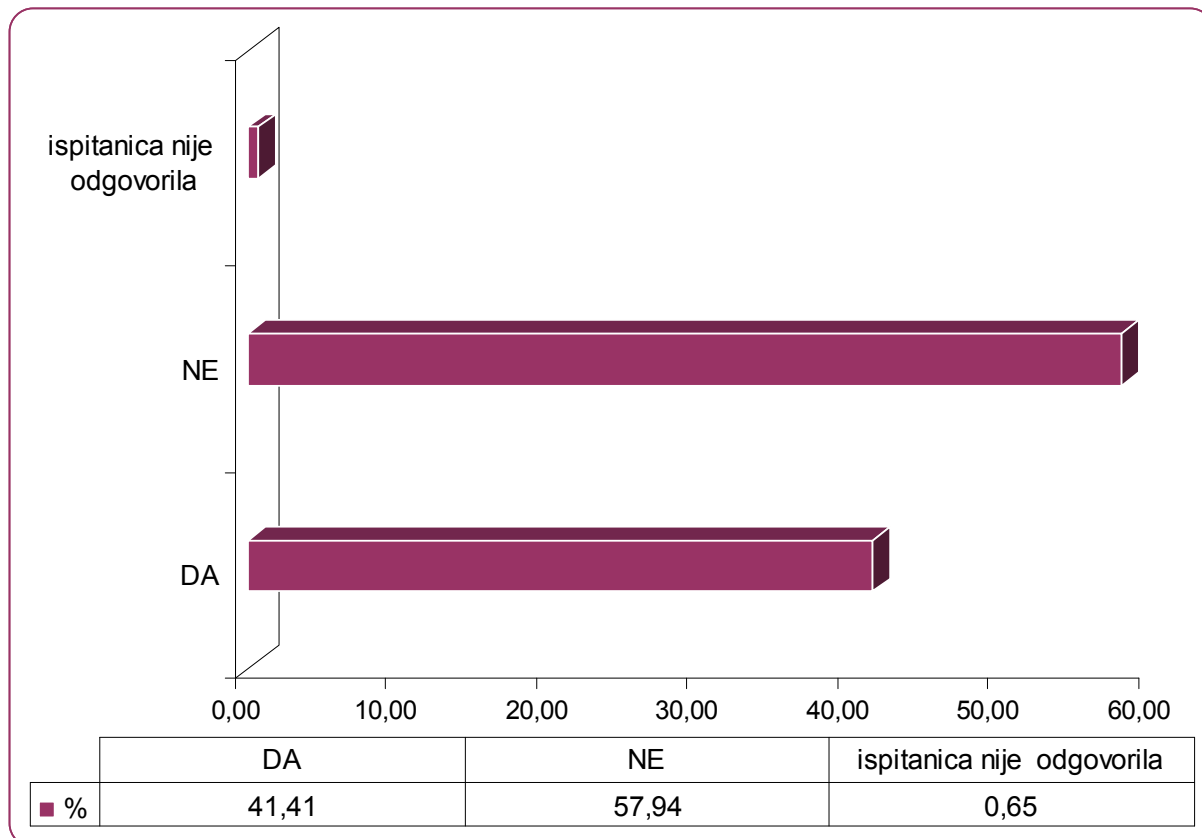
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1234 sudionica ankete koje proživljavaju nasilje u obitelji: 478 (38,74%) treba pomoć u sprječavanju nasilja; 439 (35,58%) ponekad treba pomoć; 298 (24,15%) ne treba pomoć; 14 (1,13%) ne zna; dok 5 (0,41%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 81: Da li znate gdje treba tražiti pomoć u sprječavanju nasilja u obitelji?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 74. Izjava sudionica ankete o poznavanju mjesta gdje može tražiti pomoć u sprječavanju nasilja u obitelji

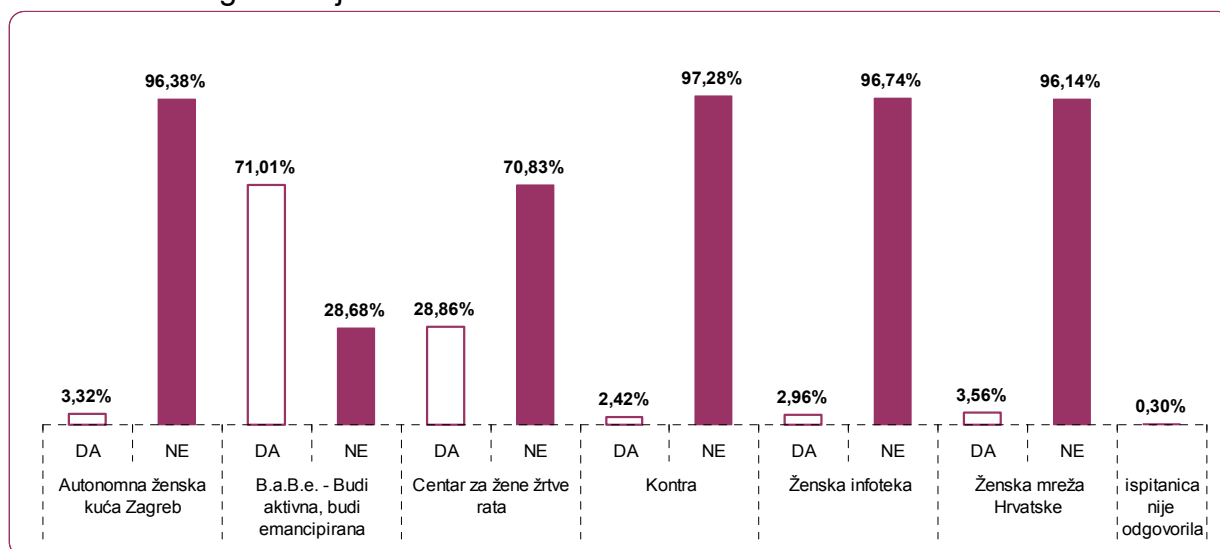
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1234 sudionica ankete koje proživljavaju nasilje u obitelji njih 511 (41,41%) zna gdje treba potražiti pomoć, 715 (57,94%) ne zna gdje treba potražiti pomoć, dok 8 (0,65%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 82: Jeste li čuli za slijedeće ženske nevladine organizacije?

1) Autonomna ženska kuća Zagreb	DA	NE
2) B.a.B.e. – Budi aktivna, budi emancipirana	DA	NE
3) Centar za žene žrtve rata	DA	NE
4) Kontra	DA	NE
5) Ženska infoteka	DA	NE
6) Ženska mreža Hrvatske	DA	NE

Grafikon 75. Izjava sudionica ankete o poznavanju/nepoznavanju nevladinih organizacija

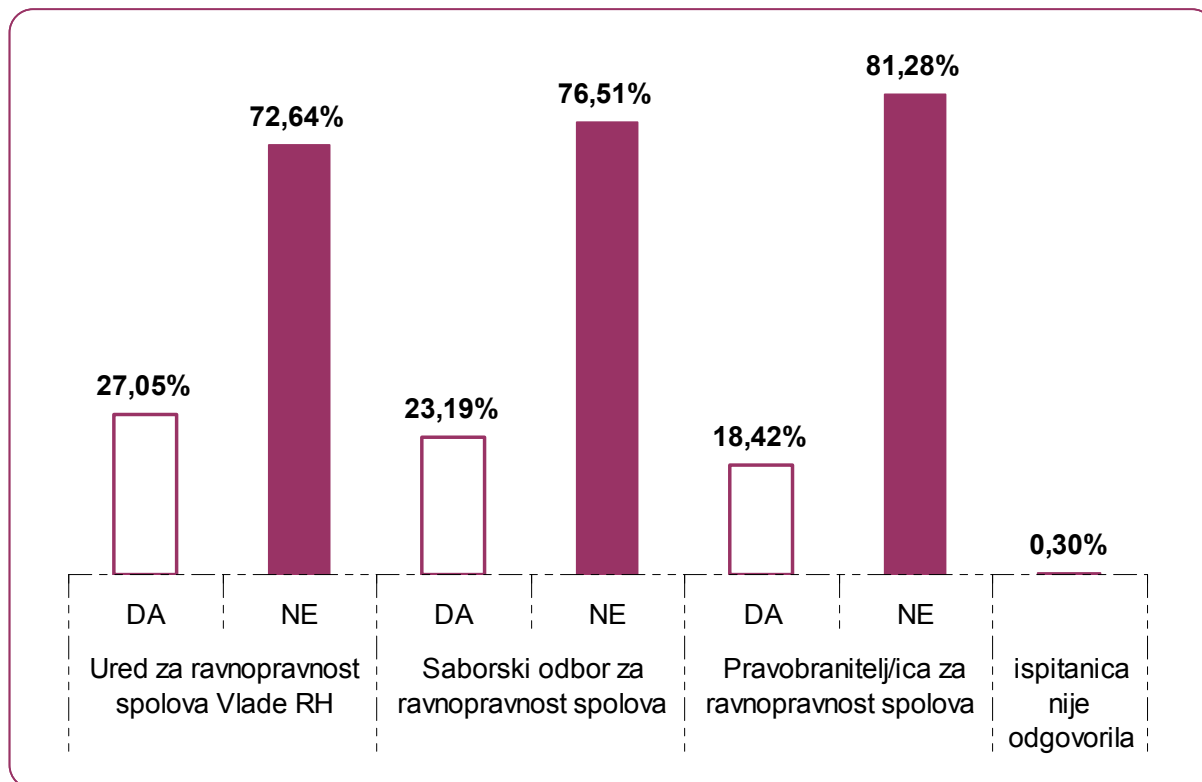
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete za ženske nevladine organizacije: **Autonomna ženska kuća Zagreb** 55 (3,32%) zna, 1596 (96,38%) ne zna; **B.a.B.e. – Budi aktivna, budi emancipirana** 1176 (71,01%) zna, 475 (28,68%) ne zna; **Centar za žene žrtve rata** 478 (28,86%) zna, 1173 (70,83%) ne zna; **Kontra** 40 (2,42%) zna, 1611 (97,28%) ne zna; **Ženska infoteka** 49 (2,96%) zna, 1602 (96,74%) ne zna; **Ženska mreža Hrvatske** 59 (3,56%) zna, 1592 (96,14%) ne zna; dok 5 (0,30%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 83: Jeste li čuli za slijedeće institucije?

1) Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH	DA	NE
2) Saborski odbor za ravnopravnost spolova	DA	NE
3) Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova	DA	NE

Grafikon 76. Izjava sudionica ankete o poznavanju/nepoznavanju institucija

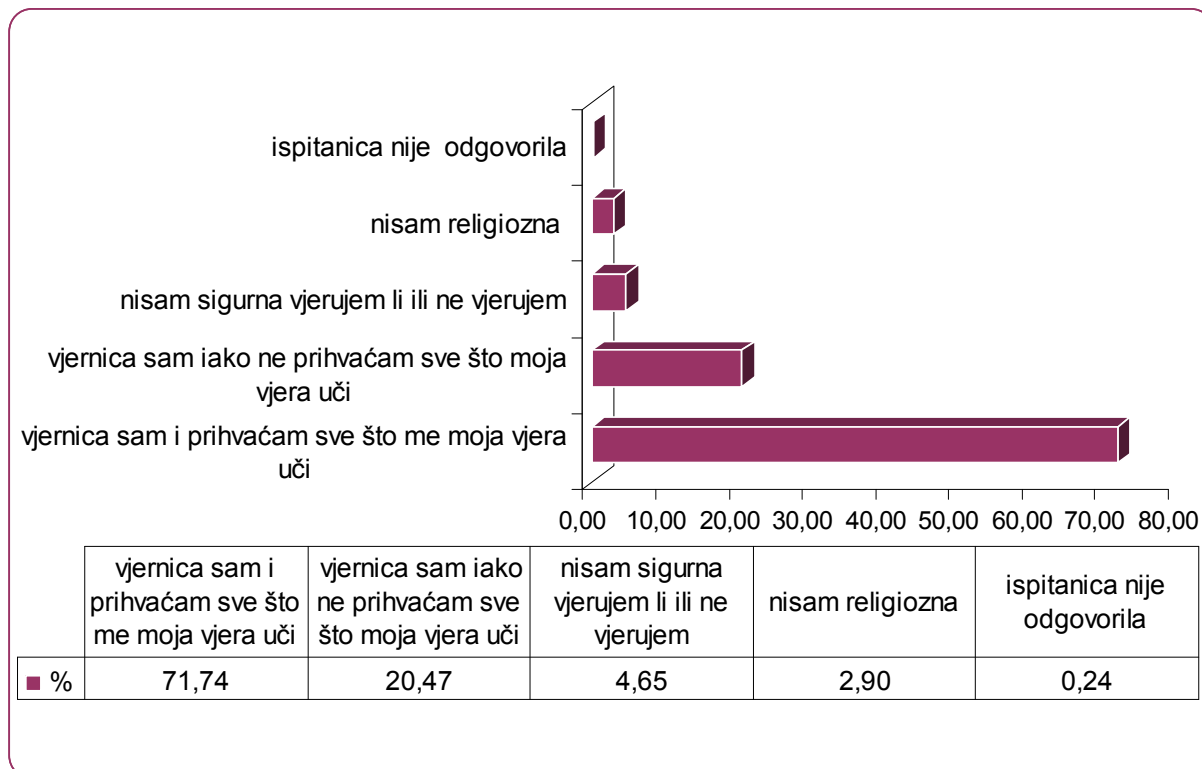
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete za: **Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske** 448 (27,05%) zna, 1203 (72,64%) ne zna; **Saborski odbor za ravnopravnost spolova** 384 (23,19%) zna, 1267 (76,51%) ne zna; **Pravobraniteljicu za ravnopravnost spolova** 305 (18,42%) zna, 1346 (81,28%) ne zna; dok 5 (0,30%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 84: Kakav je Vaš odnos prema religiji?

- 1) Vjernica sam i prihvaćam sve što me moja vjera uči
- 2) Vjernica sam iako ne prihvaćam sve što moja vjera uči
- 3) Nisam sigurna vjerujem li ili ne vjerujem
- 4) Nisam religiozna

Grafikon 77. Izjava sudionica ankete o odnosu prema religiji

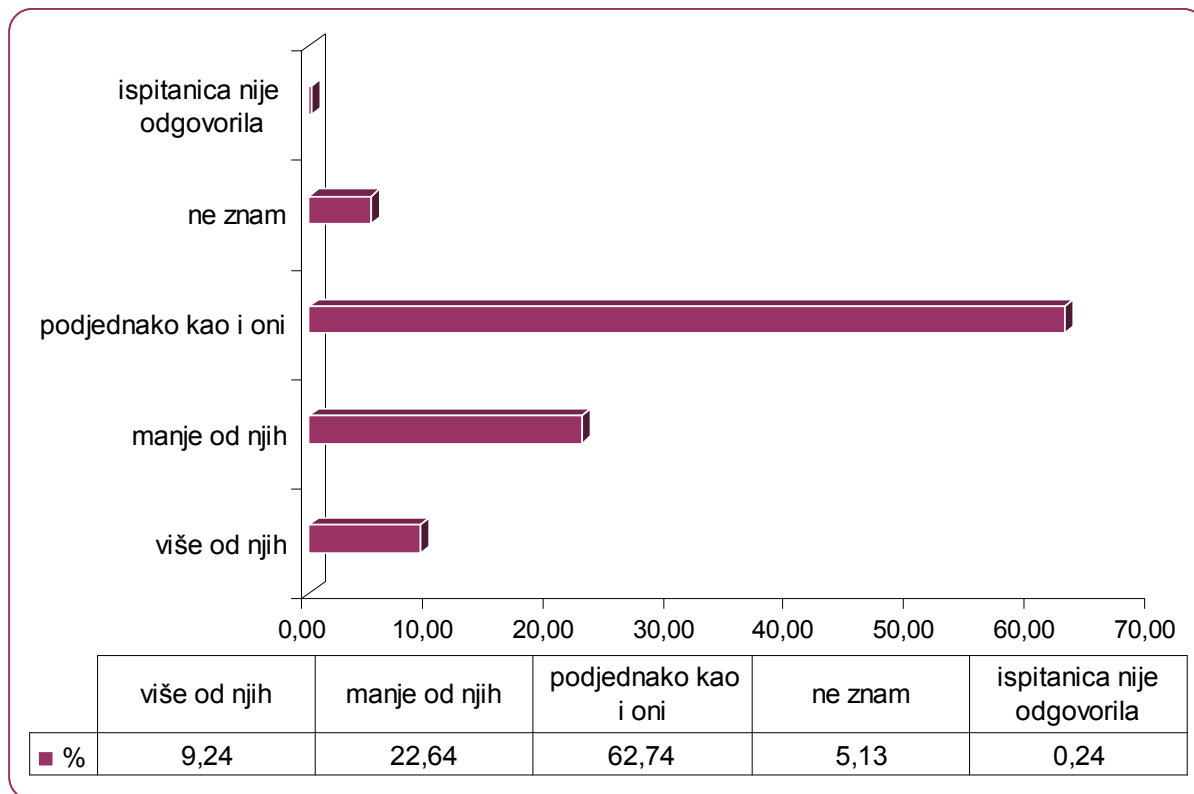
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1188 (71,74%) su vjernice i prihvaćaju sve što ih vjera uči; 339 (20,47%) su vjernice iako ne prihvaćaju sve što ih vjera uči; 77 (4,65%) nisu sigurne da li su vjernice ili ne; 48 (2,90%) nisu religiozne; dok 4 (0,24%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 85: U usporedbi sa svojim roditelja smatrate li da ste religiozni

- 1) Više od njih
- 2) Manje od njih
- 3) Podjednako kao i oni
- 4) Ne znam

Grafikon 78. Usporedba religioznosti sudionica ankete i njezinih roditelja

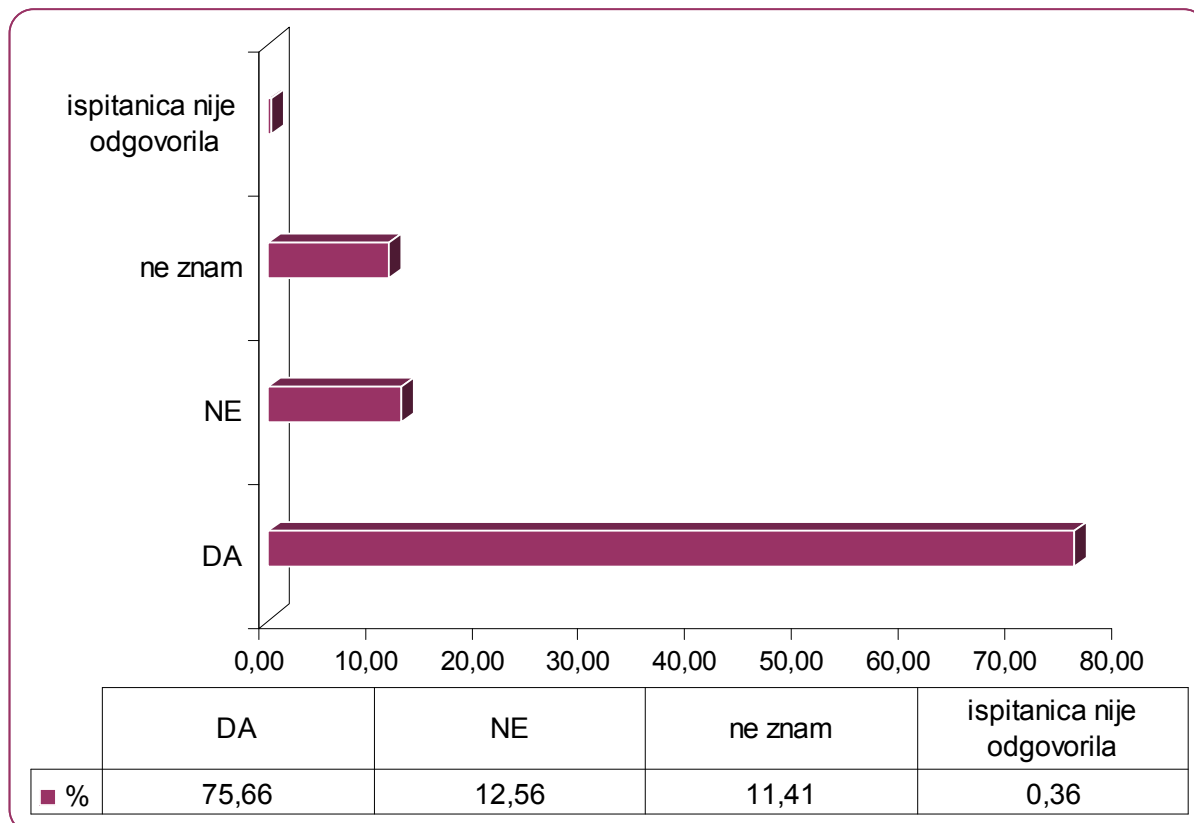
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 153 (9,24%) smatra da su u odnosu na svoje roditelje više religiozne od njih; 375 (22,64%) manje religiozne od njih; 1039 (62,74%) podjednako kao i oni; 85 (5,13%) ne zna; dok 4 (0,24%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 86: Smatrate li da je hrvatsko društvo patrijarhalno (izražena dominacija muškarca nad ženom u obitelji)?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

Grafikon 79. Stav sudionica ankete o patrijarhalnosti hrvatskog društva

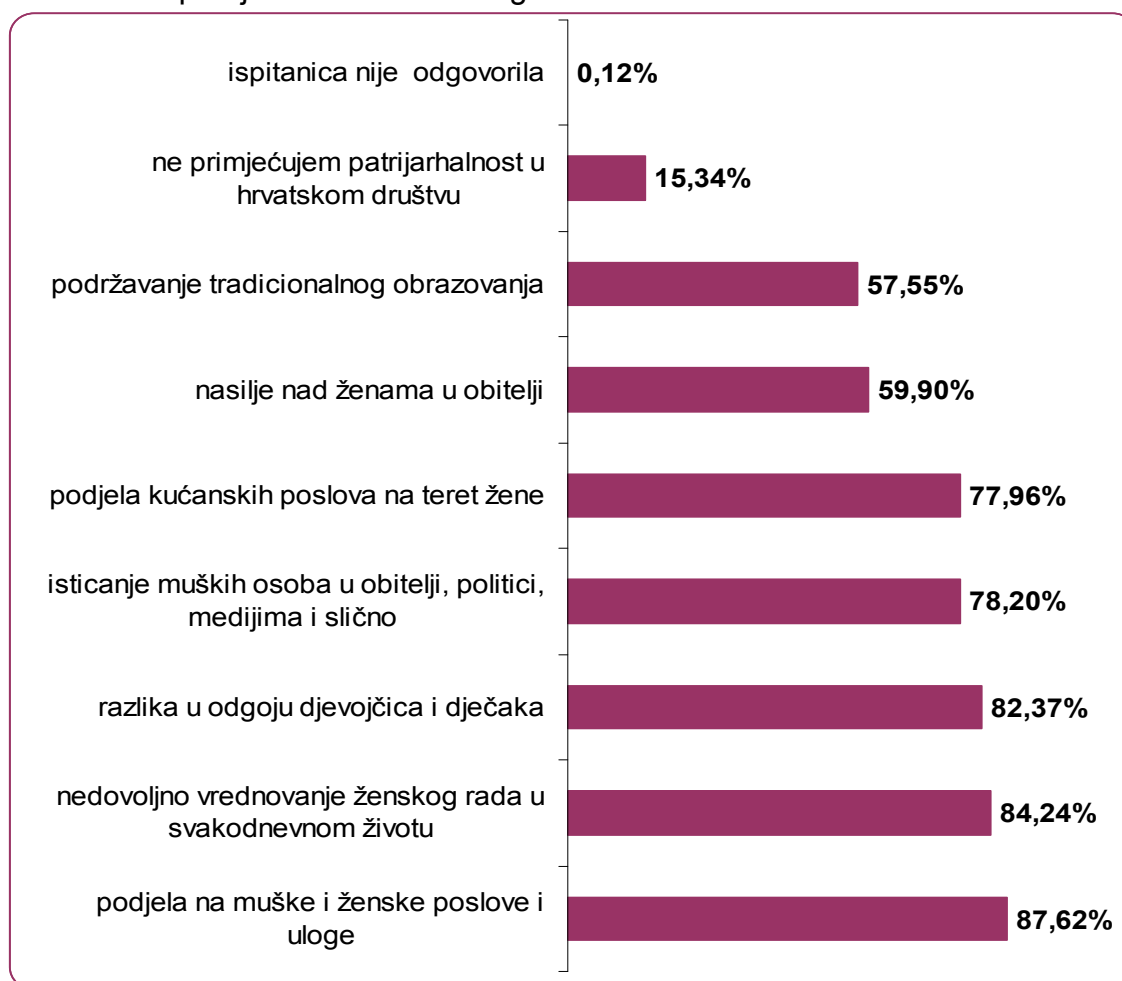
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 1253 (75,66%) smatra da je hrvatsko društvo patrijarhalno; 208 (12,56%) smatra da nije; 189 (11,41%) ne zna; dok 6 (0,36%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 87: U kojim situacijama Vi osobno najviše primjećujete patrijarhalnost u društvu?

- 1) Podjela na muške i ženske poslove i uloge
- 2) Razlika u odgoju djevojčica i dječaka
- 3) Podržavanje tradicionalnog obrazovanja
- 4) Isticanje muških osoba u obitelji, politici, medijima i slično
- 5) Podjela kućanskih poslova na teret žene
- 6) Nasilje nad ženama u obitelji
- 7) Nedovoljno vrednovanje ženskog rada u svakodnevnom životu
- 8) Nešto drugo (molimo, upišite): _____
- 9) Ne primjećujem patrijarhalnost u hrvatskom društvu

Grafikon 80. Mišljenje sudionica ankete o situacijama temeljem kojih primjećuju patrijarhalnost hrvatskog društva

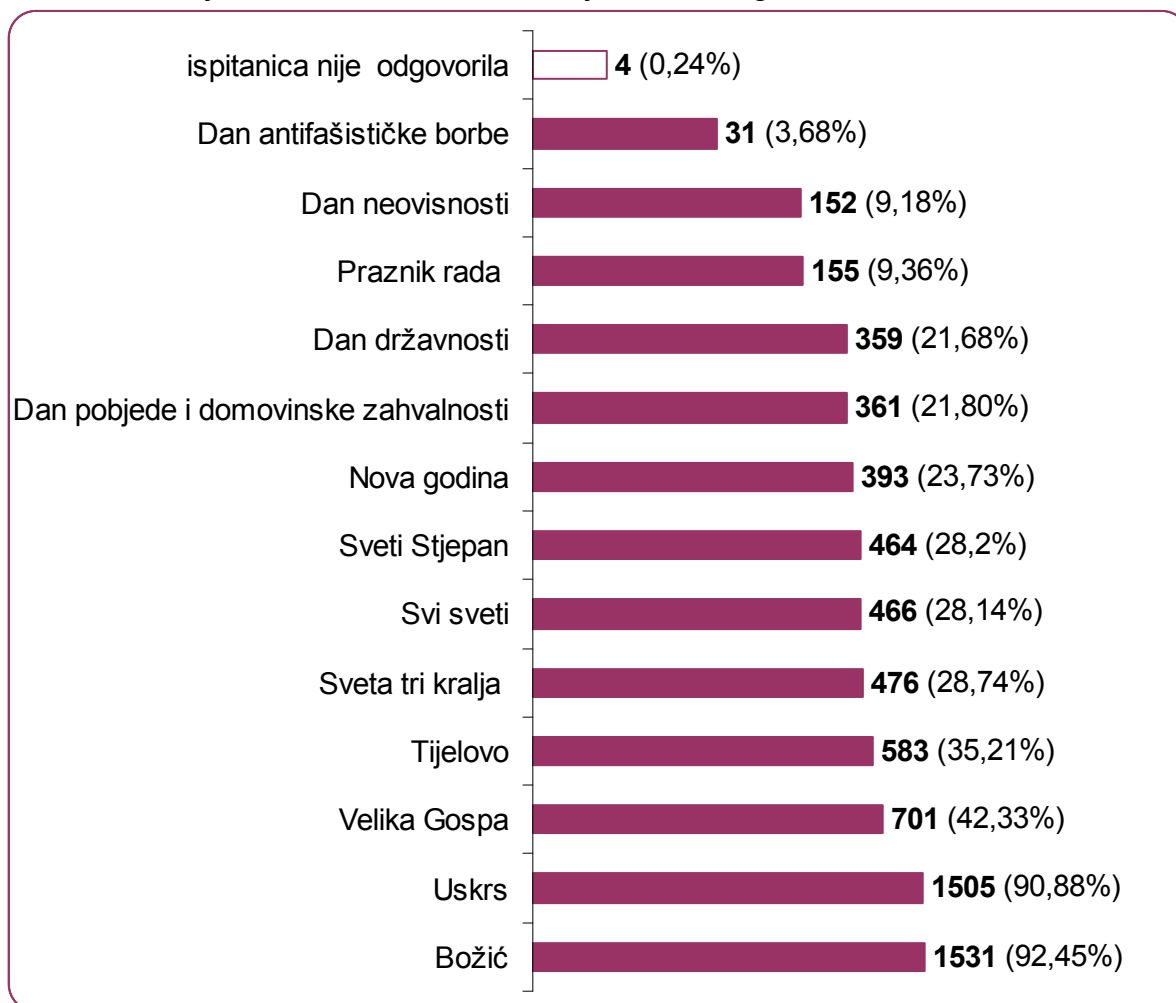
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Na ovo pitanje 1656 sudionica ankete davale su više odgovora temeljem čega proizlazi da: 1451 (87,62%) smatra da se patrijarhalnost u hrvatskom društvu očituje u podjeli na muške i ženske poslove i uloge; 1395 (84,24%) u nedovoljnom vrednovanju ženskog rada u svakodnevnom životu; 1364 (82,37%) u razlici u odgoju djevojčica i dječaka; 1295 (78,20%) u isticanje muških osoba u obitelji, politici, medijima i slično; 1291 (77,96%) u podjeli kućanskih poslova na teret žene; 992 (59,90%) u nasilju nad ženama u obitelji; 953 (57,55%) u podržavanju tradicionalnog obrazovanja; 254 (15,34%) ne primjećuje patrijarhalnost u hrvatskom društvu; dok 2 (0,12%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 88: Koji Vam je/su od navedenih blagdana najdraži?

1) Nova godina	8) Dan pobjede i domovinske zahvalnosti
2) Sveta tri kralja	9) Velika Gospa
3) Uskrs	10) Dan neovisnosti
4) Praznik rada	11) Svi sveti
5) Tijelovo	12) Božić
6) Dan antifašističke borbe	13) Sveti Stjepan
7) Dan državnosti	

Grafikon 81. Izjava sudionica ankete o najdražem blagdanu

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

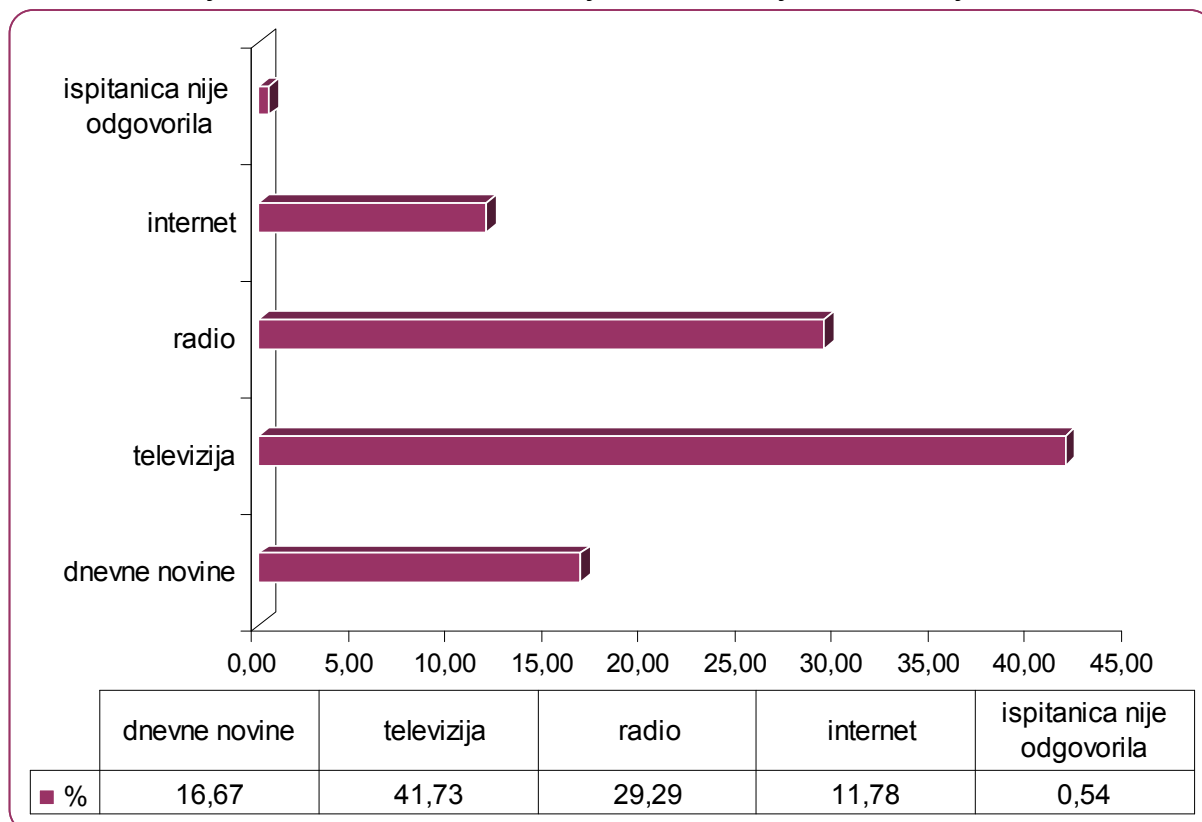
Od 1656 sudionica ankete, svega njih 4 (024%) nisu odgovorile na ovo pitanje.

Obzirom su sudionice ankete davale više odgovora na pitanje koji je/su njezini najdraži blagdan/i proizlazi da za većinu njih su to crkveni blagdani, pa tako za 1531 (92,45%) je Božić, 1505 (90,88%) Uskrs, 701 (42,33%) Velika Gospa, 583 (35,21%) Tijelovo, 476 (28,14%) Sveta tri kralja, 466 (28,14%) Svi sveti, 464 (28,20%) Sveti Stjepan, a potom slijede za 393 (23,73%) Nova godina, 361 (21,80%) Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, 359 (21,68%) Dan državnosti, 155 (9,36%) Praznik rada, 152 (9,18%) Dan neovisnosti, 31 (3,68%) Dan antifašističke borbe.

Pitanje 89: Koji je Vaš omiljeni medij informiranja?

- 1) dnevne novine
- 2) televizija
- 3) radio
- 4) internet
- 5) Nešto drugo (molimo, upišite): _____

Grafikon 82. Izjava sudionica ankete o najdražem mediju informiranja

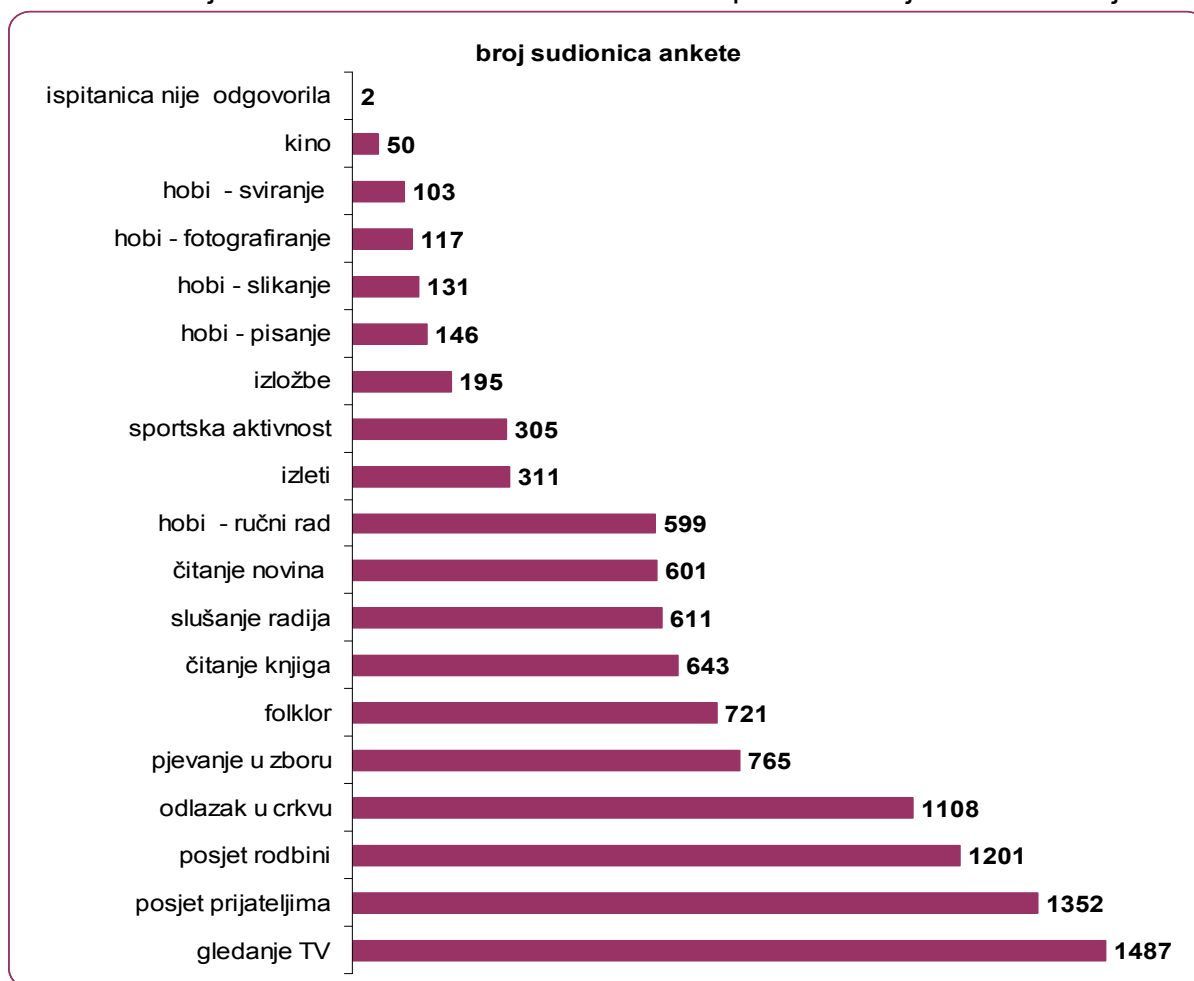
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 276 (16,67%) kao omiljeni medij informiranja navodi dnevne novine; 691 (41,73%) televiziju; 485 (29,29%) radio; 195 (11,78%) Internet; dok 9 (0,54%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 90: Kako najčešće provodite svoje slobodno vrijeme?

1) Odlazak u crkvu	9) Izleti
2) Hobi - ručni rad	10) Sportska aktivnost
3) Hobi - sviranje	11) Čitanje novina
4) Hobi - pisanje	12) Čitanje knjiga
5) Hobi - slikanje	13) Slušanje radija
6) Hobi - fotografiranje	14) Gledanje tv
7) Kino	15) Posjet rodbini
8) Izložbe	16) Nešto drugo (molimo upišite): _____
	17) Posjet prijateljima

Grafikon 83. Izjava sudionica ankete o načinu kako provode svoje slobodno vrijeme

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete na pitanje kako najčešće provode svoje slobodno vrijeme 2 (0,12%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Obzirom su sudionice ankete davale više odgovora proizlazi da najčešće svoje slobodno vrijeme provode: 1487 (89,79%) gledanjem televizije; 1352 (81,64%) posjetom prijateljima; 1201 (72,52%) posjetom rodbini; 1108 (66,91%) odlaskom u crkvu; 765 (46,20%) pjevanjem u zboru; 721 (43,54%) u folklornom društvu; 643 (38,83%) čitanjem knjiga; 611 (36,90%) slušanjem radija; 601 (36,29%) čitanjem novina; 599 (36,17%) izrađujući ručne radove; 311 (18,78%) odlaskom na izlete; 305 (18,42%) baveći se sportom; 195 (11,78%) odlaskom na izložbe; 146 (8,82%) pisanjem; 131 (7,91%) slikanjem; 117 (7,07%) fotografiranjem; 103 (6,22%) sviranjem, 50 (3,02%) odlaskom u kino.

Pitanje 91: Tko ima „zadnju riječ“ pri donošenju odluka o Vašoj obitelji?

vrsta odluke	ispitanica	djeca	partner	roditelji (djed, otac, svekar)	roditelji (baka, majka, svekrva)	svi ukućani
o vrsti i načinu poljoprivredne proizvodnje						
o nabavci poljoprivredne opreme						
o prodaji ili kupovini poljoprivrednog zemljišta						
o gradnji gospodarskih zgrada						
o nabavci opreme za domaćinstvo kućanskih aparata						
o kupovini osobnog automobila						
o popravcima, dogradnji, adaptaciji na kući						
o kupovini odjeće, obuće i ostalih potrepština (igračke, mobitel, knjige, računalo i sl.) za djecu						
o izboru menija („što ćemo sutra kuhati za ručak?“)						
o odlasku na godišnji odmor						

Tablica 7. Prikaz uključenosti članova obitelji u donošenju odluka izraženo u %-tku

vrsta posla	% / n	sudionica ankete	djeca	partner	roditelji	djed, otac, svekar	baka, majka, svekrva	svi ukućani	sin i snaha
o vrsti i načinu poljoprivredne proizvodnje *	100 1263	24,07 304	5,46 69	36,18 457	7,76 98	7,05 89	2,93 37	14,25 180	2,30 29
o nabavci poljoprivredne opreme *	100 1263	9,34 118	4,12 52	55,11 696	6,10 77	4,04 51	1,35 17	16,39 207	3,56 45
o prodaji ili kupovini poljoprivrednog zemljišta *	100 1263	10,77 136	2,69 34	45,05 569	7,28 92	8,63 109	2,77 35	18,13 229	4,67 59
o gradnji gospodarskih zgrada *	100 1263	8,55 108	3,56 45	46,40 586	6,97 88	4,35 55	2,93 37	23,99 303	3,25 41
o nabavci opreme za domaćinstvo (npr.kućanskih aparata i sl.) **	100 1652	36,38 601	2,36 39	24,15 399	8,96 148	4,66 77	6,66 110	15,8 261	1,03 17
o kupovini osobnog automobila **	100 1205	13,20 159	5,48 66	32,20 388	25,64 309	4,07 49	2,32 28	16,68 201	0,41 5

vrsta posla	% / n	sudionica ankete	djeca	partner	roditelji	djed, otac, svekar	baka, majka, svekrva	svi ukućani	sin i snaha
o popravcima, dogradnji, adaptaciji na kući **	100 1649	18,86 311	2,18 36	34,51 569	11,95 197	7,16 118	5,28 87	18,92 312	1,15 19
o kupovini odjeće, obuće i ostalih potrepština za djecu (igračke, mobitel, knjige, računalo, i sl.) **	100 1316	38,07 501	7,52 99	26,6 350	7,29 96	3,88 51	5,24 69	9,42 124	1,98 26
o izboru menija („što ćemo sutra kuhati za ručak?“) **	100 1650	42,87 710	4,29 71	1,51 25	1,57 26	1,63 27	28,8 477	19,08 316	0,24 4
o odlasku na godišnji odmor **	100 750	34,13 256	2,27 17	34,67 260	8,80 66	1,60 12	2,27 17	15,07 113	1,20 9

N - broj sudionica ankete

* - u odgovoru su sudjelovale sudionice ankete čija gospodarstva su definirana kao poljoprivredno, mješovito ili staračko gospodarstvo

** - u odgovoru su sudjelovale sve sudionice ankete

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Pitanje 92: S kojim se od slijedećih stavova slažete i u kojoj mjeri?

- 1 - uopće se ne slažem
- 2 - ne slažem se
- 3 - niti se slažem, niti se ne slažem
- 4 - slažem se
- 5 - u potpunosti se slažem

TVRDNJA	OCJENA				
	1	2	3	4	5
Ako je u braku samo jedan supružnik zaposlen prirodnije je da je to muškarac	1	2	3	4	5
Nacionalno mješoviti brakovi su nestabilniji od drugih	1	2	3	4	5
Većina poslova u domaćinstvu po svojoj prirodi više odgovara ženama	1	2	3	4	5
Dobro je da u braku postoji jednakost između muža i žene	1	2	3	4	5
Bolje je da muž ima posljednju riječ	1	2	3	4	5
Muškarcima su bliskije javne, a ženama privatne aktivnosti	1	2	3	4	5
Interesi države moraju biti važniji od interesa pojedinaca	1	2	3	4	5
Potpuna sloboda govora danas vodi dezorganiziranju društva	1	2	3	4	5
Društveni napredak uvijek će počivati na privatnom vlasništvu	1	2	3	4	5
Država mora danas imati vodeću ulogu u upravljanju privredom	1	2	3	4	5
Samo privatna poljoprivredna proizvodnja omogućava bolju opskrbljenost tržišta	1	2	3	4	5
Najvažnija stvar za djecu je učiti ih poslušnosti prema roditeljima	1	2	3	4	5

Tablica 8. Prikaz stavova sudionica ankete na pojedine tvrdnje

TVRDNJA	% / n	uopće nije važno	nije važno	◀ NE uopće nije važno; nije važno	niti je važno, niti je nevažno	DA ▶ važno je; u potpunosti je važno	važno je	u potpunosti je važno
Ako je u braku samo jedan supružnik zaposlen prirodnije je da je to muškarac	100 1652	24,03 397	11,74 194	35,77 591	23,31 385	40,92 676	19,01 314	21,91 362
Nacionalno mješoviti brakovi su nestabilniji od drugih	100 1652	15,56 257	18,46 305	34,02 562	42,13 696	23,85 394	14,47 239	9,38 155
Većina poslova u domaćinstvu po svojoj prirodi više odgovara ženama	100 1652	25,18 416	21,91 362	47,09 778	22,34 369	30,57 505	24,03 397	6,54 108
Dobro je da u braku postoji jednakost između muža i žene	100 1652	3,51 58	3,75 62	7,26 120	6,90 114	85,84 1418	44,25 731	41,59 687

TVRDNJA	% / n	uopće nije važno	nije važno	◀ NE uopće nije važno; nije važno	niti je važno, niti je nevažno	DA ▶ važno je; u potpunosti je važno	važno je	u potpunosti je važno
Bolje je da muž ima posljednju riječ	100	22,52	36,80	59,32	29,54	11,14	7,14	4,00
	1652	372	608	980	488	184	118	66
Muškarcima su bliskije javne, a ženama privatne aktivnosti	100	18,58	22,52	41,10	36,08	22,82	17,07	5,75
	1652	307	372	679	596	377	282	95
Interesi države moraju biti važniji od interesa pojedinaca	100	18,22	17,19	35,41	29,66	34,93	23,37	11,56
	1652	301	284	585	490	577	386	191
Potpuna sloboda govora danas vodi dezorganiziranju društva	100	7,75	16,16	23,91	52,97	23,12	19,07	4,06
	1652	128	267	395	875	382	315	67

TVRDNJA	% / n	uopće nije važno	nije važno	◀ NE uopće nije važno; nije važno	niti je važno, niti je nevažno	DA ▶ važno je; u potpunosti je važno	važno je	u potpunosti je važno
Društveni napredak uvijek će počivati na privatnom vlasništvu	100	2,97	15,50	18,46	60,90	20,64	17,43	3,21
	1652	49	256	305	1006	341	288	53
Država mora danas imati vodeću ulogu u upravljanju privredom	100	4,42	10,71	15,13	47,58	37,29	32,02	5,27
	1652	73	177	250,00	786	616,00	529	87
Samo privatna poljoprivredna proizvodnja omogućava bolju opskrbljenost tržišta	100	5,33	17,98	23,31	31,42	45,28	32,63	12,65
	1652	88	297	385	519	748	539	209
Najvažnija stvar za djecu je učiti ih poslušnosti prema roditeljima	100	6,11	12,52	18,62	24,12	57,26	43,71	13,54
	1654	101	207	308	399	947	723	224

N - broj sudionika ankete

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Pitanje 93: Koja bi po vama trebala biti uloga žene na selu?

- 1 - uopće se ne slažem
- 2 - ne slažem se
- 3 - niti se slažem, niti se ne slažem
- 4 - slažem se
- 5 - u potpunosti se slažem

TVRDNJA	OCJENA				
	1	2	3	4	5
Žena bi trebala obavljati većinu poslova na gospodarstvu	1	2	3	4	5
Žena bi trebala redovito odlaziti u crkvu	1	2	3	4	5
Žena bi trebala redovito kuhati obroke	1	2	3	4	5
Uredna i čista kuća je isključiva briga žene	1	2	3	4	5
Žena bi trebala biti dobro raspoložena	1	2	3	4	5
Žena bi trebala svoje slobodno vrijeme posvetiti sebi	1	2	3	4	5
Žena bi trebala biti financijski neovisna o partneru	1	2	3	4	5
Žena bi trebala prvenstveno biti majka /njegovateljica	1	2	3	4	5
Žena je prvenstveno domaćica /kućanica	1	2	3	4	5
Žena je prvenstveno poljoprivrednica	1	2	3	4	5
Žena mora uskladiti obitelj i domaćinstvo	1	2	3	4	5
Žena bi trebala sudjelovati u odlučivanju na gospodarstvu	1	2	3	4	5
Žena treba sama rješavati svoje probleme, a ne da to netko čini umjesto nje	1	2	3	4	5
Žena treba biti aktivna u lokalnoj zajednici	1	2	3	4	5

Tablica 9. Prikaz stavova sudionica ankete o ulozi žene na selu

TVRDNJA	% / n	uopće nije važno	nije važno	◀ NE uopće nije važno; nije važno	niti je važno, niti je nevažno	DA ▶ važno je; u potpunosti je važno	važno je	u potpunosti je važno
Žena bi trebala obavljati većinu poslova na gospodarstvu	100	14,79	69,88	84,67	10,73	4,61	3,21	1,39
	1650	244	1153	1397	177	76	53	23
Žena bi trebala redovito odlaziti u crkvu	100	5,22	17,40	22,62	33,78	43,60	34,87	8,73
	1649	86	287	373	557	719	575	144
Žena bi trebala redovito kuhati obroke	100	4,35	16,20	20,56	30,17	49,27	36,52	12,76
	1654	72	268	340	499	815	604	211
Uredna i čista kuća je isključiva briga žene	100	9,31	30,05	39,36	12,45	48,19	36,34	11,85
	1654	154	497	651	206	797	601	196
Žena bi trebala biti dobro raspoložena	100	9,88	26,73	36,61	24,18	39,21	29,03	10,18
	1650	163	441	604	399	647	479	168

TVRDNJA	% / n	uopće nije važno	nije važno	◀ NE uopće nije važno; nije važno	niti je važno, niti je nevažno	DA ▶ važno je; u potpunosti je važno	važno je	u potpunosti je važno
Žena bi trebala svoje slobodno vrijeme posvetiti sebi	100 1655	2,66 44	21,39 354	24,05 398	6,40 106	69,55 1151	63,38 1049	6,16 102
Žena bi trebala biti financijski neovisna o partneru	100 1653	1,63 27	12,64 209	14,28 236	9,56 158	76,16 1259	60,74 1004	15,43 255
Žena bi trebala prvenstveno biti majka /njegovateljica	100 1648	10,38 171	30,10 496	40,47 667	18,08 298	41,44 683	27,85 459	13,59 224
Žena je prvenstveno domaćica /kućanica	100 1655	18,49 306	35,35 585	53,84 891	24,23 401	21,93 363	17,16 284	4,77 79
Žena je prvenstveno poljoprivrednica	100 1651	37,25 615	40,70 672	77,95 1287	17,02 281	5,03 83	2,91 48	2,12 35

TVRDNJA	% / n	uopće nije važno	nije važno	◀ NE uopće nije važno; nije važno	niti je važno, niti je nevažno	DA ▶ važno je; u potpunosti je važno	važno je	u potpunosti je važno
Žena mora uskladiti obitelj i domaćinstvo	100 1647	4,01 66	25,68 423	29,69 489	25,93 427	44,38 731	30,54 503	13,84 228
Žena bi trebala sudjelovati u odlučivanju na gospodarstvu	100 1655	1,03 17	12,15 201	13,17 218	12,27 203	74,56 1234	60,36 999	14,20 235
Žena treba sama rješavati svoje probleme, a ne da to netko čini umjesto nje	100 1650	4,00 66	7,09 117	11,09 183	27,33 451	61,58 1016	49,15 811	12,42 205
Žena treba biti aktivna u lokalnoj zajednici	100 1652	1,63 27	27,30 451	28,93 478	14,47 239	56,60 935	49,39 816	7,20 119

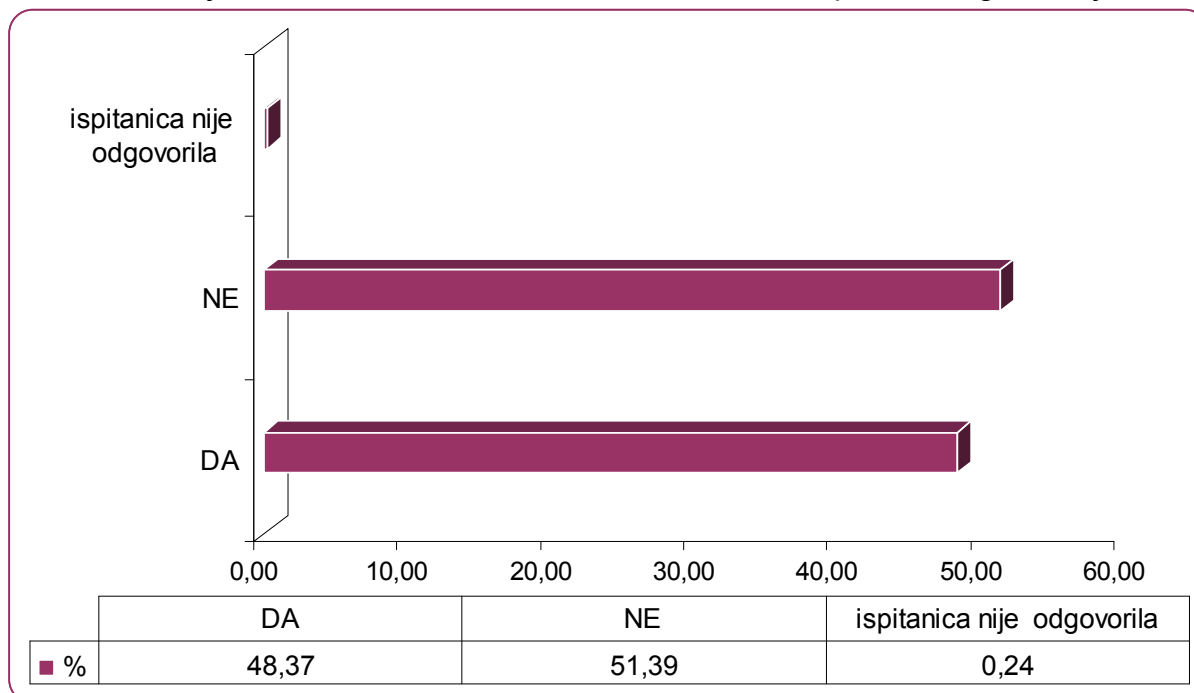
N - broj sudionica ankete

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Pitanje 94: Jeste li članica neke skupine i/ili organizacije?

1) Kulturno – umjetničko društvo	2) Udruga žena
3) Sportsko društvo	4) Politička stranka
5) Zadruga	6) Nešto drugo (molimo, upišite): _____
7) Udruga	8) Nisam članica nijedne skupine ni organizacije

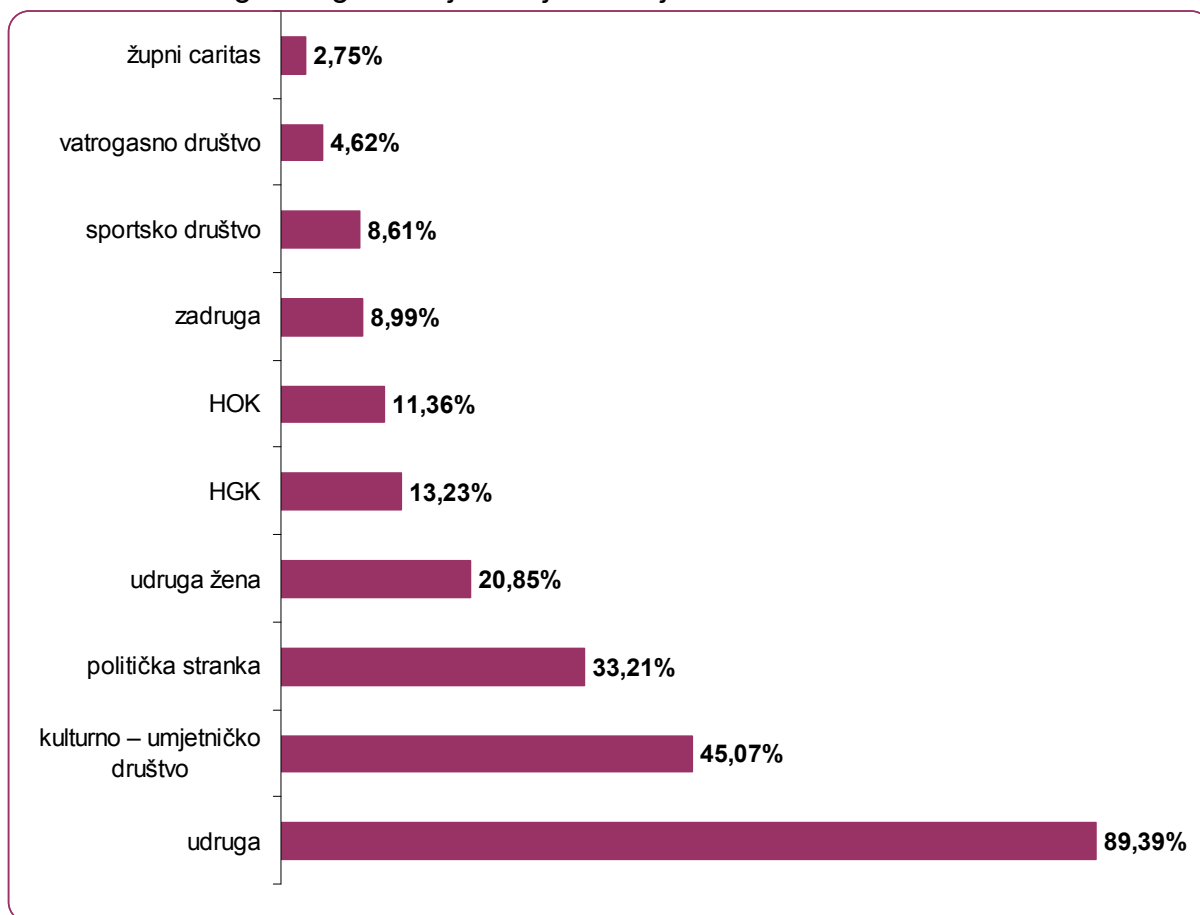
Grafikon 84. Izjava sudionica ankete o članstvu u neku skupinu i/ili organizaciju

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 801 (48,37%) su članice neke od skupina i organizacija; 851 (51,39%) nisu; dok 4 (0,24%) sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Grafikon 85. Pregled organizacija u koje su uključene sudionice ankete

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 801 sudionica ankete koje su odgovorile da su članice neke od skupina i organizacija, analizom njihovih odgovora utvrđena je njihova uključenost i aktivnost u više organizacija.

Proizlazi da ih je 716 (89,39%) uključeno u udruge; 361 (45,07%) kulturno-umjetnička društava; 266 (33,21%) političke stranke; 167 (20,85%) udruge žena; 106 (13,23%) Hrvatsku gospodarsku komoru (HGK); 91 (11,36%) Hrvatsku obrtničku komoru (HOK); 72 (8,99%) zadruga; 69 (8,61%) sportska društva; 37 (4,62%) vatrogasna društva; 22 (2,75%) župni caritas.

Pitanje 95: Što je za Vas u ovom trenutku najvažnije ?

- 1 - uopće nije važno
- 2 - nije važno
- 3 - niti je važno, niti je nevažno
- 4 - važno je
- 5 - u potpunosti je važno

TVRDNJA	OCJENE				
	1	2	3	4	5
biti zdrava	1	2	3	4	5
uspješno školovanje djece	1	2	3	4	5
imati kuću	1	2	3	4	5
imati auto	1	2	3	4	5
imati sretan obiteljski život	1	2	3	4	5
imati bolji standard	1	2	3	4	5
imati zdravu obitelj	1	2	3	4	5
imati razumijevanje i skladan život svih članova obitelji	1	2	3	4	5

Tablica 10. Prikaz stavova sudionica ankete o tvrdnjama koje su im najvažnije u ovom trenutku

TVRDNJA	% / n	uopće nije važno	nije važno	◀ NE (uopće nije važno; nije važno)	niti je važno, niti je nevažno	DA ▶ (važno je; u potpunosti je važno)	važno je	u potpunosti je važno
biti zdrava	100	0,18	0,30	0,48	0,67	98,85	42,02	56,83
	1654	3	5	8	11	1635	695	940
uspješno školovanje djece	100	0,14	22,61	22,75	8,93	68,32	20,91	47,41
	1411	2	319	321	126	964	295	669
imati kuću	100	1,46	13,95	15,41	17,05	67,54	30,51	37,03
	1642	24	229	253	280	1109	501	608
imati auto	100	10,13	15,40	25,53	20,56	53,91	31,11	22,80
	1649	167	254	421	339	889	513	376
imati sretan obiteljski život	100	0,12	0,18	0,30	2,00	97,70	18,84	78,86
	1651	2	3	5	33	1613	311	1302

TVRDNJA	% / n	uopće nije važno	nije važno	◀ NE (uopće nije važno; nije važno)	niti je važno, niti je nevažno	DA ▶ (važno je; u potpunosti je važno)	važno je	u potpunosti je važno
imati bolji standard	100	0,48	0,79	1,27	24,79	73,94	31,27	42,67
	1650	8	13	21	409	1220	516	704
ilмати zdravu obitelj	100	0,06	0,12	0,18	7,08	92,74	19,25	73,49
	1652	1	2	3	117	1532	318	1214
imati razumijevanja i sklada život svih članova obitelji	100	0,06	0,06	0,12	0,42	99,45	7,61	91,84
	1655	1	1	2	7	1646	126	1520

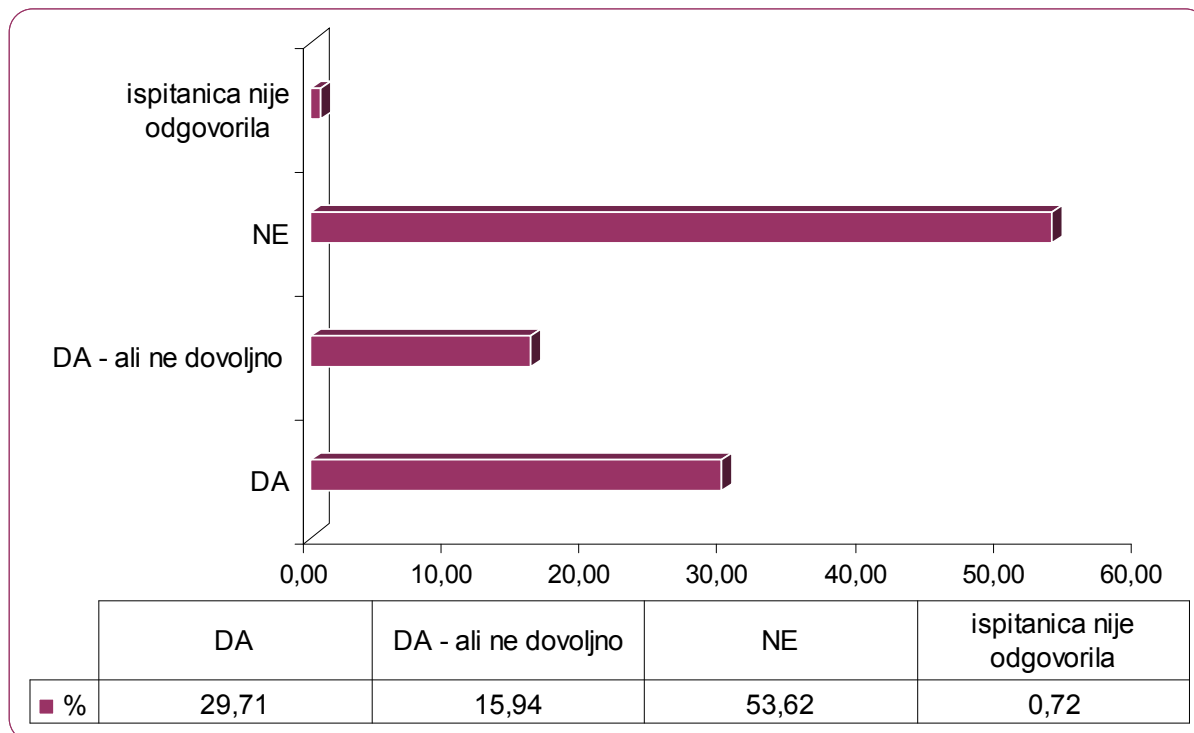
N - broj sudionica ankete

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Pitanje 96: Jeste li upoznati s mogućnostima financiranja projekata od strane EU?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 86. Izjava sudionica ankete o poznavanju mogućnosti financiranja projekata od strane EU

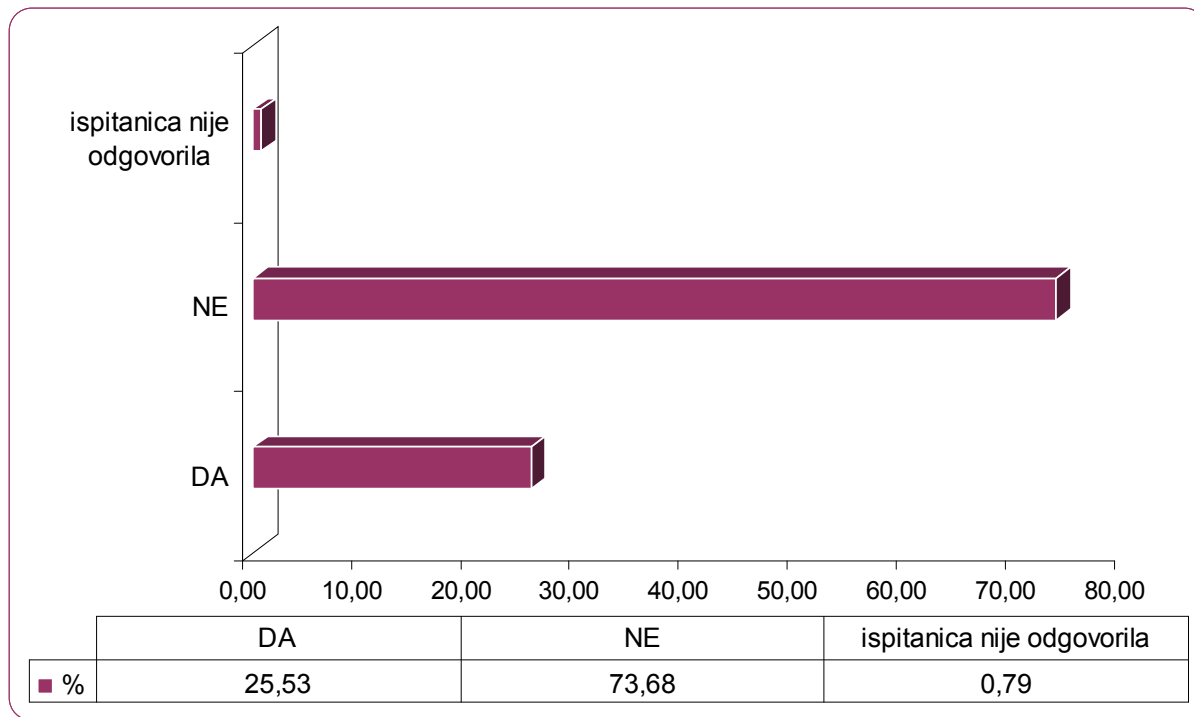
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 492 (29,71%) ih je upoznato s mogućnostima financiranja projekata od strane EU; 264 (15,94%) ih je upoznato ali ne dovoljno; 888 (53,62%) ih nije upoznato; dok 12 (0,72%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 97: Jeste li se prijavljivali za financiranje projekata od strane EU?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 87. Izjava sudionica ankete o prijavljivanju za financiranje projekata od strane EU

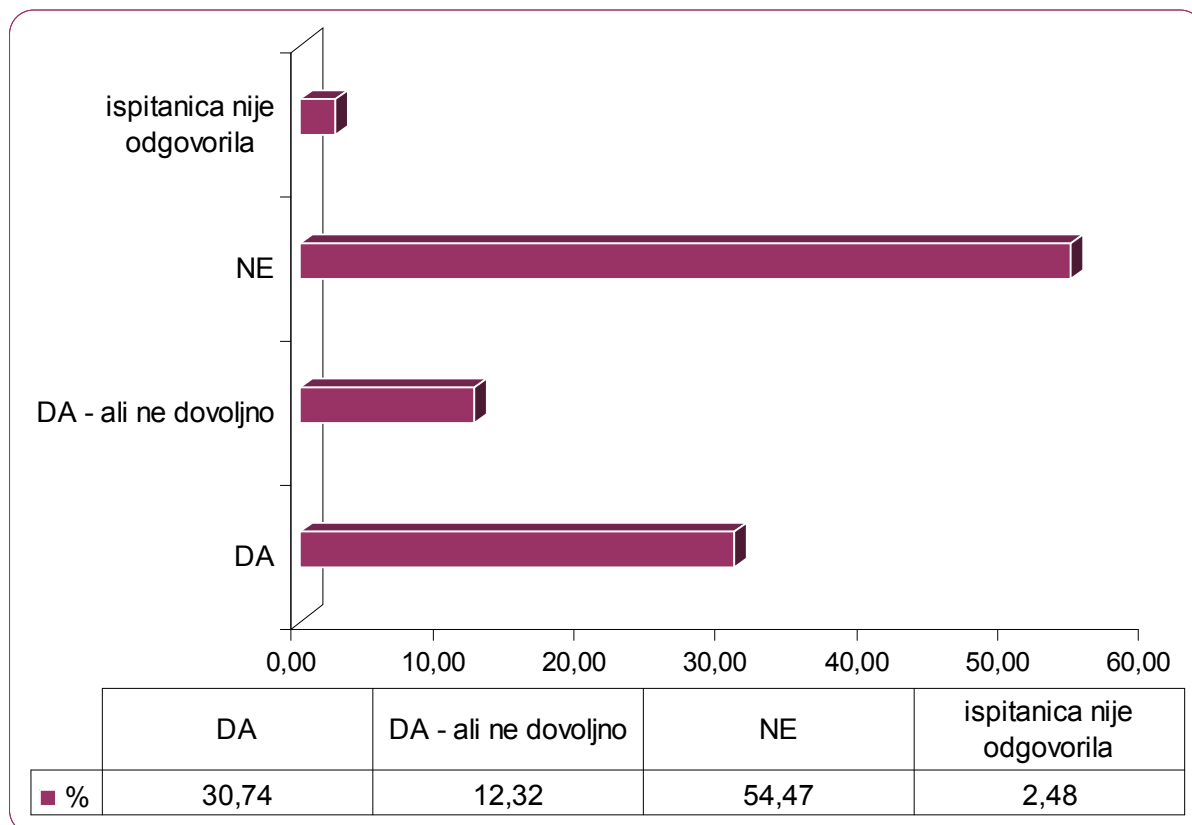
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 756 sudionice ankete koje su upoznate, ali ne dovoljno s mogućnostima financiranja projekata od strane EU: 193 (25,53%) ih se prijavljivalo za financiranje projekata od strane EU; 557 (73,68%) nije se prijavljivalo; dok 6 (0,79%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 98: Jeste li upoznati s mogućnostima financiranja projekata od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 88. Izjava sudionica ankete o poznavanju mogućnosti financiranja projekata od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

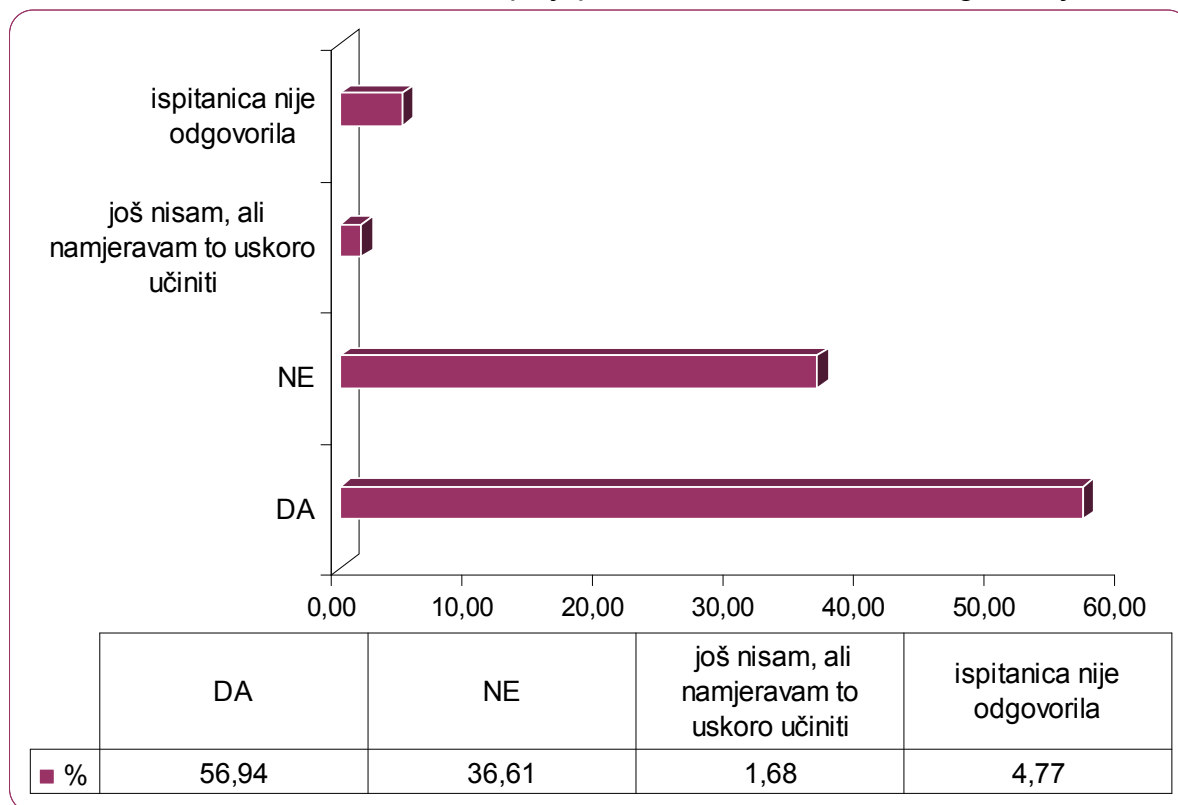
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 509 (30,74%) ih je upoznato s mogućnostima financiranja projekata od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja; 509 (30,74%) ih je upoznato, ali ne dovoljno; 902 (54,47%) ih nije upoznato; dok 41 (2,48%) sudionica ankete nije odgovorila na ovo pitanje.

Pitanje 99: Jeste li se prijavljivali za financiranje projekata od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja?

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Još nisam, ali namjeravam to uskoro učiniti

Grafikon 89. Izjava sudionica ankete o prijavljivanju projekata za financiranja od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

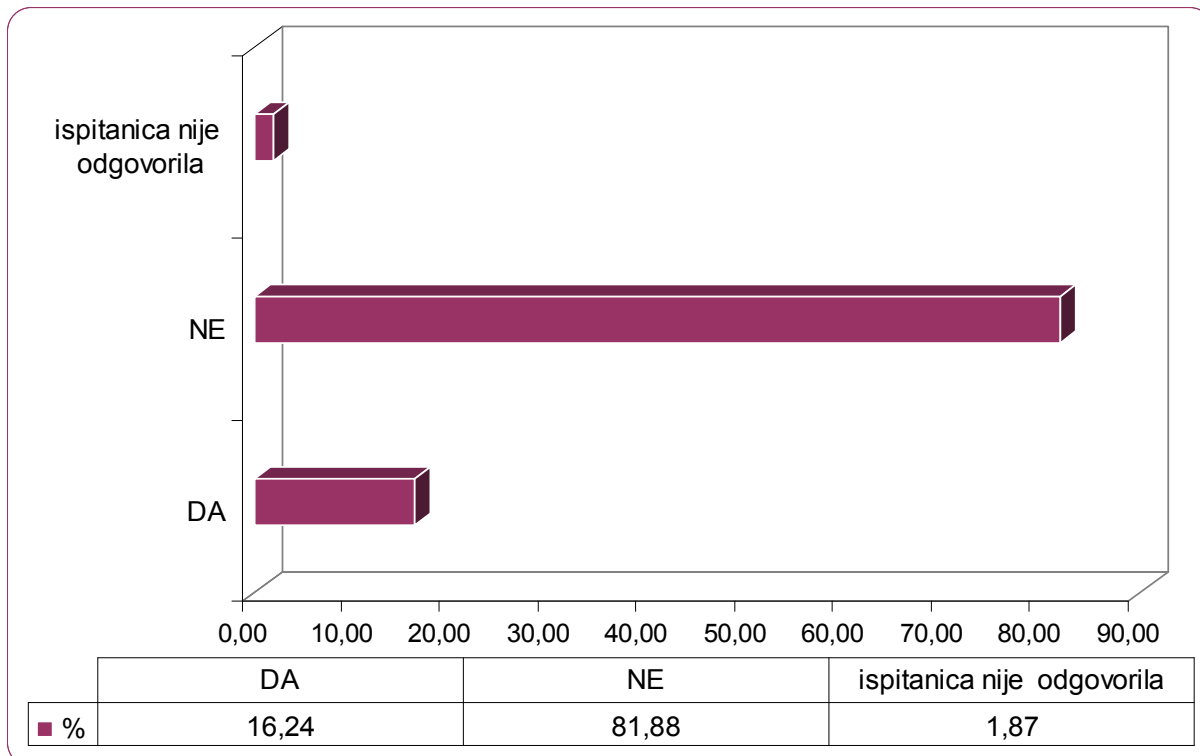
Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 713 sudionica ankete koje su upoznate, ali ne dovoljno o financiranju projekata od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja: 406 (56,94%) ih se prijavljivalo za financiranje projekata; 261 (36,613%) ih se nije prijavljivalo; 12 (1,68%) nije, ali ima namjeru se prijaviti; dok 34 (4,77%) sudionica ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Pitanje 100: Da li su Vam poznati programi poticanja ženskog poduzetništva?

- 1) Da
- 2) Ne

Grafikon 90. Izjava sudionica ankete o poznavanju programa poticanja ženskog poduzetništva

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Od 1656 sudionica ankete: 269 (16,24%) ih je upoznato s programima poticanja ženskog poduzetništva; 1356 (81,88%) ih nije upoznato; dok 31 (1,87%) sudionica ankete nije odgovorila na ovo pitanje.

Pitanje 101: Što bi trebalo konkretno učiniti za ruralni razvoj u Vašem kraju?

Označiti možete najviše 3 odgovora oznakom X!

1. Restauracija i razvoj sela, kulturna baština i očuvanje običaja
2. Poticaj subvencioniranju poljoprivrednih gospodarstava
3. Poticanje ženskog poduzetništva
4. Poticanje malih i srednjih poduzetnika
5. Obrazovanje, napredovanje i obučavanje ljudi na selu
6. Povećanje broja radnih mjesta u ruralnim područjima
7. Obrazovanje stručnjaka za ruralni razvoj
8. Poboljšati mjere upravljanja poljoprivrednim zemljištem
9. Ustanoviti mjere zaštite okoliša na području poljoprivrede i šumarstva
10. Propagiranje ruralnog turizma i tradicionalnih seoskih obrta
11. Poboljšanje ruralne infrastrukture koja je u vezi sa razvojem poljoprivrede
12. Promoviranje turističkih vinskih cesta
13. Promoviranje visokokvalitetnih autohtonih proizvoda
14. Bolja infrastruktura (mreža cesta, vode, struje, telefon i dr.)
15. Poboljšanje socijalnih uvjeta na selu

Od 1656 sudionica ankete, na pitanje što bi trebalo konkretno učiniti za ruralni razvoj u njihovom kraju, 4 sudionice ankete nisu odgovorile na ovo pitanje.

Obzirom su sudionice ankete davale više odgovora predložile su slijedeće: 1604 (97,09%) povećanje broja radnih mjesta u ruralnim područjima; 1581 (95,71%) poboljšanje socijalnih uvjeta na selu; 1579 (95,58%) obrazovanje, napredovanje i obučavanje ljudi na selu; 1567 (94,85%) poticanje malih i srednjih poduzetnika; 1562 (94,55%) poticanje ženskog poduzetništva; 1560 (94,43%) restauracija i razvoj sela, kulturna baština i očuvanje običaja; 1477 (89,41%) poticaj subvencioniranju poljoprivrednih gospodarstava; 1424 (86,20%) bolja infrastruktura (mreža cesta, vode, struje, telefon i dr.); 1402 (84,87%) promoviranje visokokvalitetnih autohtonih proizvoda; 1395 (84,44%) propagiranje ruralnog turizma i tradicionalnih seoskih obrta; 1111 (67,25%) obrazovanje stručnjaka za ruralni razvoj; 1101 (66,65%) poboljšati mjere upravljanja poljoprivrednim zemljištem; 1009 (61,42%) poboljšanje ruralne infrastrukture koja je u vezi sa razvojem poljoprivrede; 899 (54,42%) promoviranje turističkih vinskih cesta; 706 (42,74%) ustanoviti mjere zaštite okoliša na području poljoprivrede i šumarstva.

Grafikon 91. Prijedlog sudionica ankete što bi trebalo konkretno učiniti za razvoj u njihovom ruralnom kraju

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

ZAKLJUČAK I PREPORUKE

ZAKLJUČAK

Posebnosti ruralnog područja, s naglaskom na seosko područje, sadržane su u očuvanom okolišu, raznolikosti krajolika, kulturnom i povijesnom nasljeđu, postojanju tradicijskih vještina i proizvoda, potencijalu za ruralni turizam, raznovrsnosti poljoprivredne proizvodnje, mogućnostima razvijanja malog i srednjeg poduzetništva, pa je to i razlog što je održivi razvoj ruralnih područja jedan od strateških ciljeva sveukupnog gospodarskog razvoja.

Prednost ruralnog područja je sposobnost da se relativno brzo može prilagoditi gospodarskim, društvenim, kulturnim, ekološkim i tehnološkim promjenama i potpuno se integrirati u tržišno gospodarstvo, te je upravo zato potrebno neprekidno poboljšavati kvalitetu življenja stanovništva.

Transformacije društva i društvenih odnosa, uvjetovanih ubrzanim ritmom života u društvu generalno imaju odraz na promjene u načinu života stanovništva u ruralnim područjima, a time i promjenama vezanim uz status i ulogu žene, što potvrđuje i analiza prikupljenih odgovora iz anketnog upitnika. Valja pri tome naglasiti da su analizom podataka uočene promjene u odnosu na neka prijašnja vremena, no one nisu istog intenziteta u svim krajevima Republike Hrvatske. To se može povezati s još uvijek naglašenom većom ili manjom patrijarhalnošću, posebice u nekim krajevima, koja se odražava kroz rodne uloge u obitelji, radu u kućanstvu, skrbi o djeci i sl. i ima za posljedicu teže uključivanje žena u društvene aktivnosti (npr. zapošljavanje, obrazovanje, pristup informacijama o pravnoj zaštiti i sl.).

Provedenom anketom dobiven je niz vrlo korisnih pokazatelja čijom će se detaljnijom analizom zasigurno moći ciljano utjecati i ukazati na potrebne i prioritetne mjere u očuvanju i razvoju pojedinih ruralnih područja u Republici Hrvatskoj. Nadalje, obrađujući podatke utvrđene su razlike primjerice u standardu života, stavovima i razmišljanjima žena iste dobi iz različitih ruralnih područja (regija), što je pokazatelj da promjene koje se događaju ne zahvaćaju ravnomjerno sva područja.

SUDIONICE ANKETE – ŽENE IZ RURALNIH PODRUČJA

Sudionice ankete, njih 1656, bile su žene iz ruralnih područja osamnaest županija, prosječne starosne dobi 42 godine. Najmlađe sudionice bile su u dobi od 18 godina, a najstarija sudionica bila je u dobi 81 godine. Iz podataka o dobnoj strukturi sudionica ankete najviše (32,73%) ih je pripadalo dobnoj skupini od 36-45 godina, dok je 37,54% sudionica ankete bilo starije od 45 godina, odnosno 29,73% mlađe od 36 godina.

Analizom podataka o njihovom bračnom statusu, u anketu su bile uključene gotovo sve kategorije: udate (76,63%), neudate (6,16%), rastavljene (6,28%), koje žive s osobom s kojom nisu u bračnoj zajednici (2,48%), te udovice (8,15%). Isto tako analizom podataka o njihovom radnom statusu utvrđena je zastupljenost gotovo svih kategorija: domaćice (33,57%), nezaposlene (26,63%), zaposlene (23,01%), povremeno zaposlene (7,61%), umirovljenice (5,68%), te studentice (3,38%).

Obzirom na starosnu dob, bračni i radni status sudionica ankete te njihov prosječan broj godina provedenih u bračnoj zajednici na dan ankete (24,19 godina)

proizlazi da su u anketu bile uključene osobe čije životno iskustvo i njihovi odgovori na brojna pitanja, stavovi i razmišljanja daju veliki doprinos ostvarenju cilja istraživanja.

Analizirajući odgovore, stavove, promišljanja i prijedloge koje su izrekle sudionice ankete nameće se čitav niz teza, kao i tvrdnji za koje smatramo da ih je potrebno naglasiti. Neke od njih potvrđuju zadržavanje elemenata iz prošlosti, a neke ih svrstavaju u okvire današnjeg (modernog) života koji je posljedica brojnih promjena uvjetovanih globalizacijom:

1. Neke od (današnjih) karakteristika žene iz ruralnih područja

Usprkos brojnim preprekama s kojima se susreću žene iz ruralnih područja koje ih sprječavaju da se u potpunosti uključe u zajednice u kojima žive (primjerice rodna podjela poslova, zapošljavanje i samozapošljavanje, uključivanje u rad i sustav odlučivanja u jedinicama lokalne samouprave, i sl.) zapažene su neke od posebnosti žena iz ruralnog područja, a to su njezin optimizam, pozitivizam, tolerancija, druželjubivost, kreativnost, prihvaćanje promjena života koje nosi novo vrijeme, ali i nastojanje zadržavanja tradicije, običaja i time očuvanje identiteta kraja u kojem žive.

Nešto na što svakako treba ukazati je da su to osobe koje su veći dio svog života provele u ruralnom području (93,78%) dok se dio njih školovao izvan njega. Većina ih se vraća ili neposredno nakon školovanja ili se vraćaju po završetku radnog vijeka i nastavljaju živjeti u ruralnom području (99,34%). Zasigurno da je njihov povratak dobrim djelom uvjetovan s uvjetima života koji bi trebali biti što izjednačeniji u urbanom i u ruralnom području, primjerice infrastruktura, zdravstvena zaštita i sl. U mjestu u kojem danas žive zadovoljno je 60,27% sudionica ankete.

U ruralnim, posebice seoskim područjima, religijska pripadnost je oduvijek imala i ima značajan utjecaj na svakodnevni život, što pokazuju odgovori na pitanja o religioznosti i najdražim blagdanima. Na pitanje o odnosu prema religiji 71,74% sudionica izjavilo je da su vjernice i prihvaćaju sve što ih njihova vjera uči dok 20,47% je izjavilo da su vjernice iako ne prihvaćaju sve što ih njihova vjera uči. U kojoj su mjeri religiozne u odnosu na svoje roditelje, većina (62,74%) ih je odgovorila da su religiozne podjednako kao i oni, vrlo mali broj ih je religiozno više od njih (9,24%), ali isto tako značajan je broj sudionica ankete (22,64%) koje su izjavile da su manje religiozne od njih. Većina njih ističu crkvene blagdane kao svoje najdraže blagdane, posebice Božić (92,45%) i Uskrs (90,88%).

Ranijih godina nije bilo uobičajeno da su žene zaposlene izvan gospodarstva. Danas je to drugačije, što pokazuje omjer žena domaćica (33,57%) prema ženama koje su nezaposlene (26,63%) najčešće s nekom od završene srednje strukovne škole ili pak fakultetski obrazovana i evidentirana na zavodu za zapošljavanje, odnosno zaposlene, dakle u stalnom radnom odnosu (23,01%) ili povremeno zaposlene (7,61%) na nekim od sezonskih poslova primjerice u turizmu.

Dnevno u prosjeku sudionice ankete imaju 1,5 do 2 sata vremena isključivo za sebe (ovisno o poslovima na gospodarstvu (posebice onim sezonskim poslovima), starosnoj dobi djece i njihovim potrebama, potrebnoj skrbi koju pružaju starijim članovima obitelji i sl.). Svoje slobodno vrijeme najčešće provode gledanjem televizije, posjetom prijateljima i rodbini, odlaskom u crkvu, pjevanjem u zboru, plesom u folklornom društvu, čitanjem knjiga i novina, izrađujući ručne radove, odlaskom u kino, na izlete, izložbe, baveći se: sportom, pisanjem, slikanjem, fotografiranjem, te sviranjem

(Grafikon 84.). Imaju svoje omiljene medije informiranja - televizija i radio, a u manjoj mjeri dnevne novine i internet (Grafikon 83).

U odnosu na ranije godine, danas žene iz ruralnih područja odlaze na godišnji odmor (18,90%), putuju u inozemstvo (54,11%), voze osobni automobil (41,89%) te su aktivne i izvan svojeg domaćinstva/gospodarstva. Prema izjavama sudionica ankete (48,37%) najčešće su članice udruge (89,39%), ili kulturno-umjetničkog društva (45,07%), no isto tako članice su zadruga, sportskog ili vatrogasnog društva, župnih caritasa, zatim političkih stranaka, kao gospodarstvenice članice su Hrvatske gospodarske komore i kao obrtnice članice su Hrvatske obrtničke komore.

Obzirom na život u obiteljima u kojoj su dvije i više generacija, većina njih je zadovoljna (47,04%) ili djelomično zadovoljna (18,42%) svojim statusom u obitelji.

Kada bi imale priliku (53,68%) promijenile bi sadašnji način života u skladu sa svime što nosi novo vrijeme.

2. Pokazatelji životnog standarda u ruralnim područjima koje navode sudionice ankete

Neki od pokazatelja životnog standarda u ruralnim područjima koje navode sudionice ankete ukazuju na promjene koje bi trebale utjecati na izjednačavanje standarda života ljudi u urbanim i ruralnim područjima, no za zaključiti je da one još uvijek nisu na zadovoljavajućem nivou:

Od ukupnog broja obitelji u kojima žive sudionice ankete: 97,16% ima priključak na struju; 86,23% ima telefonski priključak; 39,43% ima priključak na kanalizaciju; 44,57% opskrbljuje se vodom iz javnog vodovoda, (30,68% iz bunara, 24,09% iz vlastitog vodovoda); 46,38% živi u uređenoj asfaltiranoj ulici, 19,08% u uređenoj ali neasfaltiranoj ulici (no ipak valja navesti da ih 33,64% živi u neuređenoj i neasfaltiranoj ulici (poljski put).

Najviše spominjani objekti u čijoj blizini žive sudionice ankete jesu: prodavaonica mješovite robe samoposluga/market, gostionica/kafić, nogometno igralište, potom slijede osnovna škola, pošta, ambulanta opće prakse, dječji vrtić, autobusna/željeznička stanica, stomatološka ordinacija, ljekarna, banka, srednja škola, ginekološka ordinacija, frizerski salon te kino. Valja istaknuti da značajan broj (34,66%) sudionica ankete su odgovorile da ništa od navedenih objekata se ne nalazi u njihovoj neposrednoj blizini stanovanja (Grafikon:19).

3. Neki od pokazatelja životnog standarda obitelji u kojoj žive sudionice ankete

Životni standard, općenito, ima značajnu ulogu u kvaliteti života svakog pojedinca, i usko je povezan je s mogućnostima ili nemogućnostima njegove socijalne uključenosti čiji su pokazatelji obrazovanje, zaposlenost (tržište rada), dohodak i zdravlje. Brojna istraživanja pokazuju da socijalna isključenost češće pogađa žene starije životne dobi, nižeg stupnja obrazovanja te one koje žive u ruralnim sredinama. Dakle, socijalna uključenost ogleda se kroz stupanj zadovoljstva kako života općenito, tako i životnog standarda te zdravstvenog statusa.

Neki od pokazatelja životnog standarda obitelji sudionica ankete mogu se povezati sa slijedećim njihovim izjavama: 87,32% sudionica ankete posjeduje mobitel; 71,44% obitelji posjeduje osobni automobil, 71,98% kućanstava posjeduje računalo.

Korisnikom bankovnih kredita je 65,28% obitelji, a 62,26% su korisnici državnih potpora.

Vrlo mali broj obitelji uspijeva uštedjeti (2,54%). Većina ih (44,99%) troši toliko koliko i zarađuju, no isto tako značajan je broj obitelji koje su primorane se zaduživati (25,54%) ili troše više no što zarađuju (23,67%). Slijedom navedenog većina sudionica ankete izjavilo je da je njihova sadašnja financijska situaciju jako loša (16,85%) odnosno lošom (65,16%).

Loša financijska situacija povezana je primjerice s izjavama sudionica ankete da većina njih ne odlazi redovito frizeru (37,08%), a ako i odlaze onda je to samo za posebne prilike (32,67%).

Većina ih ne odlazi na godišnji odmor (53,02%). Ako i uspiju otići na godišnji odmor redovito (18,90%) ili ponekad (27,72%) onda je to neka od destinacija na Jadranskom moru (26,68%), ili kod rodbine koja živi izvan mjesta njihovog stanovanja (22,93%) ili u inozemstvu (10,88%), toplice (18,01%), dok je vrlo mali broj sudionica ankete koje godišnji odmor provode u inozemstvu (2,46%). U prosjeku godišnji odmor im traje 8,22 dana.

Registrirane pogone za proizvodnju, koji imaju značajnu ulogu posebice u samozapošljavanju žena u ruralnom području, ima 28,29% obiteljskih gospodarstava, u 8,77% obiteljskih gospodarstava u tijeku je registracija pogona, a u 10,66% obiteljskih gospodarstava u tijeku gradnja pogona za proizvodnju.

4. Obrazovanje (znanje i vještine)

Brze promjene u društvu koje neminovno zahvaćaju i ruralno područje između ostalog sve više traže znanje, vještinu, stručnost i sposobnost. Dakle, obrazovanje i stručno usavršavanje imaju značajan utjecaj na osnaživanje žena u ruralnim područjima u smislu stjecanja samosvjenosti, samopouzdanja, pripadnosti i napredovanja. Obrazovna struktura u ruralnom području, na žalost, još uvijek ukazuje na znatno manji broj visokoobrazovanih žena u odnosu na urbana područja.

To potvrđuju i rezultati ankete u kojoj najveći broj sudionica (56,40%) ima završenu srednju školu, a broj visoko obrazovanih (viša škola, fakultet, magisterij, doktorat) u odnosu na niže obrazovane (bez školske spreme, nezavršena i završena osnovna škola, te nezavršena srednja škola) bio je (8,81% : 34,06%).

Veliki je broj onih koje imaju završenu autoškolu (62,56%), no isto tako većina (57,05%) ih ne vozi osobni automobil.

Želju za daljnjim usavršavanjem znanja izrazila je većina sudionica ankete (60,69%), no na žalost veliki je broj (59,40%) onih koje nemaju mogućnosti daljnjeg usavršavanja, a razlozi koje navode sudionice ankete najčešće su loša financijska situacija, nemogućnost usklađivanja vremena potrebnog za obitelj (primjerice čuvanje djece, skrb o starijim ukućanima i invalidnim osobama) i vremena potrebnog za usavršavanje znanja, te loša povezanost mjesta stanovanja i ustanova za usavršavanje znanja.

Informatička pismenost još uvijek je na nezadovoljavajućoj razini, na što ukazuju slijedeće izjave sudionica ankete: 26,39% ih je informatički nepismeno, 25,42% ocijenilo svoju informatičku pismenost lošom, 34,24% osrednjom, a svega 13,22% ocijenilo svoju informatičku pismenost vrlo dobrom.

Većina (63,10%) ih ne govori niti jedan strani jezik. Od onih koje imaju znanje (aktivno ili pasivno) nekog od stranih jezika (36,35%) najviše ih ima znanje engleskog jezika (54,65%).

Sve više je onih koje koriste mogućnost edukacije primjerice kroz radionice, seminare, okrugle stolove, savjetovanja i sl. (51,45% - redovito 27,84%, ponekad 23,61%).

5. Neke od karakteristika obitelji u kojoj živi sudionica ankete

Uvjeti života u ruralnim područjima još uvijek uveliko utječu na glavna obilježja i specifičnosti obitelji i odnosa u obitelji. Uglavnom su to obitelji tradicionalne strukture s većim brojem djece i srođnicima (bake, djedovi i drugi članovi šire obitelji), te naglašenom (u većoj ili nešto manjoj mjeri ovisno o području) dozom patrijarhalnosti. Patrijarhalna obiteljska zajednica prisutna je, kako u većem dijelu svijeta, tako i kod nas, posebice u ruralnim područjima s naglaskom na seosko područje. Naime, usprkos velikim pomacima u demokratizaciji obitelji, patrijarhalna obiteljska zajednica koju karakterizira obilježje izrazite vlasti "pater familia", oca obitelji, postoji i danas kao tradicionalan tip obitelji sa svim svojim specifičnim obilježjima.

Da je tome tako potvrđuju odgovori sudionica ankete:

Patrijarhalnost je naglašena kroz odgovore na pitanje „tko ima zadnju riječ pridonosenju odluka u obitelji“ (Tablica 7): sudionice ankete uglavnom donose odluku kada se radi o nabavci opreme (primjerice kućanskih aparata) za domaćinstvo (36,38%), kupovini odjeće, obuće i ostalih potrepština (igračke, mobitel, knjige, računalo, i sl.) za djecu (38,07%), te izboru menija „što ćemo sutra kuhati za ručak?“ (42,87%), dok suprug/partner odlučuje o vrsti i načinu poljoprivredne proizvodnje (36,18%), nabavci poljoprivredne opreme (55,11%), prodaji ili kupovini poljoprivrednog zemljišta (45,05%), gradnji gospodarskih zgrada (46,40%), kupovini osobnog automobila (32,20%), popravcima, dogradnji, adaptaciji na kući (34,51%), odlasku na godišnji odmor (34,67%).

Mali je broj obitelji (5,80%) koju čine jedna generacija, odnosno obitelji dvije generacije (16,49%). Najviše je obitelji (40,16%) s tri generacije, a isto tako valja naglasiti dominantnost obitelji s četiri (33,88%) generacije. Prosječan broj članova u obiteljima sudionica ankete je 5,88, a prosječan broj djece u 92,45% obitelji sudionica ankete je 3,71, od čega je 44,93% djece mlađe od 18 godina života, a 55,07% djece je punoljetno (s navršenih 18 godina života).

Prema izjavama sudionica ankete vrijeme koje provode s djecom najčešće je povezano sa starosnom dobi djeteta i njegovim potrebama (33,38%), tako u 38,67% obitelji je to 4 sata dnevno, a u 21,49% od 5 do 8 sati dnevno.

Većina punoljetne djece (64,15%) žive u istom kućanstvu sa svojim roditeljima i/ili ostalim članovima obitelji.

Većina djece sudionica ankete koja su zasnovala bračnu zajednicu (57,60%) ne žive u istom mjestu gdje i ona.

Izražena je povezanost sudionica anketa (82,49%) s djecom koja su zasnovala bračnu zajednicu i to preko unučadi, bez obzira da li žive u istom domaćinstvu s njima (36,30%) ili ne žive (63,05%). Tako njih 41,98% svakodnevno viđa svoju unučad, 21,88% viđa ih više puta tijekom tjedna, a 13,45% viđa ih više puta mjesečno.

Više puta tijekom godine svoju unučad viđa 12,16% sudionica ankete, dok svega 9,89% viđa svoju unučad vrlo rijetko.

Većina obitelji (56,10%) nema karakteristiku složne obitelji, no valja naglasiti podatak da je 42,93% sudionica ankete svoju obitelj okarakterizirala složnom.

Izražena je pojava nasilja u obitelji (što potvrđuje izjava 30,98% sudionica ankete koje često proživljavaju nasilje u obitelji, i 43,54% koje povremeno proživljavaju nasilje u obitelji) te potrebna pomoć u sprječavanju nasilja (38,74% sudionica ankete treba pomoć, dok 35,58% trebaju ponekad pomoć).

6. Vlasnička struktura gospodarstva

Jedno od specifičnih obilježja patrijarhalne obiteljske zajednice ogleda se u vlasničkoj strukturi gospodarstva, pa tako sudionica ankete na pitanje „tko je vlasnik gospodarstva u kojem žive“ navodi: u 47,58% supruga/partnera vlasnikom gospodarstva, u 14,55% su roditelji supruga, 13,71% su njezini roditelji, dok 10,63% sudionice ankete navode vlasnikom obiteljskog gospodarstva slijedeće osobe: djed i baka, suprug i sudionica ankete, djeca, bivši suprug, najmodavac, sudionica ankete i brat, država, brat sudionice ankete, suvlasništvo, suprugov brat, sudionica ankete i njezina sestra, sudionica ankete i njezin sin, suprugov ujak, banka (Grafikon: 31).

Samo u 12,98% vlasnica gospodarstva je sudionica ankete (najčešće su to žene obrtnice, poduzetnice, udovice koje živi sama na gospodarstvu).

7. Vlasnička struktura poljoprivrednih površina

Prema podacima dobivenih iz odgovora sudionica ankete čija gospodarstva se bave poljoprivrednom proizvodnjom prosječna veličina vlastitog zemljinog posjeda po gospodarstvu kreće se oko 29,73 hektara, odnosno 19,58 hektara zemljišnog posjeda u najmu.

Vlasništvo nad poljoprivrednim površinama gotovo je identično kao i kod vlasništva nad gospodarstvom. Odgovor na pitanje „tko je vlasnik zemljišta kojeg obrađuju“ pokazuje da u najviše obitelji (28,03%) vlasnik zemljišta je suprug, odnosno (12,43%) djed, (10,53%) otac sudionice ankete, (9,82%) otac supruga sudionice ankete, dakle muški članovi obitelji. Vrlo je malo poljoprivrednih površina u vlasništvu ženskih članova obitelji, primjerice (5,46%) bake, (4,59%) majka sudionice ankete, (4,28%) majka supruga sudionice ankete. Vrlo interesantan je podatak kojeg navode sudionice ankete o vlasništvu zemljišta iz kojeg se razaznaju i drugi vlasnici primjerice: (5,38%) država, (1,50%) crkva; (1,19%) rodbina supruga, (1,11%) rodbina sudionice ankete, (0,48%) prijatelja i susjeda, ili pak podatak da ima (0,95%) zemljište koje obrađuju nema vlasnika zbog neriješenog postupka nasljeđivanja zemljišta.

Vrlo interesantan je podatak da je u 5,38% sin vlasnik zemljišta, ali niti u jednom odgovoru nije navedeno da je kći vlasnica zemljišta.

U samo 8,55% obitelji vlasnica zemljišta je sudionica ankete.

8. Oblici gospodarstava u ruralnim područjima

Prema izjavama sudionica ankete obzirom na oblik gospodarstva u ruralnim područjima najzastupljenija su mješovita gospodarstva (40,70%) koja nemaju definiranu djelatnost, pa su različiti izvori ostvarivanja dohotka, zatim poljoprivredna gospodarstva (29,47%) koja ostvaruju dohodak isključivo baveći se poljoprivredom proizvodnjom, nepoljoprivredna gospodarstva (23,61%) koja ostvaruju dohodak od rada u nekoj od nepoljoprivrednih gospodarskih djelatnosti (industrija, trgovina, turizam i sl.), te staračka domaćinstva (6,10%) čiji su izvor dohotka mirovina ili socijalna pomoć i koja se bave poljoprivredom proizvodnjom uglavnom za svoje potrebe.

Svega 25,85% gospodarstava je u u sustavu PDV-a (poreza na dodanu vrijednost), odnosno još uvijek je značajan broj onih koja nisu (67,39%).

9. Poslovi na gospodarstvu

Za redovito obavljanje poslova gospodarstava (poljoprivredno gospodarstvo, mješovito gospodarstvo te staračko domaćinstvo) uglavnom imaju dovoljno radne snage za obavljanje djelatnosti kojom se bave (38,95%). Kada su u pitanju sezonski poslovi, primjerice u poljoprivredi, tada na gospodarstvima (36,03%) nedostaje radna snaga.

Još uvijek u značajnoj mjeri izražena je podjela na muške i ženske poslove (63,97% sudionica ankete smatraju da na njihovom gospodarstvu postoji podjela, odnosno 27,55% smatra da postoji djelomično na muške i ženske poslove) što potvrđuju podaci o uključenosti sudionice ankete i njezinih članova u poslove na gospodarstvu (Tablica 5), u kućanske poslove (Tablica 6).

Vrijeme koje žena na gospodarstvu provodi u obavljanju poslova teško je definirati jer uvelike ovisi o sezoni poslova (25,10%). Najčešće je to, prema izjavama (38,32%) sudionica ankete od 9 do 12 sati dnevno.

Vrijeme koje žena provodi u obavljanju kućanskih poslova prema izjavama sudionica ankete (72,40%) je u prosjeku do 8 sati dnevno što je isto tako povezano sa sezonskim poslovima na gospodarstvu (13,10%).

10. Oblici poljoprivredne proizvodnje na gospodarstvu

Poljoprivredna proizvodnja, bez obzira da li se radi o proizvodnji za vlastite potrebe ili za stavljanje proizvoda na tržište, obavlja se na vlastitom ili u najmu poljoprivrednom zemljištu koje je u najčešće (99,68%) vrt za uzgoj povrća, (99,75%) oranica, (92,79%) livada, (85,67%) pašnjak, (80,05%) voćnjak, (79,89%) vinograd, (78,86%) maslinik, (39,19) šuma.

Gospodarstva, koja su sudionice ankete definirale kao poljoprivredno gospodarstvo, mješovito gospodarstvo te staračko domaćinstvo, najviše se bave (25,65%) stočarskom i ratarskom proizvodnjom; (11,80%) stočarstvom; (11,24%)povrćarstvom; (9,58%) voćarstvom; (9,11%) vinogradarstvom i vinarstvom; (7,05%) ratarstvom; (4,67%) maslinarstvom; (3,88%) cvjećarstvom; (0,48%) uzgojem ljekovitog bilja; (0,16%) uzgojem božićnih drvaca; (2,22%) agroturizmom; odnosno (14,49%) svačim po malo.

U dijelu stočarske proizvodnje najviše je gospodarstava koja se bave govedarskom proizvodnjom (24,08%), a zatim slijede svinjogojstvo (13,96%), peradarstvo (11,20%); ovčarstvo (10,89%); kozarstvo (10,12%); pčelarstvo (8,90%); konjogojstvo (1,69%); uzgoj kunića (0,61%), dok (18,56%) gospodarstava se bave stočarskom proizvodnjom, ali nisu specijalizirana za jednu granu stočarstva već se bave uzgojem više vrsta stoke.

U biljnoj proizvodnji dominira uzgoj žitarica (21,27%), a potom slijedi povrćarstvo (12,80%), vinogradarstvo (12,80%), voćarstvo (11,14%), uzgoj uljarica (5,34%), uzgoj krmnog bilja (4,70%), maslinarstvo (4,60%), uzgoj cvijeća i ukrasnog bilja (4,24%), uzgoj ljekovitog bilja (0,55%), te uzgoj božićnih drvaca (0,18%), dok se (15,19%) gospodarstava bave biljnom proizvodnjom, ali nisu specijalizirana za jednu vrstu proizvodnje te (7,18%) gospodarstava se bave biljnom proizvodnjom isključivo za svoje potrebe.

Obzirom na tradiciju i sve veći naglasak na proizvodnju autohtonih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda raste broj gospodarstava (44,10%) koja se bave tom proizvodnjom.

11. Stavljanje poljoprivrednih proizvoda na tržište

Izjave sudionica ankete koje su svoja gospodarstva definirale kao poljoprivredno gospodarstvo, mješovito gospodarstvo te staračko domaćinstvo, potvrđuju da je danas još uvijek velik broj gospodarstava (92,08%) koja plasiraju poljoprivredne proizvode na tržište, kao primjerice povrće i prerađevine od povrća, voće i prerađevine od voća, mlijeko i mliječne proizvode, mesne proizvode, jaja, ulja (maslinovo, bućino), vino, rakije, likere, žitarice, živu stoku, cvijeće, kolače, ljekovito bilje, med, voćne sadnice, te božićna drvca.

Prodajna mjesta, putem kojih sudionice ankete stavljaju poljoprivredne proizvode na tržište, najčešće su tržnice (76,87%), i/ili vlastita obiteljska gospodarstva (64,14%), i/ili organizirani sajmovi i izložbe (63,71%), zatim slijedi prodajom u vlastitoj trgovini (8,25%), direktnom prodajom većim trgovačkim lancima (17,28%) ili obližnjoj trgovini (9,80%) ili prerađivačkoj industriji (9,20%), ugostiteljskim objektima i hotelima (7,57%), otkupljivačima (2,75%), te putem zadruga (10,75%).

12. Briga o zdravlju i zdravstvena zaštita žena u ruralnim područjima

Uz demografske promjene, mnoga ruralna područja sve teže osiguravaju adekvatnu javnu i medicinsku infrastrukturu. Naime valja spomenuti i razloge koji otežavaju ovu situaciju: kao prvo, prirodni pad nataliteta i ruralna depopulacija dovodi do promjena u ruralnoj prostornoj strukturi što zasigurno ima utjecaja na pružanje zdravstvene skrbi; kao drugo, raste udio staračkog stanovništva što povećava potrebu za zdravstvenom skrbi jer stariji ljudi češće traže medicinsku pomoć. Unatoč tome, specifične potrebe ljudi starije životne dobi dugo su bile i još uvijek jesu zanemarivane po pitanju zdravstvene skrbi.

Svoje zdravstveno stanje sudionice ankete procijenile su lošim (18,06%), odnosno (42,57%) osrednjim. Manji je broj onih koje su procijenile svoje zdravstveno stanje vrlo dobrim (13,71%), odnosno odličnim (3,50%).

Na pitanje „da li su u posljednjih godinu dana odlazile liječniku zbog neke bolesti“ potvrdno je odgovorilo 53,56% sudionica ankete.

Da li brinu o svom zdravlju i u kojoj mjeri može se razaznati iz slijedećih odgovora: 21,07% odlazi redovito (barem jednom godišnje) na pregled liječniku iako nisu bolesne; 25,42% odlazi redovito odnosno (42,21%) ponekad na ginekološki pregled; 18,66% redovito odnosno 24,46% ponekad obavlja mamografiju; 15,46% redovito odnosno 37,14% ponekad posjećuje zubara.

Da li je medicinska infrastruktura u ruralnim područjima zadovoljavajuća pokazuju slijedeći odgovori: 54,65% sudionica ankete je bilo prisiljeno više puta potražiti liječničku pomoć izvan mjesta stanovanja; 5,68% djecu su rodile kod kuće.

13. Informiranost

Informiranost i protok informacija od velike su važnosti za osnaživanje žene u ruralnim područjima. Na žalost ono je danas još uvijek loše ili nedovoljno usprkos dostupnosti medija i vremenu koje žene u ruralnim područjima provode u gledanju televizija, slušanju radija, čitanju dnevnih novina, internetu.

Valja naglasiti da, općenito danas mediji još uvijek nisu naklonjeni ruralnim područjima posebice u dijelu informiranja kojim bi utjecali, kako na čelne osobe tako i na sve ostale u lokalnoj sredini, na poduzimanje pravovremenih aktivnosti u cilju poboljšanja kvalitete života.

Koliko su žene u ruralnim područjima informirane može se povezati s nekim od njihovih izjava:

Gdje treba potražiti pomoć kada se radi o nasilju u obitelji još uvijek ne zna 41,41% sudionica ankete.

Najveći broj sudionica ankete (71,01%) zna za žensku nevladinu organizaciju B.a.B.e. – Budi aktivna, budi emancipirana, dok za ostale organizacije primjerice: Autonomnu žensku kuću Zagreb ; Centar za žene žrtve rata ; Kontra; Ženska infoteka; Ženska mreža Hrvatske zna ih vrlo malo (Grafikon:76) .

Većini njih su nepoznate i institucije, primjerice za Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH zna 27,05% sudionica ankete, za Saborski odbor za ravnopravnost spolova 23,19%, dok za Pravobraniteljicu za ravnopravnost zna 18,42%.

S mogućnostima financiranja projekata od strane EU većina (53,62%) ih nije upoznata. Od onih koje su i upoznate (29,71%, odnosno 15,94% ih je upoznato ali ne dovoljno) svega 25,53% ih se prijavljivalo za financiranje projekata od strane EU.

S mogućnostima financiranja projekata od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja većina ih nije upoznata (54,47%). Od onih koje su upoznate s mogućnostima financiranja projekata (43,06%) za financiranje projekata prijavu je podnijelo 56,94%.

S programima poticanja ženskog poduzetništva nije upoznato 81,88% sudionica ankete.

14. Promišljanja, stavovi i prijedlozi sudionica ankete

Svi stavovi, promišljanja i prijedlozi sudionica ankete od iznimne su važnosti i zasigurno ih treba detaljnije analizirati i koristiti u izradi mjera za sveukupni razvoj i očuvanje ruralnog područja.

PROMIŠLJANJA sudionica ankete:

1. hrvatsko društvo je patrijarhalno (75,66%);
(to potvrđuju tvrdnjama da postoji podjela na muške i ženske poslove i uloge (87,62%), nedovoljno vrednovanje ženskog rada u svakodnevnom životu (84,24%), razlika u odgoju djevojčica i dječaka (82,37%), isticanje muških osoba u obitelji, politici, medijima i slično (78,20%), podjela kućanskih poslova na teret žene (77,96%), nasilja nad ženama u obitelji (59,90%), podržavanje tradicionalnog obrazovanja (57,55%).
2. ne bi bilo bolje da djeca po završetku školovanja ostanu živjeti na selu (54,95%);
3. žena na selu treba biti zaposlena i izvan domaćinstva (77,11%);
4. žena radeći kod kuće može ostvariti financijsku dobit za gospodarstvo (45,11%)
(naglašavajući da taj rad često puta nije dovoljno vrednovan od strane članova obitelji kao što je rad kada je žena zaposlena izvan domaćinstva);
5. edukativne radionice, seminare, okrugle stolove, savjetovanja i sl. u organizaciji kako domaćih tako i stranih institucija su korisne i potrebite (50,54%).

TVRDNJE sudionica ankete:

a) tvrdnje s kojima se slažu (1-15) ili ih smatraju važnima (16-23)

1. Ako je u braku samo jedan supružnik zaposlen prirodnije je da je to muškarac (40,92%),
2. Dobro je da u braku postoji jednakost između muža i žene (85,84%),
3. Samo privatna poljoprivredna proizvodnja omogućava bolju opskrbljenost tržišta (45,28%),
4. Najvažnija stvar za djecu je učiti ih poslušnosti prema roditeljima (57,26%),
5. Žena bi trebala redovito odlaziti u crkvu (43,60%),
6. Žena bi trebala redovito kuhati obroke (49,27%),
7. Uredna i čista kuća je isključiva briga žene (48,19%),
8. Žena bi trebala biti dobro raspoložena (39,21%),
9. Žena bi trebala svoje slobodno vrijeme posvetiti sebi (69,55%),
10. Žena bi trebala biti financijski neovisna o partneru (76,16%),
11. Žena bi trebala prvenstveno biti majka /njegovateljica (41,44%),
12. Žena mora uskladiti obitelj i domaćinstvo (44,38%),
13. Žena bi trebala sudjelovati u odlučivanju na gospodarstvu (74,56%),
14. Žena treba sama rješavati svoje probleme, a ne da to netko čini umjesto nje (61,58%),
15. Žena treba biti aktivna u lokalnoj zajednici (56,60%).

16. Biti zdrava (98,85%),
17. Uspješno školovanje djece (68,32%),
18. Imati kuću (67,64%),
19. Imati auto (53,91%),
20. Imati sretan obiteljski život (97,70%),
21. Imati bolji standard (73,94%),
22. Imati zdravu obitelj (92,74%),
23. Imati razumijevanje i skladan život svih članova obitelji (99,45%).

b) tvrdnje o kojima nemaju jasno definiran stav

1. Nacionalno mješoviti brakovi su nestabilniji od drugih (42,13%),
2. Potpuna sloboda govora danas vodi dezorganiziranju društva (52,97%),
3. Društveni napredak uvijek će počivati na privatnom vlasništvu (60,90%),
4. Država mora danas imati vodeću ulogu u upravljanju privredom (47,58%).

c) tvdrnje s kojima se ne slažu

1. Većina poslova u domaćinstvu po svojoj prirodi više odgovara ženama (47,09%),
2. Bolje je da muž ima posljednju riječ (59,32%),
3. Muškarcima su bliskije javne, a ženama privatne aktivnosti (41,10%),
4. Interesi države moraju biti važniji od interesa pojedinaca (35,41%),
5. Žena bi trebala obavljati većinu poslova na gospodarstvu (84,67%),
6. Žena je prvenstveno domaćica /kućanica (53,84%),
7. Žena je prvenstveno poljoprivrednica (77,95%).

PRIJEDLOZI sudionica ankete:

Sudionice ankete predlažu i neke od mjera kojima bi se moglo učiniti nešto konkretno za ruralni razvoj u njihovom kraju:

1. povećanje broja radnih mjesta u ruralnim područjima (97,09%),
2. poboljšanje socijalnih uvjeta na selu (95,70%),
3. obrazovanje, napredovanje i obučavanje ljudi na selu (95,58%),
4. poticanje malih i srednjih poduzetnika; (94,85%),
5. poticanje ženskog poduzetništva (94,55%),
6. restauracija i razvoj sela, kulturna baština i očuvanje običaja (94,43%),
7. poticaj subvencioniranju poljoprivrednih gospodarstava (89,41%),
8. bolja infrastruktura (mreža cesta, vode, struje, telefon i dr. 86,20%),
9. promoviranje visokokvalitetnih autohtonih proizvoda (84,87%),
10. propagiranje ruralnog turizma i tradicionalnih seoskih obrta (84,44%),
11. obrazovanje stručnjaka za ruralni razvoj (67,25%),
12. poboljšati mjere upravljanja poljoprivrednim zemljištem (66,65%),
13. poboljšanje ruralne infrastrukture koja je u vezi sa razvojem poljoprivrede (61,42%)
14. promoviranje turističkih vinskih cesta (54,42%),
15. ustanoviti mjere zaštite okoliša na području poljoprivrede i šumarstva (42,74%).

PREPORUKA

Provedba ankete opravdala je zadani cilj, što znači da se kroz odgovore sudionica ankete dobila spoznaja o nizu detalja iz njihovog svakodnevnog života, no istovremeno se nametnuo čitav niz novih pitanja čiji bi odgovori bili od neprocjenjive vrijednosti. Isto tako nameće se niz teza za buduća istraživanja.

Preporuka je nastaviti s prikupljanjem podataka i daljnjim istraživanjima u koja je potrebno uz Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja uključiti druga resorna ministarstva i institucije, prvenstveno znanstvene, obzirom da se radi o kompleksnom i širokom području.

Bolja informiranost žena u ruralnim područjima kao i izrada mjera za njihovo osnaživanje u smislu vrednovanja njihova rada neke su od važnijih zadaća na kojima treba aktivnije raditi.

Svako daljnje istraživanje trebalo bi biti transparentnije i dostupnije svima onima koji na bilo način sudjeluju u kreiranju mjera namijenjenih poboljšanju života u ruralnim područjima, a koje bi trebale imati utjecaj na poboljšanje statusa žena, njihovo uključivanje u rad lokalnih struktura, te isticanje uloge žena u očuvanju prostora, tradicije i identiteta područja u kojem žive.

RIJEČ RECENZENTA

Polazeći od saznanja kako je priručnik kao i svaka druga vrsta materijala iz područja društvenih znanosti poticajan i djelotvoran, ukoliko odražava izlaganje predmeta iz posebnih urednikovih uglova sadržaj priručnika „101 pitanje za ženu iz ruralnih područja“ napisan je tako da istodobno zadovolji urednički samoizbor sadržaja, ali i želju da ona djeluje kao izazov za daljnje istraživanje.

Urednice priručnika „101 pitanje za ženu iz ruralnih područja“ kroz šest poglavlja daju jasan pregled provedene ankete na 1.656 sudionica te kroz razborit i neprijeporno uspješan pokušaj, jednim takvim pregledom, pridonijele su obogaćenju socio-ekonomski pokazatelji današnjeg stanja u ruralnim prostorima. Zamjetna je insuficijencija ovakvih istraživanja, posebice recenziranih i domaćih, koji pokrivaju područje koje su urednice u priručniku obuhvatile. S druge strane, obuhvatiti elementarna pitanja funkcioniranja nacionalne politike promicanja ravnopravnosti spolova i etabliranja strategije za žene u ruralnim područjima jest izuzetno zahtjevna zadaća koju su urednice vrlo uspješno i korektno obavile. Ponajprije i poglavito se obrađuju osnovna socio-ekonomska područja i problemi ruralnih područja koja se ogledaju u intenziviranju emigracija, odljeva obrazovane radne snage, pojačan rizik od siromaštva, što se snažno odražava na žene koje teško usklađuju radne i obiteljske uloge, zbog još uvijek dominantno prisutnog patrijarhalnog obrasca ponašanja i predrasuda te niza drugih prepreka na koje nailaze. Rad zaslužuje vrijedne pohvale obzirom da predstavlja materiju na vrlo sistematičan način, metodološki korektno, te se odlikuje jasnoćom kategorijalnog sustava kao i obuhvatnošću širokog dijapazona u nastojanju za poticanje ekonomske samostalnosti i uključivanja ruralnih žena u razvojne programe. Struktura rada je plauzabilna i logična, sastavljena po uzoru na slične priručnike te uz osnovne analitičke i deskriptivne pokazatelje omogućavaju razumijevanje navedene problematike kroz tablične i grafičke ilustracije. Stoga, organizacija priručnika poštuje "novije" standarde, a materija se iznosi na prihvatljiv i razumljiv način.

Za zaključiti je kako priručnik „101 pitanje za ženu iz ruralnih područja“ koji se nudi sudu stručne i znanstvene javnosti, nastao je kao rezultat istraživačkog rada, ali i kao pravodobni odgovor na aktualno nacionalnu politiku promicanja ravnopravnosti spolova. Naime, urednice priručnika cjelovito, jednostavno i ilustrirano raščlanjuju izuzetno aktualnu i složenu problematiku funkcioniranja nacionalne politike promicanja ravnopravnosti spolova i etabliranja strategije za žene u ruralnim područjima. Ovaj rad treba prihvatiti kao priručnik za Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i druga resorna ministarstva, državne i znanstvene institucije, županije, jedinice lokalne uprave i samouprave, razvojne agencije, poduzetničke centre, nositeljice obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, udruge žena, gospodarske subjekte. Urednicama treba čestiti na uloženom trudu i uspješno obavljenom zadatku. Priručnik „101 pitanje za ženu iz ruralnih područja“ je rezultat dugogodišnjeg rada na projektima urednica koje u potpunosti udovoljava standardima koji se pred djela ovakve vrste postavljaju. Prednost ovoga priručnika je u tome što na vrlo jednostavan i pristupačan način prezentira ovako složenu problematiku, pa će biti od osobite koristi širokoj čitateljskoj javnosti. Stoga, svesrdno preporučam izdavanje ovog korektnog i uspješnog rada.

Prof.dr.sc. Krunoslav Zmaić

PRILOG 1

Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
Tel. 01/610 6111; Telefax: 610 9200

„101 pitanje za ženu iz ruralnih područja“

ANKETNI UPITNIK

*o statusu, svijesti i potrebama ruralnih žena
u Republici Hrvatskoj*

Poštovana,

Molimo Vas za suradnju i iskrenost, kako bismo na osnovu Vaših odgovora dobili što točniju sliku o statusu žena u ruralnim područjima u Republici Hrvatskoj.

Zahvaljujemo na razumijevanju i suradnji!

Ova je anketa dio istraživanja o statusu žena u ruralnim područjima u Republici Hrvatskoj kojom se u okviru „Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova:2006-2010“ nastoji utvrditi status, svijest i potrebe seoskih žena.

Anketa je potpuno anonimna, a dobiveni rezultati koristiti će se isključivo u znanstvene svrhe te za izradu izvješća prema Vladinom uredu za ravnopravnost spolova.

UN- ova KONVENCIJA O UKLANJANJU SVIH DISKRIMINACIJA ŽENA

Žene na selu: članak 14.

1. Države stranke uzimaju u obzir posebne probleme s kojima se suočavaju žene na selu, kao i značajnu ulogu koju žene imaju u gospodarskom opstanku svoje obitelji, uključujući njihov rad u nenaplatnim područjima gospodarstva te poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale primjenu odredaba ove Konvencije na žene na selu.

2. Države stranke poduzimaju sve odgovarajuće mjere radi uklanjanja diskriminacije žena u seoskim područjima kako bi osigurale da one, na osnovi jednakosti muškaraca i žena, sudjeluju u razvoju sela i da od toga imaju koristi, posebice kako bi osigurale tim ženama pravo na:

a) sudjelovanje u izradi i primjeni planova razvoja na svim razinama;

b) pristup odgovarajućim ustanovama zdravstvene zaštite, uključujući informacije, savjetovanje i usluge o planiranju obitelji;

c) izravno korištenje programa socijalne sigurnosti;

d) stjecanje svih vrsta obuke i obrazovanja, formalnog i neformalnog, uključujući ono koje se odnosi na funkcionalno opismenjivanje, kao i, inter alia, beneficije od svih usluga lokalne zajednice, radi proširenja njihovih tehničkih znanja;

e) organiziranje grupa za samopomoć i zadruga kako bi ostvarile jednak pristup gospodarskim mogućnostima kroz zapošljavanje ili samozapošljavanje;

f) sudjelovanje u svim aktivnostima lokalne zajednice;

g) pristup poljoprivrednim kreditima i zajmovima, tržišnim ustanovama, odgovarajućoj tehnologiji i jednakom tretmanu u zemljišnoj i agrarnoj reformi, kao i u programima za ponovno naseljavanje zemlje;

h) uživanje odgovarajućih životnih uvjeta, posebice u svezi sa stanovanjem, higijenskim uvjetima, opskrbi električnom energijom i vodom, prometom i vezama.

ŽUPANIJA: _____

MJESTO/GRAD/SELO: _____

BROJ UPITNIKA: _____

ANKETU PROVEO/LA: _____

U _____ , dana _____ 20__.

1. Koja je Vaša dob?

Upisati godine: _____

2. Koje ste obrazovanje stekli?

(molimo, zaokružite)

- 1) Bez školske spremne
- 2) Nezavršena osnovna škola
- 3) Završena osnovna škola
- 4) Nezavršena srednja škola
- 5) Završena srednja škola
- 6) Viša škola
- 7) Fakultet
- 8) Magisterij
- 9) Doktorat

3. Da li imate želju za usavršavanjem znanja?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

4. Da li imate mogućnosti za usavršavanjem znanja?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

5. Posjedujete li mobitel?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

6. Posjedujete li vozačku dozvolu?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da - koju kategoriju: _____
- 2) Ne

7. Vozite li osobni automobil?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

8. Posjedujete li automobil?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

9. Imate li kod kuće računalo?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

10. Kakva je Vaša informatička pismenost?

(molimo, zaokružite)

- 1) Loša
- 2) Osrednja
- 3) Vrlo dobra

11. Govorite li strani jezik?

(molimo, zaokružite)

- 1) Engleski
- 2) Njemački
- 3) Neki drugi (molimo upišite) _____
- 4) Ne

12. Gdje ste proveli veći dio života?

(molimo, zaokružite)

- 1) Na selu
- 2) U manjem gradu
- 3) U velikom gradu (sjedište Županije - Zagreb, Split, Osijek, Rijeka, Dubrovnik,....)

13. Gdje sada živite?

(molimo, zaokružite)

- 1) Na selu
- 2) U manjem gradu
- 3) U velikom gradu (sjedište Županije - Zagreb, Split, Osijek, Rijeka, Dubrovnik,....)

14. Ima li Vaše domaćinstvo priključak na struju?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

16. Ima li Vaše domaćinstvo telefonski priključak?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

16. Ima li Vaše domaćinstvo priključak na kanalizaciju?

- 1) Da
- 2) Ne

17. Kako se opskrbljujete vodom?

(molimo, zaokružite)

- 1) Iz bunara
- 2) Vlastiti vodovod
- 3) Javni vodovod

18. Kako izgleda ulica u kojoj živite?

(molimo, zaokružite)

- 1) Neuređena i neasfaltirana ulica (poljski put)
- 2) Uređena neasfaltirana ulica
- 3) Uređena asfaltirana ulica

19. Da li se u blizini Vašeg domaćinstva (približno do 1 km) nalazi:

		DA	NE
1	Dječji vrtić		
2	Osnovna škola		
3	Srednja škola		
4	Ambulanta opće prakse		
5	Ginekološka ordinacija		
6	Stomatološka ordinacija		
7	Ljekarna		
8	Pošta		
9	Banka		
10	Prostor za sport i rekreaciju sportska dvorana, nogometno igralište		
11	Autobusna/željeznička stanica		
12	Prodavaonica mješovite robe, samoposluga/market		
13	Restoran/gostionica		
14	Kino		
15	Frizerski salon		
16	Nešto drugo		

20. Koliki broj članova živi u Vašem domaćinstvu?

(molimo, upišite): _____

21. Da li se Vaša obitelj može okarakterizirati kao složna obitelj?

- 1) Da
- 2) Ne

22. Da li živite u zajedničkom domaćinstvu?(molimo označiti **X**):

1	sama	
2	s roditeljima	
3	s ocem	
4	s majkom	
5	sa svekrvom	
6	sa svekrom	
7	sa sestrama i /ili braćom	
8	s djecom	
9	sa sinom i njegovom obitelji	
10	s kćeri i njezinom obitelji	
11	s bračnim partnerom	
12	s drugim rođacima	
13	s osobom koja nije u srodstvu	

23. Koji je Vaš bračni status?

(molimo, zaokružite)

- 1) Neudata
- 2) Udata
- 3) Rastavljena
- 4) Živimo zajedno, ali nismo vjenčani
- 5) Udovica

24. Koliko ste (ili ste bili) godina u bračnoj zajednici?

Molimo, upišite broj godina: _____

25. Imate li djece?

(molimo, zaokružite)

- 1) Ne
- 2) Da (molimo upišite broj djece): _____

spol	dob (godina)

26. Da li Vaša odrasla (punoljetna) djeca žive s Vama?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

27. Da li Vaša djeca koja su zasnovala bračnu zajednicu žive u istom mjestu gdje i Vi?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne _____ (upišite mjesto gdje žive)

28. Smatrate li da bi bilo bolje da djeca po završetku školovanja ostanu živjeti na selu?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

29. Imate li unučadi?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da Molimo, upišite broj djece: _____
- 2) Ne

30. Da li Vaša unučad živi s Vama?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

31. Koliko često vidate svoju unučad?

(molimo, zaokružite)

- 1) Svakodnevno
- 2) Više puta tijekom tjedna
- 3) Više puta mjesečno
- 4) Više puta tijekom godine

32. Tko je vlasnik obiteljskog gospodarstva u kojem živite?

(molimo, zaokružite)

- 1) Moji roditelji
- 2) Roditelji moga supruga
- 3) Ja osobno
- 4) Moj suprug/partner
- 5) Netko drugi (molimo, upišite): _____

33. Koji je tip gospodarstva u kojem živite?

(molimo, zaokružite)

- 1) Čisto poljoprivredno gospodarstvo
- 2) Mješovito gospodarstvo
- 3) Nepochoprivredno gospodarstvo
- 4) Staračko domaćinstvo

34. Smatrate li da na gospodarstvu postoji dovoljno radne snage za obavljanje djelatnosti kojom se bavite?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

35. Postoji li na Vašem gospodarstvu podjela na muške i ženske poslove?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Djelomično

36. Kojom granom poljoprivrede se bavite?

(molimo, zaokružite)

- 1) Stočarstvo i ratarstvo
- 2) Stočarstvo
- 3) Ratarstvo
- 4) Povrčarstvo
- 5) Voćarstvo
- 6) Vinogradarstvo
- 7) Vinarstvo
- 8) Cvjećarstvo
- 9) Agroturizam
- 10) Nešto drugo (molimo, upišite): _____

37. Za koju granu stočarske proizvodnje ste se specijalizirali?

(molimo, zaokružite)

- 1) Govedarstvo
- 2) Svinjogojstvo
- 3) Peradarstvo
- 4) Ovčarstvo
- 5) Kozarstvo
- 6) Ostalo (molimo, upišite): _____

38. Za koju granu ratarske proizvodnje ste se specijalizirali?

(molimo, zaokružite)

- 1) Uzgoj žitarica
- 2) Uzgoj uljarica
- 3) Uzgoj krmnog bilja
- 4) Ostalo (molimo, upišite): _____

39. Da li je Vaše gospodarstvu u sustavu PDV-a?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

40. Da li ste korisnik bankovnih kredita?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

41. Da li ste korisnik državnih potpora?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

42. Koja od navedenih izjava najbolje opisuje sadašnju financijsku situaciju Vašeg gospodarstva?

- 1) Trošimo toliko koliko i zarađujemo
- 2) Trošimo više nego zarađujemo
- 3) Trošimo ušteđevinu iz prošlosti
- 4) Zadužujemo se
- 5) Uspijevamo štedjeti

43. Kako biste ocijenili sadašnju financijsku situaciju Vašeg gospodarstva?

- 1) Jako lošom
- 2) Lošom
- 3) Srednje dobrom
- 4) Jako dobrom
- 5) Izvrsnom

44. Koliko vremena Vi prosječno provodite u obavljanju poslova na gospodarstvu?

(molimo, zaokružite)

- 1) do 8 sati
- 2) od 9 sati do 12 sati
- 3) više od 12 sati
- 4) _____

45. Koliko vremena Vi prosječno provodite u obavljanju kućanskih poslova?

(molimo, zaokružite)

- 1) do 8 sati
- 2) od 9 sati do 12 sati
- 3) više od 12 sati
- 4) _____

46. Koliko vremena Vi prosječno provodite s djecom?

(molimo, zaokružite)

- 1) 4 sata
- 2) od 5 sati do 8 sati
- 3) više od 8 sati
- 4) _____

47. Koliko vremena imate isključivo za sebe?

(molimo, upišite): _____ sati dnevno

48. Odlazite li redovito frizerki?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Samo za prigodne prilike

49. Odlazite li na godišnji odmor?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ponekad

50. Koliko dana traje Vaš godišnji odmor?

(molimo, upišite): _____ dana

51. Koju destinaciju birate za godišnji odmor?

(molimo, zaokružite)

- 1) Destinacija na Jadranskom moru
- 2) Kod rodbine koja živi izvan mog mjesta stanovanja
- 3) Neka turistička destinacija u inozemstvu
- 4) Kod rodbine koja živi u inozemstvu
- 5) Nešto drugo (molimo, upišite): _____

52. Da li ste tijekom svog života putovali u inozemstvo?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

53. Koja je veličina vlastitog zemljišnog posjeda Vašeg gospodarstva?

- 1) (molimo, upišite): _____ hektara zemlje
- 2) Ne znam

54. Da li ste u najmu zemljišnog posjeda

(molimo, zaokružite)

- 1) Da - (molimo, upišite): _____ hektara zemlje
- 2) Ne
- 3) Ne znam

55. Tko je vlasnik zemljišta koje obrađujete?

(molimo, zaokružite)

- 1) Djed
- 2) Otac
- 3) Suprug
- 4) Ja
- 5) Moji roditelji
- 6) Roditelji moga supruga
- 7) _____

56. Zemljište koje obrađujete (vlastito i najam) je:

(molimo, zaokružite)

- 1) Oranica
- 2) Livada
- 3) Pašnjak
- 4) Voćnjak
- 5) Vinograd
- 6) Vrt za uzgoj povrća
- 7) Šuma
- 8) Nešto drugo (molimo, upišite): _____

57. Bavite li se proizvodnjom autohtonih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

58. Što od navedenog proizvodite na svom gospodarstvu za plasman na tržište?

(molimo, zaokružite)

- 1) Voće
- 2) Povrće
- 3) Prerađevine od voća
- 4) Prerađevine od povrća
- 5) Mliječne proizvode
- 6) Mesne proizvode
- 7) Rakiju
- 8) Likere
- 9) Vino
- 10) Med
- 11) Kolače
- 12) _____

59. Posjedujete li registrirani pogon za proizvodnju ?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

60. Kako plasirate svoje poljoprivredne proizvode?

(molimo, zaokružite)

- 1) Na vlastitom obiteljskom gospodarstvu
- 2) Na tržnici
- 3) U obližnjoj trgovini
- 4) Prodajom većim trgovačkim lancima
- 5) Putem zadruge
- 6) _____

61. Koji je Vaš radni status?

(molimo, zaokružite)

- 1) Domaćica
- 2) Zaposlena izvan domaćinstva
- 3) Povremeno zaposlena izvan domaćinstva (sezonski poslovi)
- 4) Ostalo (molimo, upišite): _____

62. Smatrate li da žena na selu treba ili ne treba biti zaposlena izvan domaćinstva?

(molimo, zaokružite)

- 1) Treba biti zaposlena i izvan domaćinstva
- 2) Ne treba biti zaposlena izvan domaćinstva
- 3) Ne znam

63. Smatrate li da žena na selu, radeći kod kuće, može ostvariti finansijsku dobit gospodarstva ?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

64. Odlazite li na edukacije o proizvodnji (seminari, radionice i sl) ?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da – idem redovito
- 2) Da – idem ponekad
- 3) Ne

65. Smatrate li da su edukacije o proizvodnji korisne?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

66. Jeste li zadovoljni svojim statusom u obitelji?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

67. Jeste li sretni u mjestu u kojem živite?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Nisam o tome razmišljala, nemam definirani stav

68. Kada bi imali priliku da li bi promijenili sadašnji način života?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Nisam o tome razmišljala, nemam definirani stav

69. Koje poslove na gospodarstvu obavljate Vi, a koje ostali članovi gospodarstva?

(molimo, označite oznakom X u tablici)

vrsta posla	ispitanica	partner	oboje	ženska djeca	muška djeca	roditelji	unajmljena pomoć
čišćenje staje							
priprema stočne hrane							
hranjenje stoke							
mužnja krava							
briga za perad							
rad sa strojevima u polju							
popravak poljoprivrednih strojeva							
ručni rad u polju (kopanje, ručna sjetva i sl.)							
košnja trave							
žetva							
siliranje							
povrtlarenje							
održavanje voćnjaka							
branje voća							
obrada vinograda							
proizvodnja vina i rakije							
priprema proizvoda od mlijeka							
priprema proizvoda od mesa							
agroturizam							

70. Koje poslove u kućanstvu obavljate Vi, a koje ostali članovi kućanstva ?

(molimo, označite oznakom X)?

vrsta posla	ispitanica	partner	oboje	ženska djeca	muška djeca	roditelji	unajmljen a pomoć
kuhanje							
pranje posuđa							
pospremanje							
pranje rublja							
glačanje							
šivanje i krpanje							
kupovina namirnica							
manji popravci u kući							
sobo-slikarski radovi							
pranje prozora							
igranje s djecom							
pomaganje djeci oko učenja							
briga za bolesno dijete							
posjet doktoru s bolesnom djecom							
briga za stare i bolesne članove obitelji							
plaćanje računa							

71. Kako procjenjujete Vaše zdravstveno stanje?

(molimo, zaokružite)

- 1) Loše
- 2) Osrednje
- 3) Dobro
- 4) Vrlo dobro
- 5) Odlično

72. Da li ste u posljednjih godinu dana zbog neke bolesti išli liječniku?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

73. Da li idete redovito (barem jednom godišnje) na pregled liječniku iako niste bolesni?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

74. Da li idete na pregled ginekologu?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da - redovito
- 2) Da – ponekad
- 3) Ne

75. Da li obavljate mamografiju (kontrola dojki)?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da - redovito
- 2) Da – ponekad
- 3) Ne

76. Da li redovito posjećujete zubara?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da - redovito
- 2) Da - ponekad
- 3) Ne

77. Da li ste ikada bili prisiljeni potražiti liječničku pomoć izvan mjesta življenja?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da – više puta sam bila prisiljena potražiti liječničku pomoć izvan mjesta stanovanja
- 2) Da – jednom sam bila prisiljena potražiti liječničku pomoć izvan mjesta stanovanja
- 3) Ne – nisam bila prisiljena potražiti liječničku pomoć izvan mjesta stanovanja

78. Gdje ste rodili svoju djecu?

(molimo, zaokružite)

- 1) Kod kuće
- 2) U bolnici (rodilištu) : _____ upisati mjesto bolnice
- 3) Negdje drugdje _____

79. Proživljavate li nasilje u obitelji?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da - proživljam često
- 2) Da - proživljam ponekad
- 3) Ne

80. Da li Vam je potrebna pomoć u sprječavanju nasilja u obitelji?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

81. Da li znate gdje treba tražiti pomoć u sprječavanju nasilja u obitelji?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

82. Jeste li čuli za slijedeće ženske nevladine organizacije?

(molimo, zaokružite)

1) Autonomna ženska kuća Zagreb	DA	NE
2) B.a.B.e. – Budi aktivna, budi emancipirana	DA	NE
3) Centar za žene žrtve rata	DA	NE
4) Kontra	DA	NE
5) Ženska infoteka	DA	NE
6) Ženska mreža Hrvatske	DA	NE

83. Jeste li čuli za slijedeće institucije?:

(molimo, zaokružite)

1) Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH	DA	NE
2) Saborski odbor za ravnopravnost spolova	DA	NE
3) Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova	DA	NE

84. Kakav je Vaš odnos prema religiji?

(molimo, zaokružite)

- 1) Vjernica i prihvaćam sve što moja vjera uči
- 2) Vjernica sam iako ne prihvaćam sve što moja vjera uči
- 3) Nisam sigurna vjerujem li ili ne vjerujem
- 4) Nisam religiozna

85. U usporedbi sa svojim roditelja smatrate li da ste religiozni

(molimo, zaokružite)

- 1) Više od njih
- 2) Manje od njih
- 3) Podjednako kao i oni
- 4) Ne znam

86. Smatrate li da je hrvatsko društvo patrijarhalno (izražena dominacija muškarca nad ženom i obitelji)?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Ne znam

87. U kojim situacijama Vi osobno najviše primjećujete patrijarhalnost u društvu?

(molimo, zaokružite)

- 1) Podjela na muške i ženske poslove i uloge
- 2) Razlika u odgoju djevojčica i dječaka
- 3) Podržavanje tradicionalnog obrazovanja
- 4) Isticanje muških osoba u obitelji, politici, medijima i slično
- 5) Podjela kućanskih poslova na teret žene
- 6) Nasilje nad ženama u obitelji
- 7) Nedovoljno vrednovanje ženskog rada u svakodnevnom životu
- 8) Nešto drugo (molimo, upišite): _____
- 9) Ne primjećujem patrijarhalnost u hrvatskom društvu

88. Koji Vam je/su od navedenih najdraži blagdan/i?

(molimo, zaokružite)

- 1) Nova godina
- 2) Sveta tri kralja
- 3) Uskrs
- 4) Praznik rada
- 5) Tijelovo
- 6) Dan antifašističke borbe
- 7) Dan državnosti
- 8) Dan pobjede i domovinske zahvalnosti
- 9) Velika Gospa
- 10) Dan neovisnosti
- 11) Svi sveti
- 12) Božić
- 13) Sveti Stjepan

89. Koji je Vaš omiljeni medij informiranja?

(molimo, zaokružite)

- 1) Dnevne novine
- 2) Televizija
- 3) Radio
- 4) Internet

90. Kako najčešće provodite svoje slobodno vrijeme?

(molimo, zaokružite)

- 1) Odlazak u crkvu
- 2) Hobi (ručni rad)
- 3) Hobi (sviranje)
- 4) Hobi (pisanje)
- 5) Hobi (slikanje)
- 6) Kino
- 7) Izložbe
- 8) Izleti
- 9) Sportska aktivnost
- 10) Čitanje novina
- 11) Čitanje knjiga
- 12) Slušanje radija
- 13) Gledanje tv
- 14) Posjet prijateljima
- 15) Posjet rodbini
- 16) Nešto drugo (molimo upišite): _____

91. Tko ima „zadnju riječ“ pri donošenju odluka o Vašoj obitelji?

vrsta odluke	ispitanica	djeca	partner	roditelji (djed, otac, svekar)	roditelji (baka, majka, svekrva)	svi ukućani
o vrsti i načinu poljoprivredne proizvodnje						
o nabavci poljoprivredne opreme						
o prodaji ili kupovini poljoprivrednog zemljišta						
o gradnji gospodarskih zgrada						
o nabavci opreme za domaćinstvo kućanskih aparata						
o kupovini osobnog automobila						
o popravcima, dogradnji, adaptaciji na kući						
o kupovini odjeće, obuće i ostalih potrepština (igračke, mobitel, knjige, računalo, i sl.) za djecu						
o izboru menija („što ćemo sutra ručati?“)						
o odlasku na godišnji odmor						

92. S kojim se od slijedećih stavova slažete i u kojoj mjeri?

(molimo, zaokružite)

1 - uopće se ne slažem

2 - ne slažem se

3 - niti se slažem, niti se ne slažem

4 - slažem se

5 - u potpunosti se slažem

TVRDNJA	OCJENA				
	1	2	3	4	5
Ako je u braku samo jedan supružnik zaposlen prirodnije je da je to muškarac	1	2	3	4	5
Nacionalno mješoviti brakovi su nestabilniji od drugih	1	2	3	4	5
Većina poslova u domaćinstvu po svojoj prirodi više odgovara ženama	1	2	3	4	5
Dobro je da u braku postoji jednakost između muža i žene,	1	2	3	4	5
Bolje je da muž ima posljednju riječ	1	2	3	4	5
Muškarcima su bliskije javne, a ženama privatne aktivnosti	1	2	3	4	5
Interesi države moraju biti važniji od interesa pojedinaca	1	2	3	4	5
Potpuna sloboda govora danas vodi dezorganiziranju društva	1	2	3	4	5
Društveni napredak uvijek će počivati na privatnom vlasništvu	1	2	3	4	5
Država mora danas imati vodeću ulogu u upravljanju privredom	1	2	3	4	5
Samo privatna poljoprivredna proizvodnja omogućava bolju opskrbljenost tržišta	1	2	3	4	5
Najvažnija stvar za djecu je učiti ih poslušnosti prema roditeljima	1	2	3	4	5

93. Koja bi po vama trebala biti uloga žene na selu?

- 1 - uopće se ne slažem
 2 - ne slažem se
 3 - niti se slažem, niti se ne slažem
 4 - slažem se
 5 - u potpunosti se slažem

TVRDNJA	OCJENA				
	1	2	3	4	5
Žena bi trebala obavljati većinu poslova na gospodarstvu	1	2	3	4	5
Žena bi trebala redovito odlaziti u crkvu	1	2	3	4	5
Žena bi trebala redovito kuhati obroke	1	2	3	4	5
Uredna i čista kuća je isključiva briga žene	1	2	3	4	5
Žena bi trebala biti dobro raspoložena	1	2	3	4	5
Žena bi trebala svoje slobodno vrijeme posvetiti sebi	1	2	3	4	5
Žena bi trebala biti financijski neovisna o partneru	1	2	3	4	5
Žena bi trebala prvenstveno biti majka /njegovateljica	1	2	3	4	5
Žena je prvenstveno domaćica /kućanica	1	2	3	4	5
Žena je prvenstveno poljoprivrednica	1	2	3	4	5
Žena mora uskladiti obitelj i domaćinstvo	1	2	3	4	5
Žena bi trebala sudjelovati u odlučivanju na gospodarstvu	1	2	3	4	5
Žena treba sama rješavati svoje probleme, a ne da to netko čini umjesto nje	1	2	3	4	5
Žena treba biti aktivna u lokalnoj zajednici	1	2	3	4	5

94. Jeste li članica neke od navedenih skupina i organizacija?

(molimo, zaokružite)

- 1) Kulturno - umjetničko društvo
- 2) Sportsko društvo
- 3) Zadruga
- 4) Udruga
- 5) Udruga žena
- 6) Politička stranka
- 7) Nisam članica nijedne skupine ni organizacije

95. Što je za Vas u ovom trenutku najvažnije ?

- 1 - uopće nije važno
- 2 - nije važno
- 3 - niti je važno, niti je nevažno
- 4 - važno je
- 5 - u potpunosti je važno

TVRDNJA	OCJENE				
	1	2	3	4	5
uspješno školovanje djece	1	2	3	4	5
biti zdrava	1	2	3	4	5
imati kuću/stan	1	2	3	4	5
imati auto	1	2	3	4	5
imati sretan obiteljski život	1	2	3	4	5
imati bolji standard	1	2	3	4	5
imati zdravu obitelj	1	2	3	4	5
imati razumijevanje i skladan život svih članova obitelji	1	2	3	4	5

96. Jeste li upoznati sa mogućnostima financiranja projekata od strane EU?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

97. Jeste li se prijavljivali za financiranje projekata od strane EU?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

98. Jeste li upoznati sa mogućnostima financiranja projekata od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

99. Jeste li se prijavljivali za financiranje projekata od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Još nisam, ali namjeravam to uskoro učiniti

100. Da li su Vam poznati programi poticanja ženskog poduzetništva?

(molimo, zaokružite)

- 1) Da
- 2) Ne

101. Što bi trebalo konkretno učiniti za ruralni razvoj u Vašem kraju?

Molimo, označite najviše 3 odgovora oznakom X!

Restauracija i razvoj sela, kulturna baština i očuvanje običaja	
Poticaj subvencioniranju poljoprivrednih gospodarstava	
Poticanje ženskog poduzetništva	
Poticanje malih i srednjih poduzetnika	
Obrazovanje, napredovanje i obučavanje ljudi na selu	
Povećanje broja radnih mjesta u ruralnim područjima	
Obrazovanje stručnjaka za ruralni razvoj	
Poboljšati mjere upravljanja poljoprivrednim zemljištem	
Ustanoviti mjere zaštite okoliša na području poljoprivrede i šumarstva	
Propagiranje ruralnog turizma i tradicionalnih seoskih obrta	
Poboljšanje ruralne infrastrukture koja je u vezi sa razvojem poljoprivrede	
Promoviranje turističkih vinskih cesta	
Promoviranje visokokvalitetnih autohtonih proizvoda	
Bolja infrastruktura (mreža cesta, vode, struje, telefon i dr.)	
Poboljšanje socijalnih uvjeta na selu	

Zahvaljujemo Vam na Vašoj iskrenosti, razumijevanju i suradnji!**Autorica Upitnika:****Karmen Sinković - Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja**

PRILOG 2

ADEPTA

(Association pour le Développement des Echanges internationaux de Produits et Techniques Agroalimentaires), France

&

Ministry of Agriculture, Fisheries and Rural Development

„101 Question for Rural Women“

Questionnaire Results

*(position, awareness and needs of rural women
in the Republic of Croatia)*

November 2011

Nacionalna politika za promicanje ravnopravnosti spolova je strateški dokument Republike Hrvatske koji se donosi sa ciljem uklanjanja diskriminacije žena i uspostavljanja stvarne ravnopravnosti spolova .

Promicanje politike ravnopravnosti spolova i osnaživanja žena, jedno je od temeljnih načela demokratskog ustroja i društvenog poretka u cilju značajnog doprinosa osnaživanju žena u ruralnim područjima.

Slijedom obveza iz *Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova* Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja ima jednu od zadaća provesti *analizu postojećih rezultata istraživanja te provoditi nova istraživanja radi utvrđivanja položaja, svijesti i potreba seoskih žena te izraditi akcijski plan utemeljen na rezultatima takvih znanstvenih analiza*. Slijedom toga je pokrenut projekt „Status i uloga žene u ruralnim područjima“.

Nositelj projekta je Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, a sudionici provedbenih aktivnosti uz nositelja projekta jesu resorna ministarstva, državne i znanstvene institucije, županije, jedinice lokalne uprave i samouprave, razvojne agencije, poduzetnički centri, nositeljice obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, udruge žena, gospodarski subjekti.

Cilj projekta je prikupljanje i objava podataka u svrhu utvrđivanja statusa i uloge žena u ruralnim područjima Republike Hrvatske, njezin status u obitelji i društvu; njezino obrazovanje, pravo na rad, pravna zaštita, zdravstvena zaštita, njezine kulturne aktivnosti, politička moć i donošenje odluka. Obzirom nema egzaktnih pokazatelja i istraživanja provedenih posljednjih godina, u okviru projekta Ministarstvo je tijekom 2009., 2010. i 2011. godine provelo istraživanje putem ankete „101 pitanje za seosku ženu“, a u svrhu utvrđivanja položaja, svijesti i potreba seoskih žena. Rezultati ankete trebali li biti jedan od temelja za izradu akcijskog plana, kojim bi bila stvorena mogućnost povezivanja Republike Hrvatske s drugim zemljama, posebice zemljama u okruženju i rad na zajedničkim programima promicanja uloge žena u ruralnim prostorima

Rezultate istraživanja o položaju, svijesti i potrebama seoskih žena u Republici Hrvatskoj temeljem provedene ankete **„101 pitanje za seosku ženu“** želimo prezentirati široj javnosti putem tiskane publikacije i time doprinijeti boljoj informiranosti, podizanju svijesti javnosti o statusu i ulozi žena u ruralnim područjima.

Dobiveni rezultati zasigurno će biti doprinos boljoj spoznaji o: strukturi ruralnog domaćinstava, samoidentifikaciji žene u ruralnom području, obrazovnom statusu žene u ruralnom području, dostupnost zdravstvene zaštite žena u ruralnom području, programima poticanja rada žena u ruralnom području (informiranost i uključenost na tržište rada), socio-ekonomskom i socio-kulturnom položaju žena i njihovih obitelji u ruralnom području, informiranosti žena u ruralnim područjima.

National Policy for Gender Equality Promotion is strategic document of The Republic of Croatia which has a goal to erase discrimination of women and establish the realistic gender equality.

Gender equality promotion and women empowerment is one of the basic principles of democratic system and social order which has a goal to significantly contribute to women empowerment in rural areas.

According to the commitments from National Policy for Gender Equality Promotion, Ministry of Agriculture, Fisheries and Rural Development has to carry out an analysis of existing research results and carry out new researches in order to define status, awareness and needs of rural women and to make an action plan based on results of such analysis. Having in mind abovementioned, the project „Status and role of women in rural areas“ has started.

Institution in charge for the project is Ministry of Agriculture, Fisheries and Rural Development. Besides the Ministry institutions, which are involved in implementation of the project, are relevant ministries, state and scientific institutions, counties, local authorities, development agencies, business centers, family farms, women associations, economic operators.

Main goal of this project is to collect and to publish data in order to define status and the role of women in Croatian rural areas, their status in the family and community, their education, right to work, legal protection, medical care, cultural activities, political power and decision making. Since there were no indicators and researches during last years, Ministry has conducted the research through the questionnaire „101 questions for rural woman“ in 2009, 2010 and 2011, in order to define position, awareness and needs of rural women. Questionnaire results should be the basis for the action plan draft. Action plan would be the opportunity for The Republic of Croatia to connect with other countries, particularly with the countries in the region to work on join programs on promotion of the women role in rural areas.

On the basis of conducted questionnaire „101 question for rural women“, it is our intention to present the results of research to the public with the brochure in order to contribute to better awareness on status and role of the women in rural areas.

This results will contribute to better understanding of issues about the following: rural household structure, selfindification of women in rural areas, education status of women in rural areas, medical care accessibility of the women in rural areas, employment encouragement programs for women in rural areas (awareness and involvement in labor market), socio-economic and socio-cultural position of the women and their families in rural areas, awareness of women in rural areas.

Vukovarska 78, 10000 Zagreb
Tel. 003851 610 6111; Telefax: 00385 1 610 9200

„101 Questions for Rural Woman“

QUESTIONNAIRE

*(position, awareness and needs of rural women
in the Republic of Croatia)*

1. How old are you?

2. What is your level of education?

(please circle)

- 1) No formal education
- 2) Incomplete primary school
- 3) Completed primary school
- 4) Incomplete secondary school
- 5) Secondary school degree
- 6) Bachelor
- 7) University degree
- 8) Masters degree
- 9) Ph.D.

3. Do you want to increase your knowledge and improve your skills?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

4. If you had the opportunity to increase and improve you knowledge, would you be able to?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

5. Do you own a mobile phone?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

6. Do you own a driver's license?

(please circle)

- 1) Yes - which level: _____
- 2) No

7. Do you drive a car?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

8. Do you own a car?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

9. Have you got a computer at home?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

10. What is the level of your computer literacy?

(please circle)

- 1) Poor or Elementary
- 2) Intermediate
- 3) Advanced

11. Do you speak a foreign language?

(please circle)

- 1) English
- 2) German
- 3) Other (please specify) _____
- 4) No

12. Where have you spent most of your life?

(please circle)

- 1) In the countryside
- 2) In a small town
- 3) In a large town or a city (County Seat - Zagreb, Split, Osijek, Rijeka, Dubrovnik,)

13. Where do you live?

(please circle)

- 1) In the countryside
- 2) In a small town
- 3) In a large town or a city (County Seat - Zagreb, Split, Osijek, Rijeka, Dubrovnik,)

14. Does your home have electricity?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

15. Does your home have a phone connection?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

16. Does your home have a sewage disposal?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

17. How is your household supplied with water?

(please circle)

- 1) Water from the wells
- 2) Private water supply
- 3) The public water supply

18. How does the street you live in look like?

(please circle)

- 1) unpaved streets (macadam)
- 2) paved and unpaved streets
- 3) paved road

19. Which building is located near your home:

(approximately up to 1 kilometer)

- 1 Kindergarten
- 2 Elementary School
- 3 High School
- 4 General Practice Clinic
- 5 Gynecological Practice
- 6 Dental Practice
- 7 Pharmacy
- 8 Post Office
- 9 Bank
- 10 Sports and Recreational facilities like gym, football field
- 11 Bus / Train station
- 12 A grocery store / supermarket
- 13 Restaurants / Taverns
- 14 Cinema
- 15 Hair Salon
- 16 Other

20. How many people live in your household

(please enter the right number): _____

21. Do you consider your household a healthy and friendly environment?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

22. Who do you live with?

(please mark X):

- 1 alone
- 2 with parents
- 3 with father
- 4 with mother
- 5 with mother in law
- 6 with father in law
- 7 with sisters and / or brothers
- 8 with children
- 9 with son and his family
- 10 with daughter and her family
- 11 with husband
- 12 with other relatives
- 13 with someone who is not related

24. What is your marital status?

(please circle)

- 1) Single
- 2) Married
- 3) Divorced
- 4) We live together, but we are not married
- 5) Widow

24. How many years have you been married (or were)?

Please enter the number of years: _____

25. Do you have any children?

(please circle)

1) No

2) Yes (please enter the number of children): _____

26. Do your adult children live with you?

(please circle)

1) Yes

2) No

27. Do your children, who have formed a family of their own, live in the same city (area) as you?

(please circle)

1) Yes

2) No _____ (enter the name of the place they live in)

28. What do you think - would it be better for children to continue living in the countryside after they have finished school?

(please circle)

1) Yes

2) No

3) I do not know

29. Do you have any grandchildren?

(please circle)

1) Yes Please enter the number of grandchildren: _____

2) No

30. Do your grandchildren live with you?

(please circle)

1) Yes

2) No

31. How often do you see your grandchildren?

(please circle)

1) Daily

2) Several times a the week

3) Several times a month

4) Several times a the year

32. Who owns the family farm you live in?

(please circle)

1) My parents

2) My husband's parents

3) It is my property

4) My spouse / partner

5) Someone else (please specify): _____

33. Which type of economy do you live in?

(please circle)

- 1) Agricultural estate
- 2) Mixed economy
- 3) Non-agricultural economy
- 4) Elderly household

34. Do you think that your estate has enough workforce to perform the activities that you do?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

35. Is there a division of male and female jobs on your estate?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) Partially

36. Which branch of agriculture are you involved in?

(please circle)

- 1) Livestock and Farming
- 2) Livestock
- 3) Crop Growing
- 4) Vegetable Growing
- 5) Fruit Growing
- 6) Wine Growing
- 7) Wine Production
- 8) Floriculture
- 9) Agritourism
- 10) Other (please specify): _____

37. Which branch of livestock production are you specialized in?

(please circle)

- 1) Cattle production
- 2) Pig production
- 3) Poultry production
- 4) Sheep production
- 5) Goat production
- 6) Other (please specify): _____

38. Which branch of farming industry are you specialized in?

(please circle)

- 1) Growing of crops
- 2) Growing of oilseeds
- 3) Growing fodder
- 4) Other (please specify): _____

39. Is your farm in the VAT system?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) I do not know

40. Do you have a bank loan?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) I do not know

41. Are you a user of state grants?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) I do not know

42. Which of the following statements best describes your current financial situation of your estate?

(please circle)

- 1) We spend as much as we earn
- 2) We spend more than we earn
- 3) We use the savings from the past
- 4) We take out loans
- 5) We manage to save

43. How would you assess the current financial situation of you estate?

(please circle)

- 1) Very poor
- 2) Poor
- 3) Intermediate
- 4) Very good
- 5) Excellent

44. How much time do you spend on average doing work on your estate?

(please circle)

- 1) up to 8 hours
- 2) from 9 am to 12 pm
- 3) more than 12 hours
- 4) _____

45. How much time do you spend on average doing housework?

(please circle)

- 1) up to 8 hours
- 2) from 9 am to 12 pm
- 3) more than 12 hours
- 4) _____

46. How much time do you spend on average with your children?

(please circle)

- 1) 4 hours
- 2) from 5 pm to 8 pm
- 3) more than 8 hours
- 4) _____

47. How much time do you have for yourself?

(please specify): _____ hours per day

48. Do you regularly visit your hairdresser?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) Only before special occasions

49. Do you take holidays?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) Sometimes

50. How many days does your vacation last?

(please specify): _____ days

51. Which destination do you choose for your vacation?

(please circle)

- 1) Destination on the Adriatic coast
- 2) With relatives living outside my place of residence
- 3) Some tourist destination abroad
- 4) With relatives living abroad
- 5) Other (please specify): _____

52. Have you ever travelled abroad?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

53. What is the size of your personal agricultural holding?

- 1) (please specify): _____ acres
- 2) I do not know

54. Is your agricultural holding leased from some other party?

(please circle)

- 1) Yes - (please specify): _____ acres
- 2) No
- 3) I do not know

55. Who owns the land that you handle?

(please circle)

- 1) Grandfather
- 2) Father
- 3) Husband
- 4) Me personally
- 5) My parents
- 6) Husband's parents
- 7) _____

56. Land which you handle (own and leased) is:

(please circle)

- 1) Arable land
- 2) Meadow
- 3) Pasture
- 4) Orchard
- 5) Vineyard
- 6) Garden for growing vegetables
- 7) Forest
- 8) Other (please specify): _____

57. Are you engaged in the production of indigenous agricultural and food products?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) I do not know

58. Which of the following products do you place on the market?

(please circle)

- 1) Fruit
- 2) Vegetables
- 3) Canned Fruit
- 4) Vegetable products
- 5) Dairy products
- 6) Meat products
- 7) Spirit
- 8) Liqueur
- 9) Wine
- 10) Honey
- 11) Cakes
- 12) _____

59. Do you own a registered manufacturing facility?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

60. Where do you place your farm products?

(please circle)

- 1) On our own family farm
- 2) On the green market
- 3) The local shop
- 4) By selling to major retail chains
- 5) Through the cooperative
- 6) _____

61. What is your employment status?

(please circle)

- 1) Housewife
- 2) Employed outside the home
- 3) From time to time employed outside the home (seasonal worker)
- 4) Other (please specify): _____

62. Do you think that rural women should or should not be employed outside her household?

(please circle)

- 1) She should be employed outside the household
- 2) She should not be employed outside the home
- 3) I do not know

63. Do you think that women in rural areas can make financial profit by working at home?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) I do not know

64. Do you attend any training courses, seminars or workshops about production?

(please circle)

- 1) Yes - I go regularly
- 2) Yes - I go sometimes
- 3) No

65. Do you think that attending training is useful?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) I do not know

66. Are you satisfied with your status in the family?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) I do not know

67. Are you happy with your place of residence?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) I have not thought about it, I do not have a defined position

68. If you had a chance, would you change your current way of life?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) I have not thought about it, I do not have a defined position

69. What type of work do you perform on your estate, what about other members of your household? (please tick mark an X in the table)

Type of Work	Women (Participant of this Questionnaire)	Partner	Both	Female Children	Male Children	Parents	Hired Help
Cleaning Stalls							
Prepared Animal Feed							
Feeding of Livestock							
Milking Cows							
Caring for Birds							
Work With the Machines in the Field							
Repair of Agricultural Machinery							
Manual Work in the Field (Digging, Hand Seeding, Etc.)							
Mowing Grass							
Harvest							
Ensiling							
Growing vegetables							
Maintenance of orchard							
Picking Fruit							
Cultivating Of Vineyards							
Production Of Wine And Brandy							
Production of milk products							
Production of meat products							
Agritourism							

70. What type of work do you perform in your household, what about other members of your household? (please label the X)

job's type	Women (Participant of this Questionnaire)	Partner	Both	Female Children	Male Children	Parents	Hired Help
Cooking							
Washing dishes							
Cleaning							
Washing clothes							
Ironing							
Sewing and mending							
Grocery shopping							
Minor repairs around the house							
Painting walls							
Cleaning windows							
Playing with children							
Helping children with their learning							
Caring for a sick child							
Visiting the doctor with a sick child							
Caring for the elderly and sick family members							
Paying house bills							

71. How would you rate your health?

(please circle)

- 1) Poor
- 2) Average
- 3) Good
- 4) Very good
- 5) Excellent

72. Have you visited a doctor because of some medical issue in the past year?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

73. Do you go to regular health checks (at least once a year) even if you are not ill?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

74. Do you visit your gynecologist regularly?

(please circle)

- 1) Yes - regularly
- 2) Yes - sometimes
- 3) No

75. Do you have mammograms (breast control)?

(please circle)

- 1) Yes - regularly
- 2) Yes - sometimes
- 3) No

76. Do you visit the dentist regularly?

(please circle)

- 1) Yes - regularly
- 2) Yes - sometimes
- 3) No

77. Have you ever been forced to seek medical help outside your place of residence?

(please circle)

- 1) Yes - several times I was forced to seek medical help outside my place of residence
- 2) Yes - once I was forced to seek medical help outside my place of residence
- 3) No - I was forced to seek medical help outside my place of residence

78. Where did you deliver your children?

(please circle)

- 1) At home
- 2) In hospital (maternity): _____ enter the hospital site
- 3) Somewhere else _____

79. Are you currently experiencing any kind of domestic violence?

(please circle)

- 1) Yes - often
- 2) Yes - sometimes
- 3) No

80. Do you need help in preventing domestic violence?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) I do not know

81. Do you know where to seek help to prevent domestic violence?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

82. Have you heard of the following non-governmental women's organization?

(please circle)

1) The Autonomous Women's House Zagreb	YES	NO
2) B.a.B.e. - Be Active, Be Emancipated	YES	NO
3) Center for Women War Victims	YES	NO
4) Counter	YES	NO
5) Women's Congresses	YES	NO
6) Croatian Women's Network	YES	NO

83. Have you heard of the following institutions?

(please circle)

1) The Office for Gender Equality	YES	NO
2) The Parliamentary Committee for Gender Equality	YES	NO
3) The ombudsman / woman for Gender Equality	YES	NO

84. What is your attitude toward religion?

(please circle)

- 1) I am a believer and accept what my faith teaches
- 2) I am a believer, although I do not accept what my faith teaches
- 3) I'm not sure whether I believe or not believe
- 4) I am not religious

85. If compared to your parents, do you consider yourself a religious person?

(please circle)

- 1) More than them
- 2) Less than them
- 3) As much as them
- 4) I do not know

86. Do you think that the Croatian society is patriarchal (male domination over wife and family)?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) I do not know

87. In which situations do you personally notice the patriarchal aspect of the society the most?

(please circle)

- 1) The division of male and female roles and tasks
- 2) The difference in the education of girls and boys
- 3) Supporting the traditional education
- 4) Highlighting males in the family, politics, media, etc.
- 5) The division of housework at the expense of women
- 6) Violence against women in the family
- 7) Insufficient validation of women's work in everyday life
- 8) Other (please specify): _____
- 9) Do not notice a patriarchal aspect of the society in Croatia

88. Which is/are your the favorite holiday/s?

(please circle)

- 1) The New Year's Eve
- 2) Three Kings
- 3) Easter
- 4) Labour Day
- 5) Corpus
- 6) Anti-Fascism Day
- 7) National Day
- 8) Victory and Homeland Thanksgiving Day
- 9) Assumption of the Virgin Mary
- 10) Independence Day
- 11) All Saints
- 12) Christmas Day
- 13) St. Stephen

89. Which is your favorite type of media?

(please circle)

- 1) Newspapers
- 2) Television
- 3) Radio
- 4) The Internet

90. How do you usually spend your free time?

(please circle)

- 1) Going to church
- 2) Hobbies (hand crafting)
- 3) Hobbies (playing instruments)
- 4) Hobby (writing)
- 5) Hobby (painting)
- 6) Cinema
- 7) Exhibitions
- 8) Trips
- 9) Sports Activities
- 10) Reading a newspaper
- 11) Reading a book
- 12) Listening to the radio
- 13) Watching TV
- 14) Visiting friends
- 15) Visiting relatives
- 16) Other (please specify): _____

91. Who has the "last word" when making a decision about your family?

Types of Decisions	Women	Children	Partner	Parents (grandfather father, father in law)	Parents (grandmother mother, mother in law)	All Members of the Household
the type and method of agricultural production						
procurement of agricultural equipment						
the sale or purchase of agricultural land						
construction of farm buildings						
procurement of equipment for household appliances						
the purchase of personal vehicle						
repair, upgrading, adaptation to the home						
the purchase of clothing, shoes and other supplies (toys, - cell phone, books, computer, etc.) for children						
choosing the menu ("what we will have for lunch tomorrow?")						
going on holiday						

92. Which of the following attitudes do you agree with and to what extent?

(please circle)

- 1) I strongly disagree
- 2) I do not agree
- 3) I neither agree nor disagree
- 4) I agree
- 5) I strongly agree

CLAIMS	ASSESSMENT				
	1	2	3	4	5
If only one spouse is employed, it is more natural that that spouse is the husband	1	2	3	4	5
Ethnically mixed marriages are less stable than other	1	2	3	4	5
Most jobs in the household are more suited for women by their nature	1	2	3	4	5
It is good that there is equality in marriage between a husband and a wife	1	2	3	4	5
It is better that the husband has the last word	1	2	3	4	5
Men are closer to public and women to private activities	1	2	3	4	5
The interests of the State must be more important than the interests of individuals	1	2	3	4	5
Complete freedom of speech leads to disorganized society	1	2	3	4	5
Social progress will always rest on private ownership	1	2	3	4	5
The State must play a leading role in managing the today's economy	1	2	3	4	5
Only private farming enables better supply of the market	1	2	3	4	5
The most important thing for children is to teach them obedience	1	2	3	4	5

93. Which do you think should be the role of women in rural areas?

(please circle)

- 1) I strongly disagree
- 2) I do not agree
- 3) I neither agree nor disagree
- 4) I agree
- 5) I strongly agree

CLAIMS	ASSESSMENT				
	1	2	3	4	5
A woman should perform most of the work on the farm	1	2	3	4	5
A woman should regularly go to church	1	2	3	4	5
A woman should regularly cook meals	1	2	3	4	5
Neat and clean house is the sole concern of women	1	2	3	4	5
A woman should always be in a good mood	1	2	3	4	5
A woman should devote her leisure time to herself	1	2	3	4	5
A woman should be financially independent from her partner	1	2	3	4	5
A woman should primarily be a mother / a housewife	1	2	3	4	5
A woman is primarily a homemaker / housewife	1	2	3	4	5
A woman is primarily an agricultural producer	1	2	3	4	5
A woman must find balance between family and household	1	2	3	4	5
Women should participate in the decisions making about the estate	1	2	3	4	5
A woman should solve her own problems, and not ask for somebody else to do it for her	1	2	3	4	5
A woman should be an active member of the local community	1	2	3	4	5

94. Are you a member of these groups and organizations?

(please circle)

- 1) Cultural - Artistic Association
- 2) Sport and Society
- 3) Cooperative
- 4) The association
- 5) Women's Association
- 6) Political Party
- 7) I'm not a member of any group or organization

95. What is currently the most important thing for you?

(please circle)

- 1) Not at all important
- 2) Does not matter
- 3) Neither important nor unimportant
- 4) It is important
- 5) It is very important

CLAIMS	ASSESSMENT				
	1	2	3	4	5
successful education of children	1	2	3	4	5
good health	1	2	3	4	5
have a house / an apartment	1	2	3	4	5
own a personal vehicle	1	2	3	4	5
have a happy family life	1	2	3	4	5
have a better standard	1	2	3	4	5
have a healthy family	1	2	3	4	5
have understanding and harmonious life	1	2	3	4	5

96. Are you familiar with the possibilities of project funding by the EU?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

97. Have you applied for project funding by the EU?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

98. Are you familiar with the possibilities of project funding by the Ministry of Agriculture, fisheries and rural development?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

99. Have you applied for the project funding by the Ministry of Agriculture, Fisheries and Rural Development?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No
- 3) Not yet, but I intend to do so soon

100. Are you familiar with the programs for encouraging female entrepreneurship?

(please circle)

- 1) Yes
- 2) No

101. What do you think should be done for rural development in your area?

Please mark up to 3 answers with X!

1	Restoration and development of villages, preservation of cultural heritage and customs	
2	Encouraging farm subsidizing	
3	Promoting women's entrepreneurship	
4	Encouraging small and medium enterprises	
5	Education, promotion and training of people in rural areas	
6	Increasing the number of employment in rural areas	
7	Education of rural development experts	
8	Improve measures of land management	
9	Establish environmental protection measures in agriculture and forestry	
10	Promotion of rural tourism and traditional rural crafts	
11	Improving rural infrastructure, which is related to the development of agriculture	
12	Promoting tourist wine roads	
13	Promoting high-quality local products	
14	Better infrastructure (road networks, water, electricity, telephone, etc.)	
15	Improving social conditions in rural areas	

Author : Karmen Sinković, B.Sc. - Ministry of Agriculture, Fisheries and Rural Development